

EUROPEJSKI RZECZNIK
PRAW OBYWATELSKICH SPRAWOZDANIE ROCZNE 2005

OBCHODY DZIESIĘCIOLECIA 1995–2005

EUROPEJSKI RZECZNIK
PRAW OBYWATELSKICH SPRAWOZDANIE ROCZNE 2005

© Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich 2006

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Powielanie do celów edukacyjnych i niekomercyjnych dozwolone z zastrzeżeniem podania źródła.

Z wyjątkiem zdjęć zamieszczonych na okładce oraz jeśli nie zostało to zaznaczone inaczej, prawa autorskie do zdjęć posiada Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich.

Pełny tekst sprawozdania opublikowano na stronie internetowej:
<http://www.ombudsman.europa.eu/report/pl/default.htm>

Printed in Belgium

DRUK NA PAPIERZE BIAŁYM BEZCHLOROWYM.

EUROPEJSKI RZECZNIK
PRAW OBYWATELSKICH SPRAWOZDANIE ROCZNE 2005

OBCHODY DZIESIĘCIOLECIA 1995-2005

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Sz. P. Josep BORRELL FONTELLES
Przewodniczący
Parlament Europejski
Rue Wiertz
1047 Bruksela
BELGIA

Strasburg, 13 marca 2006 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

Zgodnie z art. 195 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i art. 3 ust. 8 decyzji Parlamentu Europejskiego w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, niniejszym przedstawiam swoje sprawozdanie za rok 2005.

Z poważaniem,

P. Nikiforos Diamandouros

WPROWADZENIE	17
1 PODSUMOWANIE	23
2 SKARGI I DOCHODZENIA	37
2.1 PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA	37
2.2 MANDAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	37
2.2.1 Nieuprawnione skargi	38
2.2.2 Instytucje i organy Wspólnoty	38
2.2.3 Niewłaściwe administrowanie	39
2.2.4 Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej	40
2.3 DOPUSZCZALNOŚĆ SKARG I POWODY DO WSZCZĘCIA DOCHODZENIA	41
2.4 ANALIZA SKARG ZBADANYCH W 2005 R.	42
2.5 UDZIELENIE PORAD DOTYCZĄCYCH KIEROWANIA SKARG DO INNYCH ORGANÓW I PRZEKAZYWANIE SKARG	42
2.6 PROCEDURY RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	44
2.6.1 Wszczęcie dochodzenia	44
2.6.2 Uczciwa procedura	45
2.6.3 Kontrola akt i przesłuchanie świadków	45
2.6.4 Jawna procedura	46
2.7 WYNIKI DOCHODZEŃ	46
2.7.1 Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania	46
2.7.2 Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne	46
2.7.3 Uwagi krytyczne i zalecenia wstępne	47
2.7.4 Sprawozdania specjalne dla Parlamentu Europejskiego	48
2.8 DECYZJE ZAMYKAJĄCE SPRAWY W 2005 ROKU	48
2.8.1 Otwartość, publiczny dostęp i ochrona danych osobowych	49
2.8.2 Komisja jako „strażnik Traktatu”	51

2.8.3	Przetargi, umowy i dotacje	52
2.8.4	Zagadnienia dotyczące personelu	54
2.8.5	Inne sprawy	55
3	DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA	59
3.1	SPRAWY, W KTÓRYCH NIE STWIERDZONO NIEWŁĄCZIWEGO ADMINISTROWANIA	59
3.1.1	Komisja Europejska	59
	BRAK DZIAŁANIA W ZWIĄZKU ZE SKARGĄ DOTYCZĄCĄ DYSKRYMINACJI ZE WZGLĘDU NA ORIENTACJĘ SEKSUALNĄ	59
	ROZWIĄZANIE UMOWY	60
	WYKORZYSTANIE POMOCY FINANSOWEJ UE	61
	SKARGA Z ART. 226 DOTYCZĄCA PRAWA ŻYWNOSCIOWEGO	62
	DOMNIEMANY DYSKRYMINUJĄCY CHARAKTER OGŁOSZENIA O PRACY	62
	ZARZĄDZANIE EUROPEJSKIMI FUNDUSZAMI ROZWOJU REGIONALNEGO	63
	OCENA PROPOZYCJI PROJEKTU (1)	64
	ROZPATRZENIE SKARGI Z ART. 226	65
	OCENA PROPOZYCJI PROJEKTU (2)	65
	STOSOWANIE KLAUZULI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA W UMOWIE O WSPÓŁPRACY Z WIETNAMEM	66
	KONSULTACJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI FUNDUSZY STRUKTURALNYCH	67
	EUROPEJSKI NUMER ALARMOWY 112	67
	ZAMKNIĘCIE GRUP JĘZYKOWYCH W SZKOLE EUROPEJSKIEJ	68
	DOMNIEMANIE NIESTOSOWNYCH KONTAKTÓW W TOKU PROCEDURY PRZETARGOWEJ	69
	INTERNETOWY DOSTĘP DO DOKUMENTÓW	69
	DOSTĘP DO SPRAWOZDANIA Z MISJI W RAMACH PROCEDURY PRZEWIDZIANEJ ART. 228	70
	ZASTĄPIENIE DYREKTORA PROJEKTU W HONDURASIE	71
3.1.2	Komisja Europejska i Rada Unii Europejskiej	72
	ZARZUT DOTYCZĄCY BRAKU MIEJSC PARKINGOWYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POBLIŻU BUDYNKÓW KOMISJI I RADY	72
3.1.3	Europejskie Biuro Selekcji Kadr (EPSO)	73
	DOSTĘP KANDYDATÓW DO KRYTERIÓW OCENY	73
	DOPUSZCZENIE DO TESTÓW SELEKCYJNYCH	74
3.1.4	Europejski Bank Centralny	74
	INFORMACJA DOTYCZĄCA EWENTUALNEJ INTERWENCJI EBC	74
3.2	SPRAWY ROZWIĄZANE PRZEZ INSTYTUCJĘ	75
3.2.1	Parlament Europejski	75
	PRZENIESIENIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH	75
3.2.2	Rada Unii Europejskiej	76
	WYPOWIEDZENIE UMOWY O PRACĘ W MISJI POLICYJNEJ UE	76
3.2.3	Komisja Europejska	77
	NIEUZASADNIONA ZWŁOKA I BRAK ODPOWIEDZI NA WNIOSEK O PUBLICZNY DOSTĘP	77
	ODRZUCENIE WNIOSKU O DOSTĘP DO DOKUMENTÓW	77
	ZWROT KOSZTÓW PODRÓŻY I ZAKWATEROWANIA	78
	ZWROT KOSZTÓW PODRÓŻY	78
	ZARZUT NIETERMINOWYCH PŁATNOŚCI NA RZECZ OCENIAJĄCYCH ZATRUDNIONYCH PRZEZ KOMISJĘ	79

3.3	POLUBOWNE ROZWIĄZANIA UZYSKANE PRZEZ RZECZNIKA	79
3.3.1	Parlament Europejski	79
	DOSTĘP DO BUDYNKÓW PARLAMENTU	79
	ZWROT KOSZTÓW REPREZENTACJI PRAWNEJ	80
	PODAWANIE INFORMACJI W RÓŻNYCH JĘZYKACH PODCZAS KAMPANII WYBORCZEJ	81
3.3.2	Komisja Europejska	81
	WYPowiedzenie zatrudnienia operatorowi centrum obsługi telefonicznej	81
	Prawo do świadczeń emerytalnych	82
	Zwolnienie z ograniczenia wiekowego dla stażystów	83
	Nieterminowa płatność dla stypendysty Marie Curie	83
3.4	SPRAWY ZAMKNIĘTE KRYTYCZNĄ UWAGĄ RZECZNIKA	84
3.4.1	Parlament Europejski	84
	Zwłoka w udzieleniu dostępu do dokumentu	84
	Nieudzielenie odpowiedzi na wniosek o informacje	85
3.4.2	Rada Unii Europejskiej	86
	DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA	86
3.4.3	Komisja Europejska	87
	CZAS TRWANIA POSTĘPOWANIA W SPRAWIE UCHYBIENIA ZOBOWIĄZANIOM PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO I DOSTĘP DO DOKUMENTÓW	87
	NIEUDZIELENIE WŁAŚCIWEJ PORADY W ZAKRESIE DOTACJI	88
	NIEPRZEKAZANIE INFORMACJI W ZAKRESIE OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH	89
	SPÓŹNIONA WYPŁATA ZA UDZIAŁ W PROJEKCIE GALILEI	89
	PROWADZENIE PROCEDURY PRZETARGOWEJ PRZEZ KOMISJĘ	91
	PRAWO DO OBRONY W TRAKCIE POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO	91
	DOSTĘP DO ŁOWISK NA WODACH AZORSKICH	92
	DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH UMOWY W CHINACH	93
	MYLĄCE STWIERDZENIE W OPINII DOTYCZĄCEJ UPREDNIEJ SKARGI	94
	OBSŁUGA SKARGI PRZECIW PRYWATNEJ FIRMIE	95
	BRAK MOŻLIWOŚCI UCZESTNICTWA W PROGRAMIE UE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ZAROBKOWĄ	96
3.4.4	Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)	97
	BRAK WSKAZANIA PRZEZ OLAF PRAWDOPODOBNEGO CZASU TRWANIA DOCHODZENIA	97
3.4.5	Europejski Bank Inwestycyjny	97
	KORESPONDENCJA ELEKTRONICZNA Z KANDYDATEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRACĘ	97
	OBSŁUGA WNIOSKU O DOSTĘP DO INFORMACJI PRZEZ EBI	98
3.5	ZALECENIA WSTĘPNE PRZYJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ	99
3.5.1	Komisja Europejska	99
	OGRANICZENIA WIEKOWE W PROGRAMIE STAŻY	99
	ANULOWANIE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO	99
	WYBÓR UCZNIÓW DO SZKÓŁ EUROPEJSKICH	100
	DOSTĘP DO DOKUMENTU POCHODZĄCEGO Z PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO W ZWIĄZKU Z PROCEDURĄ NADMIERNEGO DEFICYTU	101
3.5.2	Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)	102
	MYLĄCE INFORMACJE W KOMUNIKACIE DLA PRASY	102

3.6	SPRAWY ZAMKNIĘTE Z INNYCH POWODÓW	103
3.6.1	Komisja Europejska	103
	SKARGA Z ART. 226 DOTYCZĄCA PRZENIESIENIA EMERYTURY	103
	SKARGA Z ART. 226 W TRAKCIE POSTĘPOWANIA PRZED KRAJOWYM SĄDEM NAJWYŻSZYM.....	103
	BEZPŁATNE WYPOŻYCZANIE KSIĄŻEK Z BIBLIOTEK PUBLICZNYCH.....	104
3.7	SPRAWY ZAMKNIĘTE PO OTRZYMANIU SPRAWOZDANIA SPECJALNEGO	105
3.7.1	Rada Unii Europejskiej	105
	NIEPRZEKONUJĄCE POWODY UTRZYMANIA NIEJAWNOŚCI DZIAŁALNOŚCI PRAWODAWCZEJ.....	105
3.7.2	Komisja Europejska	105
	KOSZTY KSZTAŁCENIA DZIECI O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH.....	105
3.7.3	Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)	106
	DOSTARCZENIE RZECZNIKOWI BŁĘDNYCH I MYLĄCYCH INFORMACJI W TRAKCIE WCZEŚNIEJSZEGO DOCHODZENIA	106
3.8	DOCHODZENIE Z WŁASNEJ INICJATYWY RZECZNIKA	107
	ZAPŁATA ZA WYKONANIE DEKORACJI FLORYSTYCZNEJ.....	107
4	STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ	111
4.1	PARLAMENT EUROPEJSKI	112
4.2	KOMISJA EUROPEJSKA	112
4.3	EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH	113
4.4	INNE INSTYTUCJE I ORGANY	114
5	STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI	117
5.1	EUROPEJSKA SIEĆ RZECZNIKÓW	117
5.2	INNE SEMINARIA I KONFERENCJE RZECZNIKA	122
5.3	INNE WYDARZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZYŁ RZECZNIK I JEGO PRACOWNICY	125
6	KONTAKTY	129
6.1	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU	129
6.2	WIZYTY INFORMACYJNE	136

6.3	INNE KONFERENCJE I SPOTKANIA	139
6.4	KONTAKTY Z MEDIAMI	147
6.5	PUBLIKACJE	152
6.6	INFORMACJA ON-LINE	154
7	ZAŁĄCZNIKI	155
A	DANE STATYSTYCZNE	157
B	BUDŻET RZECZNIKA	164
C	PERSONEL	166
D	INDEKS DECYZJI	173
E	WYBÓR EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	178
	KONTAKT Z EUROPEJSKIM RZECZNIKIEM PRAW OBYWATELSKICH	180

WPROWADZENIE

W 2005 r. instytucja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich obchodziła dziesiątą rocznicę działalności. To doniosłe wydarzenie sprzyja refleksji nad osiągnięciami naszej pierwszej dekady, jak również wyznaczeniu optymalnego kierunku przyszłych działań we współpracy z kluczowymi rozmówcami. Dzięki organizacji wielu imprez uzyskaliśmy dokładny obraz dziedzin, w których wszystko przebiega prawidłowo, jak również tego, co jeszcze można zrobić pod względem naszych relacji z instytucjami i organami Unii Europejskiej (UE), z innymi rzecznikami praw obywatelskich oraz, bardziej ogólnie, ze skarżącymi i obywatelami. Zanim jednak szczegółowo omówię rozmaite koncepcje, które się przy tej okazji wyłoniły, chciałbym najpierw przedstawić pewne przemyślenia nad działaniami instytucji w ciągu minionych dziesięciu lat.

Od września 1995 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich rozpatrzył ponad 20 000 skarg oraz udzielił pomocy ogromnej liczbie obywateli, odpowiadając na ich wnioski o udzielenie informacji. Po zakończeniu kadencji mój poprzednik, Jacob SÖDERMAN, pierwszy Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, za jedno z ważniejszych osiągnięć uznał stopień, w jakim różne instytucje i organy UE wykazują gotowość do współpracy z Rzecznikiem przy rozpatrywaniu skarg obywateli. W dziedzinach takich jak zniesienie ograniczeń wiekowych przy rekrutacji, poprawa sytuacji w kwestii opóźnionych płatności, a także ułatwienie dostępu do dokumentów oraz wzrost poszanowania Karty Praw Podstawowych UE, instytucje i organy wykazały wolę współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich przy podnoszeniu jakości usług dla obywateli. Zarówno za te, jak i za liczne inne osiągnięcia, my, obywatele Unii, na zawsze pozostaniemy wdzięczni Jacobowi SÖDERMANOWI.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich pracował nad poprawą administracji Unii, a ponadto dołożył wielu starań w sprawie rozwoju stosunków z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi rzecznikami praw obywatelskich w całej Unii, chcąc zapewnić rzeczywiste poszanowanie praw obywatelskich, w tym praw podstawowych, przysługujących obywatelom i mieszkańcom UE na mocy prawa wspólnotowego. Współpraca ta przebiega głównie pod egidą europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, która w ciągu ostatniej dekady pozwoliła stworzyć nieoceniony mechanizm szybkiego i skutecznego rozpatrywania skarg obywateli. Rok 2005 daje okazję do podsumowania osiągnięć tej sieci od czasu jej utworzenia w Strasburgu w 1996 r., a także do określenia sposobu dalszego wspólnego działania.

Od września 1995 r. Rzecznik Praw Obywatelskich pracował nieustrudzenie nad podniesieniem wiedzy obywateli o przysługujących im prawach, w szczególności o prawie do składania skarg i dochodzenia zadośćuczynienia. Za przejaw sukcesu tych inicjatyw można uznać fakt, że obecnie do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływa ponad 300 skarg miesięcznie, przy czym w 2005 r. odnotowano najwyższą ich liczbę.

Stosunki Rzecznika Praw Obywatelskich z instytucjami i organami UE

Oczywiście byłoby znacznie lepiej, gdyby obywatele nigdy nie musieli zwracać się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, a ich skargi rozpatrywane byłyby na możliwie wczesnym etapie przez organ administracji, którego dotyczy skarga. Obywatelom jest obojętne, kto rozwiąże ich problem. Często po prostu potrzebują wyjaśnienia, uzasadnienia, przeprosin lub porady, które powinien zapewnić sam zainteresowany organ.

Kiedy obywatel odczuwa potrzebę złożenia skargi, chciałby, aby problem został rozwiązany jak najszybciej i skutecznie. Moim zdaniem rozwiązanie zaproponowane przez dany organ jest szybsze i w ostatecznym rozrachunku bardziej zadowolające dla stron, ponieważ instytucja zyskuje uznanie

za rozwiązanie problemu, co zwiększa jej wiarygodność w oczach skarżącego i zapewnia wynik korzystny dla wszystkich zainteresowanych. Innymi słowy, sposób, w jaki administracja publiczna reaguje na skargi, stanowi podstawowy wyznacznik jej otwarcia na problemy obywateli. Jest to główne przesłanie, które starałem się przekazywać podczas różnych imprez organizowanych wspólnie z instytucjami i organami UE w roku jubileuszowym.

Każda z instytucji i organów UE może przyczynić się do poprawy stosunków z obywatelami. Niezależnie od tego, czy zajmujemy się problemami wynikającymi z umów, zapewnieniem dostępu do dokumentów czy wyjaśnianiem powodów, dla których kandydat nie został wybrany, analiza skarg pozwala nam dowiedzieć się, jak lepiej służyć społeczeństwu. Końcowym wynikiem całego procesu jest fakt, że działalność Rzecznika Praw Obywatelskich przynosi korzyści wszystkim, którzy na pewnym etapie stykają się z instytucjami – a nie tylko tym, którzy składają skargi.

Skargi są często objawem poważniejszych, bardziej złożonych lub systemowych problemów lub zagadnień. Jedną z funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich jest rozpoznawanie problemów i informowanie o metodach ich rozwiązywania. W tym charakterze Rzecznik nie tylko pełni funkcję zewnętrznego mechanizmu kontroli, ale także stanowi cenne źródło informacji dla kierownictwa instytucji, ponieważ może być pomocny w doskonaleniu działalności organów, wskazując dziedziny wymagające poprawy.

W związku z powyższym nieocenionym narzędziem jest Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej. Kodeks, zatwierdzony przez Parlament Europejski w 2001 r., wyjaśnia obywatelom, czego mają prawo oczekiwać od administracji europejskiej. Jednocześnie pełni rolę przydatnego przewodnika dla urzędników, zachęcającego do stosowania najwyższych standardów administrowania. Nowe wydanie kodeksu opublikowano w 2005 r. w 24 językach. W Europie i poza nią rozpowszechniono ponad 100 000 egzemplarzy. W odpowiedzi urzędy administracji krajowej i władze lokalne, szkoły i wyższe uczelnie, ośrodki szkoleniowe i biblioteki publiczne, a także indywidualni obywatele wystąpili z prośbą o egzemplarze przeznaczone do dalszej dystrybucji. Jest to prawdziwy sukces na skalę europejską. Kodeks został przystosowany do potrzeb krajowych, regionalnych i lokalnych organów administracji, od Portugalii po Włochy, od Walonii po Grecję i od Rumunii po Chorwację. Ponieważ kodeks europejski przyjęło tak wiele organów administracji w całej Europie, nadal mam nadzieję, że zostanie on przyjęty przez wszystkie instytucje i organy UE, być może w formie umowy międzyinstytucjonalnej. Związane z tą sprawą spotkania, które odbyłem w 2005 r. z przewodniczącym Komisji Europejskiej José Manuelem BARROSO i wiceprzewodniczącymi Margot WALLSTRÖM i Siimem KALLASEM, dały bardzo pozytywne wyniki i mam wielką nadzieję, że poczynimy szybkie postępy w realizacji tego projektu. Były to wyraźny przejaw obopólnej chęci współpracy na rzecz obywateli w najbliższych latach.

W 2005 r. za wielce obiecujące posunięcie uznałem przyjęty przez Komisję komunikat wprowadzający nową wewnętrzną procedurę reagowania w związku z dochodzeniami Rzecznika Praw Obywatelskich. Komunikat przewiduje przekazanie kontroli politycznej nad każdym przypadkiem poszczególnym komisarzom, przy jednoczesnym utrzymaniu istotnej roli Sekretariatu Generalnego. Przyjmuję z zadowoleniem tę nową procedurę, która w moim rozumieniu ma na celu zwiększenie spójności i jakości odpowiedzi udzielanych przez Komisję, jak również zapewnienie szybkiej reakcji na zalecenia i uwagi Rzecznika Praw Obywatelskich. Istotne jest, aby Komisja, której dotyczy około 70% dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika, przejęła wiodącą rolę w rozpatrywaniu przypadków niewłaściwego administrowania, jak również w propagowaniu kultury obsługi obywateli. Niniejsze sprawozdanie roczne zawiera liczne przykłady spraw, w których Komisja rzeczywiście szybko i konstruktywnie zareagowała na zgłoszone przeze mnie problemy.

Współpraca w ramach europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich od wielu lat ściśle współpracuje ze swoimi kolegami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym za pośrednictwem europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich. Główny cel sieci jest dzisiaj równie ważny i aktualny jak w chwili jej powstania: jest nim faktyczne stosowanie przysługujących obywatelom i mieszkańcom praw wynikających z prawa UE.

Za wdrożenie prawa UE odpowiadają w znacznej mierze organy administracyjne państw członkowskich. W praktyce poszanowanie tych praw na mocy przepisów UE zależy w dużym stopniu od jakości ich codziennej pracy oraz zakresu, w jakim organom kontroli, w tym rzecznikom praw obywatelskich, uda się upowszechnić wysoką jakość administrowania oraz zapewnić w razie potrzeby skuteczne środki. Zagadnienie to nabiera znaczenia ze względu na ciągle rosnący zakres i natężenie współpracy między organami różnych państw członkowskich i instytucjami UE. W celu ochrony praw i zapewnienia skutecznych środków zaradczych współpraca między rzecznikami praw obywatelskich powinna być równie ścisła jak współpraca między organami administracyjnymi.

Mając to na uwadze, w 2005 r. zbadałem możliwość dalszego wzmocnienia i promowania roli rzeczników praw obywatelskich w warunkach zmieniającej się europejskiej kultury prawnej i politycznej. Wysunąłem argument, że w tym celu sieć powinna bardziej wyeksponować wartość dodatkową, którą obywatele zyskują dzięki tej współpracy, i to zarówno wobec samych obywateli, jak i władz politycznych na wszystkich szczeblach Unii. Jeśli chodzi o polityków, ciągle pozostaje jeszcze bardzo wiele do zrobienia. Musimy szeroko przekonywać o tym, że różnorodność nie powinna stanowić przeszkody w pełnym uznaniu roli rzeczników praw obywatelskich w licznych nowych europejskich planach politycznych, stale opracowywanych przez władze państw członkowskich oraz instytucje i organy UE.

Ogłosiłem, że chcąc przyczynić się do stworzenia bardziej przejrzystego publicznego wizerunku naszej współpracy, mój urząd planuje zainwestowanie środków w szersze wykorzystanie Internetu w celu komunikowania się ze społeczeństwem i ze współpracownikami. Planujemy wprowadzenie na stronie internetowej Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich interaktywnego przewodnika „Kto może mi pomóc?”, kierującego obywateli do odpowiedniego rzecznika praw obywatelskich, czy to na szczeblu europejskim, krajowym czy regionalnym. W ramach sieci przez dwa najbliższe lata będziemy również pracować nad oświadczeniem wyjaśniającym obywatelom, czego mogą oczekiwać, zwracając się do rzecznika praw obywatelskich w ramach sieci. Rozważamy możliwość przyjęcia oświadczenia na szóstym seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich, które odbędzie się w 2007 r. w Strasburgu. I chociaż mam pełną świadomość, jak ostrożnie należy sformułować takie oświadczenie, jestem przekonany, że pojmujemy rolę i działalność rzecznika praw obywatelskich na tyle podobnie, aby przygotowanie oświadczenia było możliwe w zaproponowanym przeze mnie terminie. Tego rodzaju informacja byłaby cenna nie tylko dla obywateli, którym usługi rzecznika praw obywatelskich okażą się potrzebne poza terytorium ich państwa członkowskiego, ale powinna także stanowić główny punkt odniesienia w relacjach rzeczników praw obywatelskich i decydentów politycznych, zarówno prowadzonych wspólnie, jak i indywidualnie. Sam proces opracowywania oświadczenia z pewnością przyczyni się do wypromowania i pogłębienia możliwości wzajemnego uczenia się, a zatem okaże się cennym doświadczeniem. Tego typu zadanie może więc jedynie wzmocnić dotychczas prowadzoną współpracę.

Relacje Rzecznika Praw Obywatelskich z obywatelami i potencjalnymi skarżącymi

Głównym celem starań Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz ścisłej współpracy z instytucjami i organami UE oraz z rzecznikami praw obywatelskich w całej Unii jest zapewnienie obywatelom optymalnego poziomu usług. Aby jak najlepiej służyć obywatelom Unii, w 2005 r., podczas obchodów dziesiątej rocznicy działalności, organizowaliśmy imprezy dla przedstawicieli mediów, organizacji pozarządowych, grup interesów, regionalnych i lokalnych biur przedstawicielskich oraz ogółu obywateli. Uznaliśmy, że warto poruszyć tematy, które w najbliższych latach mogą okazać się pomocne w podnoszeniu wiedzy o prawie do złożenia skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich, co ma na celu korzystną dla wszystkich poprawę działania administracji UE.

Przyznano, że w kwestii dostarczania właściwych informacji właściwym osobom pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. W zakresie podnoszenia świadomości Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich musi sprostać dwóm pilnym wyzwaniom: wielu ludzi nie wie, kim jest Rzecznik Praw Obywatelskich, inni nie wiedzą nawet, czym się zajmuje UE. Wszelkie opracowane przez nas materiały informacyjne muszą poruszać te dwa zagadnienia w jasny i prosty sposób. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien bardziej akcentować swoją obecność w Internecie. Powinniśmy też lepiej

docierać do potencjalnych skarżących. Instytucje UE powinny systematycznie informować osoby, z którymi się kontaktują, o ich prawie do składania skarg.

Również Rzecznik Praw Obywatelskich powinien przekonywać obywateli, że składanie skarg jest bardzo proste. Rzecznik Praw Obywatelskich oferuje usługi stosunkowo szybkie, a przy tym bezpłatne i elastyczne. Tym, którzy w razie złożenia skargi obawiają się negatywnych reakcji instytucji, nieustannie wyjaśniam, że każda próba działania na niekorzyść osoby korzystającej z przysługującego jej prawa do złożenia skargi do Rzecznika, lub groźba o podobnym charakterze, będzie sama w sobie uważana za przypadek niewłaściwego administrowania. Instytucje i organy UE powinny poczynić niezbędne kroki, aby ich urzędnicy o tym wiedzieli i odpowiednio postępowali.

Wnioski

Dla Unii Europejskiej nadszedł czas próby. Obywatele Francji i Holandii głosowali przeciwko ratyfikacji konstytucji dla Europy, stale spada liczba głosujących w wyborach europejskich, a Unia wciąż walczy ze swoim wizerunkiem wyizolowanej biurokracji utworzonej przez elitę polityczną. Według ostatnich wskazań Eurobarometru tylko 38% społeczeństwa ma poczucie, że „mój głos liczy się w UE”.

Urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich powołano w celu przybliżenia Unii obywatelom oraz nadania administracji UE „ludzkiej twarzy”. Najważniejszą cechą tej instytucji jest to, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest osobą fizyczną, komunikującą się osobiście z obywatelami, którzy do niego piszą, rozpatrującą zgłaszane przez nich sprawy i poszukującą sposobu rozwiązania problemów. Każdy taki przypadek „mikrokomunikacji” pomaga w nadaniu ludzkiego charakteru administracji UE i przybliżeniu jej do obywatela. Rzecznik Praw Obywatelskich jest kluczowym elementem struktury budowania zaufania obywateli do instytucji. Może pomóc w promowaniu konstruktywnego dialogu między obydwoma stronami.

Jak to ujął jeden ze skarżących, „Dla mnie sprawa nareszcie się skończyła i mam nadzieję, że jeśli chodzi o moją działalność, ściśle związaną z Europą, mogę teraz otworzyć nowy rozdział. Pragnę Panu podziękować za pomocną mediację. Pańska instytucja jest bardzo istotnym ogniwem umożliwiającym obywatelom polubowne rozwiązywanie drażliwych problemów, z jakimi mogą się zetknąć w instytucjach europejskich.”

Rzecznik Praw Obywatelskich nie może działać sam. Zapewnienie administrowania najwyższej jakości to zadanie, które musimy wykonać wspólnie z instytucjami i organami UE. Dotrzymanie obietnic, wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zadośćuczynienia, uczenie się na błędach, przejrzysty sposób pracy oraz pozwolenie na kontrolę społeczną to istotne środki budowania zaufania wśród obywateli. Ponadto Rzecznik Praw Obywatelskich powinien zgodnie i systematycznie współpracować ze swoimi kolegami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu zapewnienia pełnego poszanowania praw obywateli w całej Unii. Powinien wreszcie stale zwracać się do obywateli i potencjalnych skarżących, aby uświadomić im zakres usług świadczonych przez Rzecznika.

Jako Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich dołożę wszelkich starań, aby, korzystając z osiągnięć pierwszej dekady, w pełni wykonać powierzone mi zadanie przybliżenia Unii obywatelom i nadania administracji UE „ludzkiej twarzy”.

Strasburg, 14 lutego 2006 r.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

1 PODSUMOWANIE

Jedenaste roczne sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego podsumowuje działalność Rzecznika w 2005 r. Jest to trzecie sprawozdanie roczne przedstawione przez P. Nikiforosa DIAMANDOUROSA, który rozpoczął pracę na stanowisku Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich 1 kwietnia 2003 r.

STRUKTURA SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie składa się z sześciu rozdziałów i pięciu załączników. Rozpoczyna się od wstępu Rzecznika, w którym wymienia on najważniejsze działania i osiągnięcia minionego roku oraz określa priorytety na przyszłość. Niniejsze podsumowanie stanowi rozdział pierwszy.

W rozdziale drugim opisano procedury stosowane przez Rzecznika przy rozpatrywaniu skarg i prowadzeniu dochodzeń. Podkreślono w nim nowe istotne zmiany oraz dokonano przeglądu skarg rozpatrzonych w ciągu roku, łącznie z analizą tematyczną decyzji w sprawach zamkniętych po zakończeniu dochodzenia. Analiza ta obejmuje najważniejsze wnioski prawne i fakty zawarte w decyzjach Rzecznika w roku 2005.

Rozdział trzeci zawiera wybrane streszczenia decyzji podjętych przez Rzecznika, odzwierciedlające zakres tematów i instytucji, których dotyczyły skargi, jak również dochodzenia z własnej inicjatywy. Streszczenia dotyczą wszystkich decyzji podanych w analizie tematycznej przedstawionej w rozdziale drugim. Streszczenia decyzji w sprawie skarg zostały sklasyfikowane najpierw według rodzaju wniosków lub wyniku dochodzenia, a następnie według instytucji lub organu, których dotyczyły skargi. Streszczenia decyzji wynikających z dochodzeń wszczętych przez Rzecznika z własnej inicjatywy omówiono w końcowej części rozdziału.

Rozdział czwarty opisuje stosunki z innymi instytucjami i organami Unii Europejskiej. Na początku podkreśla znaczenie konstruktywnych stosunków Rzecznika Praw Obywatelskich w pracy z innymi instytucjami i organami, a następnie wymienia różne związane z tym zagadnieniem spotkania i imprezy, które odbyły się w 2005 r.

Rozdział piąty odnosi się do relacji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi rzecznikami w Europie i poza jej granicami. Opisuje szczegółowo działania europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich oraz udział Rzecznika w seminariach, konferencjach i posiedzeniach.

Rozdział szósty dotyczy działań Rzecznika w sferze informacji i komunikacji. Rozdział ten dzieli się na sześć podrozdziałów, poświęconych najważniejszym wydarzeniom roku, wizytom informacyjnym Rzecznika, konferencjom i spotkaniom z jego udziałem i jego pracowników, stosunkom z mediami, publikacjom oraz komunikacji przez Internet.

Załącznik A zawiera dane statystyczne dotyczące działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2005 r. Załączniki B i C zawierają szczegółowe informacje dotyczące odpowiednio budżetu Rzecznika oraz polityki zatrudnienia. W załączniku D znajduje się spis decyzji wymienionych w rozdziale trzecim, uszeregowanych według numerów spraw, przedmiotu i rodzaju zaskarżanych przypadków niewłaściwego administrowania. Załącznik E opisuje procedurę wyboru Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i omawia ponowny wybór p. DIAMANDOUROSA na to stanowisko w styczniu 2005 r.

STRESZCZENIE

Misja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich został utworzony na mocy Traktatu z Maastricht jako aspekt obywatelstwa Unii Europejskiej. Rzecznik Praw Obywatelskich rozpatruje skargi dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe. Współpracując z Parlamentem Europejskim, Rzecznik Praw Obywatelskich zdefiniował „niewłaściwe administrowanie”, uwzględniając nieprzestrzeganie praw człowieka, rządów prawa i zasad dobrej administracji.

Rzecznik nie tylko odpowiada na skargi składane przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa i stowarzyszenia, ale również wszczyna dochodzenia z własnej inicjatywy oraz wychodzi naprzeciw obywatelom, aby informować ich o przysługujących im prawach i możliwościach egzekwowania tych praw.

Skargi i dochodzenia w 2005 r.

W 2005 r. Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał 3 920 skarg, co stanowi wzrost o 5% w porównaniu do 2004 r.¹. Rekordową liczbę, sięgającą 59% wszystkich skarg złożonych do Rzecznika w 2005 r., przysłano drogą elektroniczną, pocztą elektroniczną lub za pomocą formularza do składania skargi, zamieszczonego na stronie internetowej Rzecznika. W 3 705 przypadkach skargi zostały wysłane przez indywidualnych obywateli, natomiast 215 złożyły stowarzyszenia lub przedsiębiorstwa.

W ponad 75% tych spraw Rzecznik Praw Obywatelskich potrafił udzielić pomocy skarżącym, otwierając dochodzenie, przekazując sprawę właściwemu organowi lub udzielając porady na temat organu, do którego należy się zwrócić, aby szybko i skutecznie znaleźć rozwiązanie problemu. Na podstawie otrzymanych skarg w minionym roku wszczęto łącznie 338 nowych dochodzeń (w tym jedno łącznie dochodzenie obejmujące 389 pojedynczych skarg). Ponadto Rzecznik Praw Obywatelskich otworzył pięć dochodzeń z własnej inicjatywy.

W 2005 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził łącznie 627 dochodzeń, z których 284 stanowiły kontynuację spraw rozpoczętych w 2004 r.

Podobnie jak w latach poprzednich większość dochodzeń dotyczyła Komisji Europejskiej (68% łącznej liczby). Ponieważ Komisja jest główną instytucją wspólnotową podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest rzeczą naturalną, że stanowi główny obiekt wnoszonych przez nich skarg. Siedemdziesiąt trzy dochodzenia dotyczyły Europejskiego Biura Doboru Kadr (EPSO), 58 – Parlamentu Europejskiego, a 14 – Rady Unii Europejskiej.

Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania to: brak przejrzystości, w tym odmowa udzielenia informacji (188 spraw), niesprawiedliwe traktowanie i nadużycie władzy (132 sprawy), dyskryminacja (103 sprawy), niezadowolający tryb postępowania (78 spraw), nieuzasadnione opóźnienie (73 sprawy), niedbałość (44 sprawy), zaniedbanie obowiązków, co oznacza niewypełnienie przez Komisję Europejską roli „strażnika Traktatu” wobec państw członkowskich (37 spraw) oraz pomyłki prawne (29 spraw).

Łącznie 3 269 indywidualnych próśb o udzielenie informacji otrzymano pocztą elektroniczną, w porównaniu z liczbą około 3 200 w 2004 r. i 2 000 w 2003 r.

¹

Należy zauważyć, że 335 spośród tych skarg dotyczyło tego samego tematu i zostało objętych łącznym dochodzeniem (patrz streszczenie sprawy 3452/2004/JMA i innych spraw opisanych w podrozdziale „Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania”).

Wyniki dochodzeń Rzecznika

W 2005 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął 312 dochodzeń, w tym 302 dochodzenia w sprawie skarg i dziesięć dochodzeń z własnej inicjatywy. Ich wyniki omówiono poniżej:

Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 114 sprawach w wyniku dochodzenia Rzecznika Praw Obywatelskich nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Taki wynik dochodzenia nie zawsze jest negatywny dla skarżącego, który otrzymuje przynajmniej przeprosiny lub pełne wyjaśnienie ze strony danej instytucji lub organu na temat ich działania. Przykładowo:

- Komisja Europejska wyjaśniła powody swojej decyzji o odstąpieniu od wszczęcia dochodzenia przeciwko władzom Hiszpanii w sprawie zarzutu o dyskryminację ze względu na orientację seksualną. Komisja stwierdziła, że konkretne problemy, z jakimi zetknęli się skarżący — obywatel Hiszpanii i obywatel Argentyny — wykraczały poza zakres prawa wspólnotowego. Zgodnie z propozycją Komisji, aby dochodzić zadośćuczynienia na szczeblu krajowym, skarżący złożyli skargę do hiszpańskiego rzecznika praw obywatelskich. (1687/2003/JMA)
- W wyniku skargi złożonej przez organizację pozarządową European Citizen Action Service (ECAS) Rzecznik stwierdził, że stosowane przez Komisję minimalne standardy w zakresie konsultacji z zainteresowanymi stronami na temat przyszłości funduszy strukturalnych są wystarczająco jasne i w omawianej sprawie Komisja zastosowała się do tych standardów. Nie wykluczył jednak, że można było wyrazić minimalne standardy w sposób bardziej zrozumiały, jak również tego, że w niektórych przypadkach bardziej międzysektorowy i całościowy sposób podejścia do konsultacji mógłby okazać się właściwy; poinformował więc ECAS o możliwości przedstawienia Komisji odpowiednich wniosków. (948/2004/OV)
- Dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie bezpłatnego wypożyczania książek z bibliotek publicznych umożliwiło wyjaśnienie zarówno powodów decyzji Komisji o wszczęciu postępowania przeciwko Hiszpanii o naruszenie przepisów, jak i możliwości właściwego wdrożenia odpowiedniej dyrektywy wspólnotowej bez naruszenia zasady bezpłatnego wypożyczania książek. Działanie podjęte przez Rzecznika Praw Obywatelskich opierało się na 389 skargach zarzucających Komisji, że decyzja o wszczęciu postępowania przeciwko Hiszpanii zagraża istnieniu bibliotek publicznych stanowiących podstawową usługę publiczną i jest sprzeczna z podstawowymi prawami obywateli w zakresie dostępu do kultury. Dochodzenie zostało zamknięte po otrzymaniu przez Rzecznika informacji Komisji o przekazaniu sprawy do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. (3452/2004/JMA i inne sprawy)

Nawet w przypadku gdy Rzecznik nie stwierdzi niewłaściwego administrowania, może wskazać instytucji lub organowi sposób lepszego administrowania w przyszłości. W takich przypadkach Rzecznik przedstawia dodatkową uwagę, tak jak to uczynił na przykład w następujących sprawach:

- Rzecznik zaproponował Komisji przegląd jej wewnętrznych zasad rejestrowania rozmów telefonicznych dotyczących przetargów. Nastąpiło to w wyniku dochodzenia dotyczącego zasadności rozmowy telefonicznej, która odbyła się między służbami Komisji i uczestniczącym w przetargu konkurentem skarżącego. Rzecznik nie znalazł dowodów niewłaściwego postępowania, ale zauważył, że Komisja łatwiej rozwiałaby obawy skarżącego, gdyby mogła przedstawić pisemny zapis tej rozmowy telefonicznej. (1808/2004/JMA)
- W następstwie dochodzenia w sprawie skarg, że przy swoich głównych budynkach w Brukseli Komisja i Rada nie zapewniają wystarczającej liczby miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, Rzecznik z zadowoleniem przyjął wystąpienia obydwu instytucji do władz belgijskich o zapewnienie dodatkowych miejsc do parkowania i poprosił, aby informowano go o wynikach. Ponadto zachęcił Radę do ponownego rozważenia polityki ograniczania dostępu do własnych parkingów osobom niepełnosprawnym ze względów bezpieczeństwa i zasugerował, aby w tym względzie wzięła przykład z Komisji. (2415/2003/JMA i 237/2004/JMA)

- Mając na względzie poprawę skuteczności i przejrzystości relacji z obywatelami, Rzecznik poinformował, że Komisja powinna wyjaśnić procedury rozpatrywania skarg dotyczących korzystania z pomocy finansowej UE. Było to skutkiem dochodzenia w sprawie sposobu rozpatrzenia przez Komisję skargi dotyczącej ograniczenia dotacji przez władze regionalne w Madrycie. W wyniku dochodzenia Rzecznika Komisja wyraziła zgodę na udostępnienie informacji skarżącemu; przyznała się przy tym do opóźnienia w poinformowaniu go o sposobie rozpatrzenia sprawy i przeprosiła za to zaniedbanie. (274/2004/JMA)
- Europejskie Biuro Doboru Kadr (EPSO) wyraziło zgodę na to, aby w przyszłości w powiadomieniach o warunkach konkursu podawano informacje, że i) zaproszenie do udziału w testach wstępnych nie oznacza automatycznie, że w pełni sprawdzono kwalifikacje kandydata oraz ii) pisemne testy kandydatów, których kwalifikacje uznano w późniejszym terminie za niewystarczające, nie będą oceniane. Działanie to jest skutkiem kolejnej uwagi zgłoszonej przez Rzecznika w świetle dochodzenia w sprawie skargi obywatela Węgier, który zgłosił się do udziału w otwartym konkursie na stanowisko tłumacza pomocniczego. W opinii Rzecznika zamieszczenie tego typu informacji pozwoli zapobiec nieporozumieniom i poprawić relacje z kandydatami. (839/2004/MHZ)

Sprawy rozwiązane przez instytucje i rozwiązania polubowne

W miarę możliwości Rzecznik Praw Obywatelskich próbuje osiągnąć pozytywny wynik, zadowalający zarówno dla skarżącego, jak i dla instytucji, przeciw której wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów wspólnotowych jest zasadniczym warunkiem osiągania takich wyników, które z kolei przyczyniają się do poprawy stosunków między instytucjami a obywatelami i do unikania kosztownych i czasochłonnych sporów sądowych.

W 2005 r. 89 spraw rozwiązały same instytucje lub organy w następstwie skargi do Rzecznika. Przykładowo:

- Komisja sama zamknęła sprawę opóźnienia płatności, wniesioną przez niemieckiego dziennikarza naukowego; wyjaśniła powody opóźnienia i zgodziła się na wypłatę odsetek. Potwierdziła przy tym, że w międzyczasie podjęła działania w celu przyspieszenia wypłat należnych ekspertom. Skarżący następnie potwierdził, że należność za ostatni kontrakt otrzymał w ciągu zaledwie 30 dni. (1266/2005/MF)
- Rada pomogła Rzecznikowi w zakończeniu sprawy dotyczącej rozwiązania umowy z cywilnym ekspertem ds. informatyki z Misji Policyjnej Unii Europejskiej (EUPM) w Sarajewie; w wyniku tego działania EUPM zgodziła się na wypłacić skarżącemu wynagrodzenie należne za okres upływający z dniem zakończenia obowiązywania umowy. Skarżący wniósł o oczyszczenie go przez Radę z wszelkich wniesionych przeciwko niemu zarzutów; w odniesieniu do tego roszczenia Rzecznik stwierdził, że skarżący miał podstawy, by uznać, iż wynik dochodzenia przeprowadzonego przez Rzecznika w poprzedniej dotyczącej go sprawie oznacza oczyszczenie jego dobrego imienia, ponieważ stwierdzono, że w tamtym przypadku prawa skarżącego do obrony nie były przestrzegane. (471/2004/OV)
- Komisja ujawniła dwa pisma wystosowane przez nią do władz Wielkiej Brytanii w postępowaniu o naruszenie przepisów, a także odpowiedź udzieloną przez Wielką Brytanię i przeprosiła za nieuzasadnione opóźnienie w rozpatrzeniu wniosku o udostępnienie tych dokumentów. W wyniku dalszych dochodzeń Komisja wyraziła ponadto zgodę na udostępnienie skarżącemu trzech płyt CD-ROM zawierających informacje przesłane Komisji przez władze Wielkiej Brytanii w celu poparcia ich sprawy. Postępowanie o naruszenie przepisów dotyczyło zarzutu przeciwko władzom Wielkiej Brytanii o niezastosowanie się do przepisów prawa wspólnotowego w sprawie wielkiego składowiska odpadów usytuowanego w pobliżu domów skarżących. (3381/2004/TN)

W przypadku gdy Rzecznik stwierdza niewłaściwe administrowanie, dąży on w miarę możliwości do rozwiązania polubownego. W niektórych przypadkach do rozwiązania polubownego można doprowadzić, jeżeli instytucja lub organ, którego dotyczy skarga, zaproponuje skarżącemu odszkodowanie. Wszystkie takie propozycje czynione są *ex gratia*: oznacza to, że nie wiążą się z uznaniem odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

W 2005 r. zaproponowano 22 rozwiązania polubowne. Siedem spraw zamknięto w 2005 r. po osiągnięciu rozwiązania polubownego (w tym jedną sprawę, w której propozycję złożono w 2004 r.). Pod koniec 2005 r. nadal rozpatrywano 18 propozycji rozwiązań polubownych, w tym dwóch spraw, w których Rzecznik poprosił Komisję o ponowne zbadanie odrzuconych uprzednio propozycji, przedstawionych w 2004 r. Oto przykładowe polubowne rozwiązania z 2005 r.:

- Komisja zgodziła się wypłacić odszkodowanie w wysokości 596 euro skarżącemu, którego sprawa nie została rozpatrzona w należyty sposób i w odpowiednim czasie. Komisja przyznała, że z powodu kilku nieporozumień i pomyłek administracyjnych skarżący nie otrzymał zapłaty w odpowiednim terminie. Dodała, że szereg elementów rozpoznanych przez Rzecznika oraz wyjątkowe okoliczności sprawy były powodem wysunięcia propozycji wypłacenia skarżącemu kwoty 596 euro tytułem odszkodowania. Kwota ta odpowiada kwocie odsetek należnych od niezapłaconej w terminie należności. (1772/2004/GG)
- W następstwie dochodzenia Rzecznika w sprawie kampanii informacyjnej przeprowadzonej w Finlandii przez Parlament przy wyborach do Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2004 r. instytucja ta obiecała, że jej biuro informacyjne w Helsinkach zwróci w przyszłości większą uwagę na kwestię stosowanych języków. Zgromadzenie Szwedzkie w Finlandii wniosło skargę, że plakaty stanowiące element kampanii informacyjnej wydano jedynie w fińskiej wersji językowej. Parlament uznał uchybienia, które wystąpiły podczas kampanii, jak również fakt, że udział procentowy ludności fińskiej mówiącej po szwedzku nie ma wpływu na status tego języka jako urzędowego języka UE ani na jego status wynikający z konstytucji Finlandii. (1737/2004/TN)
- Komisja zgodziła się wypłacić kwoty 1000 euro obywatelce portugalskiej w duchu pojednania, uznawszy fakt, że Komisja mogła podjąć odpowiednie działania, by poinformować skarżącą o niemożności rozpoczęcia pracy przed datą faktycznego objęcia przez nią stanowiska. Skarżąca zarzuciła Komisji niesprawiedliwe traktowanie, ponieważ Komisja podjęła decyzję o niemożności podjęcia przez nią pracy w charakterze operatorki centrum informacji telefonicznej dopiero po tym, jak skarżąca już zaczęła pracować. Wyraziła także sprzeciw wobec zasad, na które powołała się Komisja, uznając, że skarżąca nie jest właściwą osobą do podjęcia pracy telefonistki. W odniesieniu do powołania się na wspomniane zasady Komisja nie zgodziła się z poglądem Rzecznika o ewentualnym niewłaściwym administrowaniu z jej strony. (1336/2003/IP)

Uwagi krytyczne, zalecenia wstępne i sprawozdania specjalne

W przypadku gdy nie uda się osiągnąć polubownego rozwiązania, Rzecznik zamyka sprawę, wystosowując uwagę krytyczną lub sporządzając zalecenie wstępne.

Uwagę krytyczną stosuje się wówczas, gdy dana instytucja nie jest w stanie wyeliminować przypadku niewłaściwego administrowania, gdy wydaje się, że nie ma ono konsekwencji ogólnych, a dalsze działania Rzecznika nie wydają się konieczne. Uwaga krytyczna stanowi dla skarżącego potwierdzenie, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania. W 2005 r. Rzecznik Praw Obywatelskich sporządził 29 uwag krytycznych. Przykładowo:

- Rzecznik skrytykował Radę za nierozpatrzenie prośby o publiczny dostęp do dokumentów we właściwy i uważny sposób. Krytyka ta jest następstwem dochodzenia, które ujawniło, że w przeciwieństwie do wstępnie udzielonej skarżącemu przez Radę odpowiedzi dotyczącej liczby dokumentów w sprawie faktycznie istniało jeszcze wiele dokumentów dodatkowych. W wyniku dochodzenia Rzecznika skarżący uzyskał dostęp do dodatkowych dokumentów. Ponieważ Rada wprowadziła w tym zakresie nowe przepisy wewnętrzne, Rzecznik wyraził przekonanie, że w przyszłości problemy w rodzaju rozpoznanych w tej sprawie nie będą już występowały. (1875/2005/GG)

- Rzecznik skrytykował Komisję w sprawie o opóźnienie płatności na rzecz małego przedsiębiorstwa niemieckiego, które było podwykonawcą w projekcie Galilei. Dochodzenie to ujawniło bardziej ogólny problem: w razie opóźnienia płatności przez Komisję warunki umowne nie zobowiązują ani nie zachęcają głównego wykonawcy do występowania o odsetki w imieniu podwykonawców. Dlatego Rzecznik zaproponował, aby Komisja rozważyła zmianę standardowych umów tak, aby w takich przypadkach wypłata odsetek następowała automatycznie. Komisja zgodziła się dążyć do uwzględnienia interesów małych i średnich przedsiębiorstw w przyszłych standardowych umowach w stopniu zgodnym z interesem finansowym Wspólnoty oraz z obowiązującymi przepisami. (530/2004/GG)
- Rzecznik skrytykował OLAF ze względu na sposób rozpatrzenia doniesienia o podejrzeniu o nielegalne działania w organie Wspólnoty, złożonego przez niemieckiego urzędnika. Zarzut skarżącego dotyczył braku informacji ze strony OLAF po upływie okresu, który powinien wystarczyć do przeprowadzenia dochodzenia w sprawie skargi. Rzecznik stwierdził, że zgodnie z przepisami OLAF ma obowiązek podania informatorowi informacji o przewidywanym terminie zakończenia dochodzenia. (140/2004/PB)

Bardzo istotne jest, aby instytucje i organy, które otrzymały uwagi krytyczne od Rzecznika, podejmowały działania w celu rozwiązania zaległych problemów oraz zapobiegały przypadkom niewłaściwego administrowania w przyszłości. W 2005 r. Komisja poinformowała Rzecznika o podjęciu dalszych działań wynikających z przyjęcia 18 uwag krytycznych. Były to między innymi następujące przypadki:

- Sprawa, w której Rzecznik skrytykował Komisję za nieudzielenie zadowalającego wyjaśnienia ws. czasu trwania dochodzenia, które trwało prawie trzy lata. Komisja, która odniosła się wcześniej do czynników ogólnych, takich jak duże obciążenie pracą, mogących powodować opóźnienia, poinformowała Rzecznika, że dołoży starań, aby w razie wystąpienia w przyszłości podobnej sytuacji udzielić bardziej szczegółowych wyjaśnień. (2229/2003/MHZ)
- Sprawa, w której Rzecznik skrytykował odpowiedź Reprezentacji Komisji w Kopenhadze na prośbę skarżącego o udzielenie informacji o przetwarzaniu dotyczących go danych. Komisja wyraziła ubolewanie, że Reprezentacja złamała wspólnotowe przepisy o ochronie danych i stwierdziła, że przypomni Reprezentacji o bezwzględnym obowiązku przestrzegania przepisów o ochronie danych. (224/2004/PB)

Jeżeli przypadek niewłaściwego administrowania jest szczególnie poważny, powoduje skutki o charakterze ogólnym lub wciąż istnieje możliwość wyeliminowania go przez daną instytucję, Rzecznik sporządza zalecenie wstępne. Dana instytucja lub organ ma obowiązek udzielenia Rzecznikowi szczegółowej odpowiedzi w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy.

W 2005 r. sporządzono 20 zaleceń wstępnych. Ponadto osiem zaleceń wstępnych z 2004 r. doprowadziło do wydania decyzji w 2005 r. Dziewięć spraw zamknięto w ciągu roku od przyjęcia przez instytucję zalecenia wstępnego. Trzy sprawy zakończyły się sprawozdaniem specjalnym dla Parlamentu Europejskiego. Sześć spraw zamknięto z innych powodów. Pod koniec 2005 r. nadal rozpatrywano 11 zaleceń wstępnych, w tym jeden przygotowany w 2004 r. Przykładowe zalecenie wstępne przyjęte w 2005 r.:

- Komisja wyraziła zgodę na wypłatę francuskiemu dziennikarzowi kwoty 56 000 euro. Jest to najwyższe odszkodowanie wypłacone dotychczas w wyniku skargi skierowanej do Rzecznika Spraw Obywatelskich. Rzecznik stwierdził, że Komisja wykazała brak poszanowania dla uzasadnionych oczekiwań skarżącego. Komisja wycofała swój wkład finansowy w projekt skarżącego. (2111/2002/MF)
- Komisja zniosła limit wieku, wynoszący 30 lat, który stanowił jedno z kryteriów doboru w jej programie szkolenia stażystów. Nastąpiło to w wyniku skargi dotyczącej regulaminu programu.

Rzecznik zwrócił uwagę, że niektóre inne instytucje i organy wspólnotowe także stosują limit wieku w programach szkolenia stażystów. Ogłosił więc wszczęcie w sprawie tych programów dochodzenia z własnej inicjatywy. (2107/2002/(BB)PB)

- Komisja wyraziła zgodę na udostępnienie opinii publicznej pisma na temat procedury nadmiernego deficytu, które wystosował do Komisji minister finansów Portugalii. Komisja odmówiła udostępnienia tego pisma posłowi do Parlamentu Europejskiego, utrzymując, że jego ujawnienie zagraża ochronie interesu publicznego w odniesieniu do finansowej, monetarnej lub gospodarczej polityki Portugalii. Rzecznik zwrócił się do władz portugalskich, które poinformowały go, że wobec bieżącej sytuacji budżetowej kraju pismo nie zawiera informacji, które mogłyby zagrozić gospodarczej i finansowej polityce państwa. (116/2005/MHZ)

Jeżeli instytucja lub organ Wspólnoty nie udzieli zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać do Parlamentu Europejskiego sprawozdanie specjalne. Stanowi ono ostateczną broń Rzecznika i ostatni znaczący środek stosowany w danej sprawie, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu są sprawami podlegającymi politycznej decyzji Parlamentu. W 2005 r. sporządzono trzy sprawozdania specjalne:

- Rzecznik przedłożył Parlamentowi sprawozdanie specjalne po tym, gdy Rada nie przedstawiła ważnych powodów odmowy prowadzenia w sposób jawny swoich posiedzeń związanych z działalnością legislacyjną. Rzecznik przeprowadził dochodzenie w tej sprawie po otrzymaniu skargi od Elmara BROKA, niemieckiego posła do Parlamentu Europejskiego, oraz przedstawiciela młodzieżowej grupy CDU (Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej); zarzut dotyczył braku zgodności Regulaminu Rady z Traktatem o Unii Europejskiej, zgodnie z którym Rada oraz inne instytucje i organy Wspólnoty powinny podejmować decyzje z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości. Rzecznik zalecił, aby Rada ponownie rozważyła swoją odmowę podjęcia decyzji o jawności jej posiedzeń związanych z działalnością ustawodawczą. (2395/2003/GG)
- Rzecznik przedstawił Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie specjalne dotyczące oświadczeń złożonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) w kontekście prowadzonego przez niego dochodzenia. Dochodzenie dotyczyło przedstawionych przez OLAF zarzutów o korupcję, które mogły być zrozumiane jako skierowane przeciwko określonemu dziennikarzowi. Dziennikarz złożył kolejną skargę do Rzecznika, z zarzutem, że informacje udzielone przez OLAF podczas dochodzenia mogły „wprowadzić Europejskiego Rzecznika Spraw Obywatelskich w błąd oraz spowodować manipulację dochodzeniem”. W sprawozdaniu specjalnym Rzecznik zalecił, aby OLAF przyznał, że jego oświadczenia złożone w trakcie dochodzenia Rzecznika były nieprawidłowe i mogły wprowadzić w błąd. Rzecznik uznał, że sprawa ta podnosi ważną kwestię zasadniczą, która ma wpływ na zaufanie obywateli do instytucji i organów UE. (2485/2004/GG)
- Rzecznik przesłał do Parlamentu Europejskiego sprawozdanie specjalne po stwierdzeniu nieuzasadnionej dyskryminacji polegającej na różnym traktowaniu pod względem finansowym pracowników UE, którzy mają dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Rzecznik sporządził zalecenie wstępne, w którym stwierdził, że Komisja powinna podjąć niezbędne działania, aby rodzice dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykluczonych ze Szkół Europejskich ze względu na stopień ich niepełnosprawności, nie musieli pokrywać części kosztów kształcenia swoich dzieci. W odpowiedzi Komisja wyraziła zasadniczą gotowość do ponownego rozważenia własnej polityki, w zależności od ograniczeń budżetowych, którymi można się zająć podczas procesu budżetowego; Rzecznik uznał jednak, że nie jest to równoznaczne z jednogłosem przyjęciem zalecenia wstępnego. (1391/2002/JMA i inne sprawy)

Dochodzenia z inicjatywy Rzecznika

Rzecznik wykorzystuje swoje uprawnienia do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy w dwóch głównych przypadkach. Po pierwsze, może badać ewentualny przypadek niewłaściwego administrowania podniesiony w skardze, jeżeli skarżący jest osobą nieuprawnioną (tj. gdy skarżący nie ani jest obywatelem, ani mieszkańcem Unii, ani osobą prawną mającą statutową siedzibę w jednym z państw członkowskich). W 2005 r. wszczęto trzy takie dochodzenia z inicjatywy Rzecznika. Ponadto Rzecznik może również wykorzystać prawo do dochodzenia z własnej inicjatywy w razie problemów systemowych w instytucjach. W 2005 r. uczynił to dwa razy; jeden z przypadków był następujący:

- Rzecznik wszczął dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie udostępnienia kandydatom kryteriów oceny ustalanych przez komisje rekrutacyjne. Inicjatywa ta była następstwem trzech spraw rozpatrywanych w 2005 r., które dotyczyły informacji udostępnianych kandydatom uczestniczącym w konkursach rekrutacyjnych. Odpowiedzi udzielone w tych sprawach przez EPSO dostarczyły dodatkowych szczegółowych informacji, które pomogły skarżącym w zrozumieniu uzyskanych ocen. Ponieważ sprawy te dotyczyły ważnych kwestii rzeczowych i prawnych o bardziej ogólnym charakterze, Rzecznik podjął decyzję o wszczęciu dochodzenia z własnej inicjatywy. (OI/5/2005/PB)

Dalsza analiza

Te i inne sprawy przedstawiono w ostatniej części rozdziału drugiego sprawozdania rocznego w podziale na następujące grupy tematyczne: otwartość i ochrona danych; Komisja jako „strażnik Traktatu”; przetargi, umowy i dotacje oraz sprawy związane z personelem i rekrutacją.

Rozdział trzeci sprawozdania zawiera streszczenia 65 spośród łącznej liczby 312 decyzji zamykających sprawy w 2005 r. Streszczenia te obrazują zakres tematów oraz instytucji, których dotyczyły dochodzenia Rzecznika oraz różne rodzaje ustaleń.

Decyzje zamykające sprawy są zazwyczaj publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego w przypadku, gdy jest to inny język.

Relacje z innymi instytucjami i organami UE

W celu osiągnięcia pozytywnych wyników swojej działalności na rzecz obywateli Rzecznik nawiązał konstruktywną współpracę z instytucjami i organami UE. Współpraca ta ma postać regularnych spotkań i wspólnych działań, podczas których Rzecznik i jego rozmówcy mogą lepiej zrozumieć pracę drugiej strony, analizują najlepsze sposoby ochrony i wspierania praw obywateli oraz określają dziedziny ewentualnej przyszłej współpracy.

Rzecznik wykorzystał dziesiątą rocznicę działalności instytucji, aby rozwijać konstruktywne stosunki nawiązane podczas pierwszej dekady. Dnia 17 listopada 2005 r. wydał oficjalną kolację dla przewodniczących i sekretarzy generalnych instytucji UE, a także dla dyrektorów organów i agencji Unii. W kolacji wzięło udział ponad 45 osób, reprezentujących instytucje, organy i agencje UE z całej Unii. Celem wydarzenia było podkreślenie woli Rzecznika współpracy ze wszystkimi instytucjami, organami i agencjami UE w celu poprawy jakości administracji UE w nadchodzących latach. Ponieważ około 70% dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika dotyczy Komisji, poproszono jej przewodniczącego José Manuela BARROSO o wygłoszenie przemówienia inauguracyjnego. W swoim przemówieniu przewodniczący Komisji naświetlił korzyści wynikające z nowej procedury wewnętrznej, przyjętej przez Komisję w odpowiedzi na dochodzenia Rzecznika. Rzecznik wykorzystał okazję do przedstawienia swojej podwójnej roli, gdyż pełni on nie tylko funkcję zewnętrznego mechanizmu kontroli, ale również stanowi cenne źródło informacji dla kierownictwa instytucji — pomaga w doskonaleniu działalności organów, wskazując dziedziny wymagające poprawy.

Rzecznik powtarzał ten przekaz podczas wielu innych spotkań z członkami instytucji i organów oraz z ich urzędnikami. Odbyły się wówczas prezentacje jego działalności, podczas których doradzał, jak najlepiej odpowiadać na skargi i jak usprawnić procedury. W tym kontekście szczególne znaczenie miało spotkanie z Kolegium Komisarzy, które odbyło się 25 maja. Ponadto podczas spotkań,

jakie miały miejsce w 2005 r., wspólnie z głównymi partnerami dyskusji rozważano propozycje zacieśnienia współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wymiany informacji i najlepszych praktyk. Podczas kolejnych spotkań omawiano priorytety Rzecznika oraz środki niezbędne do ich osiągnięcia, skupiając się przy tym szczególnie na budżecie instytucji na rok 2006.

Rzecznik składa roczne sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i regularnie informuje posłów o swojej działalności, dostarczając im przez cały rok egzemplarze swoich publikacji. W 2005 r. posłowie do PE otrzymali dziewięć takich publikacji. Współpraca Rzecznika z Komisją Petycji Parlamentu Europejskiego jest owocna i obejmuje wzajemne przekazywanie sobie odpowiednich spraw, w celu zapewnienia obywatelom europejskim możliwie skutecznej pomocy. Skarżącym, którzy postulują zmianę przepisów lub polityki europejskiej, Rzecznik doradza możliwości złożenia petycji do Parlamentu Europejskiego. W 2005 r. stosunki pomiędzy Rzecznikiem i Komisją Petycji uległy dalszemu umocnieniu, a w sprawozdaniu MAVROMMATISA o działalności Rzecznika w 2004 r. podkreślono znaczenie konstruktywnej współpracy. Na posiedzeniu Komisji Petycji w dniu 12 października 2005 r. Rzecznik, zgodnie z art. 195 ust. 3 Regulaminu Parlamentu Europejskiego, zobowiązał się stawiać się przed Komisją z własnej inicjatywy przy każdej prezentacji Parlamentowi sprawozdania specjalnego.

Współpraca z innymi rzecznikami praw obywatelskich i podobnymi organami

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, co pozwala zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg obywatelskich dotyczących prawa UE. Współpraca ta jest również istotna dla śledzenia ważnych wydarzeń w środowisku rzeczników, wymiany informacji o prawie UE i wymiany najlepszych praktyk. Współpraca ta przebiega głównie pod egidą europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, chociaż Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich bierze również udział w konferencjach, seminariach i spotkaniach poza siecią.

Europejska sieć rzeczników praw obywatelskich

Ogromne znaczenie dla Europejskiego Rzecznika ma europejska sieć rzeczników praw obywatelskich, która stopniowo przekształciła się w rozbudowane narzędzie współpracy. Sieć obejmuje obecnie prawie 90 urzędów w 30 krajach na poziomie krajowym i regionalnym w Unii Europejskiej, jak również na poziomie krajowym w państwach kandydujących do UE, Norwegii i Islandii. Jest ona skutecznym mechanizmem współpracy przy rozpatrywaniu spraw. Współpraca ta ma szczególne znaczenie, ponieważ wielu skarżących zwraca się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, gdy mają problemy z administracją krajową, regionalną lub lokalną. W wielu przypadkach rzecznik praw obywatelskich w kraju, którego dotyczy skarga, może znaleźć skuteczne rozwiązanie. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w miarę możliwości przekazuje sprawy bezpośrednio do rzeczników krajowych lub regionalnych lub udziela skarżącemu odpowiedniej porady. W 2005 r. Rzecznik doradził 945 skarżącym, aby zwrócili się do krajowego lub regionalnego rzecznika praw obywatelskich, a 91 skarg przekazał bezpośrednio do odpowiedniego rzecznika. Rzecznicy tworzący sieć są również odpowiednimi źródłami informacji dla obywateli o ich prawach wynikających z prawa UE oraz o możliwościach egzekwowania i obrony tych praw.

Oprócz regularnej i nieformalnej wymiany informacji poprzez sieć istnieje specjalna procedura, która pozwala krajowym lub regionalnym rzecznikom praw obywatelskich wystąpić z wnioskiem o udzielenie pisemnej odpowiedzi na pytania dotyczące prawa UE i jego interpretacji, w tym pytania związane rozpatrywaniem określonych spraw. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich udziela odpowiedzi bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, kieruje zapytanie do innej instytucji lub organu UE. W 2005 r. otrzymano cztery zapytania (dwa od krajowych i dwa od regionalnych rzeczników praw obywatelskich), a zamknięto trzy (w tym dwa przeniesione z 2004 r.).

Sieć również aktywnie wymienia się doświadczeniami i najlepszymi praktykami. Wymiana odbywa się podczas seminariów i spotkań, na łamach okresowego biuletynu, na elektronicznym forum dyskusyjnym i w codziennym elektronicznym serwisie informacyjnym.

Seminaria krajowych rzeczników praw obywatelskich są organizowane co dwa lata przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i jego krajowego odpowiednika. Piąte seminarium,

zorganizowane przez holenderskiego rzecznika, Roela FERNHOUTA, i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, odbyło się w Hadze, w Holandii, w dniach 11–13 września 2005 r. Program seminarium obejmował uroczystą kolację dla uczczenia dziesiątej rocznicy utworzenia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Pan DIAMANDOUROS wykorzystał tę okazję, by złożyć podziękowania swoim kolegom za nieocenione wsparcie udzielone instytucji w pierwszej dekadzie jej działalności.

Było to pierwsze seminarium, w którym wzięli udział rzecznicy praw obywatelskich z krajów kandydujących, a także pierwsze po największym jak dotąd rozszerzeniu Unii. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich 25 państw członkowskich UE, oraz Chorwacji, Rumunii, Islandii i Norwegii. Temat seminarium — „Rola instytucji rzecznika praw obywatelskich i podobnych organów w stosowaniu prawa UE” — uznano za wysoce odpowiedni dla rzeczników praw obywatelskich w całej rozszerzonej Unii. Jako organy kontroli rzecznicy praw obywatelskich mają do odegrania decydującą rolę w zapewnieniu pełnego i prawidłowego stosowania prawa UE w państwach członkowskich. Rozmowy prowadzone w Hadze dotyczyły możliwości jak najlepszej współpracy rzeczników w celu właściwego pełnienia tej roli. Wyciągnięto ważne wnioski dotyczące przyszłej współpracy pomiędzy członkami sieci, a postęp w realizacji tych inicjatyw zostanie oceniony na następnym seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich, które odbędzie się w 2007 r. w Strasburgu.

W 2005 r. biuletyn *European Ombudsmen — Newsletter* nadal był niezwykle cennym narzędziem wymiany informacji na temat prawa UE i najlepszych praktyk. Obydwa numery biuletynu, opublikowane w kwietniu i w październiku, były poświęcone takim tematom, jak planowana Agencja Praw Podstawowych UE, dostęp do dokumentów i ochrona danych, dyskryminacja i przeszkody w swobodnym przemieszczaniu się, problemy związane z więziennictwem w niektórych państwach członkowskich, służba zdrowia i problemy imigrantów. W minionym roku nadal rozwijały się elektroniczne forum wymiany dokumentów i fora dyskusyjne Rzecznika. W ten sposób umożliwiono urzędom wymianę informacji poprzez zamieszczanie pytań i odpowiedzi. Zapoczątkowano kilka ważnych debat dotyczących tak różnorodnych zagadnień jak bezpłatne wypożyczanie książek w bibliotekach publicznych i publikowanie decyzji rzeczników praw obywatelskich w Internecie. Elektroniczny serwis informacyjny Rzecznika — *Ombudsman Daily News* — był publikowany w każdy dzień roboczy i zawierał artykuły, informacje dla prasy i ogłoszenia urzędów z każdego z krajów należących do sieci.

Wizyty informacyjne składane rzecznikom praw obywatelskich w państwach członkowskich i krajach kandydujących również okazały się wysoce skuteczne w rozwoju sieci i stanowią znakomity środek zwiększania wiedzy o udostępnionych przez sieć narzędzi komunikacyjnych.

Posiedzenia

W minionym roku działania Rzecznika w celu współpracy z innymi rzecznikami praw obywatelskich wykraczały poza działalność europejskiej sieci rzeczników. Mając na względzie promowanie działalności rzeczników praw obywatelskich, omawianie stosunków międzyinstytucjonalnych i wymianę informacji o najlepszych praktykach, Rzecznik uczestniczył w wielu imprezach organizowanych przez krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich i odbył liczne spotkania z rzecznikami praw obywatelskich oraz przedstawicielami tych instytucji z UE oraz spoza Wspólnoty.

Działania informacyjne

Dążąc niezmiennie do podnoszenia wiedzy obywateli o przysługującym im prawie do składania skarg, Rzecznik wykorzystał dziesiątą rocznicę działalności instytucji, by zorganizować lub poprowadzić liczne imprezy, których celem było informowanie społeczeństwa o jego funkcji. Dnia 28 października Instytut Wyższych Studiów Europejskich (*Institut des hautes études européennes*) Uniwersytetu im. Roberta Schumana (*Université Robert Schuman*) w Strasburgu zorganizował kolokwium pt. *Le Médiateur européen: bilan et perspectives* („Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich — ocena działalności i perspektywy”). W seminarium udział wzięło ponad 80 pracowników akademickich, studentów, prawników, pracowników UE i innych uczestników; otworzyła je Fabienne KELLER, senator i burmistrz Strasburga. Dnia 6 grudnia Rzecznik zorganizował w Brukseli

seli dwie imprezy pod hasłem „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: 10 lat, 20 000 skarg – zbyt wiele czy zbyt mało?” Imprezy, zorganizowane we współpracy z Europejskim Centrum Dziennikarstwa, miały formę seminarium prasowego i otwartych warsztatów dla mediów, organizacji pozarządowych, grup interesów, przedstawicieli władz regionalnych i lokalnych oraz obywateli zainteresowanych pracą Rzecznika Praw Obywatelskich. Prowadzone podczas nich dyskusje dotyczyły kluczowych dla Rzecznika kwestii, które instytucja powinna rozważyć, wkraczając w drugą dekadę działalności.

W 2005 r. Rzecznik kontynuował wizyty informacyjne w państwach członkowskich, odwiedzając w listopadzie Wielką Brytanię. Podczas tej wizyty Rzecznik spotykał się z obywatelami, potencjalnymi skarżącymi, administratorami, przedstawicielami sądownictwa oraz elit politycznych. Wizyta ta okazała się znakomitym sposobem zwiększania wiedzy obywateli o przysługujących im prawach, podniesienia rangi działalności Rzecznika Praw Obywatelskich wśród czołowych przedstawicieli władzy sądowniczej, ustawodawczej i wykonawczej, jak również wzbogacenia współpracy Rzecznika z rzecznikami w Wielkiej Brytanii.

Rzecznik i jego pracownicy nie ustawali w staraniach, by przedstawiać działalność swojej instytucji na konferencjach, seminariach i posiedzeniach – w 2005 r. odbyło się około 120 tego rodzaju prezentacji. Takie wydarzenia pomagają przybliżyć działalność Rzecznika zarówno potencjalnym skarżącym, jak i zainteresowanym obywatelom.

Rozwijano także kontakty z mediami – do dziennikarzy w całej Europie rozesłano 17 komunikatów prasowych. Rzecznik udzielił ponad 50 wywiadów dziennikarzom z prasy, radia i telewizji oraz mediów elektronicznych w Strasburgu, w Brukseli i w innych miastach. Ponadto przedstawiał swoją działalność i udzielał odpowiedzi na pytania zadawane podczas konferencji prasowych i spotkań z dziennikarzami.

W minionym roku szeroko rozpowszechniano materiały na temat pracy Rzecznika Praw Obywatelskich, szczególnie podczas dni otwartych zorganizowanych przez Parlament Europejski. Dzień 30 kwietnia – dzień otwarty w Brukseli – wykorzystano do wydania *The European Ombudsman's tenth anniversary postcard* (karty pocztowej upamiętniającej dziesiątą rocznicę instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) w 24 językach. Dla upamiętnienia dziesiątej rocznicy Rzecznik wydał również książkę pamiątkową zatytułowaną „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: początki, utworzenie, ewolucja”, wydaną w twardej i w miękkiej oprawie, wprowadzoną do obiegu podczas piątego seminarium rzeczników praw obywatelskich w Hadze. W 2005 r. wydano również nową wersję Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej w 24 językach. Ponad 100 000 egzemplarzy Kodeksu rozprowadzono wśród rzeczników praw obywatelskich, członków Parlamentu Europejskiego, kierowników instytucji i organów UE, w Reprezentacjach Komisji oraz biurach parlamentów w państwach członkowskich, ośrodkach informacyjnych i sieciach UE, organach administracji publicznej państw członkowskich na szczeblu krajowym i regionalnym oraz wśród obywateli i organizacji, które wykazały szczególne zainteresowanie pracą instytucji UE. Publikacja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem i do końca roku otrzymano prośby o wiele tysięcy dodatkowych egzemplarzy.

Wszystkie te wydawnictwa udostępniono na stronie internetowej Rzecznika, wraz z zamieszczanymi tam regularnie decyzjami, komunikatami dla prasy, danymi statystycznymi oraz szczegółami jego działalności informacyjnej. W 2005 r. utworzono nowy dział witryny internetowej, poświęcony wyłącznie dziesiątej rocznicy działalności instytucji. Zawiera on Książkę pamiątkową, jak również dokumenty związane z wydarzeniami z okazji dziesięciolecia działalności. Utworzono także nowy dział witryny internetowej zawierający dokumenty historyczne związane z ustanowieniem instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r. na stronie głównej Rzecznika odnotowano 304 300 odwiedzin. Najwyższą liczbę 71 166 odwiedzin odnotowano na stronie internetowej w angielskiej wersji językowej, w dalszej kolejności odwiedzano strony w wersji francuskiej, włoskiej, hiszpańskiej, niemieckiej i polskiej. Pod względem geograficznego obszaru, z którego odwiedzano stronę internetową, najwyższa liczba odwiedzających pochodziła z Belgii (27 517 odwiedzin), a następnie z Włoch, Hiszpanii, Francji, Niemiec i Polski.

Zmiany wewnętrzne

W 2005 r. Rzecznik kontynuował starania, by dobrze przygotować instytucję do rozpatrywania skarg wnoszonych przez obywateli 25 państw członkowskich w 21 urzędowych językach traktatu.

Departament administracji i finansów Rzecznika przeszedł w 2005 r. gruntowną restrukturyzację, w wyniku której podzielono go na cztery wydziały — wydział administracyjny, finansowy, rozpatrywania skarg oraz informacyjny. Celem restrukturyzacji była większa specjalizacja poszczególnych wydziałów, w których dyrektor departamentu pełni funkcję koordynatora. W departamencie prawnym ulepszono procedury zarządzania sprawami i kontroli jakości w celu zapewnienia spójnego monitorowania i rzetelnego rozpatrywania większej liczby skarg przez liczniejszy zespół prawników.

Liczba stanowisk przewidzianych w planie zatrudnienia Rzecznika wzrosła z 38 w 2004 r. do 51 w 2005 r. zgodnie z długookresowym planem budżetowym przyjętym przez Parlament w 2002 r. Przewidywał on stopniowe wprowadzanie w latach 2003–2005 nowych stanowisk w związku z rozszerzeniem Unii. W budżecie na rok 2006, przyjętym przez organy budżetowe w grudniu 2005 r., przewiduje się zwiększenie liczby stanowisk do 57. Wzrost ten wynika przede wszystkim z kolejnego rozszerzenia Unii Europejskiej (o Bułgarię i Rumunię) oraz wdrożenia decyzji o osiągnięciu pełnej niezależności od usług Parlamentu w zakresie zarządzania personelem Rzecznika. Jednym z priorytetów dziesiątego roku działalności instytucji jest przegląd istniejących umów o współpracy z Parlamentem w celu przystosowania ich do nowych warunków. Podpisanie nowej umowy zaplanowano na początek 2006 r.; jej celem jest utrzymanie intensywnej współpracy z Parlamentem we wszystkich dziedzinach, w których możliwe są znaczne oszczędności skali oraz oszczędności budżetowe.

Rzecznik przedstawił budżet na rok 2006 z uwzględnieniem nowej struktury budżetowej (nomenklatury). Nowa struktura ma na celu zwiększenie przejrzystości i ułatwienie władzom budżetowym pogłębionej kontroli dzięki lepszemu wglądowi w wydatki o podobnym charakterze, które w dotychczasowej strukturze były rozproszone w kilku tytułach lub rozdziałach. Środki przyznane na rok 2006 wynoszą ogółem 7 682 538 euro (w porównaniu do 7 312 614 euro w 2005 r.).

2 SKARGI I DOCHODZENIA

2 SKARGI I DOCHODZENIA

Jednym z najważniejszych sposobów, w jaki Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wspiera dobrą administrację, jest badanie niewłaściwego administrowania i, w miarę potrzeby, zalecanie działań korygujących. Rzecznik dowiadyuje się o ewentualnych przypadkach niewłaściwego administrowania głównie ze skarg, którymi zajmowanie się stanowi najważniejszy aspekt reaktywnej roli Rzecznika.

Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest jednym z praw obywatelskich Unii Europejskiej (art. 21 traktatu WE) i jest zawarte w Karcie Praw Podstawowych (art. 43).

Rzecznik ma także możliwość prowadzenia dochodzeń z własnej inicjatywy, a zatem przyjmowania aktywnej roli w zwalczaniu niewłaściwego administrowania.

2.1 PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA

Rzecznik prowadzi działalność zgodnie z art. 195 traktatu WE, ze Statutem Rzecznika (stanowiącego decyzję Parlamentu Europejskiego¹) oraz z przepisami wykonawczymi przyjętymi przez Rzecznika na mocy art. 14 Statutu.

Przepisy wykonawcze dotyczą wewnętrznego funkcjonowania biura Rzecznika. Jednakże, aby stanowiły dokument zrozumiały i przydatny dla obywateli, uzupełniono je również o pewne materiały zawarte już w Statucie Rzecznika, które dotyczą innych instytucji i organów. Obecne przepisy wykonawcze weszły w życie w dniu 1 stycznia 2003 r. Są one dostępne we wszystkich językach urzędowych Unii na stronie Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) i w formie wydruku w biurze Rzecznika.

2.2 MANDAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Art. 195 traktatu WE nadaje Rzecznikowi prawo do przyjmowania skarg, które dotyczą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów Wspólnoty, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe, od każdego obywatela Unii i każdej osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim. Tym samym skarga nie wchodzi w zakres kompetencji Rzecznika, jeżeli:

- 1 skarżący jest osobą nieuprawnioną do wnoszenia skargi;
- 2 skarga nie dotyczy instytucji lub organu Wspólnoty;

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego 94/262 z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, Dz.U. z 1994 r. L 113, str. 15.

- 3 skarga dotyczy Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe lub
- 4 nie dotyczy ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania.

Poniżej omówiono punkty 1, 2 i 4.

2.2.1 Nieuprawnione skargi

Chociaż prawo skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest ograniczone do obywateli, mieszkańców i osób prawnych mających miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim, Rzecznik ma również prawo do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy. Korzystając z prawa do własnej inicjatywy, Rzecznik może badać ewentualny przypadek niewłaściwego administrowania będący przedmiotem skargi, nawet jeśli skarżący nie jest osobą uprawnioną. W 2005 r. wszczęto trzy takie dochodzenia.

W wyżej opisany sposób Rzecznik może podjąć decyzję o skorzystaniu z prawa do własnej inicjatywy w każdej sprawie. Żadna skarga nie została dotychczas odrzucona jedynie dlatego, że skarżący nie był osobą uprawnioną do jej składania.

2.2.2 Instytucje i organy Wspólnoty

Mandat Rzecznika obejmuje instytucje i organy Wspólnoty. Instytucje są wymienione w art. 7 traktatu, lecz nie istnieje definicja lub miarodajna lista organów Wspólnoty. Określenie to obejmuje organy ustanowione traktatami, takie jak Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Bank Centralny, jak również agencje ustanowione ustawodawstwem, takie jak Europejska Agencja Ochrony Środowiska i Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii.

Przykłady skarg, które nie zostały złożone przeciwko instytucjom lub organom Wspólnoty

SKARGA NA DECYZJĘ RADY EUROPEJSKIEJ

Obywatel Cypru zaskarżył decyzję Rady Europejskiej o rozpoczęciu negocjacji w sprawie przystąpienia Turcji do UE. Skarżący twierdził, że decyzja ta narusza podstawowe zasady UE, takie jak wolność, demokracja i poszanowanie praw człowieka, oraz podstawowe wolności i domagał się unieważnienia wyników szczytu Rady Europejskiej.

W przeciwieństwie do Rady Unii Europejskiej Rada Europejska nie jest instytucją Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z art. 4 Traktatu o Unii Europejskiej, Rada Europejska „nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa w tej mierze ogólne kierunki polityczne”.

Sprawa 221/2005/TN

ZARZUT DOTYCZĄCY OBRAŻLIWEGO POTRAKTOWANIA PRZEZ URZĘDNIKÓW CELNYCH

Obywatel Unii przewoził towary z Santander w Hiszpanii do Rzymu we Włoszech. Złożył on skargę w związku z zatrzymaniem i przeszukaniem go przez urzędników celnych na autostradzie w pobliżu Nicei. Skarżący twierdził, iż został potraktowany w sposób obraźliwy, jego towary pozostawiono otwarte na chodniku, a urzędnicy celni odmówili wyjaśnienia swych działań.

Skarga nie dotyczyła działań instytucji lub organu Wspólnoty, a zatem nie wchodziła w zakres kompetencji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Rzecznik Praw Obywatelskich przekazał sprawę francuskiemu Rzecznikowi, w którego kompetencjach leży rozpatrywanie skarg na francuskie organy celne.

Sprawa 3484/2005/JMA

2.2.3 Niewłaściwe administrowanie

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich konsekwentnie twierdzi, że niewłaściwe administrowanie jest szerokim pojęciem, a dobre administrowanie wymaga między innymi przestrzegania przepisów prawnych i zasad, w tym praw podstawowych. Jednakże, zasady dobrego administrowania wykraczają poza to, wymagając od instytucji i organów Wspólnoty nie tylko poszanowania ich obowiązków prawnych, lecz również zwracania uwagi na obsługę oraz zapewnienia, że obywatele traktowani są właściwie i w pełni korzystają z przysługujących im praw. Tak więc gdy sprzeczność z prawem zawsze oznacza niewłaściwe administrowanie, niewłaściwe administrowanie nie jest automatycznie równoznaczne ze sprzecznością z prawem. Na przykład, ze stwierdzenia przez Rzecznika niewłaściwego administrowania w oparciu o naruszenie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (która jako taka nie jest prawnie obowiązująca) nie wynika automatycznie, że doszło do nielegalnych praktyk, które mogą pociągać za sobą nałożenie sankcji przez sąd².

Parlament Europejski zwrócił się do Rzecznika o sprecyzowanie znaczenia wyrażenia niewłaściwe administrowanie. W odpowiedzi w swoim *Sprawozdaniu rocznym 1997* Rzecznik zaproponował następującą definicję:

Do przypadku niewłaściwego administrowania dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi.

W 1998 r. Parlament Europejski uchwalił rezolucję przyjmującą tę definicję z zadowoleniem. Z wymiany korespondencji między Rzecznikiem a Komisją w roku 1999 wynika, że również Komisja zgodziła się na taką definicję.

Karta Praw Podstawowych ogłoszona w grudniu 2000 r. zawiera prawo do dobrej administracji jako podstawowe prawo wynikające z obywatelstwa Unii (art. 41).

²

Patrz wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 28 października 2004 r. w sprawach połączonych T-219/02 i T-337/02, *Herrera przeciwko Komisji*, pkt 101 oraz postanowienie Prezesa Sądu Pierwszej Instancji z dnia 15 października 2004 r. w sprawie T-193/04 R *Hans-Martin Tillack przeciwko Komisji*, pkt 60.

Przykład skargi, która nie dotyczyła ewentualnego niewłaściwego administrowania

BŁĄD W NIEMIECKIEJ WERSJI DYREKTYWY

Skarżący uzyskał wykształcenie pielęgniarza w byłej NRD i pracował w zawodzie przez ponad 15 lat. Po utracie pracy w Niemczech został zatrudniony w Austrii. Zatrudnienie to ustało, gdy władze niemieckie nie wydały zaświadczenia wymaganego przez austriackiego pracodawcę.

Według skarżącego, prawodawstwo europejskie wymaga od niego udowodnienia, że pracował w tej dziedzinie nieprzerwanie przez pewien okres. Pomimo długiego doświadczenia zawodowego, skarżący nie mógł spełnić tego wymogu, gdyż dwukrotnie pozostawał krótkotrwale bezrobotny. Zarzucił on, że takie traktowanie jest niesprawiedliwe.

Zgodnie z art. 4 dyrektywy 77/452/EWG, „każde państwo członkowskie uznaje jako wystarczające potwierdzenie dyplomy, świadectwa i inne dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji pielęgniarki odpowiedzialnej za opiekę ogólną, wydane przez te państwa członkowskie (...), z dołączonym zaświadczeniem stwierdzającym, że obywatele ci faktycznie i zgodnie z prawem wykonywali działalność, przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających datę wydania zaświadczenia”.

Brzmienie art. 4a dyrektywy 77/452, który został wprowadzony po zjednoczeniu Niemiec i dotyczy dyplomów wydanych w byłej NRD, jest identyczne z brzmieniem art. 4. Jednakże niemiecka wersja tego przepisu wymaga od zainteresowanego *nieprzerwanej* pracy przez co najmniej trzy kolejne lata w okresie pięciu lat poprzedzających datę wydania zaświadczenia.

Skarga do Rzecznika była niedopuszczalna, bowiem nie dotyczyła niewłaściwego administrowania, lecz treści prawodawstwa UE.

Aby udzielić skarżącemu praktycznej porady, Rzecznik porównał różne wersje językowe dyrektywy i stwierdził, że angielska, francuska, hiszpańska, portugalska, holenderska i włoska wersja tego przepisu nie wymaga nieprzerwanego zatrudnienia. Rzecznik uznał zatem, że wersja niemiecka jest w oczywisty sposób błędna, o czym poinformował Komisję i skarżącego.

Komisja zgodziła się z analizą Rzecznika i zwróciła się do skarżącego o dostarczenie kopii jego korespondencji z właściwymi władzami niemieckimi oraz upoważnienie Komisji do zwrócenia się do tych władz w imieniu skarżącego. Rzecznik podziękował Komisji za szybką reakcję i pomoc.

Sprawa 2744/2005/GG

2.2.4 Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej

Dnia 6 września 2001 r. Parlament Europejski zatwierdził Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej, którego powinny przestrzegać instytucje i organy Unii Europejskiej, ich administracje oraz urzędnicy w swych kontaktach z obywatelami. Kodeks uwzględnia zasady europejskiego prawa administracyjnego zawartego w prawie orzecznictwie trybunałów Wspólnoty i czerpie inspirację z ustawodawstwa krajowego. Parlament wezwał także Rzecznika do stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. Tym samym Rzecznik bada skargi i prowadzi dochodzenia z własnej inicjatywy, uwzględniając zasady i przepisy zawarte w Kodeksie.

2.3 DOPUSZCZALNOŚĆ SKARG I POWODY DO WSZCĘCIA DOCHODZENIA

Skarga złożona przez uprawnionego skarżącego, dotycząca niewłaściwego administrowania przez instytucję lub organ Wspólnoty, musi spełnić dalsze kryteria dopuszczalności, aby Rzecznik mógł wszcząć dochodzenie. W Statucie Rzecznika zostały określone następujące kryteria dopuszczalności:

1. skarga musi umożliwić identyfikację osoby składającej skargę oraz przedmiotu skargi (art. 2 ust. 3 Statutu);
2. Rzecznik nie może interweniować w postępowaniach wszczętych przed sądem, nie może też kwestionować zasadności orzeczeń sądowych (art. 1 ust. 3);
3. skargę wnosi się w terminie dwóch lat od daty stwierdzenia przez osobę ją składającą stanu faktycznego, który jest przedmiotem skargi (art. 2 ust. 4);
4. wniesienie skargi musi być poprzedzone odpowiednimi działaniami administracyjnymi podjętymi w stosunku do zainteresowanych instytucji i organów (art. 2 ust. 4);
5. skargi dotyczące stosunku pracy między instytucjami i organami wspólnotowymi a ich urzędnikami i innymi pracownikami mogą być złożone u Rzecznika, jeśli skarżący wyczerpał już wszystkie możliwości przedkładania wewnętrznych administracyjnych zażaleń i skarg (art. 2 ust. 8).

Art. 195 traktatu WE stanowi, że Rzecznik „przeprowadza dochodzenia, które uważa za uzasadnione”. W niektórych przypadkach, mimo spełnienia kryterium dopuszczalności, nie istnieją wystarczające podstawy do wszczęcia dochodzenia.

Przykład skargi, która nie daje wystarczających podstaw do wszczęcia dochodzenia

SKARŻĄCY OŚWIADCZYŁ, ŻE ZAMIERZA WYSTĄPIĆ NA DROGĘ SĄDOWĄ

Skarżący, pracujący dla organu Wspólnoty, zachorował i spędzał długie okresy na zwolnieniu lekarskim. Organ powołujący oddalił wniosek skarżącego o ustanowienie komisji orzekającej o niezdolności do pracy oraz odrzucił późniejsze odwołanie złożone zgodnie z art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego. Pod koniec września 2005 r. skarżący zwrócił się do Rzecznika.

Skarga spełniała zarówno proceduralne, jak i merytoryczne wymogi dopuszczalności, o czym skarżący został poinformowany. Jednakże, skarżący oświadczył, że zamierza zakwestionować odrzucenie odwołania wniesionego zgodnie z art. 90 ust. 2 przed Sądem Pierwszej Instancji. Termin rozpoczęcia postępowania upłynął na początku grudnia 2005 r.

Skarga do Rzecznika nie wpływa na bieg terminów postępowania sądowego (art. 2 ust. 6 Statutu). Ponadto, jeżeli Rzecznik musi zamknąć sprawę ze względu na postępowanie sądowe dotyczące przedstawionych faktów, wyniki każdego dochodzenia dotychczas przez niego przeprowadzonego zostają zapisane bez dalszych czynności (art. 2 ust. 7 Statutu). W tych okolicznościach Rzecznik uznał, że nie ma podstaw do wszczęcia dochodzenia.

Skarżącego poinformowano, że może ponowić skargę do Rzecznika, jeżeli postanowi nie występować na drogę sądową.

Sprawa poufna

Rzecznik zazwyczaj uznaje również, że jeżeli skargę rozpatrywała już Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego, nie ma podstaw do rozpoczęcia dochodzenia, chyba że przedłożone zostaną nowe dowody.

2.4 ANALIZA SKARG ZBADANYCH W 2005 R.

W 2005 r. Rzecznik otrzymał 3 920 nowych skarg, co stanowi wzrost o 5% w porównaniu z 2004 r. Należy jednak zwrócić uwagę, że 335 nowych skarg dotyczyło tego samego przedmiotu i zostały one rozpatrzone w dochodzeniu łącznym (patrz streszczenie sprawy 3452/2004/JMA i innych w rozdziale 3 poniżej). Zgodnie z ustaloną praktyką wszystkie skargi, na podstawie których wszczynane jest dochodzenie, są liczone uwzględnione w statystykach sporządzanych przez Rzecznika. Jednak w celu uniknięcia rozbieżności niedopuszczalne skargi grupowe przesyłane pocztą elektroniczną, które często osiągają liczbę kilku tysięcy, są liczone w statystykach odrębnie jedynie do jedenastej skargi łącznie.

W 3 705 przypadkach skargi przesyłali bezpośrednio indywidualni obywatele, natomiast w 215 pochodziły one od stowarzyszeń lub przedsiębiorstw. Rzecznik wszczął również pięć dochodzeń z własnej inicjatywy.

W 2005 r. w 93% przypadków zakończono proces sprawdzania, czy skargi spełniają kryteria dopuszczalności, tzn. czy mieszczą się w kompetencjach Rzecznika i czy dają podstawy do wszczęcia dochodzenia. Mandat Rzecznika obejmował nieznacznie ponad 30% wszystkich zbadanych skarg. Wśród nich 858 skarg spełniało kryteria dopuszczalności (w tym 389 skarg, w związku z którymi wszczęto jedno dochodzenie łączne), natomiast 132 nie dawało podstaw do wszczęcia dochodzenia.

W ciągu roku wszczęto ogółem 338 nowych dochodzeń na podstawie skarg (w tym jedno ww. dochodzenie łączne). Rzecznik wszczął również pięć dochodzeń z własnej inicjatywy. W analizie tych dochodzeń, znajdującej się w załączniku A, 389 skarg dotyczących tej samej sprawy potraktowano jako jedno dochodzenie łączne.

W 2005 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził ogółem 627 dochodzeń, z których 284 przeniesiono z roku 2004.

Podobnie jak w latach ubiegłych, większość dochodzeń dotyczyła Komisji (68% wszystkich dochodzeń). Zważywszy, że Komisja jest główną instytucją Wspólnoty podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest rzeczą naturalną, że jej działania są głównym przedmiotem skarg obywateli. 73 dochodzenia dotyczyły Europejskiego Biura Selekcji Kadr (EPSO), 58 dotyczyło Parlamentu Europejskiego, a 14 Rady Unii Europejskiej.

Główne zarzuty niewłaściwego administrowania dotyczyły braku przejrzystości, w tym odmowy informacji (188 spraw), niesprawiedliwego traktowania i nadużycia władzy (132 sprawy), dyskryminacji (103 sprawy), niezadowalającego trybu postępowania (78 spraw), nieuzasadnionej zwłoki (73 sprawy), zaniedbania (44 sprawy), zaniedbania w zapewnieniu wykonywania obowiązków, tzn. niewypełnienia przez Komisję Europejską roli „strażnika traktatów” wobec państw członkowskich (37 spraw) i pomyłek prawnych (29 spraw).

2.5 UDZIELENIE PORAD DOTYCZĄCYCH KIEROWANIA SKARG DO INNYCH ORGANÓW I PRZEKAZYWANIE SKARG

Jeśli przedmiot skargi wykracza poza kompetencje Rzecznika lub nie spełnia kryteriów dopuszczalności, Rzecznik zawsze stara się poradzić skarżącemu, aby zwrócił się ze skargą do innego organu, który mógłby skargę rozpatrzyć, zwłaszcza jeśli sprawa dotyczy prawa wspólnotowego. Jeśli to możliwe, Rzecznik przekazuje skargę za zgodą skarżącego bezpośrednio do innego właściwego organu, pod warunkiem, że skarga wydaje się zasadna.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi krajowymi i regionalnymi rzecznikami w państwach członkowskich w ramach Europejskiej Sieci Rzeczników (patrz rozdział

5 poniżej). Jednym z celów sieci jest ułatwienie szybkiego przekazywania skarg właściwym krajowym lub regionalnym rzecznikom lub podobnym organom. Pełnoprawnym członkiem sieci jest również Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego.

W 2005 r. przekazano 114 skarg, z których 91 przekazano krajowemu lub regionalnemu rzecznikowi, dwanaście Parlamentowi Europejskiemu do rozpatrzenia jako petycje, sześć Komisji Europejskiej, a pięć SOLVIT³.

Udzielono 2 329 porad. W 945 przypadkach doradzono skarżącym zwrócenie się do krajowego lub regionalnego rzecznika, natomiast 144 skarżącym doradzono skierowanie petycji do Parlamentu Europejskiego. W 376 przypadkach doradzono zwrócenie się do Komisji Europejskiej. Wśród nich znalazło się kilka skarg na Komisję, które zostały uznane za niespełniające kryterium dopuszczalności ze względu na nie wyczerpanie środków administracyjnych. W 112 przypadkach doradzono zwrócenie się do SOLVIT. W 752 przypadkach skarżącym doradzono zwrócenie się do innych organów, zwłaszcza wyspecjalizowanych rzeczników lub organów rozpatrujących skargi w państwie członkowskim.

Przykłady skarg przekazanych do innej instytucji lub organu

WYMÓG POSIADANIA WIZY PRZEZ MIESZKAŃCÓW NIEBĘDĄCYCH OBYWATELAMI DANEGO PAŃSTWA

Według skarżącego, obywatela szwedzkiego, Łotwa wydaje specjalne paszporty mieszkańcom rosyjskojęzycznym. Skarżący został poinformowany, że układ z Schengen zobowiązuje państwa członkowskie UE do stosowania wymogu wizowego wobec Łotyszy posiadających specjalne paszporty. Skarżący stwierdził, że albo Łotwa powinna wydawać wszystkim mieszkańcom zwykłe paszporty, albo należy znieść postanowienie układu z Schengen, które dyskryminuje rosyjskojęzycznych Łotyszy.

Skarżącemu doradzono, aby z zarzutem przeciwko Łotwie zwrócił się do Krajowego Biura Praw Człowieka. Rzecznik zwrócił uwagę, że skarżący oznajmił, iż nie był w stanie uzyskać wyjaśnień wskazujących, które postanowienie Układu z Schengen dopuszczało tego rodzaju dyskryminację. Aby pomóc skarżącemu uzyskać informacje, Rzecznik przekazał sprawę Komisji. Komisja wyjaśniła skarżącemu, że prawo wspólnotowe dopuszcza zwolnienie niemających obywatelstwa posiadaczy łotewskich paszportów z wymogu wizowego przez państwa członkowskie. Komisja zaznaczyła również, że sytuacja prawna podlega przeglądowi w celu zwolnienia z obowiązków wizowych wszystkich posiadaczy paszportów, którzy są cudzoziemcami lub nie mają obywatelstwa, a zamieszkują w państwie członkowskim.

Sprawa 1254/2005/TN

DYSKRYMINACJA W KRAJOWYM PRAWIE PODATKOWYM

Niemiecki obywatel poskarżył się, że zwykła progresywna stawka podatku dochodowego w Hiszpanii ma zastosowanie do jedynie cudzoziemców, którzy pracują w Hiszpanii od co najmniej 183 dni. Skarżący twierdził, że jest to dyskryminacja, bowiem jego i jego kolegów z Niemiec obowiązywała stawka w wysokości 25 proc., natomiast jego kolegów hiszpańskich obowiązywała stawka wynosząca od 6 do 9 proc.

Za zgodą skarżącego Rzecznik przekazał skargę Komisji.

Komisja odpowiedziała na skargę niezwłocznie, stwierdzając, że jest świadoma problemu i ustawodawstwo będące przedmiotem skargi może w pewnych przypadkach utrudniać swobodny przepływ pracowników. W związku z tym Komisja przesłała władzom hiszpańskim uzasadnioną opinię, zwracając się do nich o zmianę odpowiednich przepisów.

Następnie podano, że Komisja przekazała sprawę do Trybunału Sprawiedliwości.

Sprawa 2703/2005/GG

³

SOLVIT jest siecią utworzoną przez Komisję w celu pomocy osobom, które napotykają przeszkody, gdy usiłują korzystać ze swych praw na wewnętrznym rynku Unii.

UPRAWNIENIE DO ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH

Francuska organizacja zarządzająca wypłatami z tytułu ubezpieczenia od bezrobocia (Assedic) zgodziła się wypłacić zasiłek dla bezrobotnych skarżącej, obywatelce francuskiej, pod warunkiem że będzie ona uczęszczała na kurs szkoleniowy. Skarżąca uczęszczała na kurs szkoleniowy dla pielęgniarek w Belgii. Organizacja Assedic odmówiła wypłaty zasiłku dla bezrobotnych, gdyż ośrodek kształcenia nie mieścił się we Francji.

Po skontaktowaniu się ze skarżącą i uzyskaniu jej zgody Rzecznik przekazał sprawę francuskiemu Rzecznikowi.

Francuski Rzecznik poinformował następnie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, że znaleziono rozwiązanie problemu przedstawionego w skardze.

Sprawa 1363/2004/ELB

NIEUZANIE MAŁŻEŃSTWA

Obywatelka Łotwy poskarżyła się, że władze irlandzkie odmówiły uznania ważności związku małżeńskiego, w który wstąpiła w Irlandii zgodnie z obrzędem prawosławnym, oraz zagroziły deportacją jej męża, obywatela Ukrainy.

Europejski Rzecznik przekazał skargę irlandzkiemu Rzecznikowi, o czym poinformował skarżącą.

Irlandzki Rzecznik poinformował następnie Europejskiego Rzecznika, że tymczasem został zawarty irlandzki cywilny związek małżeński i sprawa rozpatrywana jest przez irlandzki sąd powszechny.

Sprawa 2622/2005/JMA

2.6 PROCEDURY RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Wszystkie skargi przesyłane do Rzecznika są rejestrowane i potwierdzane, zwykle w ciągu jednego tygodnia od otrzymania. List potwierdzający informuje skarżącego o procedurze i zawiera nazwisko i numer telefonu osoby zajmującej się skargą. Skarga jest analizowana w celu stwierdzenia, czy należy wszcząć dochodzenie, a skarżący jest informowany o wyniku analizy, zwykle w przeciągu miesiąca.

Jeśli nie zostaje wszczęte dochodzenie, skarżący jest informowany o przyczynie. Jeśli to możliwe, skarga jest przekazywana do innego organu lub skarżącemu doradza się możliwość zwrócenia się do właściwego organu.

2.6.1 Wszczęcie dochodzenia

Pierwszym krokiem w dochodzeniu jest przesłanie skargi do danej instytucji lub organu i prośba o przesłanie opinii do Rzecznika, zwykle w ciągu trzech miesięcy kalendarzowych. W 2004 r. Parlament Europejski i Komisja zgodziły się przyjąć krótszy termin, wynoszący dwa miesiące, miesiące dla skarg dotyczących odmowy dostępu do dokumentów.

W 2005 r. Komisja Europejska przyjęła nową procedurę wewnętrzną dającą poszczególnym Komisarzom większe kompetencje w zakresie rozpatrywania spraw będących przedmiotem dochodzeń Rzecznika. W ramach poprzedniego systemu, który został przyjęty w 1994 r. i znowelizowany w 1995 r., jedynie Przewodniczący Komisji był uprawniony do przekazywania korespondencji i dokumentów

Rzecznikowi. Uprawnienia te przekazano sekretarzowi generalnemu⁴. W nowym systemie, który zaczął funkcjonować 1 listopada 2005 r., uprawnienia Przewodniczącego zastąpiono uprawnieniami przyznanymi Komisarzowi właściwemu ze względu na przedmiot dochodzenia⁵. Niedopuszczalna jest delegacja uprawnień, chociaż zachowana została cenna funkcja koordynacyjna Sekretariatu Generalnego. Rzecznik z zadowoleniem przyjął nową procedurę, która powinna pomóc zapewnić spójność i jakość odpowiedzi Komisji na skargi.

2.6.2 Uczciwa procedura

Zasada uczciwej procedury wymaga, żeby decyzja Rzecznika dotycząca skargi nie uwzględniała informacji zawartych w dokumentach dostarczonych przez skarżącego lub instytucję lub organ Wspólnoty, chyba że druga strona ma możliwość wglądu do dokumentów i wyrażenia swojego poglądu.

Rzecznik przesyła zatem opinię instytucji lub organu Wspólnoty do skarżącego z prośbą o przedstawienie uwag. Taką samą procedurę stosuje się w przypadku dalszego dochodzenia w sprawie skargi.

Traktat i Statut nie przewidują apelacji lub innych rozwiązań przeciwko decyzjom Rzecznika dotyczącym rozpatrzenia lub wyniku skargi. Niemniej jednak, jak wszystkie inne instytucje i organy Wspólnoty, Rzecznik podlega powództwu o odszkodowanie na podstawie art. 288 Traktatu WE. Co do zasady można wnieść powództwo o odszkodowanie przeciwko Rzecznikowi na podstawie jego domniemanego niewłaściwego rozpatrzenia skargi.

2.6.3 Kontrola akt i przesłuchanie świadków

Art. 3 ust. 2 Statutu Rzecznika Praw Obywatelskich nakłada wymóg, aby instytucje i organy Wspólnoty dostarczały Rzecznikowi wszelkich informacji, jakich od nich zażąda i umożliwiły mu dostęp do odpowiednich akt. Mogą odmówić tylko z należycie uzasadnionych przyczyn dotyczących zachowania tajemnicy.

Prawo Rzecznika do kontroli akt zezwala mu na sprawdzanie kompletności i dokładności informacji dostarczonych przez określoną instytucję lub organ wspólnotowy. Ważną gwarancją dla skarżącego i społeczeństwa stanowi zatem fakt, że Rzecznik może przeprowadzać gruntowne i kompletne dochodzenie.

Art. 3 ust. 2 Statutu wymaga także, aby urzędnicy i inni pracownicy instytucji i organów wspólnotowych zeznawali na wniosek Rzecznika. Wypowiadają się oni w imieniu swoich instytucji i zgodnie z otrzymanymi od ich instrukcjami i w dalszym ciągu obowiązuje ich zachowanie tajemnicy służbowej.

W 2005 r. prawo Rzecznika do kontroli akt instytucji wykorzystano w dziewięciu przypadkach, a z prawa do przesłuchania świadków skorzystano w jednym przypadku.

⁴ Procedura przyznawania uprawnień nr 1995/4749; PV(94)1213, 7/9/2004; PV (95)1260, 13/9/1995.

⁵ Komunikat przewodniczącego wydany w porozumieniu z wiceprzewodniczącą Wallström: Uprawnienia w zakresie przyjmowania i przekazywania wiadomości Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz upoważnienia urzędników służby cywilnej do występowania przed Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich (SEC(2005) 1227/4), 4 października 2005 r.

2.6.4 Jawna procedura

Skargi do Rzecznika są rozpatrywane w sposób jawny, chyba że skarżący prosi o poufność.

Art. 13 przepisów wykonawczych przewiduje dostęp skarżącego do akt Rzecznika dotyczących skargi. Art. 14 przewiduje publiczny dostęp do dokumentów przechowywanych przez Rzecznika, z zastrzeżeniem tych samych warunków i ograniczeń jak te określone w rozporządzeniu nr 1049/2001⁶. Niemniej jednak, jeśli Rzecznik bada akta instytucji lub organu lub zbiera dowody z zeznań świadka, ani skarżący, ani społeczeństwo nie mają dostępu do poufnych dokumentów lub poufnych informacji uzyskanych w wyniku kontroli lub przesłuchania (art. 13 ust. 3 i 14 ust. 2). Celem niniejszego wyłączenia jest ułatwienie Rzecznikowi korzystania z uprawnienia do przeprowadzania dochodzenia.

2.7 WYNIKI DOCHODZEŃ

W czasie dochodzenia skarżący jest informowany o każdym nowym podjętym kroku. Kiedy Rzecznik podejmuje decyzję o zamknięciu dochodzenia, informuje skarżącego o wynikach dochodzenia i o swoich wnioskach. Decyzja Rzecznika nie jest prawnie wiążąca i nie stwarza praw lub zobowiązań prawnie wiążących dla skarżącego lub danej instytucji lub organu.

W 2005 r. Rzecznik zamknął 312 dochodzeń, z których 302 stanowiły dochodzenia w sprawie skarg, a dziesięć było dochodzeniami z własnej inicjatywy.

Jeśli dochodzenie dotyczy więcej niż jednego zarzutu lub roszczenia, mogą one prowadzić do różnych wniosków Rzecznika.

2.7.1 Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 2005 r. 114 spraw (w tym sześć prowadzonych z własnej inicjatywy) zamknięto, nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Dla skarżącego nie musi to oznaczać negatywnego zakończenia sprawy, gdyż odnosi on korzyści, otrzymując od danej instytucji lub organu pełne wyjaśnienie podjętych kroków. Ponadto nawet jeśli Rzecznik nie stwierdzi niewłaściwego administrowania, może wskazać instytucji lub organowi możliwość poprawy jakości administrowania w przyszłości. W takich przypadkach Rzecznik przedstawia dalsze uwagi.

2.7.2 Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne

Jeśli to możliwe, Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik, który zadowoli zarówno skarżącego, jak i instytucję, na którą wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów Wspólnoty jest podstawą sukcesu w osiągnięciu takich wyników, które pomagają umacniać stosunki pomiędzy instytucjami a obywatelami z pominięciem konieczności prowadzenia kosztownego i czasochłonnego sporu sądowego.

W 2005 r. 89 spraw rozwiązały same instytucje lub organy po skardze do Rzecznika. 71 spośród nich stanowiły sprawy, w których interwencja Rzecznika zakończyła się sukcesem polegającym na uzyskaniu szybkiej odpowiedzi na korespondencję pozostającą do tej pory bez odpowiedzi (szczegóły procedury wykorzystywanej w takich sprawach: patrz sekcja 2.9 *Sprawozdania rocznego 1998*).

⁶ Rozporządzenie (WE) 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

Jeśli dochodzenie prowadzone przez Rzecznika wykaże zaistnienie przypadku niewłaściwego administrowania, w miarę możliwości dąży on do polubownego rozwiązania. W 2005 r. zaproponowano 22 polubowne rozwiązania, czyli o 83% więcej niż w roku poprzednim. Ponadto, w duchu dobrej współpracy leżącej u podstaw nowej procedury wewnętrznej Komisji wspomnianej w sekcji 2.6.1 powyżej, Rzecznik zwrócił się na piśmie do właściwego komisarza o osobiste zaangażowanie w dążenie do zadowalających wyników w dwóch przypadkach, w których Komisja nie odniosła się pozytywnie do złożonych w 2004 r. propozycji polubownego rozwiązania. Siedem spraw zamknięto po osiągnięciu polubownego rozwiązania (w tym jedną sprawę, w której propozycję złożono w 2004 r.). Pod koniec 2005 r. nadal rozpatrywano 18 propozycji polubownych rozwiązań, w tym dwa przypadki wspomniane powyżej, w których Komisja nie odniosła się pozytywnie do wcześniejszych propozycji rozwiązań polubownych.

W niektórych przypadkach prowadzi to do zasugerowania instytucji lub organowi, którego dotyczy skarga, złożenia skarżącemu propozycji odszkodowania. Wszystkie takie propozycje ze strony instytucji traktowane są *ex gratia*, co znaczy, że nie stanowią aktu uznania odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

2.7.3 Uwagi krytyczne i zalecenia wstępne

Jeśli rozwiązanie polubowne jest niemożliwe lub jego poszukiwanie nie odniesie skutku, Rzecznik zamyka sprawę, wystosowując krytyczną uwagę lub zalecenie wstępne do instytucji lub organu, którego dotyczyła skarga.

Uwagi krytyczne stosuje się wówczas, gdy wydaje się, że wyeliminowanie przypadku niewłaściwego administrowania przez daną instytucję nie jest już możliwe, gdy przypadek ten wydaje się nie mieć szerszych implikacji i dalsze działania Rzecznika w danej sprawie nie wydają się konieczne. Krytyczna uwaga jest także wskazana, jeśli Rzecznik uzna, że zalecenie wstępne byłoby bezcelowe lub jeśli nie uzna za stosowne przedstawiać sprawozdania specjalnego w przypadku, kiedy dana instytucja lub organ nie przyjmie zalecenia wstępnego.

Krytyczna uwaga jest potwierdzeniem dla skarżącego, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia podobnych przypadków niewłaściwego administrowania w przyszłości. W 2005 r. Rzecznik sporządził 29 uwag krytycznych.

W odpowiedzi na sugestie Parlamentu Europejskiego Rzecznik poinformował instytucje i organy Wspólnoty o zamiarze domagania się co pewien czas informacji o ewentualnych krokach podjętych w wyniku uwag krytycznych. W ciągu 2005 r. Komisja odpowiedziała na 18 krytycznych uwag. Odpowiedzi są omówione w następnej sekcji (2.8) niniejszego rozdziału.

W przypadkach, kiedy dalsze kroki Rzecznika wydają się uzasadnione (jeśli instytucja, której dotyczy skarga, może jeszcze wyeliminować przypadek niewłaściwego administrowania lub w szczególnie poważnych przypadkach niewłaściwego administrowania lub jeśli przypadek ten ma implikacje ogólne), wysyła on zalecenie wstępne do odnośnej instytucji lub organu. Zgodnie z art. 3 ust. 6 Statutu Rzecznika instytucja lub organ ma trzy miesiące na nadesłanie szczegółowej opinii. W 2005 r. wysunięto 20 zaleceń wstępnych. Ponadto osiem zaleceń wstępnych z 2004 r. zakończyło się decyzją w 2005 r. Dziewięć spraw zamknięto w ciągu roku po przyjęciu przez instytucję zalecenia wstępnego. Trzy sprawy zakończyły się sprawozdaniem specjalnym dla Parlamentu Europejskiego. Sześć spraw zamknięto z innych przyczyn. Pod koniec 2005 r. jedenaście zaleceń wstępnych, w tym jedno zalecenie z 2004 r., wciąż jeszcze rozpatrywano.

2.7.4 Sprawozdania specjalne dla Parlamentu Europejskiego

Jeśli instytucja lub organ Wspólnoty nie da zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać sprawozdanie specjalne do Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie specjalne może zawierać zalecenia.

Jak zwrócono uwagę w Rocznym Sprawozdaniu Rzecznika za rok 1998, możliwość przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdania specjalnego ma nieocenioną wartość dla pracy Rzecznika.

Sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego jest ostatnim istotnym krokiem podejmowanym przez Rzecznika zajmującego się sprawą, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu są sprawami podlegającymi politycznej decyzji Parlamentu. Rzecznik naturalnie udziela Parlamentowi zajmującemu się sprawozdaniem specjalnym wszelkich niezbędnych informacji i pomocy.

Zgodnie z Regulaminem Parlamentu Europejskiego Komisja Petycji ma uprawnienia w zakresie stosunków Parlamentu z Rzecznikiem. Na posiedzeniu Komisji Petycji dnia 12 października 2005 r. Rzecznik, zgodnie z art. 195 ust. 3 Regulaminu Parlamentu, zobowiązał się zabierać przed nią głos z własnej inicjatywy za każdym razem, gdy przedstawia Parlamentowi sprawozdanie specjalne.

W 2005 r. Parlamentowi przedłożono trzy sprawozdania specjalne (sprawy 1391/2002/JMA, 2395/2003/GG i 2485/2004/GG).

2.8 DECYZJE ZAMYKAJĄCE SPRAWY W 2005 ROKU

Decyzje zamykające sprawy są zwykle publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego. Rozdział 3 zawiera streszczenia 65 decyzji zamykających sprawy. Streszczenia odzwierciedlają zakres dziedzin oraz instytucji i organów Wspólnoty objętych wszystkimi 312 decyzjami zamykającymi dochodzenia w 2005 r. i różne uzasadnienia zamknięcia. Są one wprowadzone do indeksu według numeru sprawy; ogólnego przedmiotu pod względem danej dziedziny kompetencji Wspólnoty; rodzaju niewłaściwego administrowania domniemywanego przez skarżącego.

W dalszej części rozdziału 2 zawarto analizę najbardziej znaczących wniosków prawnych i faktów zawartych w decyzjach Rzecznika. Są one zorganizowane w poziomej klasyfikacji według głównych przedmiotów dochodzeń zgrupowanych w pięciu głównych kategoriach:

- otwartość (w tym dostęp do dokumentów i informacji) i ochrona danych;
- Komisja Europejska jako „strażnik Traktatu”;
- przetargi, umowy i dotacje;
- sprawy personelu, w tym rekrutacji;
- inne sprawy.

Należy zaznaczyć, że powyższe kategorie w znacznym stopniu pokrywają się. Na przykład kwestie otwartości i publicznego dostępu są często podnoszone w skargach dotyczących rekrutacji lub roli Komisji jako „strażnika Traktatu”.

2.8.1 Otwartość, publiczny dostęp i ochrona danych osobowych

Znaczna część (24%) skarg zawiera zarzuty dotyczące braku otwartości. Art. 1 Traktatu o Unii Europejskiej odnosi się do podejmowania decyzji w Unii „z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości”, a art. 255 Traktatu WE przewiduje prawo dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Prawo to regulowane jest rozporządzeniem 1049/2001⁷. W wyniku dochodzeń wszczętych przez Rzecznika z własnej inicjatywy w roku 1996 i 1999 wiele instytucji i organów Wspólnoty przyjęło również przepisy dotyczące dostępu do dokumentów.

Dostęp do dokumentów i informacji

Rozporządzenie 1049/2001 daje wnioskodawcom możliwość wyboru rozwiązania: mogą oni zakwestionować odmowę dostępu w postępowaniu sądowym zgodnie z art. 230 Traktatu o WE lub w drodze skargi do Rzecznika. W 2005 r. Rzecznik podjął decyzje dotyczące 14 skarg związanych ze stosowaniem rozporządzenia 1049/2001, z których jedenaście dotyczyło Komisji, dwie Rady a jedna Parlamentu Europejskiego. Dwie kolejne decyzje dotyczyły stosowania przez Europejski Bank Centralny (EBC) i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) własnych przepisów o dostępie do dokumentów.

Spośród wszystkich 16 skarg złożonych na mocy rozporządzenia 1049/2001 lub innych przepisów dotyczących dostępu do dokumentów, osiem złożyły osoby fizyczne, sześć organizacje pozarządowe, a dwie przedsiębiorstwa. Osiem z tych spraw dodatkowo omówiono w niniejszej sekcji.

W sprawie 2066/2004/TN Rzecznik zbadał ogólny system rozporządzenia 1049/2001 i przyjął stanowisko, że nieproporcjonalne i niepraktyczne byłoby wymaganie, aby Komisja, rozważając ewentualność udostępnienia dokumentu legislacyjnego w formie elektronicznej (zgodnie z wymogiem art. 2 ust. 4 i art. 12 ust. 4 rozporządzenia), dokonywała takiej samej wnikliwej analizy prawnej, do jakiej jest zobowiązana przy rozpatrywaniu potwierdzającego wniosku o dostęp do dokumentu.

Rzecznik powołał się na art. 3 ust. 3 Statutu, zwracając się o pomoc właściwych władz krajowych w rozpatrywaniu dwóch skarg dotyczących odmowy przez Komisję dostępu do niektórych dokumentów pochodzących z państwa członkowskiego. W sprawie 3381/2004/TN dokumenty stanowiły odpowiedź władz Wielkiej Brytanii na wniosek Komisji o informacje w ramach procedury przewidzianej art. 226. Sprawa 116/2005/MHZ dotyczyła pisma przesłanego Komisji przez Ministra Finansów Portugalii w ramach procedury nadmiernego deficytu. W obydwu przypadkach interwencja Rzecznika u władz krajowych przyniosła rezultaty pozytywne dla skarżących, gdyż Komisja zmieniła stanowisko i zgodziła się udzielić dostępu do przedmiotowych dokumentów.

Rzecznik rozpatrzył zastosowanie wyjątków zawartych w rozporządzeniu 1049/2001 w pięciu sprawach: 2821/2004/OV, 2229/2003/MHZ, 1368/2004/GG oraz w dwóch sprawach wspomnianych powyżej, dotyczących dokumentów pochodzących z państw członkowskich.

W sprawie 2821/2004/OV Rzecznik odrzucił argument skarżącego, że za ujawnieniem przemawia interes publiczny i stwierdził, że w związku z biegiem procedury nałożenia grzywny na państwo członkowskie na mocy art. 228 Traktatu WE Komisja ma prawo do odmowy dostępu do wewnętrznego dokumentu zgodnie z pierwszym akapitem art. 4 ust. 3 rozporządzenia.

W sprawie 2229/2003/MHZ Rzecznik uznał, że orzecznictwo zezwala Komisji na odmowę dostępu do wezwania do usunięcia uchybienia na mocy art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia 1049/2001 (cel kontroli, śledztwa czy audytu). Rzecznik jednak odrzucił argument Komisji, że ujawnienie wydaje się bardziej szkodliwe dla interesu publicznego przy uwzględnieniu zamiaru wykorzystania przez skarżącego wezwania w postępowaniu przed sądami krajowymi.

Wstępne zalecenie Rzecznika sporządzone w sprawie 1368/2004/GG doprowadziło do uzyskania przez skarżącego przynajmniej częściowego dostępu do niektórych dokumentów, których ujawnienia

⁷

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

Komisja odmówiła powołując się na wyjątek przewidziany art. 4 ust 1 lit. b) (prywatność i integralność osoby fizycznej, w szczególności w odniesieniu do ustawodawstwa Wspólnoty związana z ochroną danych osobowych) oraz art. 4 ust. 2 tiret pierwsze (ochrona interesów handlowych osoby fizycznej lub prawnej) rozporządzenia.

Rzecznik rozpatrzył również niektóre wyjątki zawarte w przepisach dotyczących dostępu do dokumentów EBI i EBC.

W sprawie 3442/2004/PB Rzecznik uznał, że przepisy EBI dopuszczają odmowę dostępu do informacji o pożyczkach udzielonych przez banki pośredniczące na małe i średnie projekty związanym z energią odnawialną.

W sprawie 3054/2004/TN skarżący pragnął dowiedzieć się, czy EBC interweniował na rynkach walutowych w celu złagodzenia spadku wartości dolara i wzrostu wartości euro. Rzecznik uznał, że EBC udzielił skarżącemu jasnego i jednoznacznego wyjaśnienia przyczyn odmowy odpowiedzi, umożliwiającemu skarżącemu zrozumienie, z jakich powodów EBC odmawia ujawnienia tego typu informacji. Jako że przepisy EBC przewidują wyjątek mający na celu ochronę interesu publicznego pod względem stabilności walutowej i kursowej, Rzecznik nie znalazł podstaw do uznania wysuniętego przez skarżącego żądania udostępnienia tych informacji przez EBC.

Inne kwestie z zakresu otwartości

Rzecznik zbadał przestrzeganie przez Komisję, podczas szczególnej procedury konsultacji, pięciu minimalnych norm konsultacji z zainteresowanymi stronami, przewidzianych w komunikacie Komisji (COM(2002) 704) z 2002 r., i uznał, że nie miał miejsca przypadek niewłaściwego administrowania (sprawa 948/2004/OV).

W 2005 r. Rzecznik zamknął trzy sprawy, sporządziwszy zalecenia wstępne dla Europejskiego Biura Selekcji Kadr (EPSO) dotyczące informacji dostępnych kandydatom biorącym udział w konkursach rekrutacyjnych. W odpowiedziach EPSO na wstępne zalecenia znalazły się szczegółowe dodatkowe informacje pomagające zainteresowanym skarżącym w zrozumieniu uzyskanych przez nich ocen, a także istotne kwestie rzeczowe i prawne o charakterze bardziej ogólnym. Rzecznik postanowił zatem wszcząć dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie dostępu do kryteriów oceny ustalonych przez komisje konkursowe (patrz streszczenie sprawy 2097/2003/PB w sekcji 3.1.3).

Sprawa 2395/2003/GG dotyczyła kwestii, czy posiedzenia Rady działającej jako władza ustawodawcza powinny zawsze mieć charakter jawny. Rzecznik uznał, że podejmowanie decyzji „z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości” (art. 1 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej) ma zastosowanie do Rady. Art. 207 Traktatu WE (dotyczący przyjęcia przez Radę własnego regulaminu) nie przewiduje, że stopień jawności posiedzeń Rady działającej jako władza ustawodawcza może być przedmiotem wyboru politycznego i pozostawać do decyzji Rady. Nowy regulamin przyjęty przez Radę w 2000 r. przewidywał już większą otwartość posiedzeń prawodawczych, tym samym nie pozostawiając wątpliwości, że zgodnie z prawem wspólnotowym w jego aktualnej formie, należy i można podjąć kroki w celu zwiększenia przejrzystości działalności ustawodawczej Rady. W związku z tym Rzecznik sporządził sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie zalecało, aby Rada ponownie rozważyła odmowę odbywania jawnych posiedzeń, gdy działa jako władza ustawodawcza.

Skargi dotyczące ochrony danych i współpracy z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych

W sprawie 224/2004/PB Rzecznik stwierdził, że przedstawicielstwo Komisji nie przestrzegało niektórych wymogów rozporządzenia 45/2001⁸ w zakresie komunikacji ze skarżącym. Decyzja Rzecznika w tej sprawie zawierała ogólne uwagi dotyczące udzielania przez Rzecznika informacji oraz ewentualnych konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych (EIOD), który odpowiada za zapewnienie przestrzegania podstawowych praw i wolności osób fizycznych, a zwłaszcza ich

⁸

Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L 8, str. 1.

prawa do prywatności, przez instytucje i organy Wspólnoty w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. W szczególności Rzecznik zaznaczył, że będzie informować Europejskiego Inspektora Ochrony Danych o swych decyzjach w sprawach dotyczących ochrony danych i może uznać za przydatne skonsultowanie się z Inspektorem w niektórych sprawach związanych ze złożonymi kwestiami interpretacji prawnej.

W związku z tym Rzecznik skonsultował się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych w dwóch sprawach i poinformował go o trzech innych sprawach, w których prowadził dalsze dochodzenie, ze wskazaniem, że odpowiedź zainteresowanej instytucji lub organu powinna uwzględniać wydany przez Inspektora dokument informacyjny nr 1 z lipca 2005 r. pt. *Publiczny dostęp do dokumentów i ochrona danych*. Pod koniec 2005 r. nadal prowadzono dochodzenia we wszystkich pięciu sprawach.

W grudniu 2005 r. zastępca Inspektora poinformował Rzecznika o decyzji dotyczącej skargi na instytucję Wspólnoty. Decyzja zastępcy Inspektora uwzględniła sprawozdanie specjalne Rzecznika w sprawie 2485/2004/GG, która dotyczyła identycznych okoliczności.

2.8.2 Komisja jako „strażnik Traktatu”

Rządy prawa są fundamentalną zasadą Unii Europejskiej i jednym z najważniejszych obowiązków Komisji jest rola „strażnika Traktatu”⁹. Art. 226 Traktatu stwarza ogólne procedury, zgodnie z którymi Komisja może badać i przekazywać do Trybunału Sprawiedliwości ewentualne przypadki naruszenia prawa Wspólnoty przez państwa członkowskie. Komisja może działać z własnej inicjatywy, na podstawie skarg lub odpowiadając na wnioski Parlamentu Europejskiego o zajęcie się petycjami skierowanymi do Parlamentu zgodnie z art. 194 Traktatu WE.

Skargi wykraczające poza kompetencje Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich często dotyczą domniemanych naruszeń prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie. Wiele takich spraw najlepiej może rozpatrzyć inny członek Europejskiej Sieci Rzeczników. Jednakże w niektórych przypadkach Rzecznik uznaje za właściwe przekazać skargę Komisji do rozpatrzenia w ramach procedury określonej w art. 226. W sekcji 2.5 powyżej podano przykłady jednego i drugiego rozwiązania.

W zakresie obowiązków proceduralnych Komisji wobec skarżącego głównym punktem odniesienia Rzecznika jest komunikat wydany przez Komisję w 2002 r.¹⁰. Zawarty w komunikacie wymóg rejestracji wszystkich skarg przez Sekretariat Generalny Komisji jest istotną gwarancją dobrego administrowania przy późniejszym ich rozpatrywaniu. Punkt 3 komunikatu zawiera wyczerpujący spis okoliczności, w których Sekretariat Generalny ma prawo nie rejestrować korespondencji jako skargi.

Rozdział 3 zawiera streszczenia dziesięciu decyzji ilustrujących sposób, w jaki Rzecznik zajmuje się skargami na Komisję zawierającymi zarzuty, iż nie spełnia ona swej roli „strażnika Traktatu”. O sześciu z tych spraw wspomniano poniżej.

Uwaga krytyczna została sporządzona w sprawie 2229/2003/MHZ (wspomnianej również powyżej w sekcji 2.8.1), ponieważ Komisja przedstawiła jedynie ogólne wyjaśnienie zwłoki w badaniu skargi z art. 226, zamiast odnieść się do czynników charakterystycznych dla tej sprawy.

Trzy sprawy zamknięto, gdyż Rzecznik stwierdził brak podstaw do prowadzenia dalszego dochodzenia.

⁹ Art. 211 Traktatu WE wymaga, aby Komisja czuwała „nad stosowaniem postanowień niniejszego Traktatu, jak również środków przyjętych przez instytucje na jego podstawie”.

¹⁰ Komunikat do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stosunków ze skarżącym w sprawach naruszenia prawa wspólnotowego, Dz.U. z 2002 r. C 244, str. 5.

W sprawie 274/2004/JMA Komisja przeprosiła za zwłokę w udzieleniu skarżącemu informacji o postępach w rozpatrywaniu skargi dotyczącej wykorzystania pomocy finansowej UE. Sporządzono kolejną uwagę sugerującą, aby Komisja w przyszłości wyjaśniała procedury stosowane przez nią przy załatwianiu takich spraw.

W sprawie 3452/2004/JMA i innych sprawach skarżący wyrażali zaniepokojenie, iż stosowanie przez Komisję procedury przewidzianej w art. 226 niesie ryzyko ograniczenia bezpłatnego wypożyczenia książek przez biblioteki publiczne w Hiszpanii. Dochodzenie zostało zamknięte, gdy poinformowano Rzecznika, że Komisja przekazała sprawę do Trybunału Sprawiedliwości. Niemniej jednak w dochodzeniu prowadzonym do tamtej chwili udało się wyjaśnić zarówno przyczyny działania Komisji, jak i – dzięki współpracy z Europejską Siecią Rzeczników – możliwości właściwego wdrożenia odpowiedniej dyrektywy wspólnotowej.

Sprawa 3254/2004/ID dotyczyła rozpatrywania przez Komisję skargi dotyczącej nieuznania kwalifikacji zawodowych. W tej samej sprawie skarżący wystąpił również do sądów krajowych z powództwem przeciwko władzom krajowym. Rzecznik zamknął sprawę, bowiem ocena istoty skargi na Komisję wiązałaby się z badaniem tych samych kwestii interpretacji i stosowania ustawodawstwa krajowego, które skarżący wysunął przed sądami krajowymi, a zatem powielalaby późniejsze postępowanie. Skarżącego poproszono o ponowienie skargi po zakończeniu krajowego postępowania sądowego.

Rzecznik dokonał przeglądu prawnych rozważań nad istotą dwóch skarg z art. 226.

W sprawie 1687/2003/JMA skarżący zakwestionowali oddalenie przez Komisję ich skargi na Hiszpanię, dotyczącej dyskryminacji ze względu na orientację seksualną. Po rozważeniu odpowiednich ram prawnych Rzecznik uznał zasadność stanowiska Komisji, która stwierdziła, że konkretne problemy, których doświadczyli skarżący, nie wchodzą w zakres prawa wspólnotowego.

W sprawie 1273/2004/GG skarżący domniemywał pomyłkę prawną i niekonsekwencję, których Komisja dopuściła się, zajmując się sporem dotyczącym daty wejścia w życie rozporządzenia Wspólnoty regulującego połowy na wodach otaczających Azory. Rzecznik zanalizował rozporządzenie i przyjął pogląd, że interpretacja Komisji jest błędna i niezgodna z wcześniej przyjętym przez nią stanowiskiem.

Sprawa 933/2004/JMA, mimo że nie była skargą zgodnie z art. 226, dotyczyła roli Komisji jako strażnika podstawowych zasad i wartości Unii w stosunkach z krajami trzecimi. Według skarżącego Komisja powinna była powołać się na „klauzulę o poszanowaniu praw człowieka” w celu zawieszenia umowy o współpracy z Wietnamem z 1996 r. Rzecznik uznał wyjaśnienie Komisji dotyczące niezawieszenia umowy za zasadne na podstawie kryteriów określonych w komunikacie Komisji z 1995 r. w sprawie włączenia „klauzuli o poszanowaniu praw człowieka” do umów z krajami trzecimi.

2.8.3 Przetargi, umowy i dotacje

Instytucje i organy Wspólnoty korzystają z umów zarówno do pozyskiwania towarów i usług potrzebnych do sprawowania funkcji, jak i w charakterze narzędzia regulującego kwestie dotacji i dopłat udzielanych w ramach różnych programów UE.¹¹

Rzecznik Praw Obywatelskich może zajmować się skargami dotyczącymi przyznawania (lub nieprzyznawania) umów i ich zarządzaniem. Niemniej jednak w przypadku ewentualnego naruszenia postanowień umowy Rzecznik ogranicza dochodzenie do zbadania, czy instytucja lub organ Wspólnoty sporządził wewnętrznie spójne i uzasadnione wyjaśnienie dotyczące podstawy prawnej swoich działań i przyczyn, dla których twierdzi, że jego pogląd dotyczący umowy jest uzasadniony.

¹¹ Skargi dotyczące umów o pracę omówiono w sekcji 2.8.4.

Rozdział 3 zawiera streszczenia 16 decyzji, które ilustrują pracę Rzecznika w przypadku tego rodzaju skarg. O jedenastu z tych spraw wspomniano poniżej.

Dwie decyzje dotyczyły przypadków, w których przedstawicielstwa Komisji w państwach członkowskich ustnie zobowiązały się do przyznania środków finansowych skarżącym. Komisja sama rozstrzygnęła sprawę 501/2005/IP, dokonując płatności na rzecz skarżącego, natomiast w sprawie 2111/2002/MF dochodzenie Rzecznika zakończyło się rozwiązaniem polubownym przewidującym wypłacenie znacznego odszkodowania.

W sprawie 732/2004/ELB Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja wywiązała się z obowiązku właściwego zarządzania Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego, w tym upewniła się, że systemy zarządzania i kontroli przyjęte przez państwa członkowskie są odpowiednie i właściwe, aby zapewnić, że organy dokonujące płatności spełnią obowiązek terminowej wypłaty.

Dochodzenie Rzecznika w sprawie skargi złożonej przez małe przedsiębiorstwo (sprawa 530/2004/GG) wykazało ogólny problem, jaki napotykają podwykonawcy: ramy umowne ani nie zobowiązują, ani nie zachęcają głównego wykonawcy do dochodzenia odsetek z tytułu nieterminowej płatności w imieniu podwykonawców w przypadku opóźnienia płatności dokonywanej przez Komisję. Rzecznik zasugerował Komisji rozważenie zmiany standardowych umów, aby umożliwić automatyczną zapłatę odsetek w takich przypadkach. Komisja odpowiedziała, że postara się wziąć pod uwagę interesy MŚP w przyszłych standardowych umowach, o ile będzie to zgodne z interesami finansowymi Wspólnoty oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Kwestia standardowych warunków umownych pojawiła się również w sprawie 338/2004/OV, w której skarżąca organizacja pozarządowa twierdziła, że Komisja powinna podjąć bardziej zdecydowane środki zapobiegające ukazywaniu się ogłoszeń o pracy, które wykazują zamiar dyskryminacji ze względu na język. Rzecznik uznał argumenty Komisji przeciwko włączaniu do jej własnych umów specjalnych postanowień zakazujących takiej dyskryminacji. Rzecznik zaproponował również, aby Komisja przekazywała wszelkie dowody dyskryminacji językowej przedstawione przez jednego z jej wykonawców lub beneficjentów właściwemu organowi krajowemu lub podała osobie składającej dowody dane kontaktowe tego organu.

Cztery decyzje dotyczyły skarg w sprawie przyznania umów o dotacje. W dwóch przypadkach skarżący zakwestionowali zasadność samej decyzji o odrzuceniu wniosku. Rzecznik przyjął pogląd, że badanie przez niego podstaw odrzucenia powinno ograniczać się do oceny, czy popełniono ewidentny błąd (1365/2004/TN i 758/2004/ELB). W drugiej sprawie Rzecznik uznał, że brak mechanizmu odwołania się od oceny niezależnych ekspertów sam w sobie nie stanowi niewłaściwego administrowania strukturalnego czy systemowego. W szczególnych okolicznościach sprawy 2411/2003/MHZ Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja powinna była udzielić organizacji pozarządowej lepszej porady, zwracając uwagę na podstawowy warunek kwalifikowalności w przypadku tego rodzaju dotacji. W sprawie 2673/2004/PB Rzecznik stwierdził, że wyjaśnienie decyzji Komisji o uznaniu podmiotów prowadzących działalność zarobkową za niekwalifikujące się do konkretnego zaproszenia do składania wniosków jest uzasadnione.

Dwie decyzje dotyczyły przestrzegania przez Komisję procedur przetargowych.

W sprawie 1808/2004/JMA skarżący zakwestionował stosowność rozmowy telefonicznej między służbami Komisji a jego konkurentem w przetargu. Rzecznik nie znalazł dowodów potwierdzających niestosowność tej rozmowy, lecz zwrócił uwagę, że Komisji łatwiej byłoby ustosunkować się do obaw skarżącego, jeśli mogłaby sporządzić zapis tej rozmowy telefonicznej. W związku z tym Rzecznik zasugerował Komisji dokonanie przeglądu wewnętrznych zasad dotyczących rejestrów rozmów telefonicznych w kontekście przetargów.

Sprawa 538/2004/TN dotyczyła kwestii, czy oferent ma prawo domagać się od Komisji bezwzględnego egzekwowania wymogu złożenia określonej liczby kopii każdej oferty. Komisja zajęła stanowisko, że właściwe stosowanie *Vademecum* procedur w zakresie zamówień publicznych nie zobowiązuje Komisji do uznania oferty za niedopuszczalną, jeżeli nie została złożona liczba egzemplarzy określona w zaproszeniu do składania wniosków. Rzecznik zasugerował, aby w celu uniknięcia ewentualnego przypadku

nieuczciwego potraktowania oferentów, którzy złożyli właściwą liczbę kopii, Komisja ponownie zbadała pod tym względem związek między *Vademecum* a zaproszeniami do składania wniosków. W swej odpowiedzi Komisja powołała się na wymienione w art. 89 rozporządzenia finansowego zasady proporcjonalności, równego traktowania, niedyskryminacji i jak najszerzej konkurencji.

2.8.4 Zagadnienia dotyczące personelu

Niniejsza sekcja dotyczy decyzji w sprawach skarg związanych z rekrutacją do instytucji i organów UE i stosunków służbowych, spraw personelu wynikających z umów finansowanych przez UE oraz staży w instytucjach UE.

W sekcji 2.8.1 powyżej wspomniano trzy sprawy, które zostały zamknięte po sporządzeniu zaleceń wstępnych dotyczących informacji dostępnych kandydatom biorącym udział w konkursach (patrz streszczenie sprawy 2097/2003/PB w sekcji 3.1.3 poniżej). Rozdział 3 zawiera 15 innych streszczeń decyzji należących do tej kategorii. W pięciu przypadkach osiągnięto rozwiązanie polubowne, a w dwóch sprawę rozwiązały instytucje. Poniżej szerzej omówiono sześć spraw.

W sprawie 839/2004/MHZ Rzecznik zasugerował, aby w celu uniknięcia nieporozumień i poprawienia stosunków z kandydatami EPSO wyraźnie zaznaczało w przyszłych ogłoszeniach o konkursie, (i) że zaproszenie do uczestnictwa we wstępnych testach nie oznacza, iż kwalifikowalność kandydata została w pełni sprawdzona oraz (ii) że jeżeli po napisaniu testu okaże się, iż kandydat nie spełnia kryteriów kwalifikacyjnych, jego test nie będzie oceniany. W związku z tym EPSO oświadczyło, że w przyszłości ogłoszenia o konkursach będą zawierać te dwie informacje.

W sprawie 2107/2002/PB Komisja uznała, że skutkiem od dnia 1 marca 2005 r., wstępne zalecenie dotyczące zniesienia ograniczenia wiekowego stażystów. Rzecznik oświadczył, że w przyszłości będzie prowadzić dalsze dochodzenie z własnej inicjatywy badające praktyki innych instytucji i organów w tym zakresie.

Dwie decyzje dotyczyły rozwiązania umów o pracę.

W sprawie 2191/2003/TN ekspert zatrudniony przez Komisję zrezygnował po zniewagach i groźbach skierowanych wobec jego osoby w kraju spoza UE. Kończąc dochodzenie, Rzecznik uznał, że Komisja podjęła wszelkie stosowne działania w celu udzielenia pomocy skarżącemu. Rzecznik zaznaczył jednak, że stosunki między Komisją a skarżącym byłyby lepsze, gdyby Komisja wcześniej wyjaśniła działania, które podjęła w celu udzielenia pomocy skarżącemu, zamiast sprawiać wrażenie, że zmierza głównie do wykazania winy skarżącego jako sprawcy całej sytuacji. Komisja przeprosiła i obiecała uwzględnić tę uwagę w przyszłości.

Sprawa 471/2004/OV była kontynuacją wcześniejszej skargi (sprawa 1200/2003/OV, wymieniona w *Sprawozdaniu rocznym 2004*), w której Rzecznik stwierdził, że wypowiedzenie skarżącemu umowy przez Misję Policyjną Unii Europejskiej (EUPM) w Sarajewie naruszało jego prawa do obrony. Kiedy Rzecznik zwrócił się o pomoc do Rady, EUPM zgodziła się wypłacić skarżącemu wynagrodzenie należne do końca normalnego okresu obowiązywania umowy. Rzecznik stwierdził również, że skarżący ma prawo uważać orzeczenie w sprawie 1200/2003/OV za oczyszczenie jego imienia.

Dwie inne decyzje dotyczyły niektórych procedur specjalnych mających zastosowanie do pracowników Wspólnot.

W sprawie 140/2004/PB Rzecznik przeprowadził analizę wcześniejszych przepisów dotyczących zgłaszania przez pracowników wykroczeń, o których dowiedzieli się, pełniąc obowiązki służbowe i stwierdził między innymi, że przepisy te zobowiązują OLAF do każdorazowego informowania zgłaszających o terminie, w którym powinno zakończyć się dochodzenie.

W sprawie 620/2004/PB Rzecznik stwierdził, że prawo do złożenia wyjaśnień musi być przestrzegane w postępowaniu administracyjnym dotyczącym zarzutu urzędnika wobec innego urzędnika

dotyczącego nękania. Jednakże nie ma konieczności przekazywania skarżącemu wszystkich materiałów, na których opierają się prowadzący dochodzenie, chyba że przed sporządzeniem końcowej wersji sprawozdania z postępowania skarżącego powiadomiono i dano mu należyta możliwość przedstawienia uwag na temat poczynionych przez prowadzących dochodzenie wstępnych ustaleń faktycznych oraz odpowiednich dowodów na ich poparcie.

2.8.5 Inne sprawy

Rozdział 3 zawiera również jedenaście streszczeń decyzji dotyczących skarg, które nie zostały zakwalifikowane do żadnej z kategorii omówionych w poprzedniej sekcji.

Trzy sprawy dotyczyły Szkół Europejskich.

W sprawie 1435/2003/MF Komisja uznała wstępne zalecenie wskazujące, iż powinna ona dążyć do wyjaśnienia warunków przyjmowania uczniów do grup językowych Szkół Europejskich oraz podjęła zadowalające środki w celu wykonania zalecenia.

W sprawie 1155/2004/TN, na wniosek Rzecznika, Komisja wyjaśniła, że przyszłe środki podjęte w celu przeprowadzenia reformy, wspomniane w dochodzeniu z własnej inicjatywy OI/5/2003/IJH (patrz *Sprawozdanie roczne Rzecznika za 2004 rok*), uwzględnią kwestię przestrzegania Karty Praw Podstawowych we wszystkich Szkołach Europejskich.

W trzecim przypadku (sprawa 1391/2002/JMA i inne) zostało sporządzone sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego, które poprzedzone było wstępnym zaleceniem dotyczącym potrzeby podjęcia przez Komisję kroków niezbędnych do zapewnienia, że rodzice dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych, które są wykluczone ze Szkół Europejskich ze względu na stopień niepełnosprawności, nie są zobowiązani do pokrywania części kosztów kształcenia ich dzieci.

Kwestia równego traktowania osób niepełnosprawnych wynikła również w kontekście skarg, według których Komisja i Rada nie zapewniły dostatecznej liczby miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych w okolicach swych głównych budynków w Brukseli (łącznie streszczenie spraw 2415/2003/JMA i 237/2004/JMA). Rzecznik z zadowoleniem przyjął wnioski Komisji i Rady do władz belgijskich o zapewnienie dodatkowych miejsc parkingowych i poprosił o poinformowanie go o ich wynikach. Rzecznik zachęcił również Radę do ponownego rozważenia polityki ograniczania dostępu do miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych ze względów bezpieczeństwa.

Dwie decyzje dotyczyły Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

W sprawie 2485/2004/GG OLAF ostatecznie odmówił przyjęcia zalecenia wstępnego, według którego miał uznać, że oświadczenia przekazane podczas dochodzenia Rzecznika we wcześniejszej sprawie były błędne i mylące. Rzecznik stwierdził, że w tej sprawie wyniknęła kwestia zasadnicza, która wpływa na zaufanie obywateli do instytucji i organów UE. W związku z tym Rzecznik sporządził sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego.

W sprawie 3446/2004/GG OLAF przyjął wstępne zalecenie dokonania przeglądu i korekty informacji prasowych opublikowanych na jego stronie internetowej oraz podjął zadowalające środki w celu wykonania zalecenia.

W sprawie 1737/2004/TN organizacja Swedish Assembly of Finland złożyła skargę dotyczącą faktu, że plakaty wykorzystywane w Finlandii jako część kampanii informacyjnej Parlamentu Europejskiego na temat wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2004 r. były publikowane jedynie w języku fińskim. Dochodzenie Rzecznika doprowadziło do rozwiązania polubownego, zgodnie z którym Parlament przyjął do wiadomości, że podczas kampanii miały miejsce uchybienia oraz przyznał, że wielkość populacji szwedzkojęzycznej nie ma wpływu na status tego języka jako urzędowego języka UE czy jego status przewidziany fińską konstytucją.

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

3 DECYZJE PO PRZEPROWADZENIU DOCHODZENIA

W każdej sekcji niniejszego rozdziału sprawy przedstawiono w porządku według numeru sprawy. Pod tytułem każdego streszczenia sprawy podano jej numer. Na przykład w sekcji 3.1.1 sprawa 1687/2003/JMA występuje przed sprawą 2191/2003/TN, która z kolei występuje przed sprawą 274/2004/JMA. Pełny tekst decyzji w każdej sprawie można znaleźć w „Spisie decyzji” na stronie Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu/decision/en/default.htm>). Odpowiednie decyzje można znaleźć, podając numer sprawy. Pełne teksty decyzji dostępne są w języku angielskim i w języku skarżącego. Wydruk pełnego tekstu decyzji w formie zamieszczonej na stronie internetowej można otrzymać na życzenie w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

W drugiej połowie 2006 r. pełne teksty decyzji w sprawach zawartych w niniejszej sekcji zostaną udostępnione w formie jednego dokumentu elektronicznego na stronie Rzecznika w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Można je będzie znaleźć w sekcji „Roczne sprawozdania” na tej stronie. Wydruk lub wersję na CD-ROM można uzyskać na życzenie w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

3.1 SPRAWY, W KTÓRYCH NIE STWIERDZONO NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

3.1.1 Komisja Europejska

BRAK DZIAŁANIA W ZWIĄZKU ZE SKARGĄ DOTYCZĄCĄ DYSKRYMINACJI ZE WZGLĘDU NA ORIENTACJĘ SEKSUALNĄ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1687/2003/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, obywatele hiszpański i argentyński, zaskarżyli w Komisji decyzję władz hiszpańskich dotyczącą odmowy wydania obywatelowi argentyńskiemu wizy umożliwiającej łączenie rodzin, która była mu potrzebna, aby przeprowadzić się do Hiszpanii ze swym hiszpańskim partnerem. Według skarżących odmowa spowodowana była faktem, że są oni tej samej płci, a więc stanowiła dyskryminację ze względu na orientację seksualną. Skarżący zarzucili Komisji niewłaściwe rozpatrzenie skargi, twierdząc, że zinterpretowała ona obowiązujące przepisy wspólnotowe w sposób nadmiernie restrykcyjny. Utrzymywali oni, że obowiązujące przepisy wspólnotowe mają zastosowanie w ich sytuacji i że Komisja powinna była wszcząć postępowanie przeciwko władzom hiszpańskim dotyczące naruszenia prawa Wspólnoty, a zwłaszcza art. 13 Traktatu WE, który zakazuje wszelkiej dyskryminacji, w tym ze względu na orientację seksualną, oraz art. 20 i 21 Karty Praw Podstawowych, jak również przepisów dyrektywy 2000/78 dotyczącej równych warunków

traktowania w zakresie zatrudnienia¹, i dyrektywy 2000/43 w sprawie dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne².

Komisja twierdziła, że problem skarżących nie wchodzi w zakres prawa wspólnotowego i zasugerowała, aby skarżący dochodzili zadośćuczynienia na szczeblu krajowym lub przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

Rzecznik zwrócił uwagę, że zasada niedyskryminacji, w tym braku dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego zagwarantowaną Traktatem i Kartą Praw Podstawowych. Art. 13 Traktatu WE nadaje Radzie uprawnienia do podejmowania działań niezbędnych w celu zwalczania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, z tym że uprawnienia te nie mogą wykraczać poza uprawnienia przyznane jej Traktatem. Podobnie art. 20 i 21 Karty Praw Podstawowych odnoszą się do państw członkowskich wyłącznie wówczas, gdy wdrażają prawo unijne. Rzecznik podkreślił, że dotychczas wśród dyrektyw odnoszących się do zasady niedyskryminacji istnieje tylko jeden instrument prawny (dyrektywa 2000/78), dotyczący dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, z tym że ma on zastosowanie jedynie do spraw związanych z zatrudnieniem. Rzecznik dokonał przeglądu obowiązujących dyrektyw wspólnotowych dotyczących wjazdu obywateli państw trzecich na terytorium Unii w celu połączenia z obywatelem lub mieszkańcem Unii, mianowicie dyrektywy 2003/86 w sprawie prawa do łączenia rodzin³ oraz dyrektywy 2004/38 w sprawie prawa obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się⁴. Zakres tych dyrektyw jest jednak ograniczony, gdyż mają one jedynie zastosowanie odpowiednio do obywateli krajów trzecich zamieszkujących zgodnie z prawem na terytorium państw członkowskich oraz do obywateli Unii, którzy przenieśli się lub zamieszkali w państwie członkowskim innym niż ich państwo pochodzenia.

W związku z tym Rzecznik stwierdził, że podane przez Komisję uzasadnienie odrzucenia skargi na władze hiszpańskie jest zasadne i nie miał miejsca przypadek niewłaściwego administrowania.

ROZWIĄZANIE UMOWY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2191/2003/TN (Poufne) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła rozwiązania umowy zawartej przez skarżącego z Komisją, na podstawie której został on zatrudniony w celu wspomagania prac ministerstwa w kraju spoza UE. Skarżący twierdził, że po przedstawieniu dokumentu politycznego w ramach pełnionych obowiązków służbowych stał się obiektem zniewag i gróźb, a więc został zmuszony do ustąpienia ze stanowiska. Skarżący zarzucał, że Komisja dopuściła do zaistnienia takiej sytuacji. Twierdził on, że powinien otrzymać wynagrodzenie za okres do dnia przewidzianego w pierwotnej umowie.

Komisja utrzymywała, że podając dokument polityczny do publicznej wiadomości skarżący nie dopełnił zobowiązania do zachowania poufności i wykroczył poza swe cele i obowiązki przewidziane umową. Komisja nie może zatem ponosić odpowiedzialności za zniewagi i groźby.

Rzecznik przyjął do wiadomości argumentację Komisji, która twierdziła, że ponieważ skarżący nie dopełnił zobowiązań umownych, a więc był sprawcą zaistniałej sytuacji, nie miała ona obowiązku udzielić mu pomocy. W oparciu o fakt, iż Komisja nie udzieliła skarżącemu pomocy zgodnie

¹ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, Dz.U. z 2002 r. L 303, str. 16.

² Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, Dz.U. z 2002 r. L 180, str. 22.

³ Dyrektywa Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin, Dz.U. z 2003 r. L 251, str. 12.

⁴ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. z 2004 r. L 158, str. 77.

z ogólnymi warunkami dotyczącymi umów niezależnych ekspertów, Rzecznik wstępnie ustalił, że zaistniał przypadek niewłaściwego administrowania. Rzecznik złożył również propozycje polubownego rozwiązania.

W odpowiedzi na propozycję Komisja uznała, że miała obowiązek udzielić skarżącemu pomocy zgodnie z ogólnymi warunkami dotyczącymi umów niezależnych ekspertów i wyjaśniła, na jakiej podstawie uznała, że pomocy takiej udzieliła.

Na podstawie dalszych informacji udzielonych przez Komisję Rzecznik uznał, że Komisja podjęła stosowne działanie w celu udzielenia pomocy skarżącemu. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania przez Komisję, lecz za wskazane uznał wystosowanie dalszej uwagi, w której wskazał, że stosunki między Komisją a skarżącym byłyby lepsze, gdyby Komisja w pierwszej opinii dotyczącej skargi wyjaśniła działania, które faktycznie podjęła w celu pomocy skarżącemu w jego trudnej sytuacji, zamiast sprawiać wrażenie, że zmierza głównie do wykazania winy skarżącego jako sprawcy całej sytuacji.

Komisja przeprosiła za zawarcie w pierwszej opinii niepełnego obrazu działań podjętych w celu pomocy skarżącemu i obiecała uwzględnić tę uwagę w przyszłości.

WYKORZYSTANIE POMOCY FINANSOWEJ UE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 274/2004/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła nie poinformowania skarżącego przez Komisję o rozpatrzeniu skargi dotyczącej decyzji władz regionalnych Madrytu w sprawie obniżenia poziomu dotacji przyznanej skarżącemu na organizację kursów szkoleniowych dla pracowników. Dotacja była finansowana z Europejskiego Funduszu Społecznego. Częściowe zmniejszenie środków finansowych opierało się na fakcie, że niektórzy uczestnicy kursów szkoleniowych nie byli obywatelami hiszpańskimi. Skarżący uznał to za dyskryminację. Skarżący zarzucił, że po upływie kilku miesięcy od chwili złożenia skargi do Komisji nie poinformowała ona go o biegu tej sprawy.

Komisja wyraziła ubolewanie w związku z nieprzekazaniem skarżącemu pierwszej oceny sprawy. W drugiej, bardziej szczegółowej ocenie Komisja uznała, że częściowe zmniejszenie kwoty dotacji wynikało z faktu, iż dwaj uczestnicy nie posiadali obywatelstwa hiszpańskiego. W związku z tym Komisja sporządziła zalecenie dla właściwych władz hiszpańskich, dotyczące zwrotu odpowiedniej sumy skarżącemu oraz wyłączenia wszelkich odniesień do obywatelstwa z przyszłych programów.

Rzecznik nie stwierdził konieczności prowadzenia dalszego dochodzenia, biorąc pod uwagę, że Komisja zgodziła się udzielić informacji, o które zwracał się skarżący, a także uznała i przeprosiła za swe uchybienie w związku z nieskontaktowaniem się ze skarżącym we wcześniejszym terminie.

Jednakże, ponieważ Komisja nie podała kryteriów określających procedurę, której jej służby powinny przestrzegać, zajmując się skargami dotyczącymi wykorzystania pomocy finansowej UE, Rzecznik uznał za wskazane sporządzić dalszą uwagę. Rzecznik zauważył, że w celu poprawy efektywności i przejrzystości stosunków z obywatelami Komisja mogłaby rozważyć ustanowienie i opublikowanie procedur przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących wykorzystania pomocy finansowej UE, które byłyby analogiczne do obowiązujących procedur zawartych w komunikacie Komisji z 2002 r. do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszania prawa Wspólnoty⁵.

5

Dz.U. z 2002 r. C 244, str. 5.

SKARGA Z ART. 226 DOTYCZĄCA PRAWA ŻYWNOŚCIOWEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 295/2004/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący złożył skargę do Komisji, w której zarzucił, że szereg władz publicznych i przedsiębiorstw prywatnych odpowiada za brak bezpieczeństwa żywności w Hiszpanii. Według skarżącego sytuacja stanowi naruszenie prawodawstwa UE w tym zakresie, a w szczególności przepisów rozporządzenia 178/2002 ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego⁶. W skardze do Rzecznika skarżący zarzucał arbitralność decyzji Komisji o zamknięciu sprawy dotyczącej jego skargi. Zarzuty dotyczyły również znacznej zwłoki w rozpatrywaniu sprawy, braku informacji oraz podania przez instytucję niewystarczającej interpretacji prawnej obowiązującego prawodawstwa UE.

Komisja utrzymywała, że skargę oceniono w zwykłym terminie, a ponadto informacje zawarte w skardze nie pozwoliły służbom Komisji na wyraźne określenie jej przedmiotu. Odnosząc się do zarzutu uchybienia, którego dopuściły się władze hiszpańskie w zakresie informowania konsumentów o ryzyku, Komisja zwróciła uwagę, że przepisy rozporządzenia dotyczące informowania konsumentów nie są jeszcze obowiązujące, gdyż do 1 stycznia 2007 r. państwa członkowskie znajdują się w okresie przejściowym.

Rzecznik zwrócił uwagę, że procedury, według których Komisja zobowiązana jest rozpatrywać skargi, są określone w komunikacie Komisji z 2002 r. do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszania prawa Wspólnoty⁷. Rzecznik ocenił zatem, czy konkretne zarzuty postawione przez skarżącego są uzasadnione w świetle wspomnianego komunikatu.

Odnosząc się do czasu rozpatrzenia sprawy, Rzecznik zwrócił uwagę, że skarżący złożył skargę do Komisji w styczniu 2003 r., a po zakończeniu dochodzenia Komisja poinformowała go w listopadzie 2003 r. o swej propozycji zamknięcia sprawy. W związku z tym Rzecznik stwierdził, że Komisja zakończyła badanie skargi w terminie jednego roku, czyli zgodnie z zasadą określoną w jej własnym komunikacie.

Rzecznik również stwierdził, że skarżącego kilkakrotnie zawiadamiano na piśmie o wszelkich krokach podejmowanych przez Komisję w związku z jego skargą, zgodnie z kryteriami określonymi w komunikacie.

Wreszcie, Rzecznik uznał, że Komisja słusznie oparła się na art. 4 ust. 3 rozporządzenia 178/2002, który stanowi, że „[i]stniejące zasady i procedury prawa żywnościowego zostaną jak najszybciej dostosowane, nie później jednak niż do dnia 1 stycznia 2007 r.

W związku z tym Rzecznik przyjął pogląd, iż Komisja działała w ramach uprawnień nadanych jej przez prawo, gdy podejmowała decyzję o zamknięciu sprawy po stwierdzeniu, że na podstawie informacji zawartych w skardze brak jest powodów do wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Hiszpanii.

DOMNIEMANY Dyskryminujący CHARAKTER OGŁOSZENIA O PRACY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 338/2004/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Europejski Związek Esperantystów złożył skargę na Komisję, wysuwając zarzut dyskryminacji językowej wobec organizacji europejskich finansowanych przez Komisję i przedsiębiorstw

⁶ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, Dz.U. z 2002 r. L 31, str. 1.

⁷ Dz.U. z 2002 r. C 244, str. 5.

związanych z Komisją umowami. Rzecznik wcześniej zajmował się już skargą złożoną przez Światowe Stowarzyszenie Esperantystów (sprawa 659/2002/IP), która dotyczyła tej samej kwestii.

W skardze Europejski Związek Esperantystów zwrócił uwagę, że różne organizacje i przedsiębiorstwa wciąż zamieszczają ogłoszenia o pracy, w których wymogiem jest „angielski jako język ojczysty” lub „posługiwanie się angielskim jako pierwszym językiem”, oraz że Komisja nie podjęła działań prawnych. Skarżący żądał między innymi, aby Komisja podjęła kroki, łącznie z odmową finansowania, przeciwko organizacjom i przedsiębiorstwom zamieszczającym dyskryminujące ogłoszenia o pracy.

Komisja przedstawiła ostatnie środki, które przedsięwzięła od chwili wyniknięcia sprawy 659/2002/IP, takie jak różne notatki wewnętrzne zwracające uwagę jej służb na tę kwestię. Komisja nawiązała również do odpowiednich artykułów rozporządzenia finansowego oraz do dyrektywy 2004/18 w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych, w odniesieniu do wyłączenia z procedur udzielania zamówień publicznych ze względu na popełnienie wykroczenia wobec zasad etyki zawodowej.

W odpowiedzi na dalsze dochodzenie Rzecznika Komisja wskazała, że naruszenie zasad etyki zawodowej może wynikać z wielu różnych sytuacji i twierdziła, że niemożliwe jest wymienienie każdej sytuacji osobno w dokumentach związanych z udzielaniem zamówień publicznych lub zaproszeniu do składania wniosków. W odpowiedzi na pytanie Rzecznika dotyczące ewentualnego dodania do umów klauzuli o niedyskryminacji Komisja utrzymywała, że powielanie klauzul specjalnych obejmujących bardzo szczególne sytuacje niemieszczące się w zakresie zamówienia skomplikowałoby treść i strukturę umów i mogłoby negatywnie wpłynąć na konkurencję. Komisja podkreśliła również, że jurysdykcja krajowa jest wyłączną instancją właściwą do rozpoznawania indywidualnych przypadków domniemanej dyskryminacji językowej.

Rzecznik uznał, że argumenty Komisji przeciwko włączaniu specjalnych klauzul umownych wydają się uzasadnione. Mając na uwadze zasadę pomocniczości, Rzecznik za zasadny uznał również pogląd Komisji, iż przypadki domniemanej dyskryminacji językowej powinny być oceniane na poziomie krajowym. Nie stwierdzono zatem przypadku niewłaściwego administrowania przez Komisję. Jednakże Rzecznik sporządził dalszą uwagę stwierdzając, że jeżeli Komisja otrzyma dowody dyskryminacji językowej stosowanej przez jednego z wykonawców lub beneficjentów, może przekazać takie informacje odpowiedniemu organowi krajowemu właściwemu dla rozpatrzenia sprawy lub przekazać osobie przedkładającej dowody dane kontaktowe tego organu.

ZARZĄDZANIE EUROPEJSKIMI FUNDUSZAMI ROZWOJU REGIONALNEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 732/2004/ELB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, który był dyrektorem ośrodka wybranego do otrzymania dotacji finansowanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), zarzucił, że Komisja nie zapewniła właściwego zarządzania środkami EFRR. Żądał on, aby Komisja skontaktowała się z władzami włoskimi odpowiedzialnymi za zarządzanie tymi funduszami we Włoszech w celu złożenia wniosku o pokrycie kosztów poniesionych przez skarżącego oraz zobowiązania tych organów do przestrzegania umowy i wypłaty odsetek z tytułu nieterminowej płatności, a także aby Komisja ewentualnie nałożyła na Włochy sankcje za złe zarządzanie funduszami.

Według Komisji państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie programami finansowanymi z funduszy strukturalnych oraz za wyznaczenie organów zarządzających i wypłacających środki. W ramach kompetencji w zakresie kontroli i działań kontynuacyjnych Komisja zapewniła zgodność z zasadą terminowych wypłat funduszy, przewidzianą w piątym akapicie art. 32 ust. 1 rozporządzenia 1260/1999 ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych⁸. Komisja zwróciła się do władz włoskich o informacje, na podstawie których stwierdziła, że skarżący był odpowiedzialny za niektóre

⁸

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, Dz.U. z 1999 r. L 161, str. 1.

opóźnienia, ponieważ dane jego banku były niepełne. W kwietniu 2004 r. organ wypłacający poinformował Komisję, że beneficjentowi zapłacono. Komisja zwróciła się na piśmie do organu zarządzającego o informacje dotyczące ustaleń finansowych programu oraz o włączenie tej kwestii do porządku obrad następnego posiedzenia komitetu monitorującego. Komitet monitorujący postanowił zbadać stosowność ustaleń finansowych poczynionych przez organ wypłacający i podjąć działania zmierzające do skrócenia terminów. Komisja nie była w stanie nałożyć sankcji ani podjąć działań przeciwko organowi wypłacającemu.

Rzecznik uznał, że chociaż za terminową wypłatę funduszy z EFRR odpowiadają organy wypłacające wyznaczone przez państwa członkowskie, Komisja ma obowiązek właściwego zarządzania funduszami EFRR, który to obowiązek obejmuje upewnienie się, że systemy zarządzania i kontroli, o których państwa członkowskie informują Komisję, są na tyle stosowne i odpowiednie, aby zapewnić spełnienie przez organy wypłacające obowiązku terminowych płatności.

W odniesieniu do zarzutu skarżącego, że Komisja nie zapewniła właściwego zarządzania funduszami EFRR, Rzecznik przyjął pogląd, iż Komisja podjęła stosowne i odpowiednie kroki w celu wywiązania się z obowiązku właściwego zarządzania funduszami z EFRR. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził, że miał miejsce przypadek niewłaściwego administrowania.

W odniesieniu do roszczeń skarżącego, Rzecznik przyjął pogląd, iż Komisja podjęła stosowne działanie w celu zapewnienia płatności na rzecz skarżącego. Rzecznik wskazał, że obowiązek zapłaty odsetek spoczywa na włoskim organie wypłacającym. Wreszcie, Rzecznik stwierdził słuszność wyjaśnień Komisji dotyczących braku uprawnień do nałożenia sankcji na Włochy.

OCENA PROPOZYCJI PROJEKTU (1)

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 758/2004/ELB przeciwko Komisji Europejskiej

Przedstawiony Komisji wniosek skarżący dotyczący projektu związanego z działaniami pośrednimi w dziedzinie badań naukowych, rozwoju technologicznego i demonstracji został odrzucony. Skarżąca zarzuciła błąd niezależnym ekspertom, którzy zdecydowali, iż jej wniosek dotyczący opracowania soczewek wszczepialnych jest niezgodny z odpowiednim celem strategicznym. Skarżąca zarzuciła również nieuczciwość procedury, ponieważ nie było możliwości kwestionowania decyzji ekspertów lub przedłożenia drugiego wniosku. Wreszcie, skarżąca wysunęła zarzut, że informacje, do których miała dostęp w trakcie procedury, były nieodpowiednie i niejasne oraz że otrzymała je zbyt późno, aby mogła rozważyć złożenie nowego wniosku.

Według Komisji wniosek musi zostać oceniony w kontekście danego strategicznego celu, jego najważniejszych punktów oraz ogólnych celów programu pracy. Niezależni eksperci wyrazili jednomyślną opinię, że wniosek jest w oczywisty sposób nieodpowiedni. Komisja rozpatrzyła tę opinię i stwierdziła, że jest ona uzasadniona. Aby zapewnić uczciwe i równe traktowanie, Komisja i wnioskodawcy nie kontaktują się w sprawie wniosków do chwili zakończenia oceny. Jednak po zakończeniu oceny, na prośbę wnioskodawcy, Komisja jest gotowa udzielić dodatkowego wyjaśnienia poza wyjaśnieniem zawartym w sprawozdaniu podsumowującym ocenę. W kwestii złożenia nowego wniosku Komisja twierdziła, że w oparciu o przekazane przez nią informacje o słabych i mocnych stronach wniosku skarżący skarżąca mogła ocenić stosowność złożenia wniosku w ramach następnego zaproszenia do składania wniosków.

Rzecznik stwierdził, że odpowiedź na pytanie, czy wniosek skarżący mieścił się w zakresie strategicznego celu, wymaga wykorzystania fachowej wiedzy naukowej i technicznej, a więc jego merytoryczne badanie powinno ograniczać się do oceny, czy decyzja Komisji o potwierdzeniu wyników oceny była ewidentnie niesłuszna. Rzecznik uznał, że decyzja Komisji nie była ewidentnie niesłuszna.

Rzecznik przyjął również pogląd, że według odpowiednich opublikowanych wytycznych rolę ekspertów jest zapewnienie porady naukowej i technicznej w celu pomocy Komisji w podejmowaniu decyzji jak najskuteczniej promujących cele Wspólnoty oraz że niezależność ekspertów sprzyja skuteczności i uczciwości procesu. W tych okolicznościach Rzecznik nie uważał, iż brak mechanizmu

odwołania się od oceny ekspertów może jako taki stanowić przypadek niewłaściwego administrowania strukturalnego lub systemowego. Wreszcie, Rzecznik uznał za oczywiste, iż skarżąca nie mogła ponownie złożyć zmienionego wniosku w ramach tego samego przetargu ze względu na upływ terminu składania wniosków oraz że skarżąca nie wykazała, iż Komisja nie udzieliła jej informacji w czasie umożliwiającym złożenie nowego wniosku w odpowiedzi na następne zaproszenie.

ROZPATRZENIE SKARGI Z ART. 226

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1298/2004/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżąca złożyła skargę do Komisji dotyczącą domniemanego naruszenia przez Wielką Brytanię dyrektywy 73/239/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie⁹.

W skardze do Rzecznika zarzuciła, że otrzymała niedostateczne uzasadnienie braku odpowiedzi Komisji na pismo, które przesłała dnia 29 maja 2003 r. Zarzuty dotyczyły również braku odpowiedzi Komisji na jej pytania (i) dlaczego Komisja wycofała planowane dochodzenie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Wielkiej Brytanii w 1978 r., (ii) dlaczego Komisja zezwoliła (według skarżącej) Wielkiej Brytanii na naruszanie prawa wspólnotowego oraz (iii) w jaki sposób sama skarżąca może uzyskać orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Wreszcie, skarżąca zarzuciła, że Komisja nie udzieliła jej informacji na temat obowiązującej w Wielkiej Brytanii procedury, która umożliwiałaby obywatelowi uzyskanie odszkodowania z tytułu straty i/lub szkody poniesionej w wyniku naruszenia prawa wspólnotowego.

Po zbadaniu stosownej korespondencji Rzecznik stwierdził, że Komisja generalnie podjęła wysiłki w celu działania z zachowaniem staranności przy zajmowaniu się informacjami od skarżącej oraz że przeprosiła skarżącą i podjęła środki zaradcze w związku z jednodniową zwłoką, która faktycznie miała miejsce. Rzecznik uznał ponadto, że Komisja w sposób wiarygodny wyjaśniła tę zwłokę.

Rzecznik zwrócił również uwagę, że Komisja wyjaśniła skarżącej, iż (i) zobowiązanie Wielkiej Brytanii do przyjęcia wymaganego prawodawstwa było dla służb Komisji satysfakcjonujące, (ii) Komisja uznała, że nie zezwoliła Wielkiej Brytanii na naruszanie prawa wspólnotowego oraz (iii) sądy krajowe są właściwe do orzekania o zgodności ustawodawstwa krajowego z prawem wspólnotowym w przeszłości. Rzecznik uznał te odpowiedzi Komisji za odpowiednie.

Rzecznik stwierdził, że Komisja postępuje w sposób uzasadniony, gdy kontaktując się z osobami fizycznymi w sprawach związanych z konkretnymi przypadkami, ogranicza udzielane informacje dotyczące roszczeń odszkodowawczych wobec państw członkowskich do praw ustanowionych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości. Według Rzecznika Komisja nie może być zobowiązana do udzielania porad prawnych z zakresu krajowych zasad postępowania.

W związku z powyższym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

OCENA PROPOZYCJI PROJEKTU (2)

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1365/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła oceny przez Komisję propozycji projektu złożonej w ramach szóstego programu ramowego w dziedzinie badań naukowych. Konsorcjum spółek europejskich ubiegało się o finansowanie

⁹

Pierwsza dyrektywa Rady z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie, Dz.U. z 1973 r. L 228, str. 3.

przybrzeżnego projektu wykorzystania energii wiatrowej u wybrzeża Irlandii. Skarżący zarzucił Komisji ewidentny błąd w ocenie propozycji projektu konsorcjum, który polegał na stwierdzeniu, że konsorcjum nie dysponuje specjalistą w dziedzinie projektowania fundamentów. Według skarżącego we wniosku podano informację, że duński partner skarżącego jest specjalistą, a prawdopodobnie również światowym liderem w tej dziedzinie. Skarżący domagał się od Komisji między innymi poprawienia błędów rzeczowych, które popełniła ona w ocenie propozycji projektu.

Komisja utrzymywała, że eksperci oceniający przybrzeżny projekt wykorzystania energii wiatru uznali ograniczone informacje o duńskim partnerze za nieprzekonujące.

W swej decyzji Rzecznik przypomniał, że do jego zadań nie należy ponowna ocena przedmiotowego projektu, lecz zbadanie, czy Komisja popełniła ewidentny błąd w ocenie. Rzecznik stwierdził, że stosunkowo krótkie informacje o duńskim partnerze podane we wniosku nie zawierają odniesienia do spółki jako specjalisty czy światowego lidera w danej dziedzinie. Rzecznik przyjął pogląd, że nawet przy założeniu słuszności twierdzenia skarżącego o pozycji duńskiego partnera, skarżący nie wykazał, że Komisja lub jej eksperci oceniający propozycję powinni byli znać pozycję partnera niezależnie od informacji przedstawionych we wniosku. Rzecznik nie uznał zatem, że Komisja popełniła ewidentny błąd w ocenie, stwierdzając na podstawie informacji zawartych we wniosku, że konsorcjum nie dysponowało specjalistą w dziedzinie projektowania fundamentów.

W odniesieniu do roszczenia skarżącego o poprawienie błędu rzeczowego Rzecznik poinformował, że rozumie stanowisko Komisji, która twierdziła, iż w propozycji projektu brakuje informacji o duńskim partnerze, lecz nie podważała twierdzenia skarżącego o pozycji partnera jako specjalisty czy światowego lidera w danej dziedzinie. Biorąc pod uwagę powyższe oraz stwierdzenie braku ewidentnego błędu Komisji w ocenie, Rzecznik uznał, że nie ma podstaw do dalszego rozpatrywania rzeczowego roszczenia.

STOSOWANIE KLAUZULI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA W UMOWIE O WSPÓŁPRACY Z WIETNAMEM

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 933/2004/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

Art. 1 („klauzula o ochronie praw człowieka”) umowy o współpracy z 1996 r. między Wspólnotą Europejską a Wietnamem przewiduje, że współpraca między stronami musi opierać się na poszanowaniu praw człowieka i zasad demokratycznych, co powinno stanowić istotny aspekt umowy. Skarżący twierdził, że w obliczu poważnych naruszeń praw człowieka przez władze Wietnamu Komisja nie skorzystała ze swych uprawnień do zawieszenia umowy o współpracy.

Komisja przyjęła pogląd, że poprawę sytuacji w dziedzinie praw człowieka w Wietnamie można osiągnąć dzięki połączeniu dialogu i współpracy. Komisja utrzymywała, że nie nastąpiło istotne naruszenie umowy, które mogłoby prowadzić do jej zawieszenia. Według Komisji taka reakcja powinna nastąpić wyłącznie jako ostateczny środek, przy pełnej konsultacji z państwami członkowskimi i Parlamentem Europejskim.

Rzecznik zwrócił uwagę, że na podstawie „klauzuli o ochronie praw człowieka” poszanowanie podstawowych praw człowieka stanowi istotny element umowy, a zatem naruszenie klauzuli może skutkować zawieszeniem umowy. Rzecznik wskazał, że klauzula ta wiąże Komisję, a działanie bądź zaniechanie Komisji w tym zakresie może stanowić przypadek niewłaściwego administrowania.

Rzecznik uznał jednak, że umowa nie określa okoliczności, w których Komisja zobowiązana jest powołać się na to postanowienie w celu zawieszenia umowy o współpracy. Ponadto, Traktat WE i Konwencja wiedeńska o prawie traktatów nie podają żadnych dodatkowych wskazówek w tej kwestii. Rzecznik zwrócił uwagę, że Komisja ustaliła pewne zasady funkcjonowania klauzuli o ochronie praw człowieka w komunikacie z 1995 r. w sprawie włączenia postanowień o poszanowaniu zasad demokratycznych i praw człowieka do umów pomiędzy Wspólnotą a krajami trzecimi.

Rzecznik zwrócił uwagę, że Komisja była zdania, iż zawieszenie umowy pozbawiłoby UE możliwości wykorzystania finansowanych przez nią programów współpracy do wspierania procesu reform w Wietnamie oraz że z tego względu Komisja postanowiła prowadzić z władzami wietnamskimi dialog poprzez różne organy ustanowione na mocy umowy o współpracy. Rzecznik uznał, że tok rozumowania Komisji prowadzący do decyzji o niezawieszaniu umowy o współpracy, lecz wykorzystaniu środków, które uznała ona za bardziej proporcjonalne, zgodnie z kryteriami określonymi w komunikacie z 1995 r., wydaje się słuszny. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania przez Komisję.

KONSULTACJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 948/2004/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Organizacja pozarządowa złożyła skargę na Komisję, zarzucając jej, że nie skonsultowała się z organizacjami pozarządowymi w sprawie przyszłości funduszy strukturalnych. Na poparcie zarzutu skarżący powołał się na komunikat Komisji pt. „Zmierzając ku pogłębionej kulturze konsultacji i dialogu – Zasady ogólne i minimalne standardy stosowane przez Komisję w trakcie konsultacji z zainteresowanymi stronami” (COM(2002) 704 końcowy z dnia 11 grudnia 2002 r.), który określa pięć minimalnych standardów w procesie konsultacji. Skarżący zakwestionował wystarczającą jasność minimalnych standardów i sugerował, iż Komisja powinna przyjąć bardziej międzysektorowe i całościowe podejście do konsultacji, zwłaszcza gdy jej wnioski mają wpływ na szeroki zakres interesów.

Komisja utrzymywała, że rozpoczęła szeroki proces konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami i szczegółowo opisała podjęte przez siebie działania. Niemniej, Komisja zauważyła, że z zadowoleniem przyjmie większy wkład ze strony organizacji pozarządowych, co w przyszłości będzie od nich wymagać skuteczniejszej mobilizacji.

Rzecznik uznał, że minimalne standardy są wystarczająco jasne, aby umożliwić mu stwierdzenie, czy Komisja postępowała zgodnie z nimi. W omawianym przypadku Rzecznik przeprowadził szczegółową analizę i stwierdził, że Komisja przestrzegała pięciu ustalonych przez nią minimalnych standardów. W związku z tym nie stwierdzono przypadku niewłaściwego administrowania. Rzecznik nie wykluczył jednak możliwości jaśniejszego sformułowania minimalnych standardów czy stosowności przyjęcia bardziej międzysektorowego i całościowego podejścia w niektórych przypadkach. Rzecznik zaznaczył, że skarżący może kierować do Komisji sugestie w tym zakresie oraz że poważne rozważenie takich sugestii przez Komisję byłoby przejawem dobrej administracji.

EUROPEJSKI NUMER ALARMOWY 112

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1096/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skargę złożyło stowarzyszenie, które zarzuciło Komisji uchybienia we wprowadzaniu europejskiego numeru alarmowego 112. Stowarzyszenie zarzuciło, że Komisja nie podjęła dalszego działania w kwestii ochrony ludności w ramach uruchamiania numeru 112, jak konsekwentnie obiecywała w programach pracy. Stowarzyszenie zarzuciło również, że Komisja nie umieściła aktualnych i odpowiednich informacji o tym numerze na swojej stronie internetowej.

Komisja twierdziła, że właściwa służba współfinansowała szereg projektów związanych z numerem 112 w ramach programu działania Wspólnoty w dziedzinie ochrony ludności oraz że koordynuje ona inne służby Komisji i współpracuje z nimi w kwestii tego numeru. Komisja wyjaśniła również, że obecnie nie następują opóźnienia w aktualizacji strony, które zdarzały się w przeszłości.

Rzecznik przypomniał znaczenie wzmocnienia roli obywateli i informowania ich o przysługujących im prawach oraz oświadczył, że z tego względu aspiracje stowarzyszenia w tym zakresie są zrozumiałe. Rzecznik jednak zaznaczył, że przy wdrażaniu programów pracy Komisja ma pewną możliwość

swobody decyzyjnej, za korzystanie z której odpowiada przed Parlamentem w ramach procedury budżetowej. Rzecznik wziął pod uwagę, że dyrektywa o usłudze powszechnej uznaje, że w interesie obywateli leży dostępność numeru 112, przy czym dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek udzielenia odpowiednich informacji o numerze. Rzecznik nie znalazł dowodów potwierdzających fakt, iż podczas wdrażania wspomnianych programów pracy Komisja wykroczyła poza swe uprawnienia dyskrecjonalne lub naruszyła jakikolwiek wiążący ją przepis lub zasadę.

Rzecznik zwrócił również uwagę, że na stronie internetowej dotyczącej numeru 112 zamieszczono informację o jej aktualizacji dnia 21 września 2004 r., co wydawało się w zupełności prawidłowe. Odnośniki do nieaktualnych aktów prawnych w sposób wyraźny dotyczyły informacji o sposobie powstania numeru 112, a strona internetowa zawierała również aktualny odnośnik do obowiązującego prawodawstwa. Rzecznik ponadto zaznaczył, że DG ds. Ochrony Środowiska opublikowała na tej stronie listę dotacji przyznanych w 2003 r. oraz że nie upłynął jeszcze termin publikacji takich list w 2004 r., określony w rozporządzeniu 2342/2002 ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia finansowego.

Na podstawie powyższego Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

ZAMKNIĘCIE GRUP JĘZYKOWYCH W SZKOLE EUROPEJSKIEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1155/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła działań Komisji związanych z zamknięciem dwóch grup językowych w Szkole Europejskiej w Culham w Wielkiej Brytanii. Skarżący utrzymywali, że decyzja zarządu w tej kwestii została podjęta niezgodnie z jego regulaminem i że nie przestrzegano procedury podejmowania decyzji o zamknięciu szkoły lub grupy językowej. Ponieważ Komisja zaproponowała i głosowała za zamknięciem dwóch grup językowych, skarżący zarzucili jej brak wspierania dobrej administracji w Szkołach Europejskich, zwłaszcza pod względem przejrzystości i uzasadnienia decyzji, co jest wymogiem Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Komisja twierdziła, że przestrzegano obowiązujących przepisów i procedur. Komisja utrzymywała również, iż Karta Praw Podstawowych nie ma zastosowania do Szkół Europejskich, natomiast prawa podstawowe związane z decyzjami zarządu są chronione ustawodawstwem krajowym i porozumieniami międzynarodowymi.

Rzecznik przypomniał, że Szkoły Europejskie nie są instytucją czy organem Wspólnoty, a więc nie wchodzi w zakres jego kompetencji. Rzecznik konsekwentnie wychodził jednak z założenia, że Komisja jest w pewnym stopniu odpowiedzialna za działanie Szkół Europejskich, w tym również ponosi ogólną odpowiedzialność za promowanie dobrej administracji w tych szkołach. Niemniej jednak Rzecznik uznał, iż jego dochodzenie dotyczące działań Komisji związanych z decyzją zarządu o zamknięciu dwóch wspomnianych grup językowych nie ujawniło przypadku niewłaściwego administrowania przez Komisję.

Rzecznik przypomniał jednak, że w trakcie wcześniejszego dochodzenia Komisja przyznała, iż Karta Praw Podstawowych ma zastosowanie do Szkół Europejskich. W związku z tym Rzecznik przedstawił dalszą uwagę, w której oświadczył, że uznanie przez Komisję obowiązującej mocy Karty wobec Szkół Europejskich stanowi znaczący element odpowiedzialności Komisji za wspieranie w nich dobrej administracji. Rzecznik zwrócił się do Komisji o wyjaśnienie jej stanowiska w tej kwestii poprzez poinformowanie go o statusie środków podejmowanych w celu reformy, o których była mowa podczas dochodzenia z własnej inicjatywy OI/5/2003/IJH (patrz *Sprawozdanie roczne Rzecznika za 2004 rok*). W odpowiedzi na dalszą uwagę Komisja poinformowała Rzecznika o statusie środków podejmowanych w celu reformy, o których była mowa podczas dochodzenia z własnej inicjatywy, w tym o uwzględnianiu praw zawartych w Karcie Praw Podstawowych.

DOMNIEMANIE NIESTOSOWNYCH KONTAKTÓW W TOKU PROCEDURY PRZETARGOWEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1808/2004/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący zarzucił Komisji niestosowne działanie w ramach procedury przetargowej na drugim etapie programu dotyczącego badań i rozwoju. Inicjatywa ta, finansowana w dużym stopniu przez Komisję, została podzielona na trzy etapy. Zamówienie na realizację pierwszego etapu przyznano konkurentowi skarżącego, konsorcjum Z. W grudniu 2003 r. skarżący złożył ofertę dotyczącą etapu drugiego. Pomimo że jego ofertę zakwalifikowano do procedury selekcji, a skarżący był najwyraźniej jedynym oferentem, gdyż konsorcjum Z. nie złożyło wniosku w terminie, jego ofertę wykluczono ze względu na negatywną ocenę. Skarżący uważał, że został potraktowany w sposób dyskryminujący, a służby Komisji pragnęły korzystniej potraktować konsorcjum Z. Na poparcie zarzutu skarżący powołał się na rozmowę telefoniczną między przedstawicielem konsorcjum Z i odpowiednimi służbami Komisji, która odbyła się wkrótce po upływie terminu składania ofert, gdy oczywiste było, że konsorcjum Z. nie złożyło oferty w terminie.

W odpowiedzi Komisja utrzymywała, że wniosek skarżącego został oceniony przez niezależne osoby zgodnie z oficjalnymi procedurami. Komisja uważała, że rozmowa telefoniczna, którą zainicjował przedstawiciel konkurenta skarżącego, dotyczyła jedynie prośby o udzielenie informacji i w jej trakcie nie omawiano żadnych istotnych spraw. Biorąc pod uwagę charakter omawianych kwestii, służby Komisji były zdania, że nie zaistniała konieczność zarejestrowania rozmowy telefonicznej.

Rzecznik zwrócił uwagę, że trybunały Wspólnoty uznają, iż Komisja posiada szerokie uprawnienia dyskrecjonalne w odniesieniu do czynników uwzględnianych w celu podjęcia decyzji o przyznaniu zamówienia w trybie ogłoszonego przetargu. Rzecznik zaznaczył, że w odpowiedzi na prośbę skarżącego Komisja szczegółowo wyjaśniła przyczyny nieuznania jego oferty. Komisja dostarczyła również kopię sprawozdania podsumowującego ocenę, które zawierało ocenę wniosku skarżącego wraz z uzasadnieniem. Po analizie treści sprawozdania podsumowującego Rzecznik uznał, że odpowiednio podaje ono stanowisko przyjęte przez instytucję, które jest zgodne z kryteriami określonymi w programie pracy.

Rzecznik stwierdził, że przyczyną zakwestionowania przez skarżącego stosowności działań Komisji były niektóre rzeczowe aspekty sprawy. Po dokładnej analizie wszystkich dostępnych informacji Rzecznik nie znalazł dowodów potwierdzających niestosowność. Rzecznik zaznaczył jednak, że Komisji łatwiej byłoby ustosunkować się do obaw skarżącego, jeśli mogłaby sporządzić zapis rzeczowej rozmowy telefonicznej. W związku z tym Rzecznik wystosował do Komisji dalszą uwagę, sugerując jej ewentualny przegląd zasad dotyczących rejestrów rozmów telefonicznych w kontekście przetargów w celu uniknięcia podobnych problemów w przyszłości.

INTERNETOWY DOSTĘP DO DOKUMENTÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2066/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący zarzucił Komisji między innymi, że nie umożliwiła internetowego dostępu do dokumentów związanych z dokumentem konsultacyjnym w sprawie stosowania dyrektywy dotyczącej pieniądza elektronicznego wobec operatorów telefonii komórkowej, który to dostęp przewidziany jest w art. 2 ust. 4 rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹⁰. Według skarżącego dokument konsultacyjny dotyczył kwestii legislacyjnych, bowiem potencjalnie mógł spowodować zmiany dyrektywy dotyczącej pieniądza elektronicznego.

¹⁰

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

Komisja utrzymywała, powołując się na art. 4 ust. 3 rozporządzenia 1049/2001, że ujawnienie dokumentów roboczych Komisji oraz pisemnych wkładów przygotowanych przez państwa członkowskie i przemysł w fazie wstępnej, mogłoby na tym etapie wprowadzić w błąd i podważyć neutralność przyszłych dyskusji z państwami członkowskimi, wywołać nieproporcjonalne lub niestosowne reakcje społeczeństwa oraz negatywnie wpłynąć na wszelkie przyszłe debaty i inicjatywy legislacyjne.

W swej decyzji Rzecznik przyjął pogląd, że w ramach ogólnego systemu przewidzianego w rozporządzeniu 1049/2001 prawo obywateli do ubiegania się o dostęp do dokumentu, który nie został podany do publicznej wiadomości oraz do kwestionowania ostatecznej odmowy uznania wniosku potwierdzającego, jest podstawowym mechanizmem gwarantującym jak najszerzy dostęp do dokumentów. W związku z tym Rzecznik uznał, że nieproporcjonalne i niepraktyczne byłoby wymaganie, aby Komisja, rozważając ewentualność udostępnienia dokumentu legislacyjnego w internecie, dokonywała takiej samej wnikliwej analizy prawnej, do jakiej jest zobowiązana przy rozpatrywaniu potwierdzającego wniosku o publiczny dostęp do dokumentu.

Rzecznik stwierdził, że Komisja rzeczywiście rozważyła, czy udostępnić wspomniane dokumenty w internecie. Ponadto skarżący skorzystał z prawa do ubiegania się o dostęp i miał możliwość złożenia wniosku potwierdzającego. W tych okolicznościach Rzecznik uznał, że nie ma podstaw do prowadzenia dalszego dochodzenia w sprawie zarzutów postawionych przez skarżącego.

DOSTĘP DO SPRAWOZDANIA Z MISJI W RAMACH PROCEDURY PRZEWIDZIANEJ ART. 228

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2821/2004/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, stowarzyszenie ochrony żółwi morskich, skierowało do DG ds. Ochrony Środowiska Komisji wniosek o dostęp do sprawozdania misji służb Komisji na greckiej wyspie Zakynthos, która badała sytuację pod względem ochrony żółwi morskich. Misja prowadzona była w ramach wszczęcia przez Komisję postępowania przeciwko Grecji na mocy art. 228 Traktatu WE z powodu niepodjęcia wszelkich koniecznych środków zapewniających wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości. Po złożeniu wniosku potwierdzającego udzielono częściowego dostępu do sprawozdania, z wyłączeniem części zawierających techniczne lub prawne oceny i opinie dotyczące toczącego się postępowania.

W skardze do Rzecznika stowarzyszenie żądało nieograniczonego dostępu do sprawozdania. Komisja uzasadniła odmowę ujawnienia niektórych części, powołując się na art. 4 ust. 2 tiret trzecie oraz art. 4 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹¹ i utrzymywała, że za ujawnieniem tych części nie przemawia interes publiczny, biorąc pod uwagę ryzyko wpłynięcia na prowadzone dochodzenie i dyskusje z władzami greckimi.

Uwzględniając fakt, że wspomniane sprawozdanie z kontroli jest dokumentem sporządzonym do użytku wewnętrznego Komisji i jest związane z toczącą się procedurą przewidzianą w art. 228 Traktatu WE, Rzecznik uznał, iż Komisja zasadnie może przyjąć pogląd, że ma prawo odmówić dostępu na podstawie art. 4 ust. 2 oraz art. 4 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia 1049/2001, chyba że za ujawnieniem przemawia interes publiczny.

Rzecznik następnie szczegółowo zbadał argumenty przedstawione przez skarżącego w celu wykazania, że za ujawnieniem przemawia interes publiczny, uznając, że jeden z argumentów ma związek jedynie z art. 4 ust. 2, a drugi argument jedynie z pierwszym akapitem art. 4 ust. 3 rozporządzenia 1049/2001. Rzecznik nie uznał argumentu skarżącego odnoszącego się do art. 4 ust. 3 za przekonujący, a zatem stwierdził, że Komisja miała prawo powołać się na ten wyjątek. W przypadku argumentu związanego z art. 4 ust. 2 Rzecznik stwierdził, że dla jego oceny konieczne

¹¹

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

jest zbadanie przedmiotowego dokumentu. Jednak mając na uwadze stwierdzenie możliwości powołania się przez Komisję na art. 4 ust. 3 akapit pierwszy, Rzecznik postanowił niezwłocznie wydać decyzję w tej sprawie w celu zbadania dokumentu. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania przez Komisję.

ZASTĄPIENIE DYREKTORA PROJEKTU W HONDURASIE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3110/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, który pracował w niemieckiej firmie konsultingowej, był dyrektorem projektu finansowanego przez UE, związanego z naprawą i poprawą infrastruktury miast w Ameryce Środkowej, które ucierpiały w wyniku huraganu „Mitch”. Na wniosek Przedstawicielstwa Komisji w Managui został on zastąpiony inną osobą.

W skardze do Rzecznika skarżący między innymi zarzucił, że przygotowanie projektu było niedostateczne i nastąpiły niepotrzebne opóźnienia. Zarzucił on także Komisji dyskryminujący sposób działania, czego przejawem było zbadanie jedynie problemu wykorzystania pojazdów służbowych w projekcie. Korzystanie z pojazdów służbowych do celów prywatnych było zawsze tolerowane przy innych projektach. Skarżący również zarzucił, że wniosek Komisji o zastąpienie skarżącego był bezzasadny i bezpodstawny.

Według Komisji opóźnienia w realizacji projektu wynikały z nadmiernego dążenia skarżącego do doskonałości oraz kilku przypadków nieprzestrzegania przez niego procedury przetargowej i poleceń Komisji. Ponadto zachowanie skarżącego było niezgodne z oczekiwanymi normami. Przedstawicielstwo dostrzegło, że napięte stosunki między skarżącym a jego podwładnym wywołują poważne niekorzystne skutki na funkcjonowanie projektu.

W kwestii korzystania z pojazdów służbowych do celów prywatnych Komisja zaznaczyła, że odpowiednie przepisy wyraźnie stanowią, iż z pojazdów można korzystać jedynie w celach służbowych. W tym przypadku przepisy nie były przestrzegane pomimo wielokrotnych poleceń Przedstawicielstwa.

Po dokładnej analizie dowodów Rzecznik uznał, że skarżący nie dowiódł słuszności swych zarzutów. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

W kwestii zarzutu skarżącego dotyczącego dyskryminacji Rzecznik, na podstawie orzecznictwa trybunałów Wspólnoty, przyjął pogląd, że fakt ewentualnego nielegalnego i nieukróconego przez Komisję wykorzystywania pojazdów służbowych do celów prywatnych przez inne osoby nie uniemożliwia Komisji działania w sposób, w jaki postąpiła ze skarżącym. Niemniej jednak w dalszej uwadze Rzecznik dodał, że według niego najkorzystniejszym i zgodnym z zasadami dobrego administrowania krokiem Komisji będzie rozważenie możliwości ponownego zbadania tej kwestii w innych umowach realizowanych w ramach tego samego programu.

Uwaga

Komisja zareagowała na dalszą uwagę Rzecznika oświadczając, że istnieją wyraźne przepisy stanowiące, iż pojazdów służbowych można używać wyłącznie do celów służbowych. Przepisy te przewidują również, że administracja dokonuje ścisłej kontroli wykorzystania pojazdów za pomocą aktualizowanej karty drogowej.

Komisja ponadto poinformowała Rzecznika, że w wyniku jego uwag i w interesie uczciwości postanowiła przeprowadzić dodatkową weryfikację pięciu projektów realizowanych w Hondurasie.

3.1.2 Komisja Europejska i Rada Unii Europejskiej

ZARZUT DOTYCZĄCY BRAKU MIEJSC PARKINGOWYCH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POBLIŻU BUDYNKÓW KOMISJI I RADY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2415/2003/JMA przeciwko Komisji Europejskiej i skargi nr 237/2004/JMA przeciwko Radzie UE

Skarżący zarzucił Komisji i Radzie, że nie podjęły one niezbędnych kroków w celu zapewnienia wystarczającej liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych w pobliżu głównych budynków Komisji i Rady w Brukseli.

Komisja wyjaśniła, że wszystkie jej budynki w Brukseli mają co najmniej dwa miejsca parkingowe zastrzeżone dla osób niepełnosprawnych. Miejsca dla niepełnosprawnych odwiedzających mogą zostać udostępnione na życzenie. Za miejsca parkingowe zastrzeżone dla niepełnosprawnych na ulicach w pobliżu budynków Komisji w Brukseli odpowiadają wyłącznie władze belgijskie. Ponieważ jedynie cztery z 60 budynków Komisji w Brukseli dysponują miejscami parkingowymi dla niepełnosprawnych, instytucja zwróciła się do władz miejscowych o podjęcie dodatkowych działań.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął prośbę Komisji do władz belgijskich o zapewnienie dodatkowych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych w pobliżu jej budynków w Brukseli i poprosił Komisję o informowanie go o wynikach tej inicjatywy. Rzecznik zwrócił uwagę, że w komunikacie z 2000 r. w sprawie Europy bez barier dla osób z niepełnosprawnością Komisja zgodziła się opracować i wspierać całościową i zintegrowaną strategię usuwania społecznych, architektonicznych i projektowych barier, które niepotrzebnie ograniczają dostęp osobom niepełnosprawnym. Rzecznik jednak zauważył, że Komisja dotychczas nie przyjęła koniecznych środków kontynuacyjnych. W świetle dostępnych informacji Rzecznik uznał, że prowadzenie dalszego dochodzenia nie jest uzasadnione. Przypomniawszy, że w ramach prowadzonego właśnie dochodzenia z własnej inicjatywy w sprawie OI/3/2003 bada bardziej ogólną kwestię integrowania osób z niepełnosprawnością przez Komisję oraz że dostęp osób niepełnosprawnych przemierzających się samochodem do budynków Komisji powinien stanowić element tego dochodzenia.

Rada wyjaśniła, że wszystkie jej budynki w Brukseli mają kilka miejsc parkingowych zastrzeżonych dla niepełnosprawnych pracowników, chociaż ze względów bezpieczeństwa miejsca te nie są dostępne dla innych osób. Instytucja wyjaśniła, że jej służby skontaktowały się z właściwymi władzami belgijskimi i zwróciły się do nich o utworzenie kilku dodatkowych miejsc parkingowych zastrzeżonych dla osób niepełnosprawnych w pobliżu wszystkich budynków Rady w Brukseli.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął prośbę Rady do władz belgijskich o zapewnienie dodatkowych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych w pobliżu jej budynków w Brukseli i poprosił Radę o informowanie go o wynikach tej inicjatywy. W świetle informacji udzielonych przez Radę Rzecznik uznał, że prowadzenie dalszego dochodzenia nie jest uzasadnione.

Rzecznik skierował również do Rady dalszą uwagę, w której kwestionował politykę ograniczonego dostępu osób niepełnosprawnych do miejsc parkingowych ze względów bezpieczeństwa. Rzecznik zaznaczył, że inne instytucje UE, np. Komisja, stosują inną politykę, która najwidoczniej nie stwarza ryzyka pod względem bezpieczeństwa. Rzecznik zatem zwrócił się do Rady o ponowne rozważenie jej stanowiska w celu umożliwienia wszystkim osobom z niepełnosprawnością, które mają prawo wstępu do budynków Rady, korzystania z zastrzeżonych miejsc parkingowych na terenie należącym do tych budynków.

3.1.3 Europejskie Biuro Selekcji Kadr (EPSO)

DOSTĘP KANDYDATÓW DO KRYTERIÓW OCENY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2097/2003/(ADB)PB przeciwko Europejskiemu Biuru Selekcji Kadr (EPSO)

Skarżąca brała udział w konkursie mającym na celu utworzenie listy rezerwowej niemieckojęzycznych maszynistek. Po uzyskaniu oceny niedostatecznej skarżąca poprosiła o więcej informacji na temat oceny jej testu. W skardze do Rzecznika skarżąca zarzuciła, że EPSO nie poinformowało jej o kryteriach zastosowanych podczas oceny testu. Skarżąca oświadczyła, że dostęp do nich jest jej potrzebny do podniesienia wyników w przyszłych konkursach.

EPSO utrzymywało, że kryteria oceny są objęte tajemnicą, o której mowa w art. 6 załącznika III do Regulaminu pracowniczego oraz że według ustalonego prawa zwyczajowego obowiązek uzasadnienia decyzji rekrutacyjnych zostaje spełniony w drodze powiadomienia kandydata o ocenach.

Rzecznik zbadał odpowiednie orzecznictwo i zwrócił uwagę, że udzielanie dostępu do kryteriów oceny jest zgodne z polityką i prawodawstwem Unii Europejskiej w zakresie przejrzystości i publicznego dostępu do dokumentów, która to polityka i prawodawstwo rozwinęły się znacznie od czasu stosowania orzecznictwa przywołanego przez EPSO. Rzecznik uznał zatem, że EPSO nie podało odpowiednich przyczyn odmowy dostępu. Rzecznik sporządził zalecenie wstępne, według którego EPSO powinno ponownie rozważyć odmowę udzielenia skarżącej dostępu do kryteriów oceny i udzielić skarżącej dostępu, chyba że istnieją uzasadnione podstawy uniemożliwiające ujawnienie kryteriów.

W szczegółowej opinii w sprawie zalecenia wstępnego EPSO stwierdziło, że kryteria oceny określone przez Komisję Selekcyjną można oddzielić od różnych poleceń, zaleceń i opinii, które otrzymują poszczególni oceniający. Niemniej jednak w tym przypadku aby umożliwić skarżącej lepsze zrozumienie uzyskanych przez nią ocen, EPSO załączyło kopię jej pracy egzaminacyjnej z odrębnymi uwagami oceniających. W odrębnej notatce EPSO podało również szczegółowe uwagi dotyczące tych poprawek, wyjaśniając wymogi egzaminacyjne. Biuro również wskazało, że ocena błędów w pracy egzaminacyjnej zawarta jest w arkuszu oceny, którego kopia została już przesłana skarżącej.

Rzecznik przyjął pogląd, że w tym przypadku udzielenie przez EPSO dużo bardziej szczegółowych informacji powinno pomóc kandydatowi lepiej zrozumieć uzyskane oceny i stwierdził, że w związku z tym nie ma podstaw do dalszego prowadzenia dochodzenia w tej konkretnej sprawie. Rzecznik zaznaczył jednak, że w opinii EPSO podniesiono kwestie rzeczowe i prawne o charakterze bardziej ogólnym. Rzecznik postanowił zatem wszcząć dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie udzielania kandydatom dostępu do kryteriów oceny ustalonych przez komisje selekcyjne.

Uwaga

Na tej samej podstawie Rzecznik zamknął również dochodzenie w dwóch podobnych sprawach, w których sporządził zalecenia wstępne dla EPSO: 413/2004/PB i 2028/2003/PB.

Dochodzenie z własnej inicjatywy, o którym wspomniał Rzecznik, zostało wszczęte dnia 10 października 2005 r. (OI/5/05/PB). Wyniki dochodzenia zostaną opublikowane na stronie internetowej Rzecznika.

DOPUSZCZENIE DO TESTÓW SELEKCYJNYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 839/2004/MHZ przeciwko Europejskiemu Biuru Selekcji Kadr (EPSO)

Obywatel węgierski ubiegał się o uczestnictwo w otwartym konkursie na asystentów tłumaczy zorganizowanym przez EPSO. W swoim podaniu oświadczył, że otrzyma wymagany dyplom kilka miesięcy po dacie rejestracji. Kiedy został zaproszony do przystąpienia do testów wstępnych uważał, że EPSO przyjęło jego zgłoszenie. Zdał on testy wstępne i został dopuszczony do testów pisemnych. Jednakże kilka miesięcy później EPSO poinformowało go, że został wykluczony z selekcji, gdyż w dniu złożenia podania nie posiadał wymaganego dyplomu. Z tego względu nie oceniono jego testów pisemnych.

Skarżący zarzucił, że EPSO postąpiło nieuczciwie, wykluczając go z procedury selekcji po uprzednim przyjęciu jego zgłoszenia i dopuszczeniu go do uczestnictwa w testach wstępnych i pisemnych.

W dniu złożenia skargi skarżący nie był obywatelem Unii i nie zamieszkiwał w państwie członkowskim. Rzecznik, uważając, że należy zbadać przedmiot skargi, wszczął dochodzenie z własnej inicjatywy. EPSO poinformowało następnie Rzecznika, że pragnie, aby sprawa została rozpatrzona jako skarga, ponieważ skarżący uzyskał obywatelstwo UE w wyniku przystąpienia Węgier do UE.

EPSO wyjaśniło, że zgodnie z ogłoszeniem o konkursie Komisja Selekcyjna może decydować o spełnieniu przez skarżącego wspomnianego wymogu wyłącznie po zbadaniu pełnego zgłoszenia skarżącego. Zgłoszenia takiego wymagano od kandydatów dopiero po zdaniu przez nich testów wstępnych. EPSO powołało się na orzecznictwo Sądu Pierwszej Instancji, zgodnie z którym w ogłoszeniu o konkursie może być zawarta informacja, że niektóre szczególne wymogi kwalifikacyjne zostaną sprawdzone po ocenie testów wstępnych.

Rzecznik stwierdził, że ogłoszenie o konkursie wyjaśniało, iż Komisja Selekcyjna sprawdzi kwalifikowalność kandydatów na dwóch etapach. Ponieważ okazało się, że EPSO postępowało zgodnie z ogłoszeniem o konkursie i uwzględniło stosowne prawo precedensowe, Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania. Rzecznik jednak sporządził dalszą uwagę, sugerując, aby w celu uniknięcia nieporozumień i poprawienia stosunków z kandydatami EPSO wyraźnie zaznaczało w przyszłych ogłoszeniach o konkursie, (i) że zaproszenie do uczestnictwa we wstępnych testach nie oznacza, iż kwalifikowalność kandydata została w pełni sprawdzona oraz (ii) że jeżeli po napisaniu testu okaże się, iż kandydat nie spełnia kryteriów kwalifikacyjnych, jego test nie będzie oceniany.

Uwaga

W piśmie z dnia 14 września 2005 r. EPSO poinformowało Rzecznika, że w przyszłości ogłoszenia o konkursach będą zawierać te dwie informacje wskazane przez Rzecznika.

3.1.4 Europejski Bank Centralny

INFORMACJA DOTYCZĄCA EWENTUALNEJ INTERWENCJI EBC

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3054/2004/TN przeciwko Europejskiemu Bankowi Centralnemu

Skarżący zarzucił, że EBC nie wyjaśnił powodów nieudzielenia odpowiedzi na pytanie skarżącego, czy interweniował na rynkach walutowych w celu złagodzenia spadku wartości dolara i wzrostu wartości euro.

EBC utrzymywał, że udzielił odpowiedzi na pytanie w najszerszym możliwym zakresie. Istniały jednak uzasadnione przyczyny braku komentarza EBC na temat interwencji. Informacje dotyczące interwencji walutowych mają wpływ na rynek, a ich podawanie pełni istotną rolę w ogólnym wdrażaniu polityki. W związku z tym tego typu informacje muszą być podawane z zachowaniem znacznej ostrożności, aby nie osłabić skutków takiego działania. EBC, podobnie jak inne banki centralne, zastrzega sobie prawo do decydowania o tym, czy i kiedy oraz w jaki sposób podawać informacje o interwencjach.

Powołując się na art. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, który stanowi, że decyzje podejmowane są z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości i jak najbliżej obywateli, Rzecznik uważał, iż co do zasady obywatelom należy udzielić żądanych przez nich informacji dotyczących decyzji podejmowanych przez instytucje i organy Wspólnoty.

Rzecznik uznał, że w sytuacjach, gdy udzielenie żądanych informacji nie jest możliwe, instytucja lub organ odrzucający wniosek powinien podać obywatelowi wystarczająco konkretne powody, aby wyraźnie i jednoznacznie pokazać tok rozumowania prowadzący do odmowy. Rzecznik zwrócił uwagę, że prawo zwyczajowe trybunałów Wspólnoty konsekwentnie stosuje takie podejście w przypadkach rozpatrywania wniosków o dostęp do dokumentów. Niemniej jednak, w niektórych przypadkach orzecznictwo pokazuje, że uzasadnienie poprzez powołanie się na kategorię dokumentu może być wystarczające.

Rzecznik przyjął pogląd, że przyczyny odmowy ujawnienia żądanych informacji przez EBC są zgodne z normą prawną, bowiem wyraźnie i jednoznacznie pokazują tok rozumowania EBC i umożliwiają skarżącemu zrozumienie, dlaczego EBC odmawia ujawnienia informacji tej kategorii. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania przez EBC.

Rzecznik zwrócił uwagę, że decyzja EBC dotycząca publicznego dostępu do dokumentów przewiduje wyjątek mający na celu ochronę interesu publicznego pod względem „stabilności walutowej i kursowej”. W związku z tym Rzecznik nie znalazł podstaw do uznania wysuniętego przez skarżącego żądania.

3.2 SPRAWY ROZWIĄZANE PRZEZ INSTYTUCJĘ

3.2.1 Parlament Europejski

PRZENIESIENIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 127/2004/OV (Poufne) przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Na podstawie obliczeń dokonanych przez wydział emerytalny Parlamentu skarżąca, urzędnik Parlamentu, postanowiła przenieść uzyskane wcześniej w Niemczech i we Włoszech prawo do świadczeń emerytalnych do systemu Wspólnoty. Teoretycznie przeniesienie do powinno było zapewnić jej emeryturę wynoszącą ponad 70% jej końcowego wynagrodzenia w grupie zaszeregowania B3. Wydział emerytalny poinformował ją jednak, że emerytura wyniesie nieznacznie poniżej 65%. Odwołanie skarżącej na mocy art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego zostało odrzucone, a organ powołujący poinformował ją, że w rzeczywistości nie przeniesiono prawa do emerytury nabytego we Włoszech.

Skarżąca domagała się (i) zmiany ustalenia jej prawa do emerytury i ustalenia emerytury w wysokości 70% końcowego wynagrodzenia w grupie zaszerogowania B3 oraz (ii) zwrotu nadwyżki z tytułu praw przeniesionych z Włoch (1995) i Niemiec (1997).

Parlament szczegółowo wyjaśnił sposób obliczenia emerytury skarżącej i utrzymywał, że cała kwota przeniesiona z niemieckiego systemu emerytalnego została przekształcona we wspólnotowe prawo do świadczeń emerytalnych oraz że nie istnieje kwota nadwyżki, która mogłaby zostać zwrócona skarżącej. Niemniej jednak prawo do emerytury nie zostało przeniesione z włoskiego systemu emerytalnego.

Rzecznik wszczął dalsze dochodzenie i zwrócił się do Parlamentu o wyjaśnienie (i) obliczenia przeniesionego prawa do emerytury i zwrotu nadwyżki oraz (ii) sytuacji związanej z przeniesieniem praw do emerytury nabytych we Włoszech. W odpowiedzi na dalsze dochodzenie Parlament zauważył, że po dostrzeżeniu błędów w poziomie przeniesienia wydział emerytalny ponownie obliczył emeryturę skarżącej. W wyniku tej korekty wysokość emerytury jest znacznie korzystniejsza. Parlament wyjaśnił, że błędy wynikały z nieprawidłowej analizy przeprowadzonej przez system komputerowy.

Jako że skarżąca przystała na nowe obliczenie i uznała wyjaśnienie Parlamentu co do braku zwrotu kwoty nadwyżki, Rzecznik stwierdził, że Parlament podjął kroki w celu rozwiązania sprawy w sposób satysfakcjonujący skarżącą. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę.

3.2.2 Rada Unii Europejskiej

WYPOWIEDZENIE UMOWY O PRACĘ W MISJI POLICYJNEJ UE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 471/2004/OV przeciwko Radzie Unii Europejskiej

W czerwcu 2003 r. skarżący złożył do Rzecznika pierwszą skargę (sprawa 1200/2003/OV) dotyczącą wypowiedzenia, z dniem 8 grudnia 2002 r., umowy o pracę, na podstawie której był on zatrudniony jako cywilny ekspert w dziedzinie informatyki w ramach Misji Policyjnej Unii Europejskiej w Sarajewie (EUPM). W decyzji dotyczącej tej sprawy (patrz *Sprawozdanie roczne 2003*) Rzecznik stwierdził, że nie przestrzegano prawa skarżącego do obrony. Rzecznik zasugerował, aby skarżący zwrócił się bezpośrednio do Rady o oczyszczenie go przez Radę z zarzutów i wypłacenie wynagrodzenia za miesiąc grudzień 2002 r.

Ponieważ Rada odrzuciła obydwa roszczenia, uzasadniając to brakiem swego udziału w zwolnieniu skarżącego, w lutym 2004 r. złożył on nową skargę do Rzecznika.

Rada podkreśliła, że jej Sekretariat Generalny dołożył wszelkich starań w celu współpracy z Rzecznikiem i przesłał do EUPM kopię całej korespondencji, aby umożliwić również EUPM współpracę z Rzecznikiem. Po otrzymaniu opinii od szefa EUPM, Rzecznik poinformował Radę, że z uwagi krytycznej w sprawie 1200/2003/OV wynika, iż EUPM nie miała prawa wypowiedzieć umowy skarżącemu, w związku z czym roszczenie skarżącego o zapłatę wynagrodzenia należnego do zakończenia okresu obowiązywania umowy wydaje się uzasadnione. Rzecznik zwrócił się do Rady o pomoc w zapewnieniu, że skarżący otrzyma pełną kwotę należnego wynagrodzenia.

W odpowiedzi Rada przypomniała, że na podstawie art. 9 Wspólnego działania z marca 2002 r. dotyczącego EUPM, płatności dokonuje się za zatwierdzeniem przez szefa EUPM. W związku z tym Rada przesłała szefowi EUPM kopię pisma Rzecznika, zwracając szczególną uwagę na jego zalecenie.

Następnie EUPM poinformowała Rzecznika, że dążąc do zakończenia procesu rozpoczętego przez skarżącego, wypłaci mu część poprzedniego miesięcznego wynagrodzenia za okres od 9 do 31 grudnia 2002 r.

W swej decyzji Rzecznik uznał ten aspekt sprawy za rozwiązany w sposób satysfakcjonujący skarżącego.

W kwestii roszczenia skarżącego o oczyszczenie go ze wszystkich postawionych mu zarzutów, Rzecznik przypomniał, że zgodnie z zasadą państwa prawnego zwykle przyjmuje się, że fakty ustalone z naruszeniem prawa do złożenia wyjaśnień są nieważne. Rzecznik uznał, że skarżący ma zatem prawo uważać wcześniejsze orzeczenie Rzecznika w sprawie 1200/2003/OV za oczyszczenie swojego imienia oraz że nie ma podstaw do prowadzenia dalszego dochodzenia w odniesieniu do tego aspektu sprawy.

3.2.3 Komisja Europejska

NIEUZASADNIONA ZWŁOKA I BRAK ODPOWIEDZI NA WNIOSEK O PUBLICZNY DOSTĘP

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1798/2004/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący zarzucił, że Komisja dopuściła się nieuzasadnionej zwłoki w odpowiedzi na jego pierwszy wniosek z dnia 22 marca 2004 r. o dostęp do dokumentów, złożony na podstawie rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹² oraz że nie odpowiedziała na jego wniosek z dnia 26 maja 2004 r.

Komisja przeprosiła za opóźnienia i wyjaśniła, że wynikały one z nadmiaru pracy. Komisja również oświadczyła, że w ramach ogólnej polityki postanowiono bardziej systematycznie udzielać obywatelom informacji zwrotnej we wszystkich przypadkach, w których istnieje ryzyko, że odpowiedź może nie zostać przesłana w terminie przewidzianym na odpowiedź informacyjną, niezależnie od tego, czy przyczyną jest złożoność, czy nagły napływ pytań.

Skarżący oświadczył, że przyjmuje przeprosiny Komisji i uznał swą sprawę za rozwiązaną. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę i sporządził dalszą uwagę, w której stwierdził, że jest przekonany, iż Komisja dołoży niezbędnych starań w celu dopełnienia swych obowiązków w przyszłości.

ODRZUCENIE WNIOSKU O DOSTĘP DO DOKUMENTÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3381/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, stowarzyszenie mieszkańców z Wielkiej Brytanii, złożyło do Komisji skargę z art. 226, dotyczącą domniemania, iż władze Wielkiej Brytanii nie przestrzegają prawodawstwa wspólnotowego w odniesieniu do dużego składowiska znajdującego się w pobliżu domów mieszkańców. Komisja odrzuciła wniosek skarżącego o dostęp do korespondencji Komisji z władzami Wielkiej Brytanii związanej z tą sprawą, uzasadniając, iż ujawnienie tych dokumentów naruszyłoby ochronę celu kontroli, śledztwa czy audytu (art. 4 ust. 2 rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹³).

¹² Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

¹³ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

Rzecznik przekazał skargę Komisji i jednocześnie zwrócił się na piśmie do Stałego Przedstawicielstwa Wielkiej Brytanii przy UE z pytaniem, czy władze Wielkiej Brytanii sprzeciwiłyby się udostępnieniu dokumentów.

W swej opinii Komisja utrzymywała, że jej decyzja o nieujawnianiu dokumentów na tym etapie postępowania była zgodna z odpowiednim prawem precedensowym. Jednakże po oficjalnym zamknięciu akt sprawy Komisja postanowiła udostępnić dwa pisma dotyczące tej kwestii i skierowane do władz Wielkiej Brytanii. Ponieważ władze Wielkiej Brytanii potwierdziły brak sprzeciwu wobec ujawnienia odpowiedzi na te pisma, odpowiedzi te zostały również ujawnione. Komisja przeprosiła za nadmierną zwłokę w rozpatrywaniu wniosku potwierdzającego złożonego przez skarżącego.

W wyniku dalszego dochodzenia Komisja zgodziła się również udzielić skarżącemu dostępu do trzech CD-ROM-ów zawierających informacje przesłane Komisji przez władze Wielkiej Brytanii na poparcie ich argumentów przedstawionych w ramach procedury przewidzianej art. 226. Wobec podjęcia przez Komisję kroków w celu rozwiązania sprawy w sposób satysfakcjonujący skarżącego Rzecznik zamknął sprawę.

ZWROT KOSZTÓW PODRÓŻY I ZAKWATEROWANIA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3485/2004/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący brał udział w otwartym konkursie COM/A/12/01 i uczestniczył w rozmowach kwalifikacyjnych we Włoszech w dniach 15 i 16 stycznia 2004 r. Po zakończeniu rozmów kwalifikacyjnych skarżący skorzystał z urzędowego formularza w celu wystąpienia z wnioskiem o zwrot kosztów podróży i zakwaterowania. Pomimo trzykrotnego upomnienia w 2004 r. ze strony skarżącego Komisja nie zwróciła kosztów. Komisja poinformowała skarżącego, że jego wniosek o zwrot zarejestrowano i nadano status wykonania. Ponieważ w listopadzie 2004 r. skarżący nie otrzymał jeszcze zwrotu kosztów, złożył skargę do Rzecznika.

Dnia 15 grudnia 2004 r. Rzecznik przesłał skargę do Komisji. 30 grudnia skarżący poinformował Rzecznika za pośrednictwem poczty elektronicznej, że dokonano płatności, a więc sprawa może zostać zamknięta. Rzecznik stwierdził zatem, że Komisja podjęła kroki w celu rozwiązania sprawy w sposób satysfakcjonujący skarżącego.

ZWROT KOSZTÓW PODRÓŻY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 501/2005/IP przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, włoskie stowarzyszenie kulturalne, utrzymywało, że Komisja powinna wywiązać się ze swojej obietnicy zwrotu kosztów podróży związanych z wizytą w Komisji.

Komisja oświadczyła, że jej przedstawicielstwo we Włoszech nie poczyniło koniecznych ustaleń polegających na przygotowaniu zobowiązania na wnioskowaną sumę (5 500 euro) w stosownym terminie. W konsekwencji Komisja nie była w stanie wywiązać się z ustnej obietnicy pokrycia kosztów. Jednakże, pragnąc zachować dobre imię i w związku ze stwierdzeniem Przedstawicielstwa Komisji we Włoszech, że instytucja pokryje koszty, Komisja przydzieliła kwotę EUR 5 500 na ten cel.

Skarżący poinformował Rzecznika, że uznaje sprawę za rozwiązaną, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

ZARZUT NIETERMINOWYCH PŁATNOŚCI NA RZECZ OCENIAJĄCYCH ZATRUDNIONYCH PRZEZ KOMISJĘ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1266/2005/MF przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, niemiecki dziennikarz naukowy, pracował jako niezależny ekspert oceniający zaproszenia do składania wniosków publikowanych w ramach szóstego programu ramowego. Zarzucał on, że Komisja (i) nie zapłaciła w terminie za wykonane przez niego w 2004 r. zlecenia z zakresu oceny, (ii) nie podała wyjaśnienia obliczenia wypłat oraz (iii) nie zapłaciła odsetek z tytułu nieterminowej płatności. Skarżący żądał zapłaty za wykonane na początku października 2004 r. zlecenia z zakresu oceny najpóźniej do dnia 31 marca 2005 r. Ponadto żądał on zapłaty odsetek z tytułu nieterminowej płatności otrzymanej w 2004 r. za inne zlecenie. Wreszcie, skarżący żądał wyjaśnienia obliczenia wypłat od 2004 r.

Komisja wyjaśniła przyczyny opóźnień płatności i oświadczyła, że zapłata za zlecenie zrealizowane na początku października 2004 r. została ostatecznie wykonana na rzecz skarżącego. Skarżący otrzymał informacje o wypłaconych kwotach z wyszczególnieniem dni roboczych, dni roboczych poza Brukselą, diet dziennych oraz kosztów podróży za każde zlecenie z zakresu oceny wykonane w roku 2003 i 2004. Komisja zaproponowała również zapłatę na rzecz skarżącego kwoty odpowiadającej odsetkom należnym z tytułu nieterminowej zapłaty za zlecenie, które wykonał on na początku października 2004 r. W maju 2005 r. Komisja przedsięwzięła środki, podsumowane w planie działania, zmierzające do przyspieszenia płatności dla ekspertów. W wyniku przedsięwzięcia tych środków Komisja znacznie skróciła czas płatności na rzecz ekspertów uczestniczących w realizacji zleceń oceny.

W swoich uwagach skarżący stwierdził, że uważa, iż Komisja usprawniła procedury zwrotu kosztów i przystał na propozycję Komisji dotyczącą zapłaty odsetek. Ponadto zaznaczył, że zapłatę za ostatnią umowę otrzymał w ciągu 30 dni.

Na podstawie opinii Komisji i uwag skarżącego Rzecznik stwierdził, że Komisja podjęła kroki w celu rozwiązania sprawy w sposób satysfakcjonujący skarżącego, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

3.3 POLUBOWNE ROZWIĄZANIA UZYSKANE PRZEZ RZECZNIKA

3.3.1 Parlament Europejski

DOSTĘP DO BUDYNKÓW PARLAMENTU

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 628/2004/OV przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Członek personelu pomocniczego Komisji złożył skargę, w której twierdził, że on i inni członkowie personelu pomocniczego Komisji nie mają dostępu do budynków Parlamentu w Brukseli, gdy nie są planowane posiedzenia. Skarżący uznał to wykluczenie za dyskryminujące, ponieważ ograniczenia takie nie obowiązują pracowników czasowych, oddelegowanych ekspertów krajowych czy akredytowanych lobbystów z przedsiębiorstw prywatnych.

Parlament oświadczył, że udziela dostępu urzędnikom innych instytucji UE za okazaniem identyfikatora, z tym że możliwość ta nie dotyczy innych pracowników instytucji, ponieważ spowodowałoby to znaczne zwiększenie liczby potencjalnych odwiedzających Parlament. Parlament zaznaczył ponadto, że ograniczenie prawa dostępu jest również konieczne, gdyż budynki podlegają przepisom i zasadom krajowym, które ograniczają liczbę przyjmowanych osób ze względów

bezpieczeństwa, a zwłaszcza ryzyka pożaru. W tym kontekście Parlament powołał się na notatkę przesłaną Kolegium Kwestorów.

Rzecznik uważał, że Parlament nie wyjaśnił, dlaczego statusów pracowników Wspólnoty wszystkich kategorii nie uznaje się za porównywalne pod względem dostępu do budynków Parlamentu, a wręcz przeciwnie, powołał się jedynie na ogólną, podyktowaną względami bezpieczeństwa potrzebę ograniczenia ogólnej liczby osób mających prawo dostępu, bez względu na kategorie pracowników. Rzecznik stwierdził, że Parlament nie podał obiektywnego uzasadnienia odmowy przyznania członkom personelu pomocniczego Komisji dostępu do swych budynków w czasie, gdy nie są planowane posiedzenia oraz że odmowa ta stanowi nieuzasadnioną dyskryminację. Rzecznik zaproponował zatem rozwiązanie polubowne polegające na ukróceniu przez Parlament sytuacji, w której dostęp członków personelu pomocniczego innych instytucji do budynków Parlamentu Europejskiego jest ograniczany bez obiektywnego uzasadnienia.

W odpowiedzi Parlament poinformował Rzecznika, że wskutek wejścia w życie nowego Regulaminu pracowniczego problem wskazany przez skarżącego przestał istnieć. Parlament zaznaczył, że nowy system obejmujący pracowników kontraktowych ma zastosowanie od 1 marca 2005 r. wobec personelu zatrudnionego wcześniej podstawie umów z personelem pomocniczym, a od 1 stycznia 2005 r. wobec personelu nowo zatrudnionego. Wobec tego Parlament przestał stosować rozróżnienie kategorii pracowników dla celów dostępu. Art. 6 nowych przepisów dotyczących dostępu do budynków Parlamentu, przyjętych dnia 28 stycznia 2005 r., zapewnia dostęp do budynków Parlamentu Europejskiego wszystkim kategoriom pracowników innych instytucji.

Skarżący uznał, że problem został rozwiązany w sposób satysfakcjonujący, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

ZWROT KOSZTÓW REPREZENTACJI PRAWNEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1733/2004/OV przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

W 2001 r. urzędnik Parlamentu Europejskiego złożył skargę do Rzecznika w związku z nieprzywróceniem go na stanowisko po urlopie bezpłatnym. W związku z decyzją Rzecznika w tej sprawie (sprawa 1462/2001/ME) w listopadzie 2002 r. skarżący zwrócił się do Parlamentu o odszkodowanie z tytułu utraty dochodów i prawa do świadczeń emerytalnych. Nie uzyskawszy odpowiedzi w ciągu czterech miesięcy przewidzianych w Regulaminie pracowniczym, w marcu 2003 r. skarżący wynajął prawnika w celu wszczęcia postępowania przed Sądem Pierwszej Instancji. W maju 2003 r., czyli sześć miesięcy po upływie terminu przewidzianego w Regulaminie pracowniczym na odpowiedź, Parlament wreszcie uznał wniosek skarżącego. Skarżący poinformował Parlament, że odpowiedź ta go zadowala. Domagał się jednak zwrotu przez Parlament kosztów reprezentacji prawnej. Swą odmowę Parlament uzasadnił faktem, że skarżący zasięgnął porady prawnej na etapie postępowania administracyjnego.

W czerwcu 2004 r. skarżący złożył skargę do Rzecznika, zarzucając, że Parlament (i) uchybił terminom przewidzianym w Regulaminie pracowniczym oraz (ii) nie zwrócił poniesionych przez skarżącego kosztów reprezentacji prawnej.

Parlament utrzymywał, że Regulamin pracowniczy ani odpowiednie orzecznictwo nie zobowiązuje instytucji do zwrotu kosztów poniesionych na etapie postępowania administracyjnego.

Rzecznik zaznaczył, że Parlament sam uznał pismo skarżącego z listopada 2002 r. za skargę w rozumieniu art. 90 ust. 2 Regulaminu pracowniczego. Rzecznik stwierdził, że brak odpowiedzi Parlamentu na to pismo w ciągu czterech miesięcy stanowi przypadek niewłaściwego administrowania oraz że wobec domniemania decyzji odmownej skarżący słusznie skontaktował się z prawnikiem w celu przygotowania odwołania do sądu. Skarżący poniósł zatem koszty reprezentacji prawnej, których mógł uniknąć w przypadku terminowej odpowiedzi Parlamentu. Opierając się na tym toku rozumowania, Rzecznik uznał, że Parlament niesłusznie odmówił zwrotu kosztów poniesionych

przez skarżącego i zaproponował rozwiązanie polubowne, zwracając się do Parlamentu o ponowne rozważenie odmowy.

Parlament przystał na propozycję rozwiązania polubownego i poinformował Rzecznika, że zwróci skarżącemu koszty reprezentacji prawnej. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę.

PODAWANIE INFORMACJI W RÓŻNYCH JĘZYKACH PODCZAS KAMPANII WYBORCZEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1737/2004/TN przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Organizacja Swedish Assembly of Finland złożyła skargę dotyczącą faktu, że plakaty wykorzystywane w Finlandii jako część kampanii informacyjnej Parlamentu na temat wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2004 r. były publikowane jedynie w języku fińskim. Skarżący wskazał, że Finlandia posiada dwa języki urzędowe, fiński i szwedzki, które są również urzędowymi językami UE. Skarżący utrzymywał, że stanowisko Parlamentu w tej sprawie, łącznie z oświadczeniem, iż osoby szwedzkojęzyczne stanowią jedynie 5,6% ludności Finlandii, jest niezgodne z fińską konstytucją, która przewiduje równość tych dwóch języków. Skarżący utrzymywał również, że równości tej przestrzega się w krajowych wyborach w Finlandii oraz że nie istnieją powody, dla których od praktyki tej można odejść w wyborach europejskich. Skarżący żądał podjęcia przez Parlament działań naprawczych wobec domniemanego niewłaściwego administrowania.

Parlament oświadczył, że jego biuro informacyjne w Finlandii prowadzi politykę pracy zarówno w języku fińskim, jak i szwedzkim, świadcząc usługi i odpowiadając na zapytania obywateli fińskich. W kampanii związanej z wyborami europejskimi w 2004 r. niektóre projekty marketingowe przygotowano wyłącznie w języku fińskim, z których jeden dotyczył ulicznej kampanii plakatowej. Kampania ta nie zawierała jednak nowych informacji, które nie zostały wcześniej podane w języku szwedzkim w inny sposób.

Rzecznik nie uznał reakcji Parlamentu na zarzut i roszczenie skarżącego za odpowiednią. Przypominając, że art. 21 Karty Praw Podstawowych zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na język, Rzecznik przyjął pogląd, iż ciężar dowodu spoczywa na Parlamencie, który musi wykazać, że polityka językowa w tym przypadku była stosowna i proporcjonalna. Rzecznik uznał wyjaśnienie Parlamentu za nieprzekonujące i zaproponował rozwiązanie polubowne, zgodnie z którym Parlament miał przyjąć do wiadomości, że w kampanii miały miejsce uchybienia oraz przyznać, że wielkość szwedzkojęzycznej ludności nie ma wpływu na status tego języka jako urzędowego języka UE czy jego status przewidziany konstytucją fińską. Parlament przyjął rozwiązanie polubowne i obiecał większą dbałość w przyszłości, czym zadowolili skarżącego.

3.3.2 Komisja Europejska

WYPOWIEDZENIE ZATRUDNIENIA OPERATOROWI CENTRUM OBSŁUGI TELEFONICZNEJ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1336/2003/IP przeciwko Komisji Europejskiej

Dnia 1 lipca 2003 r. skarżąca, która ukończyła staż w Komisji dnia 31 marca 2003 r., rozpoczęła pracę przy Komisji jako operatorka centrum obsługi telefonicznej w DG ds. Personelu i Administracji. Dnia 4 lipca 2003 r. poinformowano ją, że zgodnie z pkt 19 przepisów regulujących staże w Komisji Wspólnot Europejskich, który przewiduje, iż „stażyści nie mogą korzystać z żadnej formy umowy z Komisją w ciągu roku od zakończenia stażu”, nie może ona kontynuować zatrudnienia.

Skarżąca zarzuciła Komisji nieuczciwość, gdyż decyzja o braku możliwości wykonywania przez nią pracy operatorki centrum obsługi telefonicznej zapadła dopiero po podjęciu przez skarżącą tego zajęcia. Ponadto skarżąca zarzuciła, że przepisy, na które powołała się Komisja, nie mają zastosowania w jej przypadku, bowiem jej umowa została zawarta z firmą, nie zaś z Komisją. Skarżąca zażądała od Komisji zapłaty kwoty równej sześciomiesięcznemu wynagrodzeniu, czyli pensji za okres odpowiadający okresowi obowiązywania podpisanej przez nią umowy.

Rzecznik stwierdził, że podjęcie przez Komisję wspomnianej decyzji wobec skarżącej po rozpoczęciu przez nią pracy w charakterze operatorki centrum obsługi telefonicznej może stanowić przypadek niewłaściwego administrowania, ponieważ Komisja nie wykazała, że zbadanie akt skarżącej byłoby niemożliwe przed podjęciem przez nią pracy. Rzecznik również stwierdził, że przypadkiem niewłaściwego administrowania może być zastosowanie pkt 19 przepisów wobec skarżącej oraz decyzja Komisji o zakazie kontynuacji przez nią zatrudnienia w charakterze operatorki centrum obsługi telefonicznej.

W związku z tym Rzecznik przyjął pogląd, iż rzeczywiście stosowne byłoby, gdyby Komisja rozważyła przyznanie skarżącej odpowiedniego odszkodowania z tytułu znacznej straty, którą poniosła ona wskutek postępowania Komisji i w tym celu zaproponował rozwiązanie polubowne.

Komisja przyznała, że istniała możliwość przedsięwzięcia odpowiednich środków w celu poinformowania skarżącej o niemożności rozpoczęcia przez nią pracy w charakterze operatorki centrum obsługi telefonicznej przed 1 lipca 2003 r. Chociaż Komisja nie podzielała poglądu Rzecznika co do ewentualnego niewłaściwego administrowania z jej strony, wyraziła chęć zaproponowania skarżącej kwoty 1 000 euro w ramach odpowiedniej procedury i w duchu ugody.

Skarżąca poinformowała Rzecznika, że przyjmuje propozycję Komisji, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2188/2003/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżącym był obywatel grecki, który pracował jako członek personelu pomocniczego w Komisji w okresie od lipca 1965 r. do grudnia 1968 r., a następnie powrócił do Grecji. W 2002 r. Belgijski Krajowy Zakład Emerytalny poinformował go, że Komisja nie zapłaciła składek emerytalnych za rok 1967 i 1968. Z tego powodu skarżący miał problemy z prawem do świadczeń emerytalnych w Greckiej Organizacji Ubezpieczeń Społecznych (IKA). Skarżący skontaktował się z Komisją, która poinformowała go, że w latach 1967 i 1968 był on zarejestrowany w systemie dobrowolnych ubezpieczeń w ramach greckiego systemu emerytalnego.

W skardze do Rzecznika skarżący domagał się uznania przez Komisję, iż miała ona obowiązek ubezpieczać go w belgijskim systemie emerytalnym przez cały okres jego pracy w charakterze członka personelu pomocniczego.

Komisja zauważyła, że po wrześniu 1966 r. nie płacono składek do Belgijskiego Zakładu Zabezpieczenia Społecznego (ONSS) oraz że od tamtej pory skarżący był ubezpieczony w greckim systemie ubezpieczeń dobrowolnych. Komisja ponadto zaznaczyła, że nie może udowodnić, iż zaprzestała potrącania osobistej składki z wynagrodzenia skarżącego, gdyż nie posiada już odpowiednich odcinków wypłat.

Rzecznik podkreślił, że zasady dobrej administracji wymagają długotrwałego, rzetelnego przechowywania dokumentacji dotyczącej uprawnień emerytalnych w celu zapewnienia, że osoby mogą korzystać ze świadczeń, do których uprawnienia nabyły. Niedopełnienie przez Komisję tego wymogu stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania. Rzecznik zaproponował rozwiązanie polubowne polegające na przedsięwzięciu przez Komisję niezbędnych środków w celu zapewnienia, że skarżący uzyska stosowne prawo do świadczeń emerytalnych za cały okres jego pracy dla Komisji. Komisja przyjęła propozycję i poinformowała Rzecznika, że w listopadzie 2004 r. skontaktowała się

z władzami belgijskimi w celu uregulowania składek za cały okres obowiązywania umowy o pracę skarżącego w charakterze pracownika pomocniczego. Skarżący wyraził zadowolenie z tego rezultatu, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

ZWOLNIENIE Z OGRANICZENIA WIEKOWEGO DLA STAŻYSTÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 518/2004/MF przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżąca zarzuciła, że Komisja nie udzieliła odpowiedzi na jej wniosek o zwolnienie z ograniczenia wiekowego wynoszącego 30 lat, który miał zastosowanie wobec kandydatów na staże. Twierdziła ona, że jej podanie powinno zostać przyjęte.

Komisja oświadczyła, że Biuro Staży przyznało, iż poinformowało skarżącą o odrzuceniu jej podania jedynie ze względu na ograniczenie wiekowe. Przyczyną było nieprawidłowe zakodowanie powodów odmowy w nowym systemie komputerowym. Jednak gdy tylko błąd ten dostrzeżono, do skarżącej wysłano pismo wyjaśniające, w którym podano powody odrzucenia jej wniosku o zwolnienie z wymogu wiekowego. Powody te były następujące: (i) skarżąca nie podała rzeczowego, szczególnego i uzasadnionego uzasadnienia zwolnienia, (ii) skarżąca zadeklarowała jedynie znajomość jednego europejskiego języka obcego (francuskiego), zaś minimalnym wymogiem dla kandydatów z państw członkowskich UE była dobra znajomość co najmniej dwóch języków Wspólnoty oraz (iii) w podaniu o staż skarżąca wskazała tylko jedną konkretną Dyрекcję Generalną.

Dnia 29 kwietnia 2005 r. Rzecznik złożył propozycję polubownego rozwiązania, w której zwrócił się do Komisji o rozpatrzenie podania skarżącej o staż z uwzględnieniem trzech kwestii. Po pierwsze, uwzględniając zalecenie wstępne dla Komisji w sprawie 2107/2002/(BB)PB (patrz sekcja 3.5.1 poniżej) oraz decyzję Komisji o zniesieniu ograniczeń wiekowych dla stażystów, wiek skarżącej nie stanowi już przeszkody dla dopuszczalności jej podania. Po drugie, Rzecznik uważał, że z uwag skarżącej i przedłożonych przez nią dokumentów wynika, iż posiada ona dobrą znajomość co najmniej dwóch języków Wspólnoty. Po trzecie, Rzecznik oświadczył, że nie jest mu znany żaden zapis decyzji Komisji dotyczącej staży z dnia 7 lipca 1997 r., na mocy którego kandydaci muszą wskazać określoną liczbę Dyрекcji Generalnych, w której chcą odbyć staż.

Komisja przystała na rozwiązanie polubowne i oświadczyła, że w drodze wyjątku uzna akta skarżącej za automatycznie wstępnie wybrane na potrzeby sesji staży rozpoczynającej się 1 marca 2006 r. Nazwisko skarżącej zostanie zatem włączone do listy wstępnie wybranych kandydatów.

Skarżąca poinformowała służby Rzecznika, że sprawę uznaje za rozwiązaną polubownie, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

NIETERMINOWA PŁATNOŚĆ DLA STYPENDYSTY MARIE CURIE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1772/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżącej przyznano stypendium Marie Curie w ramach piątego programu ramowego. Komisja i instytucja przyjmująca ustaliły okres obowiązywania umowy na okres 24 miesięcy. W ciągu tych 24 miesięcy skarżąca skorzystała z dziewięciomiesięcznego urlopu macierzyńskiego i poprosiła o przedłużenie terminu złożenia sprawozdania końcowego. Instytucja przyjmująca i Komisja zgodziły się. Jednakże, wskutek błędu Komisji zmiana umowy przedłużyła czas trwania projektu do 35 zamiast 33 miesięcy. Po zakończeniu projektu instytucja przyjmująca przedłożyła końcowe sprawozdanie skarżącej oraz wniosek o ostateczną zapłatę kwoty 13 472 euro. Pomimo że skarżąca wielokrotnie zwracała się do Komisji, kwota ta została zapłacona dopiero po upływie jedenastu miesięcy.

Skarżąca zarzuciła Komisji nieprawidłowe i nieterminowe rozpatrzenie jej sprawozdania końcowego i wniosku o ostateczną zapłatę. Skarżąca żądała od Komisji zapłaty odsetek należnych za okres biegnący od prawnego terminu zapłaty do dnia faktycznej płatności.

Komisja przyznała, że nastąpił szereg nieporozumień i błędów. Zaznaczyła jednak, że umowę Komisja zawarła z instytucją przyjmującą, a nie ze skarżącą. Komisja między innymi utrzymywała, że ani instytucja przyjmująca, ani skarżąca nie wnosiły zastrzeżeń co do błędów w zmianie umowy, że w odnośnym okresie kilku urzędników zajmujących się umową zakończyło zatrudnienie w Komisji oraz że kilkakrotnie wystąpił brak reakcji i współpracy ze strony instytucji przyjmującej.

Rzecznik uznał, że *prima facie* żaden z tych argumentów nie wydaje się przekonujący. W szczególności Rzecznik zwrócił uwagę, że skoro standardową praktyką instytucji przyjmującej jest dokonywanie wypłat dopiero po otrzymaniu niezbędnych środków finansowych od Komisji, fakt nieprzekazania funduszy przez Komisję z konieczności musiał wpłynąć na interesy skarżącej.

Wobec braku bezpośredniego stosunku umownego między Komisją a skarżącą, nie istniały przesłanki wskazujące na słuszność roszczenia skarżącej o zapłatę odsetek z tytułu nieterminowej wypłaty. Rzecznik zwrócił jednak uwagę, że wskutek błędów popełnionych przez Komisję oraz powolności w ich naprawieniu nastąpiło znaczne opóźnienie wykonania płatności przez instytucję przyjmującą. W związku z tym Rzecznik zaproponował Komisji, że w ramach rozwiązania polubownego może ona rozważyć zaproponowanie skarżącej rozsądnego odszkodowania finansowego za negatywne skutki błędów Komisji.

Komisja odpowiedziała, że elementy wskazane przez Rzecznika, jak również wyjątkowe okoliczności sprawy, skłoniły ją do zaproponowania skarżącej kwoty 596,11 euro, która stanowi równowartość odsetek narosłych z tytułu zaległej płatności.

Skarżąca wyraziła zadowolenie z propozycji i załatwienia sprawy przez Rzecznika, w związku z czym Rzecznik zamknął sprawę.

3.4 SPRAWY ZAMKNIĘTE KRYTYCZNĄ UWAGĄ RZECZNIKA

3.4.1 Parlament Europejski

ZWŁOKA W UDZIELENIU DOSTĘPU DO DOKUMENTU

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1756/2004/MF przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Skarżący zarzucił, że Parlament nie udzielił mu dostępu do decyzji organu uprawnionego do mianowania z dnia 19 listopada 2003 r., zmieniającej miejsce zatrudnienia jednego z jego kolegów, w terminie przewidzianym w rozporządzeniu 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹⁴. Domagał się udzielenia przez Parlament dostępu do tego dokumentu.

Parlament oświadczył, że wniosek skarżącego o dostęp nie został rozpatrzony w ramach prawnych rozporządzenia 1049/2001. Biorąc pod uwagę, że urzędnicy Parlamentu korzystają z uprzywilejowanego dostępu do różnych źródeł informacji, Parlament zasugerował wnioskodawcom, aby nie korzystali z procedury określonej w rozporządzeniu 1049/2001 składając wniosek o dostęp do dokumentów, które zostały już ujawnione. Na wniosek Rzecznika o opinię w sprawie skargi Parlament przesłał wnioskowane dokumenty skarżącemu. Niepewność prawna wynikająca z braku hierarchii

¹⁴

Rozporządzenie (WE) 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

Regulaminu pracowniczego, rozporządzenia 1049/2001 i rozporządzenia 45/2001 o ochronie danych¹⁵ wyjaśniała brak konsekwencji w potraktowaniu wniosku skarżącego. Podjęto stosowne środki w celu umożliwienia poszczególnym służbom Parlamentu szybką obsługę przyszłych wniosków o dostęp do dokumentów.

Rzecznik zwrócił uwagę, że skarżący uzyskał w końcu dostęp do żądanego dokumentu. Przypomniał jednak, że art. 7 ust. 1 rozporządzenia 1049/2001 wymaga bezzwłocznego rozpatrzenia wniosku o dostęp do dokumentu. Rzecznik zaznaczył, że we wniosku potwierdzającym z dnia 3 maja 2004 r. skarżący wskazał rozporządzenie 1049/2001 jako podstawę prawną wniosku o dostęp.

Rzecznik uważał, że z pisma Parlamentu z dnia 9 sierpnia 2004 r. jasno wynika, że w przypadku skarżącego Parlament zamierza zastosować rozporządzenie 1049/2001. Rzecznik przyjął zatem pogląd, że Parlament powinien był potraktować pismo skarżącego z 3 maja 2004 r. jako wniosek potwierdzający zgodnie z rozporządzeniem 1049/2001 lub wyjaśnić powody, dla których uznał, że pismo to należy traktować jako nowy wniosek o dostęp. Rzecznik ponadto zwrócił uwagę, że upłynęły ponad trzy miesiące między dniem złożenia przez skarżącego wniosku potwierdzającego a dniem udzielenia mu dostępu do rzeczonych dokumentów. W związku z tym Rzecznik sporządził uwagę krytyczną.

W uwadze krytycznej Rzecznik uznał, że nie jest wykluczone, iż Parlament może rozpatrywać wnioski o dostęp do dokumentów złożone przez urzędników, nie stosując przepisów o publicznym dostępie określonych w rozporządzeniu 1049/2001, chyba że wnioskodawca wyraźnie zaznacza, iż wnosi o rozpatrzenie swego wniosku na podstawie tego rozporządzenia. Zdaniem Rzecznika do Parlamentu należy rozwiązanie ewentualnych problemów wynikających w tym kontekście, zarówno w przypadkach ogólnych, jak i w przypadku wniosku o dostęp do dokumentów. Rzecznik stwierdził, że Parlament powinien w każdym przypadku zapewnić szybkie udzielenie odpowiedzi na wniosek urzędnika o dostęp. Rzecznik wyraził pewność co do woli Parlamentu, aby podjąć stosowne środki przy rozpatrywaniu wniosków o dostęp do dokumentów składanych w przyszłości przez urzędników.

NIEUDZIELENIE ODPOWIEDZI NA WNIOSEK O INFORMACJE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2038/2004/GG przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Skarżący zarzucił, że Parlament nie odpowiedział na dwa wnioski o informacje dotyczące rezolucji Parlamentu, które skarżący przesłał na adres poczty elektronicznej „Civis” Parlamentu. Domagał się przesłania odpowiedzi.

Parlament wyjaśnił, że skrzynkę elektroniczną „Civis” ustawiono w sposób uniemożliwiający odbiór wiadomości od obywateli i zastąpiono ją utworzonym w tym celu formularzem internetowym. Według Parlamentu osoby piszące na stary adres poczty elektronicznej otrzymują wiadomość automatyczną informującą je, że powinny skorzystać z nowego formularza. Parlament stwierdził, że jeśli skarżący skorzystałby z formularza, otrzymałby odpowiedź w terminie.

Skarżący podkreślił, że nie otrzymał standardowej odpowiedzi na swoje e-maile. Służby Rzecznika wysłały próbne wiadomości na skrzynkę „Civis”, lecz nie otrzymały standardowej odpowiedzi, o której wspomniał Parlament.

Rzecznik zwrócił się do Parlamentu o dalsze informacje. W odpowiedzi Parlament wyjaśnił, że w czasie, gdy skarżący wysyłał e-maile, wystąpiły poważne problemy z systemem poczty elektronicznej Parlamentu z powodu napływu ogromnej liczby wiadomości spamowych. Według Parlamentu napływ ponad 300 000 e-maili do skrzynki „Civis” spowodował paraliż zaprogramowanych instrukcji w programie poczty elektronicznej, który aktywuje funkcję automatycznej odpowiedzi. Parlament

15

Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L 8, str. 1.

dodał, że sytuację tę rozwiązano, gdy zaczął funkcjonować nowy program do poczty elektronicznej oraz że systematyczne wysyłanie odpowiedzi działa obecnie bez zarzutu. Parlament wyjaśnił również, że automatyczna odpowiedź funkcjonuje tylko w przypadku wiadomości elektronicznych otrzymywanych spoza instytucji europejskich.

Rzecznik zwrócił uwagę, że Parlament odpowiedział na wiadomości elektroniczne skarżącego dopiero po blisko siedmiu miesiącach od otrzymania wniosku i ponad dwóch miesiącach po poinformowaniu go przez Rzecznika o sprawie skarżącego. Rzecznik stwierdził, że ewidentnie przekracza to rozsądny termin odpowiedzi na takie wnioski. Rzecznik zgodził się, że tego rodzaju problemy techniczne, o których wspomniał Parlament, mogą powodować opóźnienia, za które dana instytucja lub organ nie może ponosić odpowiedzialności. Rzecznik zwrócił jednak uwagę, że nawet po rozwiązaniu problemu odpowiedź na wniosek skarżącego zajęła blisko pięć miesięcy (i konieczna była skarga do Rzecznika). Ponadto Rzecznik zwrócił uwagę, że Parlament nie poinformował skarżącego o problemach technicznych, ani go nie przeprosił. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

3.4.2 Rada Unii Europejskiej

DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1875/2005/GG przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Skarżący zwrócił się do Rady o udzielenie dostępu do wszystkich dokumentów związanych z negocjacjami i podpisaniem umowy między państwami członkowskimi UE, dotyczącej statusu personelu wojskowego i cywilnego wykonującego zadania zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysami w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Skarżący wystąpił również o pełną listę sensytywnych dokumentów, do których dostępu Rada mogła odmówić.

Rada przyznała częściowy dostęp do czterech dokumentów przygotowawczych. We wniosku potwierdzającym skarżący stwierdził, że biorąc pod uwagę zakres umowy, ponaddwuletni proces przygotowawczy oraz numerację czterech dokumentów przygotowawczych, do których Rada udzieliła częściowego dostępu, należy domniemywać, że Rada posiada więcej niż te cztery dokumenty. Rada odpowiedziała, że nie znaleziono żadnych dodatkowych dokumentów dotyczących tej kwestii. Luka w numeracji wynikała z faktu, że dokumenty tymczasowe zostały uznane za pozbawione mocy prawnej i zostały unieważnione w trakcie ich sporządzania.

Skarżący utrzymywał, że stanowisko Rady, która stwierdziła istnienie jedynie czterech istotnych dokumentów, jest ewidentnie nieuzasadnione. Zaznaczył on, że na odrębny wniosek złożony na mocy krajowego ustawodawstwa dotyczącego swobody informacji, uzyskał dostęp do dokumentu, którego nie wymieniła Rada.

Rada oświadczyła, że po intensywnym badaniu może potwierdzić, iż faktycznie sporządzono dziesięć zmienionych wersji tego dokumentu. Rada wyjaśniła, że brakujące wersje nie zostały wprowadzone do jej elektronicznego rejestru, lecz były przechowywane w wydziale odpowiedzialnym za sprawę. Ze względu na brak dowodów, że dokumenty zostały elektronicznie zarejestrowane i zatwierdzone, uznano je za nieważne. Rada przeprosiła za ten błąd popełniony przez urzędnika. Podkreśliła jednak, że wewnętrzne zasady rejestracji dokumentów uległy tymczasem zmianie i obecnie dokumenty takie jak wspomniane powyżej są rejestrowane automatycznie. Rada udzieliła dostępu lub częściowego dostępu do dokumentów przejściowych.

Dla Rzecznika nie było zrozumiałe, dlaczego brakujących dokumentów nie zidentyfikowano na początku, czy chociaż po złożeniu przez skarżącego wniosku potwierdzającego. Zdaniem Rzecznika

oświadczenie Rady, iż zmienione wersje unieważniono w trakcie ich sporządzania, wprowadzało w błąd, bowiem stwarzało błędne wrażenie, że dokumentów nie rozpowszechniono. Jednakże strony tytułowe dokumentów nie pozostawiały wątpliwości, że dokumenty te były przeznaczone do rozpowszechnienia.

Rzecznik uznał, że wagę tej sprawy można sprowadzić jedynie do „błędu urzędnika”. Jednakże w rozumieniu Rzecznika fakt powołania się przez Komisję na wewnętrzne zasady oznaczał, że w przyszłości nie wystąpią już problemy, które pojawiły się w tej sprawie. W związku z tym Rzecznik sporządził krytyczną uwagę dotyczącą tej kwestii.

Odnosząc się do listy dokumentów sensytywnych, o którą wnosił skarżący, Rada oświadczyła, iż takie dokumenty nie istnieją. Rzecznik zwrócił uwagę, że Rada podjęła tę kwestię po raz pierwszy dopiero w opinii dotyczącej omawianej skargi. W związku z tym sporządził on dalszą uwagę, w której stwierdził, że wskazane byłoby, aby w przyszłości Rada udzielała wnioskodawcom takich informacji w jak najkrótszym terminie.

3.4.3 Komisja Europejska

CZAS TRWANIA POSTĘPOWANIA W SPRAWIE UCHYBIENIA ZOBOWIĄZANIOM PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO I DOSTĘP DO DOKUMENTÓW

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2229/2003/MHZ przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący zarzucił między innymi, że Komisja z nieuzasadnionych przyczyn opóźniła decyzję w sprawie skargi na władze hiszpańskie, dotyczącą uchybienia zobowiązaniom w odniesieniu do budowy centrum przetwarzania odpadów w San Roman de la Vega. Skarżący zarzucił również, że Komisja nie odpowiedziała na złożony przez niego potwierdzający wniosek o dostęp do decyzji Komisji o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Hiszpanii oraz do wezwania do usunięcia uchybienia wystosowanego do władz hiszpańskich.

Komisja przeprosiła za brak odpowiedzi na wniosek potwierdzający skarżącego i wyjaśniła, że spowodowane to było błędem administracyjnym. Komisja podkreśliła, że niedawne wprowadzenie elektronicznej kontroli korespondencji pozwoli uniknąć takich błędów w przyszłości. Komisja utrzymywała jednak, że ma prawo odmówić dostępu, aby chronić cel kontroli, śledztwa czy audytu (art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹⁶). Według Komisji ujawnienie wezwania do usunięcia uchybienia mogłoby być nawet bardziej szkodliwe dla interesu publicznego, zważywszy, że skarżący zamierzał wykorzystać wezwanie w postępowaniu przed sądami krajowymi. Rzecznik nie uznał tego argumentu. Zaznaczył on, że postępowanie przed sądami krajowymi jest istotnym środkiem, dzięki któremu obywatele mogą chronić prawa przysługujące im na mocy prawa wspólnotowego. W tym kontekście Rzecznik zwrócił uwagę, że w odniesieniu do swobodnego przepływu towarów prawodawca wspólnotowy szczególnie przewidział możliwość uzyskania przez stronę kopii wydanego przez Komisję wezwania państwa członkowskiego do usunięcia przeszkody w swobodnym przepływie towarów oraz że jednym ze skutków tego przepisu jest ułatwienie postępowania obywateli przed sądami krajowymi. Rzecznik nie uznał zatem argumentu, że w innych okolicznościach Komisja ma prawo oprzeć się na argumentach dotyczących negatywnego obrazu postępowania sądowego w sądach krajowych. Rzecznik uznał jednak, że na podstawie orzecznictwa Komisja mogła słusznie uważać, iż decyzja o odmowie dostępu do dokumentów jest uzasadniona. W świetle powyższego nie stwierdzono niewłaściwego administrowania w odniesieniu do tego aspektu skargi.

¹⁶

Rozporządzenie (WE) 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

W kwestii czasu trwania procedury Rzecznik zwrócił uwagę, że dochodzenie Komisji trwało nieznacznie krócej niż trzy lata. Ponieważ w opinii Komisji wskazano jedynie ogólne czynniki, które mogły spowodować opóźnienia takie jak nadmiar pracy, Rzecznik uznał, że Komisja nie udzieliła odpowiedniego wyjaśnienia czasu trwania dochodzenia. W związku z tym sporządził uwagę krytyczną.

Następnie Komisja poinformowała Rzecznika, że dołoży starań, aby udzielić bardziej precyzyjnego wyjaśnienia w razie zaistnienia podobnej sytuacji w przyszłości.

NIEUDZIELENIE WŁAŚCIWEJ PORADY W ZAKRESIE DOTACJI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2411/2003/MHZ przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, organizacja pozarządowa zarejestrowana w Wielkiej Brytanii, między innymi zarzuciła, że procedura pozyskiwania funduszy w ramach programu ramowego Komisji AGIS w zakresie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych była nadmiernie skomplikowana i trudna. Według skarżącego Komisja zobowiązała go do podjęcia kosztownych i czasochłonnych działań zmierzających do wypełnienia formalnych kryteriów dopuszczalności, chociaż od początku wiadomo było, że skarżący nie będzie w stanie wypełnić kryterium kwalifikacyjnego tj. znalezienia organizacji partnerskich zaangażowanych w projekt. Skarżący zażądał od Komisji odszkodowania z tytułu strat poniesionych w związku z działaniami skarżącego zmierzającymi do wypełnienia formalnych kryteriów dopuszczalności do programu.

Zdaniem Komisji duża część wniosków o uczestnictwo w programie AGIS zawierała braki w stosunku do wymagań sprecyzowanych w zaproszeniu do składania wniosków. Komisja przyznała, że błędy mogły być spowodowane wykorzystaniem tego samego formularza wniosku dla dwóch różnych rodzajów dotacji. W związku z powyższym, jak również ze względu na fakt, że projekt skarżącego spełniał priorytet polityczny w zakresie poprawy wsparcia w obszarze praw podstawowych, wniosek ten został wstępnie wybrany. Kiedy okazało się, że wniosek skarżącego o dotację operacyjną nie był gotowy w przewidzianym terminie, Komisja zaproponowała jego modyfikację i ubieganie się w zamian o dotację dla projektu. Jednakże skarżący między innymi nie dołączył deklaracji partnerstwa, przez co Komisja nie wybrała jego wniosku.

Rzecznik wyraził ubolewanie, że procedura składania wniosków w ramach programu AGIS powodowała trudności. Jednakże zauważył on, że Komisja uznała te trudności i podjęła działania zaradcze. Rzecznik ponadto uznał, że Komisja udzieliła uzasadnionych wyjaśnień, dlaczego poradziła skarżącemu aby ten, zamiast o dotację operacyjną, ubiegał się o dotację dla projektu.

Rzecznik jednak przypomniał, że zasady dobrej praktyki administracyjnej wymagają, aby w razie konieczności urzędnik powiadomił zainteresowanych, w jaki sposób rozstrzygana przez niego/nią sprawa będzie prowadzona i jaki jest tok postępowania w danej sprawie. Rzecznik przyjął pogląd, że w tej konkretnej sprawie Komisja powinna była zapewnić, że porady udzielane skarżącemu były stosowne do jego indywidualnej sytuacji. Fakt nie zwrócenia przez Komisję uwagi skarżącego na podstawowy warunek kwalifikacyjny, tj. wymóg posiadania organizacji partnerskich, był zatem przypadkiem niewłaściwego administrowania.

W kwestii roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez skarżącego Rzecznik stwierdził, że skarżący nie określił wysokości roszczenia, ani nie przedstawił dowodów potwierdzających poniesione przez niego straty. Zatem Rzecznik zajął stanowisko, że jeśli skarżący chciał wnieść roszczenie, powinien był w pierwszej kolejności zwrócić się do Komisji bezpośrednio w świetle ustalenia przez Rzecznika niewłaściwego administrowania.

NIEPRZEKAZANIE INFORMACJI W ZAKRESIE OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 224/2004/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła odpowiedzi Przedstawicielstwa Komisji w Kopenhadze na wniosek skarżącego o informacje na temat przetwarzania jego danych osobowych. W dniu 10 czerwca 2003 r. Przedstawicielstwo zadzwoniło do skarżącego w związku z wnioskiem o publiczny dostęp do dokumentów. Tego samego dnia skarżący zwrócił się do Przedstawicielstwa z prośbą o wyjaśnienie, w jaki sposób weszło ono w posiadanie jego numeru telefonu. W dniu 13 czerwca 2003 r. Przedstawicielstwo odpowiedziało, że jego numer telefonu został „umieszczony przez Pana w Pańskiej [poprzedniej] skardze do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”. 14 czerwca 2003 r. skarżący poprosił Przedstawicielstwo o pełną informację na temat przetwarzania jego danych osobowych. Wniosek ten został złożony zgodnie z prawem duńskim wdrażającym dyrektywę 95/46 o ochronie danych osobowych¹⁷ i zasadniczo zawiera takie same wymagania, jak te określone w art. 13 rozporządzenia 45/2001 o ochronie danych osobowych¹⁸.

Dochodzenie przeprowadzone przez Rzecznika pozwoliło na ujawnienie następujących faktów. Przedstawicielstwo Komisji nie poinformowało skarżącego, czy numer telefonu wykorzystany przez nie do kontaktu ze skarżącym w dniu 10 czerwca 2003 r. został rzeczywiście zarejestrowany. Jednakże, w opinii przekazanej Rzecznikowi Komisja wyjaśniła, że rejestracja numeru telefonu nie miała miejsca. Dodatkowo okazało się, że kiedy w dniu 27 sierpnia 2003 r. Przedstawicielstwo poinformowało skarżącego o błędnym numerze telefonu zarejestrowanym pod jego nazwiskiem i jego późniejszym usunięciu, Przedstawicielstwo nie przekazało jakiegokolwiek informacji o dacie rejestracji i usunięcia numeru. Ponadto z pisma Przedstawicielstwa z dnia 27 sierpnia 2003 r. do skarżącego jasno wynikało, że wcześniejsze pismo z dnia 1 lipca 2003 r., w którym oświadczono, że „Przedstawicielstwo Komisji w Danii nie zarejestrowało uprzednio innych danych osobowych pod Pańskim nazwiskiem”, było błędne, jako że w piśmie nie poinformowano o błędnym numerze telefonu, który został zarejestrowany. Na podstawie uzyskanych informacji Rzecznik uznał, że Przedstawicielstwo nie przekazało poprawnych i zrozumiałych informacji zgodnie z art. 13 rozporządzenia 45/2001. Powyższe stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania i Rzecznik sporządził w tej sprawie krytyczną uwagę. Rzecznik poinformował Europejskiego Inspektora Ochrony Danych o swojej decyzji oraz przedstawił ogólny komentarz dotyczący zamiarów Rzecznika w odniesieniu do przekazywania informacji i konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych w kwestiach skarg dotyczących ochrony danych osobowych.

Uwaga

Komisja wyraziła następnie ubolewanie w związku z naruszeniem art. 13 rozporządzenia 45/2001 w tym przypadku. Stwierdziła również, że przypomni Przedstawicielstwu Komisji w Danii o konieczności bezwzględnie przestrzegania zasad ochrony danych osobowych.

SPÓŹNIONA WYPŁATA ZA UDZIAŁ W PROJEKCIE GALILEI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 530/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, mała spółka niemiecka, był podwykonawcą w „Projekcie Galilei” mającym na celu zakończenie analizy przygotowawczej dla „Galileo”, inicjatywy europejskiej dotyczącej globalnego systemu nawigacji satelitarnej. Według skarżącego winę za znaczące opóźnienia pomiędzy złożeniem zestawienia kosztów spółki a płatnością ponosi Komisja, a nie pośrednicy zaangażowani w projekt.

¹⁷ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, Dz.U. z 1995 r. L 281, str. 31.

¹⁸ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. z 2001 r. L 8, str.1.

Co więcej, spółka skarżyła się, że Komisja nie zwolniła kwot stanowiących gwarancję aż do momentu ostatecznej oceny projektu. W przypadku skarżącego chodziło o kwotę 13 000 euro. Sytuacja opisana powyżej była źródłem poważnych problemów finansowych skarżącego. Skarżący utrzymywał, że kwota gwarancji powinna zostać uwolniona i że należą mu się odsetki za zwłokę w płatności.

Komisja argumentowała, że okres 240 dni pomiędzy przedstawieniem kosztorysu a wypłatą na rzecz podwykonawcy był standardowym czasem wypłat ze względu na strukturę projektu oraz że podpisując umowę skarżący zaakceptował zapis, że 15% należnych mu kwot zostanie zatrzymane jako gwarancja aż do momentu wykonania i zatwierdzenia przez Komisję wszystkich prac przewidzianych projektem.

Rzecznik stwierdził, że miały miejsce opóźnienia dotyczące dwóch kosztorysów. Nie był również przekonany, że Komisja udzieliła stosownej odpowiedzi na zarzuty skarżącego dotyczące kwoty gwarancji. W swojej propozycji polubownego rozwiązania sporu zasugerował, że Komisja powinna ponownie rozważyć swoją odmowę zwolnienia kwoty gwarancji i wypłatę odsetek.

W odpowiedzi Komisja powołała się na niezwykle rozbudowaną strukturę projektu, która obejmowała ponad 90 wykonawców i podwykonawców. Zaproponowała, że wystosuje przeprosiny za opóźnienia w wypłacie, ale zwróciła uwagę, że trudno uznać te kwoty za sumy o znaczącej wielkości. Ponadto Komisja utrzymywała, że wcześniejsza wypłata części ostatecznej kwoty na rzecz niektórych głównych wykonawców nie byłaby zgodna z ogólnym zobowiązaniem w stosunku do wszystkich wykonawców, z którymi zawarta została umowa o dotację w ramach Galilei.

Rzecznik zauważył, że nic nie sugerowało, żeby Komisja nie była świadoma złożonego charakteru zamówienia, kiedy zobowiązała się do dokonania wypłat w określonym terminie. Chociaż opóźnienia były stosunkowo niewielkie, stanowiły one jednak przypadek niewłaściwego administrowania.

W kwestii kwoty gwarancji Rzecznik uznał, że w chwili zawierania umów Komisja jest w pełni uprawniona – a nawet zobligowana – do podjęcia kroków zapewniających ochronę interesów finansowych Wspólnoty. Nie był jednak przekonany, że Komisja nie byłaby w stanie zwolnić środków na rzecz skarżącego, biorąc pod uwagę, że Komisja nie zakwestionowała jakości wykonanej przez skarżącego pracy czy zadeklarowanych przez niego kosztów. Biorąc pod uwagę fakt, że Komisja dokonała tymczasem wypłaty, nie było podstaw do dalszego dochodzenia w związku z tym aspektem sprawy.

Co do roszczenia odsetek Rzecznik uznał, że struktura ustaleń umownych w tym przypadku powodowała, że mało prawdopodobnym było, aby Komisja musiała kiedykolwiek zapłacić odsetki w przypadku nieterminowej wypłaty na rzecz podwykonawców. Rzecznik sporządził zalecenie wstępne dla Komisji, w którym stwierdził, że powinna ona wypłacić odszkodowanie na rzecz skarżącego.

Komisja odrzuciła zalecenie wstępne, argumentując, że nie wymagała od wykonawców, aby ci korzystali z konkretnego modelu angażowania podwykonawców i w związku z tym skarżący mógł negocjować szczególnie warunki płatności odsetek z pośrednikiem. Rzecznik wyraził opinię, że było mało prawdopodobne, aby mały czy średni przedsiębiorca, taki jak skarżący, mógł wymagać wprowadzenia zmian warunków umowy wzorcowej. Jednakże, ze względu na fakt, że nie dało się wykluczyć takiej możliwości, wcześniejsze ustalenia Rzecznika dotyczące płatności odsetek nie mogą zostać podtrzymane.

Niemniej jednak Rzecznik stwierdził, że małe i średnie firmy miały nikłe realne szanse na uczestnictwo w takich projektach w warunkach opisanych powyżej. Dlatego też Rzecznik sporządził dalszą uwagę, w której zasugerował, aby Komisja rozważyła zmianę jej standardowego postępowania w kwestii umów tak, aby płatność odsetek na rzecz wykonawców w odniesieniu do kwot należnych im podwykonawcom właściwie wypełniającym swoje obowiązki stała się automatyczna. Zdaniem Rzecznika taka zmiana stanowiłaby potwierdzenie zaangażowania Komisji w interesy małych i średnich przedsiębiorców.

Uwaga

Komisja poinformowała Rzecznika, że przyjęła do wiadomości krytyczną uwagę, jak również dalszą uwagę Rzecznika i że spróbuje wziąć pod uwagę interesy małych i średnich przedsiębiorstw w następnych standardowych umowach w stopniu, w jakim będzie to zgodne z interesem finansowym Wspólnoty i obowiązującymi przepisami prawa.

PROWADZENIE PROCEDURY PRZETARGOWEJ PRZEZ KOMISJĘ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 538/2004/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Komisja odrzuciła ofertę spółki skarżącego złożoną w ramach zaproszenia do składania ofert. Skarżący zarzucił między innymi, że Komisja wysyłała mylące komunikaty zawierające sprzeczne powody odrzucenia oferty. Skarżący zadał następnie pytanie, dlaczego nie otrzymał od Komisji pisma drogą faksową. Skarżący wyjaśnił w końcu, że otrzymał sygnały, iż niezgodnie z treścią zaproszenia do składania ofert, jedna z zaakceptowanych ofert została złożona tylko w oryginale, bez złożenia kopii.

Komisja stwierdziła, że w odpowiedzi na wiadomość od skarżącego dostarczyła mu dodatkowe informacje o powodach odrzucenia jego oferty. Wyjaśniono tam, że Komisja nie ma obowiązku przysyłania pism drogą faksową, chociaż jest to jej normalną praktyką oraz że zgodnie z wewnętrznymi zasadami (*Vademecum* procedur w zakresie zamówień publicznych) nie traktuje jako niedopuszczalne ofert, które nie zostały złożone w trzech kopiach.

Rzecznik dowiedział się, że skarżący zwracał się do Komisji pismem, próbując podważyć powody odrzucenia oferty i że w odpowiedzi Komisja podała kolejne przyczyny odrzucenia oferty, bez wyjaśnienia, że były one dodatkowymi powodami odrzucenia oferty w stosunku do tych podanych w pierwszym piśmie. Ponadto Komisja nie przyjęła do wiadomości ani nie udzieliła odpowiedzi na próbę podważenia przez skarżącego pierwszych powodów odrzucenia oferty przetargowej przez Komisję. Zdaniem Rzecznika Komisja nie udzieliła wyczerpującej i dokładnej odpowiedzi na pismo skarżącego, wymaganej Europejskim Kodeksem Dobrej Praktyki Administracyjnej. W związku z powyższym Rzecznik sporządził krytyczną uwagę.

Rzecznik wyraził również dwie dalsze uwagi. Pierwsza sugerowała, że Komisja powinna rozważyć sformalizowanie i wyjaśnienie procedur przysyłania drogą faksową pism dotyczących oceny ofert. Druga uwaga mówiła, że punkt 10.5 *Vademecum* procedur w zakresie zamówień publicznych okazał się niezgodny z treścią zaproszenia do rzezonego przetargu, z którego wynika, iż oferty, które nie zostały złożone w postaci jednego podpisanego oryginału i dwóch kopii, nie będą uznane za ważne. Aby uniknąć w przyszłości niesprawiedliwego traktowania oferentów, Rzecznik zasugerował Komisji ponowne sprawdzenie zgodności *Vademecum* i zaproszeń do składania ofert pod względem liczby ofert, które oferenci powinni złożyć.

Uwaga

W odpowiedzi na krytyczną uwagę Rzecznika Komisja poinformowała go, że chociaż uważa, iż właściwie zastosowała procedury, zgadza się, że co do zasady należy dołożyć wszelkich starań, aby odpowiedzi na otrzymywaną korespondencję były w miarę możliwości jak najbardziej kompletne. Odnosząc się do pierwszej uwagi Rzecznika, Komisja zauważyła, że zasada informowania odrzuconych oferentów drogą pocztową, faksową czy za pośrednictwem poczty elektronicznej ma zastosowanie jedynie do wstępnych zawiadomień, podczas gdy konieczność dalszej komunikacji musi być oceniana przez instytucję zamawiającą indywidualnie dla każdego przypadku. Co do drugiej z dalszych uwag, Komisja stwierdziła, że *Vademecum* określa ogólne zasady, a instytucja zamawiająca ma prawo do określenia szczególnych zasad w zakresie liczby i formy ofert oraz że zgodność postępowania oferenta z tymi zasadami podlega ocenie z uwzględnieniem zasad proporcjonalności, równego traktowania, niedyskryminacji i najszerzej konkurencji, określonych w art. 89 rozporządzenia finansowego.

PRAWO DO OBRONY W TRAKCIE POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 620/2004/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Urządnic Komisji złożył przeciwko skarżącemu, również urzędnikowi Komisji, skargę zarzucającą nękanie. Komisja powołała zespół prowadzący dochodzenie w celu wyjaśnienia zarzutów. Dochodzenie miało miejsce w momencie, kiedy nie było pisemnych zasad dotyczących takiego postępowania.

W sprawozdaniu z postępowania zespół prowadzący dochodzenie stwierdził istnienie dowodów na nękanie przez skarżącego. Na podstawie sprawozdania zaproponowano wydanie skarżącemu „upomnienia”. Upomnienie to jest rodzajem ostrzeżenia, które gdyby zostało wydane, stanowiłoby część akt skarżącego. Co więcej, z opinii Komisji wynikało, że wyniki dochodzenia przedstawione w sprawozdaniu zostały wzięte pod uwagę przez odpowiedniego dyrektora generalnego przy podejmowaniu przez niego decyzji o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko skarżącemu.

W skardze do Rzecznika skarżący między zarzucił innym, że zespół prowadzący postępowanie administracyjne naruszył jego prawo do obrony.

Rzecznik podkreślił, że respektowanie prawa do obrony stanowi ogólną zasadę prawa wspólnotowego, której należy przestrzegać nawet w przypadku braku wyraźnego przepisu.

Rzecznik uznał, że prawo do złożenia wyjaśnień miało zastosowanie w tym konkretnym przypadku. Jednakże nie było wymagane, by skarżącemu przekazano wszystkie materiały, na których opierał się zespół prowadzący dochodzenie, chyba że przed sporządzeniem końcowej wersji sprawozdania z postępowania skarżącego powiadomiono i dano mu należyta możliwość przedstawienia uwag na temat wstępnych ustaleń faktycznych poczynionych przez prowadzących dochodzenie oraz odpowiednich dowodów na poparcie tych ustaleń

Okazało się, że zespół prowadzący postępowanie zakończył przygotowanie sprawozdania i przekazał je odpowiedniemu dyrektorowi generalnemu bez poinformowania skarżącego oraz pozbawiając go możliwości skomentowania wstępnych wyników postępowania i dowodów, na których oparto orzeczenie. Według Rzecznika powyższe było brakiem poszanowania prawa skarżącego do obrony i dlatego stanowi przypadek niewłaściwego administrowania.

DOSTĘP DO ŁOWISK NA WODACH AZORSKICH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1273/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła pozwolenia na połowy przed dniem 1 sierpnia 2004 r. na „wodach Azorów”, tj. wodach otaczających Azory, grupę wysp należących do Portugalii. Po wejściu Portugalii do Wspólnoty Europejskiej w 1986 r. stosowano przepisy przejściowe w zakresie łowisk na wodach Azorów. Przepisy te, z których najważniejsze określono w rozporządzeniach Rady (WE) nr 685/95¹⁹ i 2027/95²⁰, faktycznie zastrzegają prawo Portugalii do połowów na wodach Azorów.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1954/2003²¹, które weszło w życie w dniu 14 listopada 2003 r., faktycznie uchylało stary system regulujący dostęp do wód Azorów, określony w rozporządzeniach 685/95 i 2027/95. Art. 11 przewiduje przyjęcie rozporządzenia, w terminie najpóźniej do 31 lipca 2004 r., ustalającego maksymalny roczny nakład połowowy w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego i dla każdego rodzaju rybołówstwa. Rozporządzenie to zostało przyjęte w dniu 19 lipca 2004 r. i weszło w życie 5 sierpnia 2004 r. Zgodnie z art. 15 rozporządzenia, rozporządzenia 685/95 i 2027/95 miały zostać uchylone z dniem wejścia w życie art. 11 rozporządzenia lub 1 sierpnia 2004 r., w zależności od tego, która data jest wcześniejsza.

¹⁹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 685/95 z dnia 27 marca 1995 r. w sprawie zarządzania nakładami połowowymi dotyczącymi niektórych obszarów i zasobów połowowych Wspólnoty, Dz.U. z 1995 r. L 71, str. 5.

²⁰ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2027/95 z dnia 15 czerwca 1995 r. ustanawiające system zarządzania nakładem połowowym odnoszący się do niektórych obszarów i zasobów połowowych Wspólnoty, Dz.U. z 1995 r. L 199, str. 1.

²¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1954/2003 z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie zarządzania nakładem połowowym, odnoszącego się do niektórych obszarów i zasobów połowowych Wspólnoty i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2847/93 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 685/95 i (WE) nr 2027/95, Dz.U. z 2003 r. L 289, str. 1.

Powstało pytanie, czy stary system został zniesiony w dniu 14 listopada 2003 r., kiedy to rozporządzenie 1954/2003 weszło w życie, czy w dniu 1 sierpnia 2004 r., czyli w dniu wymienionym w art. 15 rozporządzenia 1954/2003.

1 stycznia 2004 r. na wodach Azorów zaobserwowano hiszpańskie statki rybackie. Władze hiszpańskie uznały, że jest to działanie zgodne z prawem, jako że stary system został zniesiony w dniu 14 listopada 2003 r.

Regionalny rząd Azorów wniósł do Komisji skargę przeciwko Hiszpanii, argumentując, że działania hiszpańskich statków rybackich stanowią naruszenie rozporządzeń 685/95 i 2027/95.

Skarżący, portugalski poseł do Parlamentu Europejskiego, zwrócił się do Komisji o wyjaśnienie sprawy. Komisja ostatecznie wyjaśniła, że zgadza się z interpretacją rozporządzenia dokonaną przez Hiszpanię 1954/2003.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił Komisji popełnienie pomyłki prawnej oraz brak konsekwencji w opiniach Komisji.

Rzecznik przypomniał, że zasady dobrej praktyki administracyjnej wymagają, aby administracja unikała pomyłek prawnych i niekonsekwencji w publicznych oświadczeniach oraz uznawała i poprawiała ewentualne błędy. Rzecznik zwrócił również uwagę, że interpretacja Komisji w zakresie odpowiednich przepisów była oparta na zasadzie mówiącej, że w przypadku konfliktu pomiędzy dwoma aktami prawnymi, wiążący jest akt obowiązujący z datą późniejszą (*lex posterior derogat legi priori*). Zdaniem Rzecznika zastosowanie tej maksymy prawnej byłoby uzasadnione, gdyby spełnione zostały następujące warunki: (i) późniejszy z aktów nie jest zgodny z wcześniejszym oraz (ii) kwestia zależności pomiędzy tymi dwoma aktami nie została rozwiązana przez prawodawcę w inny sposób. Rzecznik zauważył, że w tym konkretnym przypadku pierwszy z warunków był spełniony. Jednakże rozporządzenie 1954/2003 zawiera wyraźny zapis dotyczący daty, w której uchylenie rozporządzeń 685/95 i 2027/95 będzie skuteczne, a datą tą nie jest dzień 14 listopada 2003 r. Rzecznik uznał, że najbardziej logiczną interpretacją tego zapisu byłoby uznanie, że zamiarem prawodawcy było, aby rozporządzenia z 1995 r. nie były uchylone ze skutkiem natychmiastowym, ale dopiero po uchwaleniu „rozporządzenia z art. 11” lub po zakończeniu okresu wystarczającego na jego uchwalenie, tj. okresu, którego zakończenie zostało ustalone przez prawodawcę na 1 sierpnia 2004 r. Rzecznik stwierdził, że taka interpretacja była potwierdzona zapisami i strukturą rozporządzenia i była także zgodna z celem art. 15 rozporządzenia 1954/2003.

Ostatecznie Rzecznik stwierdził, że sama Komisja, w uzasadnieniu do wniosku legislacyjnego złożonego 3 lutego 2004 r., potwierdziła, że rozporządzenia 685/95 i 2027/95 nie zostały jeszcze zniesione.

W tych okolicznościach Rzecznik wyraził opinię, że interpretacja Komisji dotycząca rozporządzenia 1954/2003 była błędna i niezgodna ze stanowiskiem przedstawionym w uzasadnieniu z dnia 3 lutego 2004 r.

DOSTĘP DO DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH UMOWY W CHINACH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1368/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, spółka niemiecka, należał do konsorcjum, z którym Komisja zawarła umowę o świadczenie usług przez dwóch ekspertów unijnych na stanowiskach współdyrektora oraz menedżera ds. finansowo-administracyjnych, w ramach projektu dotyczącego ochrony środowiska w Chinach. Ekspert zatrudniony przez skarżącego został mianowany na stanowisko menedżera ds. finansowo-administracyjnych, a po zawarciu aneksu do umowy zajął stanowisko zastępcy współdyrektora. Dwa lata później, Przedstawicielstwo Komisji w Pekinie poinformowało konsorcjum o decyzji wypowiedzenia umowy o świadczenie usług, gdyż ekspert nie wywiązywał się ze swoich obowiązków określonych w aneksie do umowy. Skarżący zwrócił się do Komisji z wnioskiem o dostęp do dokumentów, na podstawie których wypowiedziano umowę. Komisja wniosek odrzuciła.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił Komisji działanie niezgodne z rozporządzeniem 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu, Rady i Komisji²². Zarzucił również, że wypowiedzenie umowy było bezprawne.

Komisja utrzymywała, że dokumenty nie mogły być ujawnione, gdyż mogłoby to wpłynąć na integralność osobistą eksperta i jego interesy handlowe. Dodała również, że dokumenty mogą zostać udostępnione wyłącznie organom sądowym, po odpowiednim nakazie sądu. W kwestii wypowiedzenia umowy, Komisja zwróciła się dwa razy z pismem do konsorcjum informując, że ekspert nie wywiązuje się z nowych obowiązków, jednak sytuacja nie uległa poprawie.

Po sprawdzeniu akt Komisji oraz zbadaniu dowodów Rzecznik doszedł do wniosku, że co do wypowiedzenia umowy nie miało miejsca niewłaściwe administrowanie, jednakże Komisja nie wyjaśniła we właściwy sposób odmowy dostępu do odpowiednich dokumentów. Dlatego też Rzecznik zwrócił się do Komisji ze wstępnym zaleceniem ponownego rozpatrzenia wniosku skarżącego.

Komisja oświadczyła, że w dalszym ciągu jest przekonana o swoim właściwym postępowaniu w kwestii wniosku skarżącego. Jednakże, w duchu dobrej współpracy, ponownie rozpatrzyła sprawę i zgodziła się na częściowe udostępnienie 13 z 16 dokumentów dotyczących sprawy, usuwając niektóre nazwiska i szczegóły umowy. Skarżący przystał na ustępstwa Komisji, ale podkreślił, że nie były one wystarczające.

Rzecznik przyznał, że Komisja poczyniła pewne kroki w celu dostosowania się do jego uwag, lecz uznał, że działania podjęte w celu wykonania jego zalecenia wstępnego nie były zadowalające. Jego zdaniem Komisja nie podała wystarczającego wyjaśnienia przyczyny usunięcia nazwiska współdyrektora unijnego z niektórych dokumentów i odmowy udzielenia przynajmniej częściowego dostępu do pozostałych trzech dokumentów. Stwierdziwszy, że niewłaściwym byłoby złożenie specjalnego sprawozdania do Parlamentu Europejskiego, Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

MYLĄCE STWIERDZENIE W OPINII DOTYCZĄCEJ UPRZEDNIEJ SKARGI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2862/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Niemiecka organizacja pozarządowa zwróciła się do Biura Pomocy Humanitarnej Komisji Europejskiej (ECHO) w kwestii zawarcia ramowej umowy partnerskiej. Wniosek został odrzucony, a sposób, w jaki Komisja przeprowadziła sprawę, był podstawą pierwszej skargi złożonej przez skarżącego w 2001 r. (sprawa 1702/2001/GG). W swojej decyzji dotyczącej ww. skargi Rzecznik przedstawił kilka uwag krytycznych.

Jego zdaniem w sprawie 1702/2001/GG Komisja odwołała się do korespondencji z niemieckim Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Z korespondencji wynikało, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych poproszone o informacje dotyczące skarżącego odpowiedziało, że przeciwko skarżącemu toczy się postępowanie i z tego powodu nie można udzielić rekomendacji. W późniejszej notatce wewnętrznej członek personelu ECHO odnotował, że władze niemieckie nie były w stanie podać jakichkolwiek referencji, gdyż nie pracowały ze skarżącym i skarżący nie był im znany. Komisja dodała, że pomimo ciągłego kontaktu pomiędzy ECHO a niemieckim Ministerstwem Spraw Zagranicznych w kontekście weryfikacji niemieckich organizacji pozarządowych, władze niemieckie nie przekazały żadnych dodatkowych informacji dotyczących skarżącego.

W kolejnej skardze, złożonej we wrześniu 2004 r., skarżący odwołał się do informacji, którą otrzymał z niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Zgodnie z tą informacją, Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie czuło się w obowiązku dostarczyć ECHO dalszych informacji, a ECHO nigdy nie pytało o status postępowania dotyczącego sprawy. W związku z powyższym skarżący zarzucił, między innymi, że ECHO wbrew swoim oświadczeniom nigdy nie próbowało otrzymać aktualnych,

²²

Rozporządzenie (WE) 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

właściwych i bezsprzecznie poprawnych informacji w sprawie i skłamało Rzecznikowi, przekazując opinię w sprawie 1702/2001/GG.

Komisja utrzymywała, że odpowiednie oświadczenia nie mogła być interpretowane w sposób sugerowany przez skarżącego. W świetle informacji otrzymanych z niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Komisja zdecydowała o wstrzymaniu rozpatrywania wniosku skarżącego. Komisja utrzymywała, że oczekiwała na kolejne informacje z Ministerstwa Spraw Zagranicznych i nigdy nie twierdziła, że było inaczej.

Rzecznik zwrócił uwagę, że odniesienie do „ciągłego kontaktu” należy rozumieć jako dotyczące kontaktów w sprawie skarżącego, ale Komisja nie twierdziła, że do takich kontaktów nie doszło po tych opisanych w notatce wewnętrznej. Co więcej, trudno mu było zrozumieć, jakiej rozstrzygającej odpowiedzi instytucji, która zadeklarowała, że nie zna skarżącego, oczekiwała Komisja.

Rzecznik uznał więc, że oświadczenie Komisji, według którego niemieckie władze nie przekazały dodatkowych informacji pomimo ciągłego kontaktu, było mylące. Rzecznik sporządził krytyczną uwagę. Jednakże uznał, że nie istniały wystarczające dowody potwierdzające, że stwierdzenie było umyślnym kłamstwem. W kwestii dalszych zarzutów skarżącego Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

OBSŁUGA SKARGI PRZECIW PRYWATNEJ FIRMIE

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3622/2004/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Obywatel niemiecki mieszkający we Francji korzystał z usług francuskiego operatora telekomunikacyjnego Tele 2. Chciał opłacać rachunki poprzez rozliczenie bezpośrednie z jego rachunku prowadzonego przez bank niemiecki. Jednakże, operator Tele 2 odmówił poinformowania go, w jaki sposób przeprowadzać takie transakcje tj. nie podał kodów IBAN (międzynarodowy numer rachunku bankowego) i BIC (kod identyfikacyjny banku). Uznając, że postępowanie operatora stanowiło naruszenie przepisów dotyczących rynku wewnętrznego obowiązujących w krajach Unii Europejskiej, skarżący złożył do Komisji skargę przeciwko Tele 2.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił, że Komisja niewłaściwie zajęła się jego skargą.

Odnosząc się do istoty sprawy, Komisja stwierdziła, że Tele 2 nie naruszyło odpowiednich przepisów, ponieważ nie precyzują one, że spółka ma obowiązek akceptacji szczególnego sposobu płatności za usługi. Przepisy określają jedynie, że niedopuszczalne jest nierówne traktowanie krajowych i zagranicznych instrumentów płatności. Jako że operator Tele 2 nie wystawiał faktur na podmioty zagraniczne, miał on prawo odmowy podania skarżącemu międzynarodowych danych banku. Komisja stwierdziła, że w tamtym czasie nie istniała w UE możliwość rozliczania bezpośredniego z konta bankowego poza granicami danego kraju. Dodała również, że pracuje nad stworzeniem jednolitego obszaru płatności obejmującego ogólnoeuropejski system rozliczania bezpośredniego oraz że zamierza wystąpić w roku 2005 z wnioskiem dotyczącym dyrektywy regulującej powyższą kwestię.

Rzecznik uznał za słuszne stwierdzenie Komisji, że operator Tele 2 nie dopuścił się naruszenia prawa wspólnotowego. Wyraził ubolewanie, że w UE nie istnieje możliwość rozliczania bezpośredniego pomiędzy państwami członkowskimi, lecz zauważył, że Komisja zapowiedziała przedsięwzięcie w przyszłości kroków zmierzających do zmiany obecnej sytuacji.

Jednakże, w kwestii aspektów proceduralnych, Rzecznik stwierdził, że nic nie sugerowało, iż gwarancje proceduralne dotyczące obsługi skarg o naruszenie zostały zachowane w omawianym przypadku. Komunikat Komisji z 2002 r. do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący stosunków ze skarżącym w odniesieniu do naruszeń prawa Wspólnoty²³ przewiduje, że pisma krytykujące postępowanie firm prywatnych nie muszą być rejestrowane jako

skargi, z tym że jeśli Komisja postanowi nie rejestrować pisma jako skargi, jego autor powinien zostać odpowiednio poinformowany. Rzecznik zwrócił uwagę, że w omawianej sprawie powyższe reguły nie miały zastosowania. Ponadto Rzecznik uznał, że zgodnie z zasadami dobrej praktyki administracyjnej Komisja powinna była poinformować skarżącego o wynikach zapytań Komisji adresowanych do władz francuskich w kwestii postępowania Tele 2. Informacje te jednak nie zostały przekazane, zanim skarżący nie zwrócił się do Rzecznika. W związku z powyższym Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

BRAK MOŻLIWOŚCI UCZESTNICTWA W PROGRAMIE UE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ZAROBKOWĄ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2673/2004/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący został zawiadomiony przez Komisję, że grupa, do której należał, nie spełnia kryteriów kwalifikujących do programu UE mającego na celu publiczne rozpowszechnianie informacji o rozszerzeniu UE, ponieważ długoletnia praktyka administracyjna wyklucza z takich programów podmioty prowadzące działalność zarobkową. W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił, że praktyka Komisji jest błędna.

Komisja wyjaśniła, że wykluczenie podmiotów prowadzących działalność zarobkową nie było kwestią „praktyki administracyjnej”, a opierało się na szeregu szczególnych względów. Po pierwsze, unijna pomoc finansowa nie może skutkować zyskami odbiorców. Komisja uznała, że ryzyko zysku było większe w przypadku prywatnych podmiotów prowadzących działalność zarobkową niż w przypadku organizacji społecznych, która to grupa według Komisji nie obejmuje podmiotów prowadzących działalność zarobkową. Po drugie, społeczeństwo obywatelskie zapewnia efekt multiplikacji, który byłby przydatny w tym konkretnym programie. Po trzecie, informacje o rozszerzeniu UE rozpowszechniane przez organizacje społeczne działające w interesie publicznym są bardziej wiarygodne dla obywateli niż informacje przekazywane przez podmioty prowadzące działalność zarobkową.

Rzecznik zwrócił uwagę, że w zaproszeniu do składania wniosków instytucje UE określają kryteria wyboru i inne warunki z zachowaniem daleko idącej swobody działania. Rzecznik mógł jednak zbadać, czy działania instytucji mieściły się w ramach tych uprawnień dyskrejonalnych.

Co do pierwszego stwierdzenia Komisji, że w przypadku podmiotów prowadzących działalność zarobkową istnieje większe ryzyko zysku, Rzecznik zauważył przede wszystkim, że Komisja była uprawniona do podjęcia decyzji, iż program nie powinien przynosić zysków odbiorcom funduszy UE. Rzecznik zwrócił jednak uwagę, że ten sam cel można było prawdopodobnie osiągnąć poprzez wyraźne sformułowanie warunku w umowach o przyznanie dotacji. Wydaje się zatem, że obawy Komisji płynęły z przypuszczenia, że podmioty prowadzące działalność zarobkową w mniejszym stopniu respektowałyby warunki umowy niż organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Rzecznik wyraził wątpliwości, czy takie przypuszczenie było uzasadnione. Jednakże, w kwestii drugiego i trzeciego argumentu Komisji, według Rzecznika nie było potrzeby dalszego prowadzenia dochodzenia w tej sprawie.

Drugi i trzeci argument Komisji w gruncie rzeczy dotyczył korzyści ze skoncentrowania programu na organizacjach społeczeństwa obywatelskiego działających w interesie publicznym. Komisja miała powody uznać, że największe korzyści przyniosą organizacje społeczne. Zdaniem Rzecznika, skarżący nie udowodnił, że Komisja przekroczyła swoje uprawnienia dyskrejonalne wyłączając podmioty prowadzące działalność zarobkową z możliwości uczestnictwa w przetargu. W związku z tym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

Rzecznik sporządził również krytyczną uwagę dotyczącą braku potwierdzenia przez Komisję otrzymania wniosków przesłanych przez skarżącego i innych wnioskodawców w odpowiedzi na zaproszenie do składania wniosków.

3.4.4 Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)

BRAK WSKAZANIA PRZEZ OLAF PRAWDOPODOBNEGO CZASU TRWANIA DOCHODZENIA

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 140/2004/PB przeciwko Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)

Urzędnik złożył skargę na OLAF dotyczącą sposobu działania Urzędu w związku z przekazaną przez niego informacją o podejrzeniu zaistnienia przypadków niezgodności z prawem w organie Wspólnoty, dla którego pracował. Skarżący między innymi zarzucił OLAF nieudzielenie informacji o rozsądnym terminie koniecznym do zbadania jego skargi. Odpowiedni, wówczas obowiązujący przepis zawierał warunek związany ze zgłaszaniem przez pracowników wykroczeń, o których dowiedzieli się pełniąc obowiązki służbowe („whistle-blowing”), mówiący, że urzędnik musi „pozostawić [OLAF] lub Komisji rozsądny termin na podjęcie stosownego działania” zanim może poinformować szefów innych określonych instytucji Wspólnoty o podejrzeniu naruszenia. Przepis ten ponadto określał „rozsądny termin” jako „czas, w którym Urząd lub Komisja wskazała ewentualną konieczność przeprowadzenia dochodzenia” oraz przewidywał, że „urzędnik lub pracownik zostaje o tym stosownie poinformowany”.

OLAF utrzymywał, że sprawa nie dotyczy tego przepisu, ponieważ skarżący nie stwierdził, iż poniósł negatywne konsekwencje ujawnienia informacji poza Komisją czy OLAF. Urząd oświadczył również, że nawet jeśli przepis ten obowiązywałby, w tym przypadku byłby w pełni przestrzegany, gdyż skarżący nie wskazał, że w jego mniemaniu rozsądny termin upłynął.

Rzecznik stwierdził: (i) że celem wspomnianego przepisu jest umożliwienie urzędnikowi uzyskania wiedzy o tym, kiedy może ujawnić informacje poza Komisją lub OLAF, bez ponoszenia negatywnych konsekwencji; (ii) że przepis nie wymaga, aby urzędnik już poniósł negatywne konsekwencje lub wystąpił o informacje dotyczące rozsądnego terminu oraz (iii) że przepis jednoznacznie i w każdym przypadku zobowiązuje OLAF do udzielenia urzędnikowi informacji o terminie, w którym Urząd powinien zakończyć dochodzenie w sprawie związanej ze zgłoszeniem wykroczenia. W związku z tym Rzecznik sporządził uwagę krytyczną dotyczącą załatwienia sprawy przez OLAF, przypominając jednocześnie, że najwyższą władzą określającą znaczenie i wykładnię prawa wspólnotowego jest Trybunał Sprawiedliwości.

Uwaga

Zmieniony Regulamin pracowniczy (2004 r.) zawiera szczegółowe przepisy regulujące tę kwestię (Tytuł II „Prawa i obowiązki urzędników”).

3.4.5 Europejski Bank Inwestycyjny

KORESPONDENCJA ELEKTRONICZNA Z KANDYDATEM UBIEGAJĄCYM SIĘ O PRACĘ

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1700/2004/MF przeciwko Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu

W ramach procedury selekcji Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) umieścił skarżącego na liście kandydatów. Dnia 30 maja 2002 r. skarżący przesłał za pośrednictwem poczty elektronicznej list

z prośbą o informacje dotyczące możliwości rozpoczęcia przez niego pracy w EBI. Tego samego dnia kierownik Działu Zasobów Ludzkich EBI przesłał skarżącemu dwie wiadomości elektroniczne. W pierwszej napisał, że „[skarżący] oszalał” i wskazał, że skarżący przesłał podanie ponad 18 kierownikom wydziałów. W drugiej poradził skarżącemu, aby przestał pisać dalsze e-maile. Wystosował także następujące stwierdzenie: „Byłbym wdzięczny, jeśli powstrzymałby się Pan od działań, które z konieczności nie sprzyjają Pańskiej kandydaturze”.

W skardze do Rzecznika głównym zarzutem skarżącego było obraźliwe i zastraszające zachowanie kierownika Działu Zasobów Ludzkich EBI w stosunku do skarżącego w dwóch wiadomościach elektronicznych z dnia 30 maja 2002 r.

EBI wyjaśnił, że pierwsza z dwóch wiadomości została przesłana skarżącemu przez pomyłkę i że EBI szczerze ubolewa nad jej treścią. Natomiast druga wiadomość nie czyniła ze skarżącego obiektu zastraszania. Kierownik wydziału przesłał wiadomość jedynie z zamiarem pomocy skarżącemu, doradzając mu, że częste kontaktowanie się z EBI w związku z możliwością zatrudnienia może zmniejszyć jego szanse.

Rzecznik stwierdził, że język pierwszej wiadomości elektronicznej byłby jednoznacznie uznany za niestosowny, jeżeli wiadomość ta byłaby celowo adresowana do skarżącego. Ponieważ EBI wyjaśnił, że e-mail został wysłany do skarżącego omyłkowo, Rzecznik uznał, iż brak jest podstaw do prowadzenia dalszego dochodzenia w związku z tym aspektem skargi.

Rzecznik zwrócił uwagę, że drugi e-mail wysłany przez EBI dnia 30 maja 2002 r. podawał związek między e-mailami skarżącego a jego kandydaturą, tzn. że jego kandydatura może zostać odrzucona, jeśli skarżący będzie nadal przysyłał e-maile z prośbą o informacje. Rzecznik wskazał, że EBI, odpowiadając na prośbę skarżącego o informacje, użył terminów, które przez przeciętnego czytelnika mogą być rozumiane jako groźba, co stanowi naruszenie art. 11 i art. 12 ust. 1 Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. W związku z tym Rzecznik sporządził uwagę krytyczną.

OBSŁUGA WNIOSKU O DOSTĘP DO INFORMACJI PRZEZ EBI

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3442/2004/PB przeciwko Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu

Skarżący zwrócił się o informacje dotyczące pożyczek, których Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) udzielał przez banki pośredniczące na małe i średnie projekty związane z energią odnawialną. Skarżący zarzucił EBI niesłuszne odrzucenie jego wniosku. EBI wyjaśnił swą politykę w następujący sposób: „[ujawnianie szczegółowych informacji dotyczących ogólnego przydziału pożyczek leży w kompetencjach banku pośredniczącego (...). Na życzenie EBI dostarcza dane zbiorcze dotyczące całości finansowania z pożyczek w rozbiciu na kraje i sektory”. Według EBI praktyka ta opiera się na założeniu, że końcowy beneficjent pozostaje w stosunku umownym z bankiem pośredniczącym, a nie z EBI oraz że EBI nie może ujawniać informacji, które stanowią część poufnego stosunku między bankiem pośredniczącym a beneficjentem końcowym. W świetle odpowiednich wyjątków przewidzianych w zasadach publicznego dostępu do dokumentów EBI założenie takie jest uprawnione. W związku z powyższym Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

Skarżący zarzucił również, że nastąpiły opóźnienia w odpowiedzi EBI na jego skargę dotyczącą odmowy udzielenia dostępu do wyżej wspomnianych informacji. EBI oświadczył, że wobec złożoności przedmiotowe skargi konieczne było oczekiwanie na możliwość pełnych konsultacji ze wszystkimi odpowiednimi ekspertami.

W ocenie zarzutów Rzecznik wskazał, że dobra praktyka administracyjna polega na odpowiadaniu na skargi w rozsądnym terminie, a w każdym przypadku w terminie, który ewentualnie określiła dana instytucja. W omawianym przypadku termin określony przez EBI w jego własnym Kodeksie Dobrej Praktyki Administracyjnej wynosił dwa miesiące. Rzecznika nie przekonały udzielone przez EBI wyjaśnienia opóźnienia odpowiedzi, bowiem nie zrozumiał on, dlaczego EBI uważa

wysunięte kwestie za „złożone” w rozumieniu odpowiedniego przepisu Kodeksu dobrej praktyki administracyjnej EBI. Zatem Rzecznik uznał brak odpowiedzi EBI na skargę skarżącego z dnia 9 lipca 2004 r. w terminie dwóch miesięcy określonym w Kodeksie dobrej praktyki administracyjnej EBI za przypadek niewłaściwego administrowania i sporządził uwagę krytyczną.

3.5 ZALECENIA WSTĘPNE PRZYJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ

3.5.1 Komisja Europejska

OGRANICZENIA WIEKOWE W PROGRAMIE STAŻY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2107/2002/(BB)PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła zasad regulujących okresy staży w Komisji, które wyraźnie wymieniały ograniczenie wiekowe wynoszące 30 lat. Skarżący zarzucił, że ograniczenie wiekowe jest przejawem dyskryminacji ze względu na wiek i jest niezgodne z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Art. 21 Karty Praw Podstawowych stanowi, że: „Zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na [...] wiek [...]”. Zgodnie z ustalonym prawem orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości różne traktowanie ma charakter dyskryminacji, jeżeli nie jest uzasadnione czynnikami obiektywnymi.

Komisja utrzymywała, że ograniczenie wiekowe do 30 roku życia jest obiektywnie uzasadnione, ponieważ program staży Komisji skierowany jest do młodych osób, które rozpoczynają karierę zawodową, w związku z czym ograniczenie wiekowe nie ma charakteru dyskryminacji i jest zgodne z art. 21 Karty Praw Podstawowych.

Po dokładnym rozpatrzeniu argumentów Komisji Rzecznik przyjął pogląd, że ograniczenie wiekowe istniejące w programie staży stanowi nieuzasadnioną dyskryminację. W związku z tym dnia 15 czerwca 2004 r. Rzecznik wystosował zalecenie wstępne dla Komisji, według którego powinna ona znieść ograniczenie wiekowe.

Dnia 29 marca 2005 r. Komisja poinformowała Rzecznika, że przyjęła nowe zasady dotyczące programu staży, które nie zawierają ograniczenia wiekowego. Zasady te weszły w życie od dnia 1 marca 2005 r.

Na podstawie dochodzenia Rzecznik uznał, że Komisja przyjęła jego zalecenie wstępne i że działanie podjęte przez Komisję jest zadowalające. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę.

Rzecznik zwrócił również uwagę, że kilka innych instytucji i organów Wspólnoty stosuje ograniczenie wiekowe w programach staży. Dlatego też oświadczył, że rozpocznie dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie tych programów.

ANULOWANIE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWEGO

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2111/2002/MF (Poufne) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący przedłożył Przedstawicielstwu Komisji we Francji projekt dotyczący strategii komunikacyjnych związanych z rozszerzeniem UE. Projekt obejmował trzy wizyty prasowe. W listopadzie 2001 r. Komisja podjęła zobowiązanie finansowe polegające na współfinansowaniu

projektu skarżącego na sumę w wysokości 94 854 EUR z przeznaczeniem na trzy wizyty prasowe. Jednakże cztery tygodnie przed końcową częścią projektu związaną z trzecią wizytą prasową Przedstawicielstwo Komisji we Francji postanowiło anulować zobowiązanie.

W skardze do Rzecznika skarżący domagał się zwrotu kosztów i odszkodowania za powstałe szkody.

Komisja utrzymywała, że decyzja o anulowaniu zobowiązania nie stanowi jednostronnego odstąpienia od zobowiązania umownego oraz że Komisja nie posiada zobowiązań prawnych wobec skarżącego. W rezultacie nie istnieje kwestia poniesionych szkód.

Rzecznik powołał się na art. 10 Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. Zauważył on, że skarżącego poinformowano, iż projekt został zatwierdzony, a określone koszty zostaną pokryte. Rzecznik ponadto zwrócił uwagę, że Komisja współfinansowała dwie pierwsze wizyty prasowe. Rzecznik stwierdził, że w tych okolicznościach skarżący mógł zasadnie oczekiwać współfinansowania przez Komisję ostatniej wizyty prasowej.

Rzecznik złożył propozycję rozwiązania polubownego, w której zasugerował Komisji podjęcie środków w celu zapewnienia, że sytuacja skarżącego będzie w miarę możliwości identyczna z sytuacją, w której by się znalazł, jeśli nie doszłoby do niewłaściwego administrowania. Może to wiązać się z rozsądną propozycją rekompensaty finansowej.

Komisja poinformowała Rzecznika, że postanowiła przyjąć propozycję. Skarżący jednak zaznaczył, że pomimo tego zobowiązania, Komisja nie skontaktowała się z nim. Zatem Rzecznik wystosował zalecenie wstępne wzywające Komisję do bezzwłocznego skontaktowania się ze skarżącym z zamiarem ustalenia uczciwego rozstrzygnięcia, które wiązałyby się z propozycją rozsądnego odszkodowania.

Komisja wreszcie zgodziła się wypłacić skarżącemu odszkodowanie w wysokości 56 000 EUR, które zadowoliło skarżącego. W związku z powyższym Rzecznik zamknął sprawę.

WYBÓR UCZNIÓW DO SZKÓŁ EUROPEJSKICH

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1435/2003/MF przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący wystąpili o przyjęcie syna do anglojęzycznej grupy w szkole podstawowej wchodzącej w skład Szkoły Europejskiej w Ixelles w Brukseli na rok szkolny 2003/2004, lecz ich podanie zostało odrzucone. W skardze do Rzecznika skarżący zarzucili, że nie podano im powodów decyzji o odrzuceniu podania i żądali jej unieważnienia.

Komisja oświadczyła, że zasady przyjmowania uczniów do Szkół Europejskich zostały zatwierdzone przez zarząd, który postanowił, że „decyzję o przyjęciu do jednej z grup językowych Szkół Europejskich (przedszkola, szkoły podstawowej i szkoły średniej) co do zasady podejmuje się na podstawie języka, którym głównie posługuje się uczeń”. W przypadku skarżących językami używanymi w domu były włoski i hiszpański. Syn skarżących miał prawo do zapisu do Szkoły Europejskiej, z tym że niekoniecznie do grupy językowej wybranej przez rodziców.

Rzecznik zauważył, że w piśmie przesłanym do skarżących w dniu 25 września 2003 r. dyrektor Szkoły Europejskiej w Ixelles wspominał zarówno języki, którymi według niego głównie posługiwał się syn skarżących, tj. hiszpański i włoski, jak i brak wolnych miejsc w anglojęzycznej grupie. Decyzja zapadła więc w oparciu o te dwa fakty. Jeżeli jednak przyjęcie do konkretnej grupy językowej zależało od głównych języków używanych przez ucznia, trudno było zrozumieć, dlaczego dyrektor wspominał również brak wolnych miejsc w grupie anglojęzycznej, zważywszy, że według niego ten język nie należał do języków, którymi głównie posługiwał się syn skarżących. Z drugiej strony, jeżeli przyjęcie do konkretnej grupy językowej zależało od dostępności miejsc w tej grupie, trudno było zrozumieć, dlaczego dyrektor wspominał również języki, którymi głównie posługiwał się syn skarżących. Rzecznik uznał zatem, że pismo dyrektora Szkoły Europejskiej w Ixelles nie było

na tyle jasne, aby umożliwić skarżącemu zrozumienie powodów decyzji o nieprzyjęciu ich syna do grupy anglojęzycznej. Był to przypadek braku przejrzystości procedury wyboru uczniów, a więc niewłaściwego administrowania.

Rzecznik wystosował zalecenie wstępne dla Komisji, według którego powinna ona podjąć starania w celu wyjaśnienia warunków przyjmowania uczniów do anglojęzycznych grup w Szkołach Europejskich.

W szczegółowej opinii Komisja poinformowała Rzecznika, że zarząd postanowił, iż Rada Inspektorów przeprowadzi ogólne badanie organizacji grup językowych w Szkołach Europejskich. Komisja oświadczyła również, że tymczasem przekazała sekretarzowi generalnemu Szkół Europejskich wniosek o wyjaśnienie kryteriów przyjmowania uczniów. W celu wspierania dobrego zarządzania, przejrzystości i odpowiedzialności w systemie Szkół Europejskich Komisja rozpoczęła szerokie konsultacje w sprawie rozwoju Szkół Europejskich, które miały trwać do 30 czerwca 2005 r.

Skarżący poinformowali służby Rzecznika, że szczegółowa opinia Komisji ich zadowala i że ich syna przyjęto do anglojęzycznej grupy na rok szkolny 2005/2006. Rzecznik uznał, że Komisja przyjęła jego zalecenie wstępne, a środki przez nią podjęte są dostateczne. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę.

DOSTĘP DO DOKUMENTU POCHODZĄCEGO Z PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO W ZWIĄZKU Z PROCEDURĄ NADMIERNEGO DEFICYTU

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 116/2005/MHZ przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, poseł do Parlamentu Europejskiego, zwrócił się do Komisji o dostęp do pisma przesłanego Komisji w marcu 2004 r. przez ówczesnego Ministra Finansów Portugalii w ramach procedury nadmiernego deficytu. Komisja, powołując się na art. 4 ust. 1 lit. a) tiret czwarte rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji²⁴, odrzuciła wniosek uzasadniając, że ujawnienie pisma naruszyłoby ochronę interesu publicznego w odniesieniu do finansowej, monetarnej czy ekonomicznej polityki tego państwa członkowskiego.

Skarżący zarzucił Komisji zbyt ogólną interpretację wspomnianego wyjątku i żądał dostępu do dokumentu.

Komisja utrzymywała, że ujawnienie pisma niekorzystnie wpłynie na politykę ekonomiczno-finansową rządu Portugalii. Komisja ponadto stwierdziła, że skoro uznała, iż wyjątek ten uniemożliwia jej ujawnienie rzeczowego pisma, nie skonsultowała się z władzami portugalskimi przed odrzuceniem wniosku skarżącego.

Rzecznik następnie zwrócił się na piśmie do Stałego Przedstawicielstwa Portugalii przy Unii Europejskiej z prośbą o opinię władz portugalskich dotyczącą tego, czy ujawnienie wspomnianego pisma niekorzystnie wpłynie na politykę gospodarczo-finansową rządu portugalskiego. W odpowiedzi władze portugalskie wyraziły zdanie, że pismo to nie zawiera elementów mogących wpłynąć na politykę gospodarczo-finansową Portugalii, a zatem może zostać ujawnione skarżącemu.

Rzecznik przekazał odpowiedź władz portugalskich Komisji i poprosił ją o poinformowanie go, czy Komisja jest gotowa udzielić dostępu do przedmiotowego pisma. Jako że Komisja nie odpowiedziała w przewidzianym terminie, Rzecznik sporządził zalecenie wstępne dla Komisji, zgodnie z którym powinna ona ponownie rozważyć kwestię udzielenia odmowy dostępu do tego dokumentu.

Wkrótce po sporządzeniu zalecenia wstępnego Rzecznik otrzymał od Komisji odpowiedź na swój wcześniejszy wniosek. W odpowiedzi tej Komisja zgodziła się udzielić skarżącemu dostępu

²⁴

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. z 2001 r. L 145, str. 43.

do odpowiedniego dokumentu i załączyła jego kopię. Komisja również przeprosiła za zwłokę w odpowiedzi Rzecznikowi.

Rzecznik uznał, że odpowiedź Komisji w istocie stanowi przyjęcie zalecenia wstępnego i podaje zadowalające środki jego wykonania.

3.5.2 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

MYLĄCE INFORMACJE W KOMUNIKACIE DLA PRASY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3446/2004/GG przeciwko Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

Skarżący, który wcześniej był korespondentem niemieckiego tygodnika *Stern* w Brukseli, złożył szereg skarg do Rzecznika przeciwko OLAF. Sprawa 1840/2002/GG dotyczyła oskarżeń wysuniętych przez OLAF o łapownictwo przy zdobyciu poufnych dokumentów Urzędu wykorzystanych przez skarżącego w dwóch artykułach prasowych. Po przeprowadzeniu dochodzenia Rzecznik sporządził w tej sprawie krytyczną uwagę (patrz *Sprawozdanie roczne 2004* Rzecznika). Sprawa 2485/2004/GG (patrz sekcja 3.7.3 poniżej) dotyczyła błędnych i mylących oświadczeń OLAF przekazanych podczas dochodzenia Rzecznika w sprawie 1840/2002/GG.

Niniejsza sprawa związana była z komunikatem dla prasy dotyczącym czerwca 2004 r., który OLAF opublikował na swojej stronie internetowej, a który zawierał odniesienia do artykułów w *Süddeutsche Zeitung* i *EUobserver* na temat konfliktu skarżącego z OLAF. Skarżący zarzucił, że cytując te artykuły w sposób tendencyjny i zniekształcający ich znaczenie, OLAF zachował się nieobiektywnie i stronniczo. Na wniosek skarżącego OLAF zmienił już odpowiedni fragment. Skarżący uważał jednak, że jest on nadal mylący. Domagał się natychmiastowego wycofania lub poprawienia tekstu przez OLAF.

Rzecznik stwierdził, że tekst OLAF wyraźnie sugeruje, iż były rzecznik prasowy Komisji potwierdził zarzuty wobec skarżącego. Jednakże, według artykułu w *Süddeutsche Zeitung*, rzecznik prasowy raczej uściślił i stonował swe wypowiedzi. W związku z tym Rzecznik stwierdził, że tekst OLAF jest mylący.

Ponadto w komunikacie OLAF dla prasy znalazła się informacja, że zastępca rzecznika prasowego OLAF powiedział *EUobserver*, iż nie widzi podstaw do sprostowania artykułu w *Süddeutsche Zeitung*. Jednakże, ponieważ OLAF nie przedstawił treści tego artykułu prawidłowo, Rzecznik stwierdził, iż zniekształcono znaczenie wypowiedzi rzecznika prasowego. W związku z tym w zaleceniu wstępnym Rzecznik zwrócił się do OLAF o dokonanie przeglądu i poprawienie komunikatu dla prasy.

W odpowiedzi OLAF zasugerował trzy możliwości wykonania zalecenia wstępnego Rzecznika: (i) usunięcie dwóch akapitów z komunikatu dla prasy; (ii) zmianę jednego akapitu lub (iii) usunięcie wszystkich analiz prasowych ze strony internetowej OLAF i zamknięcie tego serwisu. Rzecznik poinformował OLAF, że dwie pierwsze możliwości prawdopodobnie rozwiążą problem i że skarżący uznał drugą możliwość za szczególnie odpowiednią. Wobec tego OLAF zmienił treść odnośnego akapitu, a skarżący uznał, że OLAF dokonał koniecznych poprawek.

Chociaż Rzecznik przyjął do wiadomości, że skarżący szerzej skrytykował OLAF, przyjął pogląd, iż OLAF uznał zalecenie wstępne i podjął zadowalające środki w celu jego wykonania. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę.

3.6 SPRAWY ZAMKNIĘTE Z INNYCH POWODÓW

3.6.1 Komisja Europejska

SKARGA Z ART. 226 DOTYCZĄCA PRZENIESIENIA EMERYTURY

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1423/2004/ELB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, pracownik czasowy Parlamentu Europejskiego, nabył wcześniej prawo do świadczeń emerytalnych, pracując w sektorze rolnictwa we Francji. Bezskutecznie usiłował on przenieść to prawo do świadczeń emerytalnych do wspólnotowego systemu emerytalnego zgodnie z Regulaminem pracowniczym. Wobec tego złożył do Komisji skargę z art. 226 przeciwko Francji.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił Komisji niewłaściwe rozpatrzenie jego skargi z art. 226.

Komisja wyjaśniła, że za zgodą francuskiego Ministerstwa Spraw Społecznych francuski zakład emerytalny rozważa możliwość przeniesienia prawa do emerytury, niezależnie od tego, czy Francja ratyfikowała specjalne porozumienie dotyczące przenoszenia praw do świadczeń emerytalnych. Komisja doradziła skarżącemu zwrócić się do administracji instytucji, dla której skarżący pracuje (tj. Parlamentu), z prośbą, aby wystosowała do właściwego francuskiego zakładu emerytalnego upomnienie wraz z uzasadnieniem. Komisja stwierdziła, że w tym momencie nie należy wnosić sprawy do Trybunału Sprawiedliwości. Jednak jeżeli w krótkim terminie nie zostanie osiągnięty rezultat, Komisja zmieni swe stanowisko i wniesie sprawę do Trybunału. Komisja następnie poinformowała Rzecznika o odpowiedzi przesłanej przez francuski zakład emerytalny, w której oświadczył on, że wobec pracowników sektora rolnictwa można zastosować przepisy podobne do tych, które stosuje w ogólnym systemie, oraz że ponownie rozpatrzy wnioski, które do niego wpłynęły.

Na podstawie dostępnych dowodów dotyczących będącego w toku działania Komisji, zmierzającego do zapewnienia zgodności z prawem wspólnotowym w tej sprawie, Rzecznik uznał, że Komisja nie wykroczyła poza nadane jej prawem upoważnienia w zakresie kompetencji strażnika Traktatu. Rzecznik uznał za wskazane wystosowanie dalszej uwagi stwierdzającej, że w jego mniemaniu Komisja zobowiązuje się do znalezienia rozwiązania umożliwiającego skarżącemu korzystanie z praw przysługujących mu jako pracownikowi Wspólnot Europejskich.

SKARGA Z ART. 226 W TRAKCIE POSTĘPOWANIA PRZED KRAJOWYM SĄDEM NAJWYŻSZYM

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3254/2004/(OV)ID przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga do Rzecznika zawierała zarzut, że Komisja niewłaściwie rozpatrzyła złożoną przez skarżącego skargę z art. 226, dotyczącą nieuznania skarżącego przez władze greckie za inżyniera chemii na podstawie kwalifikacji zawodowych w zakresie inżynierii materiałowej, które uzyskał on w Wielkiej Brytanii. Skarżący w szczególności zarzucił Komisji mylną interpretację i nieprawidłowe stosowanie dyrektywy 89/48/EWG²⁵ oraz art. 43 i 47 Traktatu WE w jego przypadku.

Decydując o zasadności wszczęcia dochodzenia w sprawie skargi, Rzecznik sprawdził, czy ocena istoty skargi będzie wiązać się z rozpatrzeniem kwestii prawnych lub faktów wskazanych w pozwie wniesionym do sądu wspólnotowego lub krajowego. Jest to tym bardziej istotne w przypadku skargi dotyczącej kwestii związanych z wykładnią i stosowaniem ustawodawstwa krajowego, bowiem sądy krajowe są w stanie rozpatrzyć takie kwestie lepiej niż Rzecznik.

²⁵

Dyrektywa Rady 89/48/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych, przyznawanych po ukończeniu kształcenia i szkolenia zawodowego trwających co najmniej trzy lata, Dz.U. z 1989 r. L 19, str. 16.

Po dokładnym zbadaniu skargi, uwag skarżącego dotyczących opinii Komisji oraz pozwu o unieważnienie wniesionego przez skarżącego do Rady Stanu (najwyższego sądu administracyjnego) Grecji we wrześniu 2004 r. Rzecznik stwierdził, że ocena istoty zarzutu skarżącego będzie wiązać się z dogłębnym rozpatrzeniem kwestii podniesionych w pozwie skarżącego wniesionego do Rady Stanu Grecji, w tym między innymi zagadnień odnoszących się do wykładni i stosowania ustawodawstwa greckiego dotyczącego uregulowania w Grecji działalności zawodowej „inżyniera ds. materiałów ze specjalizacją chemia i technologia polimerów” oraz związku tej działalności z działalnością wchodzącą w zakres zawodu inżyniera chemii, zgodnie z uregulowaniami w tym państwie członkowskim. W tych okolicznościach Rzecznik uznał dalsze dochodzenie i rozpatrywanie skargi za bezzasadne, gdyż w swej istocie stanowiłoby to powielanie postępowania sądowego z powództwa skarżącego przed Radą Stanu Grecji.

Rzecznik jednak wyjaśnił okoliczności, w których skarżący może ponowić skargę do Rzecznika po zakończeniu krajowego postępowania sądowego.

BEZPŁATNE WYPOŻYCZANIE KSIĄŻEK Z BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Streszczenie decyzji dotyczącej skarg połączonych nr 3452/2004/JMA i innych przeciwko Komisji Europejskiej

Rzecznik otrzymał szereg skarg dotyczących decyzji Komisji o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Hiszpanii w związku z wdrożeniem dyrektywy 92/100 w sprawie praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej²⁶.

Według skarżących Komisja przyjęła pogląd, iż praktyka stosowana przez hiszpańskie biblioteki publiczne, polegająca na nieodpłatnym wypożyczeniu książek, jest sprzeczna z dyrektywą. Zarzucili oni, że interpretacja dyrektywy przez Komisję i wynikająca z niej decyzja o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Hiszpanii podważa rację bytu bibliotek publicznych jako placówek świadczących usługi publiczne oraz stoi w sprzeczności z podstawowymi prawami obywateli do dostępu do kultury.

Jako część dochodzenia w tej sprawie Rzecznik zwrócił się o informacje do krajowych i regionalnych rzeczników z Europejskiej Sieci Rzeczników. Odpowiedzi z Sieci wskazywały, że wiele państw członkowskich było w stanie właściwie wdrożyć dyrektywę 92/100 stosując sposoby, które nie wiązały się z obciążaniem użytkowników opłatami za wypożyczenie książek z bibliotek publicznych.

Komisja wyjaśniła, że powodem wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego nie było nieodpłatne wypożyczenie książek przez biblioteki publiczne w Hiszpanii, lecz fakt, iż władze hiszpańskie nie zapewniły autorom wynagrodzenia z tytułu wypożyczenia ich utworów w bibliotekach publicznych. Przestrzeganie praw autorskich i praw pokrewnych oraz wynagrodzenie z tytułu tych praw, zgodnie z dyrektywą 92/100, nie oznacza braku możliwości nieodpłatnego wypożyczenia książek ani wymogu uiszczania przez biblioteki dodatkowych opłat. W większości państw członkowskich wynagrodzenie to jest finansowane przez odpowiednie władze publiczne. Komisja również poinformowała Rzecznika, że skierowała sprawę do Trybunału Sprawiedliwości (sprawa C-36/05).

Ze względu na postępowanie sądowe przed Trybunałem Sprawiedliwości Rzecznik zakończył rozpoznawanie sprawy. Podkreślił, że jego dochodzenie, a zwłaszcza współpraca z krajowymi rzecznikami, pomogło wyjaśnić skarżącym powody działań Komisji oraz możliwości prawidłowego wdrożenia dyrektywy.

²⁶

Dyrektywa Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej, Dz.U. z 1992 r. L 346, str. 61.

3.7 SPRAWY ZAMKNIĘTE PO OTRZYMANIU SPRAWOZDANIA SPECJALNEGO

3.7.1 Rada Unii Europejskiej

NIEPRZEKONUJĄCE POWODY UTRZYMANIA NIEJAWNOŚCI DZIAŁALNOŚCI PRAWODAWCZEJ

Streszczenie sprawozdania specjalnego na podstawie skargi nr 2395/2003/GG przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Skarżący, niemiecki poseł do PE i przedstawiciel młodzieżówki Unii Chrześcijańskich Demokratów (CDU), zarzucili, że regulamin Rady jest niezgodny z art. 1 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, według którego Rada oraz inne instytucje i organy Wspólnoty zobowiązane są podejmować decyzje z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości.

Rada utrzymywała, że stopień jawności posiedzeń Rady jest przedmiotem wyboru politycznego dokonywanego przez Radę. Rzecznik nie zgodził się z tym ze względu na fakt, że art. 1 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej ma zastosowanie do Rady oraz że wprowadzenie art. 207 Traktatu WE stanowi o przyjęciu przez Radę własnego regulaminu, lecz nie przewiduje, że stopień jawności posiedzeń Rady działającej jako władza ustawodawcza może być przedmiotem wyboru politycznego i decyzji uznaniowej Rady.

Rada utrzymywała również, że art. 1 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej wskazuje jedynie, iż przyszła Unia powinna być jak najbardziej otwarta. Rzecznik przyjął pogląd, że należy także uwzględnić zmiany, które nastąpiły od czasu uchwalenia tego artykułu w jego obecnej formie w roku 1997. Zaznaczył on, że w 2000 r. Rada przyjęła nowy regulamin przewidujący większą jawność jej posiedzeń prawodawczych. Zdaniem Rzecznika Rada tym samym dała wyraźny sygnał, że należy i można podjąć kroki w kierunku zwiększenia przejrzystości jej działalności prawodawczej. Przyjęcie nowego regulaminu również potwierdziło, że zarówno w przeszłości, jak i obecnie większa przejrzystość jest możliwa i zgodna z prawem wspólnotowym w jego obecnej formie.

W związku z tym Rzecznik uznał, że Rada nie podała przekonujących powodów uzasadniających niemożność zmiany regulaminu Rady w celu odbywania posiedzeń jawnych, gdy działa ona jako władza ustawodawcza. Rzecznik przekazał stwierdzenie przypadku niewłaściwego administrowania Parlamentowi Europejskiemu w sprawozdaniu specjalnym wraz z zaleceniem, aby Rada „ponownie rozważyła odmowę odbywania jawnych posiedzeń, gdy działa jako władza ustawodawcza”.

3.7.2 Komisja Europejska

KOSZTY KSZTAŁCENIA DZIECI O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

Streszczenie sprawozdania specjalnego na podstawie skargi nr 1391/2002/JMA przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżącym był urzędnik Komisji, którego córka miała szczególne potrzeby edukacyjne, niemożliwe do zaspokojenia przez Szkoły Europejskie, które zapewniają nieodpłatne kształcenie personelowi instytucji i organów Wspólnoty. Ponieważ Szkoły Europejskie nie mogły zaspokoić potrzeb córki skarżącego, był on zmuszony posłać dziecko do innej szkoły i pokryć część kosztów kształcenia.

W trakcie dochodzenia do Rzecznika wpłynęło 21 dodatkowych skarg dotyczących podobnych faktów i stawiających identyczne zarzuty.

Dochodzenie Rzecznika wykazało, że integracja dzieci niepełnosprawnych w zwykłym systemie oświaty jest celem polityki Komisji, który jak dotychczas jest jednak pozbawiony charakteru obligatoryjnego. Ponadto istnieje znaczna rozbieżność praw i praktyk stosowanych na tym polu przez państwa członkowskie. Na podstawie tych faktów Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja udzieliła zasadnego wyjaśnienia, dlaczego Szkoły Europejskie zaspokajają szczególne potrzeby edukacyjne jedynie niektórych dzieci, natomiast dzieci o poważniejszym stopniu niepełnosprawności nie są włączane w system Szkół. Rzecznik nie był jednak przekonany, że Komisja odpowiednio wyjaśniła aspekty finansowe tej sprawy. Wobec braku takiego wyjaśnienia Rzecznik stwierdził nieuzasadnioną dyskryminację polegającą na różnym traktowaniu personelu pod względem finansowym.

W związku z tym Rzecznik sporządził zalecenie wstępne dla Komisji, zgodnie z którym powinna ona podjąć kroki niezbędne do zapewnienia, że rodzice dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych, które są wykluczone ze Szkół Europejskich ze względu na stopień niepełnosprawności, nie są zobowiązani do pokrywania części kosztów kształcenia ich dzieci.

W szczegółowej opinii Komisja co do zasady wyraziła chęć dokonania przeglądu bieżącej polityki, z uwzględnieniem ograniczeń budżetowych, które można usunąć w procesie przygotowywania budżetu. Pomimo że brzmiało to obiecująco, nie stanowiło jednoznacznego przyjęcia zalecenia wstępnego.

Rzecznik uznał zatem za stosowne sporządzić sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego, zawierające takie samo zalecenie jak wcześniejsze zalecenie wstępne.

3.7.3 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

DOSTARCZENIE RZECZNIKOWI BŁĘDNYCH I MYLĄCYCH INFORMACJI W TRAKCIE WCZEŚNIEJSZEGO DOCHODZENIA

Streszczenie sprawozdania specjalnego na podstawie skargi nr 2485/2004/GG przeciwko Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

Skarżący, który był korespondentem niemieckiego tygodnika *Stern* w Brukseli, zdobył kopie poufnych dokumentów OLAF i wykorzystał je w dwóch artykułach. Dwa tygodnie później OLAF opublikował informację dla prasy, w której podał, że „dziennikarz” zdobył kilka poufnych dokumentów OLAF, prawdopodobnie „płacąc za nie pracownikowi służby cywilnej”, w związku z czym OLAF postanowił wszcząć wewnętrzne dochodzenie. Skarżący i czasopismo, dla którego pracował, uznali, że chociaż w informacji dla prasy nie padło żadne nazwisko, oskarżenie o łapownictwo należy rozumieć jako skierowane przeciwko nim. Zdaniem skarżącego oskarżenie to było bezpodstawne.

Gdy OLAF odmówił wycofania informacji dla prasy, skarżący złożył skargę do Rzecznika (sprawa 1840/2002/GG). W trakcie dochodzenia Rzecznika w sprawie tej skargi OLAF odrzucił zarzuty wysunięte przez skarżącego i przedstawił szereg argumentów w celu wykazania, iż wzmianka o „dziennikarzu” mogła oznaczać któregokolwiek z kilku dziennikarzy, którzy publikowali artykuły wskazujące na posiadanie przez nich rzeczonych dokumentów. Ponadto OLAF zasugerował, że „wzmianka może również dotyczyć każdego innego dziennikarza, gdyż OLAF nie podał, że dochodzenie jest związane z konkretnym, już opublikowanym, materiałem”.

Na podstawie posiadanych dowodów Rzecznik uznał jednak, że wspomnianą informację dla prasy należy rozumieć jako odnoszącą się do skarżącego, a OLAF nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie wysuniętego w niej oskarżenia. Rzecznik wystosował do OLAF zatem zalecenie wstępne,

zgodnie z którym którego Urząd miał wycofać zarzut łapownictwa. Uznawszy, iż OLAF nie wykonał zalecenia wstępnego prawidłowo, Rzecznik sporządził uwagę krytyczną.

Następnie prokuratura belgijska dokonała przeszukania w biurze i mieszkaniu skarżącego w Brukseli i zajęła znaczną liczbę dokumentów. Okazało się, że zastosowanie tych środków dochodzeniowych opierało się na informacjach przekazanych przez OLAF władzom belgijskim i niemieckim. Skarżący złożył nową skargę do Rzecznika, przedkładając kopie pism OLAF do władz, które według niego wskazywały na fakt, iż na potrzeby sprawy 1840/2002/GG OLAF dostarczył nieprawidłowe informacje, które mogły wprowadzić Rzecznika w błąd i manipulować dochodzeniem.

OLAF utrzymywał, że jego oświadczenia były całkowicie poprawne i nie mogły wprowadzać w błąd.

Rzecznik zbadał cztery oświadczenia lub grupy oświadczeń, które skarżący uznał za błędne i mylące, i doszedł do wniosku, że faktycznie we wszystkich czterech przypadkach OLAF dostarczył informacje błędne i mylące. W związku z tym Rzecznik wystosował zalecenie wstępne dla OLAF, wzywające Urząd do przyznania, że oświadczenia przekazane Rzecznikowi w związku ze sprawą 1840/2002/GG były błędne i mylące.

Po rozpatrzeniu szczegółowej opinii OLAF Rzecznik uznał, że OLAF w rzeczywistości odmówił przyjęcia zalecenia wstępnego. W związku z tym Rzecznik sporządził sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego, w którym zawarł swe zalecenie wstępne w formie zalecenia.

3.8 DOCHODZENIE Z WŁASNEJ INICJATYWY RZECZNIKA

ZAPŁATA ZA WYKONANIE DEKORACJI FLORYSTYCZNEJ

Streszczenie decyzji w dochodzeniu z własnej inicjatywy nr OI/3/2005/OV (Poufne) dotyczącym Komisji Europejskiej

W kwietniu 2005 r. do Rzecznika wpłynęła skarga od florysty z kraju spoza UE, dotycząca zarzutu nieuiszczenia przez Delegację Komisji w tym kraju („Przedstawicielstwo”) zapłaty za dekorację florystyczną, którą skarżący wykonał dla nowo otwartego Centrum Prasowego Przedstawicielstwa. Skarżący żądał wywiązania się przez Komisję z ustnej umowy dotyczącej tej kwestii oraz uiszczenia na jego rzecz zapłaty za wykonaną usługę.

Rzecznik nie mógł wszcząć dochodzenia w sprawie skargi jako takiej, bowiem skarżący nie był obywatelem UE i nie zamieszkiwał w państwie członkowskim UE (art. 195 Traktatu WE). Jednakże, mając na uwadze, że kwestia wymagała rozpatrzenia merytorycznego, Rzecznik postanowił wszcząć w tej sprawie dochodzenie z własnej inicjatywy przeciwko Komisji.

Komisja wyjaśniła, że oddała budynek centrum prasowo-informacyjnego Delegacji do dyspozycji ambasady włoskiej oraz stowarzyszonej fundacji na potrzeby imprezy i że dekoracja florystyczna została wykonana na tę okoliczność. Umowa o wykonanie dekoracji florystycznej została zawarta między skarżącym a włoską ambasadą i fundacją. Przedstawicielstwa i skarżącego nie wiązała żadna umowa.

Rzecznik stwierdził, że faktycznie między Komisją a skarżącym nie istnieje umowa dotycząca dekoracji florystycznej, a na stwierdzenie to nie ma wpływu fakt, iż sama dekoracja została wykonana na terenie należącym do Delegacji. W związku z tym Rzecznik uznał, że roszczenie zapłaty wysunięte przez skarżącego wobec Komisji nie znajduje podstaw i nie miał miejsca przypadek niewłaściwego administrowania.

Rzecznik poinformował jednak skarżącego, że może on rozważyć ewentualność złożenia skargi do włoskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Zważywszy, że jedną z przyczyn problemów skarżącego było opuszczenie ambasady włoskiej przez osobę odpowiedzialną za tę sprawę, Rzecznik za uznał stosowne przesłać kopię swej decyzji do ambasady włoskiej w kraju, gdzie znajdowało się Przedstawicielstwo.

Skarżący odpowiedział Rzecznikowi, oświadczając, że jego decyzja jest właściwa i może pomóc mu rozwiązać problemy wskazane w skardze.

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

Konstruktywna współpraca Rzecznika z instytucjami i organami UE ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia szybkiego i skutecznego rozpatrywania skarg obywateli. Rzecznik korzysta z okazji, jaką dają spotkania z posłami i urzędnikami instytucji i organów w celu wyjaśniania rozumowania, jakim kieruje się w swojej pracy, sposobów jak najlepszego odpowiadania na składane do niego skargi i udoskonalania procedury. Jest to pomocne w wypełnianiu jego podwójnej roli mechanizmu zewnętrznej kontroli i instytucji wspierającej poprawę jakości administracji. Rzecznik zachęca również przedstawicieli innych instytucji i organów na spotkania ze swoim personelem w celu przekazywania personelowi aktualnych informacji o politycznych i prawodawczych zmianach zachodzących w Unii. Wreszcie, Rzecznik regularnie wymienia informacje z partnerami dialogu, takimi jak Europejski Inspektor Ochrony Danych, którego praca ma bezpośrednie znaczenie dla działalności Rzecznika.

W związku z dziesiątą rocznicą istnienia instytucji Rzecznik podejmował starania w celu wykorzystania dotychczasowej współpracy, aby zapewnić najwyższą jakość administracji w UE. W tym celu zorganizowana została oficjalna kolacja dla przewodniczących i sekretarzy generalnych instytucji UE oraz szefów organów i agencji UE, która odbyła się dnia 17 listopada (patrz sekcja 6.1). Z tej okazji przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel BARROSO wygłosił przemówienie programowe, potwierdzając swe zaangażowanie w ścisłą współpracę z Rzecznikiem na rzecz obywateli, któremu dał wcześniej wyraz podczas spotkania Rzecznika z Kolegium Komisarzy dnia 25 maja. Spotkanie opisano szczegółowo w sekcji 4.2 poniżej.

Rzecznik i Parlament – specjalna relacja

Specjalna relacja Rzecznika z Parlamentem Europejskim, który go wybiera i któremu Rzecznik przedstawia coroczne sprawozdania, ma szczególne znaczenie. Rzecznik nawiązał owocną współpracę z Komisją Petycji Parlamentu, która odpowiada za stosunki z Rzecznikiem i sporządza sprawozdanie w sprawie jego sprawozdania rocznego. Ponadto, na posiedzeniu Komisji Petycji dnia 12 października 2005 r. Rzecznik, zgodnie z art. 195 ust. 3 Regulaminu Parlamentu, zobowiązał się zabierać przed nią głos z własnej inicjatywy za każdym razem, gdy przedstawia Parlamentowi sprawozdanie specjalne.

Doroczna debata plenarna Parlamentu na temat działalności Rzecznika jest ważnym wydarzeniem w kalendarzu Rzecznika i stanowi okazję do szerokiej wymiany poglądów na temat jego dotychczasowej pracy i przyszłych inicjatyw.

Rzecznik współpracuje również ściśle z administracją Parlamentu, aby umożliwić swemu Biuru skuteczną pracę. Współpraca instytucji jest kluczem do maksymalnie wyważonego korzystania z zasobów przyznawanych Biuru Rzecznika, bowiem pomaga unikać dublowania się personelu i, gdzie to możliwe, zapewniać obniżenie kosztów jednostkowych dzięki zwiększeniu wydajności. Dzieje się tak w szczególności w przypadku licznych spraw budżetowych i administracyjnych (patrz załącznik B). W celu zapewnienia instytucji zasobów proporcjonalnych do zadań, do których wypełniania została powołana, Rzecznik ściśle współpracuje z organem budżetowym UE, spotykając się z właściwymi przedstawicielami instytucji dla wyjaśnienia i obrony priorytetów instytucji. W tym celu w 2005 r. odbyło się wiele spotkań.

Niniejszy rozdział zawiera przegląd spotkań i wydarzeń z udziałem członków instytucji i organów UE oraz ich urzędników w 2005 r.¹

¹ Spotkania i wydarzenia odbyły się w Brukseli, Luksemburgu i Strasburgu.

4.1 PARLAMENT EUROPEJSKI

22 lutego: Spotkanie z Gregoriem GARZÓNEM CLARIANA, radcą prawnym Parlamentu.

7 marca: Spotkanie z Davidem HAMMERSTEINEM MINTZEM, posłem do Parlamentu Europejskiego.

8 marca: Spotkanie z Josepem BORRELLEM FONTELLESEM, przewodniczącym Parlamentu Europejskiego.

10 maja: Spotkanie ze Stanisławem JAŁOWIECKIM, posłem do Parlamentu Europejskiego.

10 maja: Przedstawienie Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego *Sprawozdania rocznego 2004* Rzecznika.

11 maja: Spotkanie z Gregoriem GARZÓNEM CLARIANA.

8 czerwca: Spotkanie z Valdisem DOMBROVSKIEM, posłem do Parlamentu Europejskiego, sprawozdawcą Parlamentu Europejskiego ds. budżetu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na rok 2006.

6 lipca: Spotkanie z Sir Robertem ATKINSEM, posłem do Parlamentu Europejskiego.

6 lipca: Spotkanie z Julianem PRIESTLEYEM, sekretarzem generalnym Parlamentu Europejskiego.

7 lipca: Spotkanie z Manolisem MAVROMMATISEM, posłem do Parlamentu Europejskiego, sprawozdawcą Parlamentu Europejskiego ds. *Sprawozdania rocznego 2004* Rzecznika.

6 września: Kolacja wydana przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na cześć Biura i koordynatorów Komisji Petycji. W kolacji uczestniczyli poseł i przewodniczący komisji Marcin LIBICKI, posłanka Marie PANAYOTOPOULOS-CASSIOTOU, posłanka Alexandra DOBOLYI, poseł David HAMMERSTEIN MINTZ oraz kierownik sekretariatu Komisji Petycji David LOWE.

8 września: Spotkanie z Proinsiasem DE ROSSA, posłem do Parlamentu Europejskiego.

14 września: Spotkania z Herbertem BÖSCHEM, posłem do Parlamentu Europejskiego oraz Julianem PRIESTLEYEM.

27 września: Spotkanie z Gregoriem GARZÓNEM CLARIANA.

27 września: Przyjęcie dla posłów do Parlamentu Europejskiego, przedstawicieli Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego z okazji dziesiątej rocznicy utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich (patrz sekcja 6.1). Na przyjęciu przemówienie programowe wygłosił przewodniczący Parlamentu Europejskiego Josep BORRELL FONTELLES.

10 października: Spotkania z posłami do Parlamentu Europejskiego Alexandrą DOBOLYI i Davidem HAMMERSTEINEM MINTZEM.

12 października: Spotkania z posłami do Parlamentu Europejskiego Herbertem BÖSCHEM i Sir Robertem ATKINSEM.

27 października: Przedstawienie *Sprawozdania rocznego 2004* Rzecznika na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego (patrz sekcja 6.1).

4.2 KOMISJA EUROPEJSKA

Dnia 25 maja Rzecznik spotkał się z Kolegium Komisarzy w Brukseli. Nikiforosa DIAMANDOUROSA powitał przewodniczący Komisji José Manuel BARROSO, który powiedział, że jest zaangażowany

w ścisłą współpracę z Rzecznikiem na rzecz zapewnienia pełnego poszanowania praw obywateli. Wiceprzewodnicząca Komisji, komisarz ds., stosunków z instytucjami i strategii komunikacyjnej Margot WALLSTRÖM przedstawiła szereg sposobów usprawnienia współpracy dwóch instytucji. Wśród przewidzianych środków znalazły się znaczne kompetencje poszczególnych komisarzy do prowadzenia spraw, wzmocnienie koordynacji, monitorowania i zajmowania się sprawami przez Wydział Prawny i Sekretariat Generalny oraz zwiększenie wysiłków zmierzających do przyjmowania rozwiązań polubownych proponowanych przez Rzecznika. W celu zagwarantowania tych usprawnień wiceprzewodnicząca Komisji zaproponowała, aby urzędnicy z sieci koordynatorów Komisji odpowiedzialni za dochodzenia prowadzone przez Rzecznika oraz urzędnicy z Biura Rzecznika spotykali się regularnie i odbywali szkolenia z zakresu stosunków i systemu współpracy tych dwóch instytucji.

Następnie Rzecznik przedstawił Kolegium swoją pracę, kładąc szczególny nacisk na rolę Rzecznika jako instytucji wspierającej poprawę jakości administracji. W tym kontekście Rzecznik nawiązał do Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej i wezwał Komisję do podjęcia inicjatywy w celu położenia kresu obecnej niejasnej sytuacji, w której różne instytucje i organy stosują szereg różnych kodeksów. Rzecznik także zachęcał Komisję do rozważenia możliwości przyjęcia środków, których celem byłoby rozpowszechnianie i wzmacnianie najlepszej praktyki w poszczególnych Dyrekcjach Generalnych oraz innych departamentach Komisji podczas przygotowywania odpowiedzi na dochodzenia Rzecznika. Rzecznik zakomunikował również, że będzie w większym stopniu korzystał ze swych uprawnień w zakresie składania Komisji propozycji rozwiązań polubownych oraz wszczynania dochodzeń z własnej inicjatywy w celu rozpoznawania problemów i wspierania najlepszej praktyki.

Po wystąpieniu Rzecznik kontynuował dyskusję na temat swej pracy na rzecz obywateli podczas obiadu z Kolegium.

Poza tym wydarzeniem w 2005 r. miały miejsce następujące spotkania z Komisarzami i urzędnikami:

12 stycznia: Spotkanie z Margot WALLSTRÖM, wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej, komisarz stosunków z instytucjami i strategii komunikacyjnej.

23 lutego: Spotkanie z Siimem KALLASEM, wiceprzewodniczącym Komisji, komisarzem Europejskiej ds. administracji, audytu i zwalczania nadużyć finansowych.

12 kwietnia: Spotkanie z Margot WALLSTRÖM.

10 maja: Spotkanie z Giuseppem MASSANGIOLIM, dyrektorem w Komisji Europejskiej odpowiedzialnym za stosunki z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

7 września: Spotkanie z Giuseppem MASSANGIOLIM i Andream PIERUCCIM, szefami zespołów Komisji.

14 września: Spotkanie z Siimem KALLASEM.

4.3 EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

W maju 2005 r. Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) Peter HUSTINX zwrócił się do Rzecznika podczas przygotowywania dokumentu informacyjnego nr 1 na temat *Publicznego dostępu do dokumentów i ochrony danych* (dostępnego na stronie internetowej EIOD <http://www.edps.europa.eu>). Informacje dotyczące współpracy w rozpatrywaniu skarg między Rzecznikiem a EIOD przedstawiono w sekcji 2.8.1.

Dnia 20 października Rzecznik spotkał się z Peterem HUSTINXEM i zastępcą Europejskiego Inspektora Ochrony Danych Joaquínem BAYO DELGADO. Spotkanie to było okazją do dokonania przeglądu współpracy i wymiany informacji między instytucjami, zwłaszcza w zakresie skarg do Rzecznika,

w których poruszono kwestie ochrony danych. Wcześniej tego dnia Nikiforos DIAMANDOUROS zaprosił inspektorów ochrony danych instytucji i organów Wspólnoty na spotkanie, którego współgospodarzem był Alessandro DEL BON, inspektor ochrony danych Rzecznika i Jonathan STEELE, inspektor ochrony danych Parlamentu Europejskiego. Po południu odbyło się spotkanie inspektorów ochrony danych z udziałem Europejskiego Inspektora Ochrony Danych i jego zastępcy.

4.4 INNE INSTYTUCJE I ORGANY

20 stycznia: Spotkanie i uroczysty lunch wydany przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA dla kierowników administracji instytucji europejskich.

21 stycznia: Uczestnictwo w uroczystym ślubowaniu przewodniczącego i nowych członków Komisji Europejskiej przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości.

8 czerwca: Spotkanie z Davidem WALKEREM, dyrektorem Europejskiej Szkoły Administracji.

5 października: Uczestnictwo w uroczystym ślubowaniu członków nowo utworzonego Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości.

11 października: Przemówienie „Rola rzecznika praw obywatelskich i współpraca między Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich a rzecznikami regionalnymi” wygłoszone przed Prezydium Komitetu Regionów.

24 października: Przemówienie Bo VESTERDORFA, Prezesa Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich, wygłoszone przed personelem Rzecznika na temat „Stosunki między sądami a rzecznikami”.

Bo Vesterdorf (drugi od lewej), Prezes Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich, przemawia do pracowników biura Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Strasburg, Francja, 24 października 2005 r.

17 listopada: Oficjalna kolacja przewodniczących i sekretarzy Generalnych instytucji UE i szefów organów i agencji UE z okazji dziesiątej rocznicy istnienia instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich (patrz sekcja 6.1).

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

Rzecznicy krajowi, regionalni i lokalni pełnią kluczową rolę w zapewnieniu pełnego poszanowania praw obywatelskich wynikających z prawa UE w całej Unii. Europejski Rzecznik ściśle współpracuje z innymi rzecznikami, aby zapewnić szybkie i skuteczne załatwianie skarg obywateli dotyczących prawa UE. Współpraca ta odbywa się głównie pod egidą Europejskiej Sieci Rzeczników, której działalność w 2005 r. opisano szczegółowo w sekcji 5.1 poniżej. Niniejszy rozdział zawiera również szczegóły dotyczące większej liczby konferencji i spotkań z udziałem Rzecznika i jego personelu w 2005 r., propagujących instytucję rzecznika w Unii i poza nią. W końcowej części rozdziału przedstawiono przegląd dwustronnych spotkań Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i jego kolegów sprawujących tę samą funkcję.

5.1 EUROPEJSKA SIEĆ RZECZNIKÓW

Obecnie Europejska Sieć Rzeczników składa się z około 90 biur w 30 krajach europejskich. W Unii obejmuje rzeczników i podobne organy na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym, natomiast na szczeblu krajowym obejmuje również Norwegię, Islandię i kraje ubiegające się o członkostwo w UE. Każdy z krajowych rzeczników i podobnych organów w państwach członkowskich UE, jak również w Norwegii i Islandii, powołał urzędnika łącznikowego działającego jako punkt kontaktowy dla pozostałych członków sieci.

Sieć powstała z inicjatywy pierwszego Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, Jacoba SÖDERMANA, polegającej na zaproszeniu rzeczników i podobnych organów UE na seminarium w Strasburgu we wrześniu 1996 r. Uczestnicy podjęli decyzję o ustanowieniu stałego procesu współpracy w celu promowania swobodnego przepływu informacji o prawie Wspólnoty i jego wdrażaniu oraz umożliwienia przekazywania skarg organowi, który najskuteczniej może nimi się zająć.

Sieć stale rozwija się, tworząc potężne narzędzie współdziałania rzeczników oraz ich personelu i służy jako skuteczny mechanizm współpracy przy rozstrzyganiu spraw. Doświadczenia i najlepsza praktyka są tematem seminariów i spotkań, regularnie publikowanego biuletynu, elektronicznego forum dyskusyjnego i codziennego elektronicznego serwisu informacyjnego. Działalność ta, opisana poniżej, ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia umożliwienia rzecznikom wypełniania ich pełnej roli w zapewnieniu prawidłowego wdrażania prawa UE w całej Unii. Rola ta była tematem piątego seminarium rzeczników krajowych, które odbyło się w Hadze we wrześniu 2005 r. Niniejsza sekcja zawiera szczegółowe sprawozdanie z dyskusji prowadzonych podczas seminarium, na którym zapadły istotne decyzje dotyczące kierunku, w którym w przyszłości będzie zmierzać sieć, oraz najlepszych sposobów jej wzmocnienia.

Wizyty informacyjne u rzeczników w państwach członkowskich i krajach ubiegających się o członkostwo okazały się wysoce skuteczne pod względem rozwijania sieci i stanowią doskonały środek podnoszenia świadomości na temat szeregu wykorzystywanych w tym procesie narzędzi komunikacji. Dlatego sekcję 5.1 kończy wzmianka o wizycie informacyjnej Rzecznika w Wielkiej Brytanii w listopadzie 2005 r., która bardziej szczegółowo została przedstawiona w sekcji 6.2.

© De Nationale Ombudsman van Nederland

V Konferencja Krajowych Rzeczników państw członkowskich UE.
Haga, Holandia, 11–13 września 2005 r.

Seminaria rzeczników krajowych

Seminaria rzeczników krajowych odbywają się co dwa lata i organizowane są wspólnie przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i jego krajowego odpowiednika. Piąte seminarium, zorganizowane przez duńskiego krajowego Rzecznika Praw Obywatelskich Roela FERNHOUTA oraz Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, odbyło się w Hadze w dniach 11 - 13 września 2005 r.

Było to pierwsze seminarium, w którym udział wzięli rzecznicy z krajów kandydujących i pierwsze seminarium po największym dotychczas rozszerzeniu Unii. Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele wszystkich 25 państw członkowskich UE oraz Chorwacji, Rumunii, Islandii i Norwegii. Seminarium odbyło się z okazji dziesiątej rocznicy utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i dokładnie dziewięć lat po pierwszym seminarium rzeczników krajowych państw członkowskich UE, które zorganizowano w we wrześniu 1996 r. w Strasburgu.

Wszystkie te aspekty nadały specjalny wymiar tematowi seminarium 2005, którym była „Rola instytucji rzecznika i podobnych organów we wdrażaniu prawa UE”. Ten aspekt ma ogromne znaczenie dla rzeczników w całej rozszerzonej UE. Jako organy nadzorcze rzecznicy odgrywają zasadniczą rolę w zapewnieniu pełnego i prawidłowego stosowania prawa UE w państwach członkowskich. Dyskusja w Hadze skoncentrowała się na najlepszych sposobach współpracy rzeczników w celu właściwego wypełnienia ich roli.

Dyskusje podczas seminarium

Seminarium otworzyli przewodniczący Izby Reprezentantów Stanów Generalnych (parlamentu holenderskiego) Frans W. WEISGLAS oraz holenderski Minister Spraw Europejskich Atzo NICOLAÏ.

Rick LAWSON, profesor wydziału prawa Instytutu Europejskiego na Uniwersytecie w Lejdzie, rozpoczął dyskusję przedstawieniem raportu na temat doświadczeń rzeczników w zakresie stosowania prawa UE. Raport oparty był na kwestionariuszu rozpowszechnionym wśród wszystkich biur krajowych w celu uzyskania wiedzy o ich doświadczeniach w kontroli prawa UE. Obejmował on na przykład rodzaje „przypadków europejskich”, z którymi rzecznicy stykają się w codziennej pracy, częstotliwość i znaczenie tych przypadków oraz najlepsze praktyki ich rozwiązywania.

Zdaniem Ricka LAWSONA rzecznicy rzeczywiście odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu pełnego i prawidłowego stosowania prawa UE przez władze publiczne. Rick LAWSON twierdził, że wypełniając ten obowiązek w ramach swych kompetencji, rzecznicy nie mogą kierować się przepisami

krajowymi, które uniemożliwiają im ochronę wynikających z prawa wspólnotowego praw obywateli. Ponadto powinni oni nie tylko stosować prawo UE, gdy skarżący się na nie powołuje, lecz dążyć raczej do stosowania tego prawa w sposób aktywny. Rick LAWSON przyznał, że zważywszy na zakres prawa UE jest to ogromne zadanie. Mówiąc o podstawowych prawach, Rick LAWSON podkreślił, że badając postępowanie organów administracyjnych w dziedzinie objętej prawem UE, rzecznik musi sprawdzić, czy przestrzegano praw podstawowych.

Pierwsza sesja tematyczna: Rzecznicy i Konstytucja Unii Europejskiej

Luís Miguel POIARES PESSOA MADURO, rzecznik generalny Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, był głównym prelegentem tej sesji. Jego zdaniem o przewadze rzeczników nad sądami w sprawach stosowania prawa UE stanowią dwa wyraźne aspekty instytucjonalne: po pierwsze, w obszarach takich jak swoboda przemieszczania się czy uzyskanie prawnego zadośćuczynienia jest nieskuteczne ze względu na związane z tym koszty i czas. Rzecznicy znajdują się zatem w szczególnie dobrym położeniu umożliwiającym rozwiązywanie problemów obywateli w tym zakresie; po drugie, rzecznicy mogą pełnić kluczową rolę polegającą na uświadamianiu władzom publicznym ich obowiązków związanych z wdrażaniem prawa UE. Rzecznicy posiadają autorytet moralny pozwalający im na zachęcanie administracji publicznej do wykonywania przepisów prawa UE.

Mats MELIN, Główny Rzecznik Parlamentarny Szwecji, wypowiadał się jako kolejny uczestnik dyskusji podczas tej sesji. Wskazał on, że zważywszy na trudności, które wystąpiły podczas ratyfikacji Konstytucji dla Europy, stoimy w obliczu niepewności co do przyszłego rozwoju podstawowych praw i wolności w Unii. Ma to miejsce w okresie, w którym ochrona tych praw i wolności ma znaczenie zasadnicze (zwłaszcza w świetle znacznej ilości prawodawstwa przyjmowanego w reakcji na zagrożenie terrorystyczne i wyjątków czynionych w stosunku do obowiązujących przepisów). Jego zdaniem rzecznicy muszą dokładnie podążać za zmianami w prawie, co dotyczy zarówno prawodawstwa UE, które ma zostać przyjęte, jak i procedury wykonawczej w poszczególnych państwach członkowskich. Stwierdził on, że efektywności nie można stawiać ponad zgodnością z prawem.

Druga sesja tematyczna: Środowisko naturalne

Catherine DAY, dyrektor generalna ds. Ochrony Środowiska Komisji Europejskiej, rozpoczęła sesję tematyczną przedstawiając w zarysie aktualną sytuację prawa UE w obszarze środowiska naturalnego. Zdaniem Catherine DAY 80% prawa dotyczącego ochrony środowiska naturalnego w państwach członkowskich wywodzi się obecnie ze szczebla UE. Dlatego też nie zaskakuje fakt, iż około jednej czwartej skarg do Komisji związanych z wdrażaniem prawa UE dotyczy środowiska naturalnego, a konkretniej problemów dotyczących sieci Natura 2000 i braku zapewnienia odpowiednich ocen oddziaływania na środowisko. Catherine DAY powiedziała, że nie ma konieczności, aby wszystkie skargi obywateli były składane na szczeblu UE — rzecznicy mogą pełnić kluczową rolę w rozstrzyganiu skarg związanych z naruszeniami prawa UE dotyczącego ochrony środowiska przez państwa członkowskie. Potwierdziła ona również, że w razie konieczności Komisja może udzielić porady prawnej w tym zakresie.

Jean-Paul DELEVOYE, krajowy Rzecznik Francji, wziął udział w dyskusji w tej sesji. Wyjaśnił on sposób załatwiania przez francuskiego Rzecznika skarg dotyczących środowiska naturalnego, podkreślając istotną rolę przedstawicieli francuskiego Rzecznika w rozwiązywaniu problemów podnoszonych na szczeblu lokalnym.

Trzecia sesja tematyczna: Dyskryminacja

Jenő KALTENBACH, węgierski Rzecznik Praw Mniejszości Narodowych i Etnicznych, był głównym prelegentem tej sesji. Zauważył, że pomimo osiągnięcia znacznych postępów w rozwiązywaniu problemów dyskryminacji transpozycja odpowiednich dyrektyw UE nie została ukończona. Jenő KALTENBACH powiedział, że w interesie rzeczników leży wspieranie procesu transpozycji przepisów do krajowych systemów prawnych obowiązujących w ich krajach. Ponadto powinni oni ściśle współpracować z wyspecjalizowanymi organami utworzonymi w celu rozwiązania problemu dyskryminacji w różnych obszarach. Marc FISCHBACH, krajowy Rzecznik Luksemburga, podał

następnie szereg przykładów skarg, które do niego wpłynęły, w tym skargi zarzucającej dyskryminację ze względu na orientację seksualną.

Czwarta sesja tematyczna: Swoboda przemieszczania się

Elsbeth GUILD, profesor prawa migracyjnego na Uniwersytecie w Nijmegen w Holandii, była głównym prelegentem końcowej sesji tematycznej na temat swobody przemieszczania się, podczas której przedstawiono szereg utrzymujących się przeszkód dla swobodnego przemieszczania się. Elsbeth GUILD wskazała, że większość instytucji na szczeblu krajowym nadal traktuje obywateli Unii, którzy nie są obywatelami ich kraju, jako obcokrajowców podlegających prawu o obcokrajowcach. Ponadto członkowie rodzin (napływowych) obywateli Unii będący obywatelami kraju trzeciego nie zawsze uzyskują status obywatela UE.

Emily O'REILLY, krajowy Rzecznik Irlandii, wzięła udział w dyskusji podczas tej sesji, koncentrując się na zabezpieczeniu społecznym i przedstawiając w zarysie problemy, z którymi obywatele stykają się podczas dochodzenia swych praw zgodnie z prawem UE (konkretnie na mocy rozporządzenia 1408/71¹). Jak zauważyła Emily O'REILLY, najważniejszy problem dotyczy złożoności odnośnego prawodawstwa. W tym kontekście nawiązała ona do projektu Komisji Europejskiej TRESS (szkolenie i sprawozdawczość w systemach zabezpieczenia społecznego), którego celem jest zwiększenie wiedzy wszystkich zainteresowanych podmiotów, takich jak sędziowie krajowi, na temat odpowiednich przepisów wspólnotowych, w szczególności poprzez organizację seminariów szkoleniowych.

Zagadnienia instytucjonalne

Oprócz sesji tematycznych seminarium obejmowało wnikliwą dyskusję nad szeregiem zagadnień instytucjonalnych leżących w sferze zainteresowania rzeczników w UE i krajach kandydujących. Dyskusja opierała się na przemówieniu programowym Europejskiego Rzecznika, w którym mówił on o celu, jakim jest ukształtowanie wyraźniejszej dla społeczeństwa tożsamości Europejskiej Sieci Rzeczników. Mając na uwadze cel zwiększenia widoczności Sieci wśród obywateli oraz publicznych twórców polityk, Europejski Rzecznik zadeklarował chęć zainwestowania środków, aby bardziej rozwinąć wykorzystanie przez Sieć Internetu w komunikacji ze społeczeństwem i kontaktach między rzecznikami. Rzecznik zaproponował również opracowanie w ciągu następnych dwóch lat informacji wyjaśniającej obywatelom, czego mogą oczekiwać, jeżeli zwrócą się do rzecznika należącego do Sieci. Informacja taka może zostać omówiona, a następnie zatwierdzona na szóstym seminarium rzeczników, które odbędzie się w Strasburgu w 2007 r. i którego gospodarzami będą Europejski Rzecznik i krajowy Rzecznik Francji. Biorąc pod uwagę znaczenie zapewnienia, aby poglądy rzeczników regionalnych zostały odpowiednio przedstawione w dyskusji nad informacją dla obywateli, Europejski Rzecznik zaproponował poproszenie istniejących regionalnych rzeczników z każdego państwa członkowskiego o wskazanie jednego przedstawiciela reprezentującego ich na seminarium w 2007 r. w Strasburgu, oprócz odpowiednich rzeczników krajowych. Europejski Rzecznik następnie zobowiązał swoją instytucję do odbywania spotkań z rzecznikami regionalnymi co dwa lata, w tych latach, w których nie odbywają się spotkania rzeczników krajowych.

Wnioski z seminarium

Seminarium zakończyło krótkie przemówienie Europejskiego Rzecznika, po którym wnioski z seminarium przedstawił Rick LAWSON.

Przyszłe kierunki

Dyskusje podczas seminarium zaowocowały wieloma pomysłami, które mogą pomóc określić kierunek działania w zakresie współpracy w ramach Europejskiej Sieci Rzeczników w ciągu najbliższych miesięcy i lat. Europejski Rzecznik zaproponował następujące wstępne wnioski operacyjne, które wynikają ze spotkania:

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, Dz.U. z 1971 r. L 149, str. 2.

1. Rzecznicy są organami publicznymi, a więc w ramach swych kompetencji powinni wprowadzić w życie prawa wynikające z prawodawstwa UE, w tym prawa człowieka.
2. Rzecznicy znajdują się w bardzo dobrym położeniu, umożliwiającym im badanie poprawności stosowania prawa UE w poszczególnych przypadkach przez krajowe, regionalne i lokalne administracje publiczne w państwach członkowskich oraz podejmowanie działania w przypadkach uchybień w celu zapewnienia skutecznych środków zaradczych oraz uniknięcia podobnych uchybień w przyszłości.
3. W niektórych dziedzinach rzecznicy posiadają wyraźną przewagę w porównaniu z sądami, ponieważ mogą zaproponować szybsze środki zaradcze. Obywatele, którzy w korzystaniu ze swobody przemieszczania się muszą stawić czoła poważnej przeszkodzie, np. nieuznaniu dyplomu, nie mogą pozwolić sobie na długoletnie oczekiwanie na środek zaradczy.
4. Współpraca rzeczników, rozwinięta w Europie za pośrednictwem Europejskiej Sieci Rzeczników, powinna zyskać większą widoczność, aby obywatele i twórcy polityk mieli większą świadomość celu, któremu ona służy. Należy w większym zakresie wykorzystać Internet do wspierania wyraźniejszej dla społeczeństwa tożsamości Sieci, a jednocześnie przygotować informacje przedstawiające, co rzecznicy w ramach Sieci mogą zrobić dla obywateli.
5. Sesje dotyczące na przykład swobodnego przepływu osób i zakazu dyskryminacji bardzo rzeczowo pokazały, jak bogate i szczegółowe może być prawo UE i że podlega ono ciągłej ewolucji. Kształcenie ustawiczne jest niezwykle istotne zarówno dla administracji krajowych, jak i samych rzeczników, lecz wymaga ciągłych wysiłków i zasobów. W odpowiedzi na prośby Europejski Rzecznik zgodził się zwiększyć wysiłki w celu pomocy Europejskiej Sieci Rzeczników w tym zakresie.

Doskonałe seminarium

Oprócz inspirujących sesji oficjalnych spotkanie umożliwiło mniej oficjalne dyskusje i kontakty. Zwiedzanie powojennego Rotterdamu, wycieczka po kanałach Amsterdamu, wizyta w muzeum Van Gogha i muzeum Mauritshuis oraz uroczysta kolacja z okazji dziesiątej rocznicy utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika dodatkowo uprzyjemniły seminarium. Przyjęcie wydane przez Jej Królewską Mość Królową Beatrix w pałacu Huis ten Bosch stanowiło dodatkową atrakcję, a nieoficjalna kolacja w biurze holenderskiego rzecznika była odpowiednim zwieńczeniem doskonałego piątego seminarium.

Współpraca w rozpatrywaniu spraw

Rzecznicy krajowi i regionalni w państwach członkowskich są upoważnieni do rozpatrywania wielu skarg, które znajdują się poza kompetencjami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ nie są skargami przeciwko instytucji lub organowi Wspólnoty. W 2005 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich doradził 945 skarżącym, aby zwrócili się do rzecznika krajowego lub regionalnego, a 91 skarg przekazał bezpośrednio do właściwego rzecznika. Przykłady tych skarg znajdują się w sekcji 2.5 niniejszego sprawozdania.

Poza regularną nieoficjalną wymianą informacji w ramach Sieci istnieje specjalna procedura umożliwiająca rzecznikom krajowym lub regionalnym zwracanie się o pisemne odpowiedzi na zapytania dotyczące prawa UE i jego interpretacji, w tym zapytania powstałe podczas rozpatrywania konkretnych spraw. Europejski Rzecznik udziela odpowiedzi bezpośrednio lub w stosownych przypadkach kieruje zapytanie do innej instytucji lub organu UE. W 2005 r. otrzymano cztery zapytania (dwa od rzecznika krajowego i dwa od rzecznika regionalnego), a trzy zamknięto (w tym dwa, które wpłynęły w 2004 r.).

Europejscy Rzecznicy - Biuletyn

Europejscy Rzecznicy – Biuletyn obejmuje prace członków Europejskiej Sieci Rzeczników i szerzej, członków Europejskiego Regionu Międzynarodowego Instytutu Rzecznika (IOI). Jest przygotowywany w językach: angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim i kierowany do ponad

400 biur na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Biuletyn jest publikowany dwa razy w roku – w kwietniu i październiku.

Biuletyn zawiera artykuły z biur Rzecznika w całej Europie. Stanowią one podstawę sekcji wiadomości, prawa UE, pracy rzeczników i podobnych organów, seminariów i spotkań oraz ogłoszeń. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odpowiada za publikowanie Biuletynu i w artykule wstępnym zwraca uwagę na zagadnienia dla sieci interesujące i analizuje ich znaczenie. Sekcję 2 – zatytułowaną „Komunikaty IOI” – tworzy regionalny wiceprzewodniczący IOI dla Europy. Celem tej sekcji jest informowanie członków IOI - Europa o ostatnich wydarzeniach, nadchodzących imprezach i innych interesujących inicjatywach.

Biuletyn okazał się niezwykle wartościowym forum wymiany informacji o prawie UE i najlepszej praktyce. Zagadnienia omawiane w 2005 r. obejmowały przyszłą Agencję Praw Podstawowych UE, dostęp do dokumentów i ochronę danych, dyskryminację i przeszkody w swobodnym przemieszczaniu się, problemy więziennictwa w kilku państwach członkowskich, zapewnienie opieki zdrowotnej oraz problemy, których doświadczają imigranci.

Elektroniczne narzędzia komunikacji

W listopadzie 2000 r. Rzecznik uruchomił internetowe forum dyskusyjne i oraz internetowa stronę rzeczników i ich personelu w Europie. Prawie 90 biur w 30 krajach europejskich posiada obecnie własne nazwy użytkownika i hasła dostępu do forum dyskusyjnego. Ponadto ci członkowie IOI – Europa, którzy nie są członkami Europejskiej Sieci Rzeczników, posiadają dostęp do forum dyskusyjnego poprzez wygenerowaną nazwę użytkownika i hasło. Forum dyskusyjne umożliwia codzienne dzielenie się informacjami i współpracę pomiędzy biurami.

Najbardziej popularną częścią forum dyskusyjnego jest serwis Rzecznika *Wiadomości codzienne* publikowany w każdy dzień roboczy i zawierający wiadomości z biur rzeczników oraz z Unii Europejskiej. Do *Wiadomości codziennych* regularnie piszą artykuły i zasięgają tam porad prawie wszystkie biura rzeczników krajowych i regionalnych z całej Europy.

W 2005 r. forum dyskusyjne nadal służyło biurom jako przydatne narzędzie dzielenia się informacjami poprzez umieszczanie pytań i odpowiedzi, a także dzięki zainicjowaniu kilku ważnych dyskusji nad zagadnieniami tak różnorodnymi jak bezpłatne wypożyczanie książek przez biblioteki publiczne, publikowanie decyzji rzeczników w Internecie czy wykonanie zaleceń rzeczników.

Forum dyskusyjne umieszcza wiarygodną listę krajowych i regionalnych rzeczników w państwach członkowskich, Norwegii, Islandii oraz krajach ubiegających się o członkostwo w UE. Lista jest uaktualniana w przypadku każdorazowej zmiany danych kontaktowych biura rzecznika i dlatego jest niezbędną pomocą dla rzeczników w całej Europie.

Wizyty informacyjne

W listopadzie 2005 r. Rzecznik złożył wizytę Rzecznik Praw Obywatelskich i Służby Zdrowia Wielkiej Brytanii Ann ABRAHAM (patrz sekcja 6.2).

5.2 INNE SEMINARIA I KONFERENCJE RZECZNIKA

Wysiłki Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz współdziałania z innymi rzecznikami praw obywatelskich wykraczają się poza działalność Europejskiej Sieci Rzeczników. Jest on aktywnym członkiem szeregu organizacji zrzeszających rzeczników i regularnie uczestniczy w organizowanych przez nie konferencjach i seminariach. Niniejsza sekcja zawiera przegląd imprez, w których w 2004 r. uczestniczył Rzecznik i jego personel.

Dziesiąta rocznica Parlamentarnych Rzeczników Republiki Litewskiej

W dniach 14-15 kwietnia 2005 r. Ian HARDEN reprezentował Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na konferencji nt. „Rzecznik jako środek ochrony prawa do dobrej administracji”, zorganizowanej w Wilnie przez Sejmowych Rzeczników Republiki Litewskiej z okazji dziesiątej rocznicy utworzenia instytucji. Ian HARDEN wygłosił przemówienie pt. „Rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w ochronie i wspieraniu praw obywateli europejskich”.

Pięćdziesiąta rocznica utworzenia instytucji duńskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Od 30 marca do 2 kwietnia 2005 r. Nikiforos DIAMANDOUROS uczestniczył w wydarzeniach i obchodach zorganizowanych w związku z pięćdziesiątą rocznicą utworzenia instytucji Rzecznika Danii, na czele której od 1987 r. stoi Hans GAMMELTOFT-HANSEN. Częścią tych wydarzeń był Dziewiąty Okrągły Stół Europejskich Rzeczników i Komisarza Praw Człowieka Rady Europy, zorganizowany przez Komisarza Praw Człowieka Alvara GIL-ROBLESA w dniach 31 marca i 1 kwietnia.

Dnia 30 marca seminarium nt. „Ustanawianie i pomoc instytucjom europejskim” otworzył Hans GAMMELTOFT-HANSEN, który powitał uczestników i odczytał wiadomości z gratulacjami od Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka Louise ARBOR. Panelowymi uczestnikami sesji otwierającej byli Carsten STAUR, sekretarz stanu i ambasador z duńskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Morten KJÆRUM, członek zarządu Duńskiego Instytutu Praw Człowieka.

Sytuację w Jordanii przedstawił Fawaz AL ZU'BI, były Minister Rozwoju Administracyjnego, Informatyki i Technologii Łączności. Sytuację w Albanii przedstawił Ermir DOBJANI, Rzecznik Ludowy Albanii oraz Hans Henrik BRYDENSHOLT, sędzia Międzynarodowego Trybunału Karnego ONZ dla Byłej Jugosławii. Sytuację w Ghanie przedstawiła Anne BOSSMAN, urzędująca komisarz w Komisji Praw Człowieka i Sądownictwa Administracyjnego oraz Jens OLSEN, starszy doradca ds. prawnych w Biurze Rzecznika Danii. Członkami panelu dyskusyjnego w końcowej części sesji byli Lars Adam REHOF, starszy doradca w duńskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Hans GAMMELTOFT-HANSEN, Fawaz AL ZU'BI, Anne BOSSMAN, Morten KJÆRUM i Morten ELKÆR, główny doradca w duńskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Spotkanie Dziewiątego Okrągłego Stołu Europejskich Rzeczników i Komisarza Praw Człowieka Rady Europy zostało otwarte 31 marca w obecności Jego Królewskiej Wysokości następcy tronu księcia Frederika przez marszałka parlamentu duńskiego Christiana MEJDAHLA, Alvara GIL-ROBLESA i Hansa GAMMELTOFT-HANSENA. Podczas pierwszej sesji roboczej przemówienia nt. „Rola i mandat rzeczników w Europie jutra” i „Rola Rady Europy we wspieraniu działalności rzeczników krajowych” wygłosili odpowiednio Nikiforos DIAMANDOUROS i Alvaro GIL-ROBLES. Vladimir LUKIN, Rzecznik Federalny Federacji Rosyjskiej, wygłosił przemówienie na temat „Stosunki między krajowymi i regionalnymi rzecznikami”.

Dnia 1 kwietnia Allar JÖKS, Minister Sprawiedliwości Estonii, przewodniczył sesji roboczej nt. „Postępowanie z trudnymi więźniami”. Andrzej ZOLL, polski Rzecznik Praw Obywatelskich, wygłosił przemówienie nt. „Trudni więźniowie: problemy praktyczne”, a Albert TAKÁCS, zastępca węgierskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, wygłosił przemówienie nt. „Trudni więźniowie, wyzwania i reakcje prawne”. Następnie prowadzone były dyskusje grupowe pod przewodnictwem Niny KARPACZOWEJ, krajowego Rzecznika Ukrainy, oraz Pierre-Yves'a MONETTE'A, Federalnego Rzecznika Belgii.

Mats MELIN, Główny Rzecznik Parlamentarny Szwecji, przewodniczył sesji roboczej nt. „Ochrona prawa do prywatności”. Otakar MOTEJL, krajowy Rzecznik Republiki Czeskiej, wygłosił przemówienie nt. „Ochrona prawa do prywatności: problemy praktyczne”, a Arne FLIFLET, Parlamentarny Rzecznik Norwegii, wygłosiła przemówienie nt. „Ochrona prawa do prywatności: wyzwania i reakcje prawne”. Lucius CAFLISCH, sędzia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, przewodniczył grupie dyskusyjnej „Ochrona prawa do prywatności: problemy praktyczne”, a Peter KOSTELKA, przewodniczący Biura Rzecznika Austrii - grupie dyskusyjnej „Ochrona prawa do prywatności: wyzwania i reakcje prawne”. Alvaro GIL-ROBLES przewodniczył końcowej sesji,

na której przedstawiono sprawozdania czterech grup dyskusyjnych i przyjęto wnioski Okrągłego Stołu.

Dnia 2 kwietnia 2005 r. na Uniwersytecie Kopenhaskim odbyło się sympozjum nt. „Rzecznik pomiędzy prawodawcą, administracją i obywatelem – rozwijanie idei rzecznika”. Uczestników sympozjum powitała Linda NIELSEN, rektor Uniwersytetu Kopenhaskiego, a Hans GAMMELTOFT-HANSEN wygłosił wprowadzenie. Nikiforos DIAMANDOUROS i Jens Peter CHRISTENSEN, profesor prawa Uniwersytetu w Århus, wygłosili przemówienia na sesji zatytułowanej „Z punktu widzenia nauki politycznej”. Ivan BIZJAK, pierwszy Rzecznik Praw Obywatelskich Słowenii, oraz Svend AUKEN, były Minister Pracy i były Minister Środowiska, wygłosili przemówienia pt. „Z punktu widzenia polityki”. Kevin MURPHY, były sekretarz generalny Wydziału Zarządzania i Rozwoju Służby Publicznej Ministerstwa Finansów i były krajowy Rzecznik Praw Obywatelskich Irlandii, oraz Michael LUNN, stały sekretarz w duńskim Ministerstwie Sprawiedliwości, wygłosili przemówienia na sesji zatytułowanej „Administracyjny punkt widzenia”. Emily O'REILLY, krajowy Rzecznik Praw Obywatelskich Irlandii i komisarz ds. informacji, oraz Tøger SIEDENFADEN, redaktor naczelny duńskiej gazety *Politiken*, wygłosili przemówienia na sesji zatytułowanej „Punkt widzenia mediów”. Sympozjum zakończył Hans GAMMELTOFT-HANSEN.

Konferencja Stowarzyszenia Rzeczników Brytyjskich i Irlandzkich, Warwick, Wielka Brytania

W dniach 7 i 8 kwietnia Nikiforos DIAMANDOUROS uczestniczył w konferencji Stowarzyszenia Rzeczników Brytyjskich i Irlandzkich (BIOA), które odbyło się na Uniwersytecie w Warwick w Coventry w Wielkiej Brytanii. Konferencja rozpoczęła się po dorocznym spotkaniu BIOA, przed południem 7 kwietnia, sesją plenarną nt. „Wszystkie aspekty zadośćuczynienia”, której przewodniczyła Rzecznik Praw Obywatelskich i Służby Zdrowia i przewodnicząca Stowarzyszenia Ann ABRAHAM. Głos zabrali: Dame Deirdre HUTTON DBE, przewodnicząca Krajowej Rady Konsumentów, Rt Hon Lord COULSFIELD QC, były sędzia sądu powszechnego i przewodniczący kontroli sądownictwa cywilnego w Szkocji przeprowadzonej przez szkocką Radę Konsumentów, oraz Philip KELLY, asystent sekretarza generalnego urzędu premiera (Taoiseach) Irlandii. Następną sesją plenarną dotyczyła „sądownictwa administracyjnego”, a przewodniczył jej Walter MERRICKS, Główny Rzecznik Finansowy. Przemówienie na ten temat wygłosili Rt Hon Lord NEWTON of Braintree OBE, przewodniczący Rady Trybunałów, Peter HANCOCK CBE, desygnowany dyrektor generalny Służby Trybunałów oraz Martin PARTINGTON CBE, komisarz ds. prawnych. Przed południem 8 kwietnia pierwszej sesji plenarnej dotyczącej „Przeglądu sądownictwa” przewodniczył Rzecznik Praw Obywatelskich Irlandii Północnej Tom FRAWLEY. Głos zabrał Rt Hon Sir Brian KERR QC, Sędzia Najwyższy Irlandii Północnej. Podczas końcowej sesji plenarnej, której przewodniczył Tony REDMOND, przewodniczący Komisji Administracji Lokalnej w Anglii, przemówienie pt. „Rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich” wygłosił Nikiforos DIAMANDOUROS. Podczas dwóch dni konferencji odbyło się ogółem dwanaście warsztatów obejmujących kwestie tak zróżnicowane jak ustawodawstwo dotyczące wolności informacji, odszkodowanie, rozstrzygnięcie skarg i środki zaradcze.

Seminarium na temat „Prawa człowieka w Europie z perspektywy rzeczników”, Ibiza, Hiszpania

Dnia 5 września Europejski Rzecznik uczestniczył w seminarium poświęconym prawom człowieka w Europie z perspektywy rzeczników, które zorganizował Uniwersytet Balearski wspólnie z Rzecznikiem Hiszpanii. Przemówienie Nikiforosa DIAMANDOUROSA dotyczyło kwestii roli Europejskiego Rzecznika w obronie podstawowych praw człowieka. W seminarium udział wzięło wielu uczestników, w tym studenci i pracownicy akademicy.

Obchody 20. rocznicy uchwalenia ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich Katalonii, Barcelona, Hiszpania

Na zaproszenie Rafaela RIBÓ, regionalnego Rzecznika (*Síndic de Greuges*) Katalonii Nikiforos DIAMANDOUROS uczestniczył w szeregu wydarzeń z okazji 20. rocznicy uchwalenia ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich Katalonii, które miały miejsce w dniach 29 i 30 września w Barcelonie. Wśród uczestników byli liczni krajowi i regionalni rzecznicy z różnych krajów UE, w tym Emily

O'REILLY, krajowy Rzecznik Irlandii, Mats MELIN, Główny Rzecznik Parlamentarny Szwecji, María Luisa CAVA DE LLANO, zastępca Rzecznika Hiszpanii, Peter KOSTELKA, przewodniczący Biura Rzecznika Austrii, Yorgos KAMINIS, krajowy Rzecznik Grecji oraz Alvaro GIL-ROBLES, Komisarz Praw Człowieka Rady Europy. Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie pt. „Metody ochrony praw obywatelskich: współpraca między Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich a rzecznikami krajowymi i regionalnymi” W przemówieniu podkreślił on rolę regionalnych rzeczników i przedstawił kilka propozycji wzmocnienia istniejącej współpracy w ramach Europejskiej Sieci Rzeczników.

© Síndic de Greuges de Catalunya

Uczestnicy obchodów 20. rocznicy ustawy, na mocy której powołano instytucję Rzecznika Praw Obywatelskich w Katalonii (Catalan Ombudsman Act). Barcelona, Hiszpania, 29–30 września 2005 r.

5.3 INNE WYDARZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZYŁ RZECZNIK I JEGO PRACOWNICY

Dwustronne spotkania z rzecznikami

Rok 2005 był okresem wielu dwustronnych kontaktów między Europejskim Rzecznikiem a rzecznikami z Europy i spoza niej, których celem było wspieranie instytucji rzecznika praw obywatelskich, omawianie stosunków międzyinstytucjonalnych i wymiana najlepszej praktyki:

Dnia 31 stycznia Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Alvarem GIL-ROBLESEM, Komisarzem Praw Człowieka Rady Europy, oraz Peterem KOSTELKĄ, przewodniczącym Biura Rzecznika Austrii i regionalnym wiceprzewodniczącym dla Europy Międzynarodowego Instytutu Rzecznika, w celu omówienia i koordynacji poszczególnych spotkań i wydarzeń planowanych przez ich instytucje w ciągu następujących osiemnastu miesięcy.

Dnia 17 lutego Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Elianą NICOLAOU, Komisarz ds. Administracji (Rzecznikiem) Cypru i ambasadorem Constantinem YEROCOSTOPOULOSEM, stałym przedstawicielem Grecji w Radzie Europy.

Dnia 18 lutego Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Matjažem HANŽEKIEM, Rzecznikiem Praw Człowieka Słowenii.

Dnia 12 marca w Nikozji na Cyprze Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Elianą NICOLAOU, Komisarz ds. Administracji (Rzecznikiem) Cypru.

Dnia 6 kwietnia Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Karlheinzem GUTTMACHEREM, przewodniczącym Komisji Petycji niemieckiego Bundestagu.

Dnia 24 maja John MACQUARRIE, zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich Irlandii Północnej złożył wizytę w Biurze Europejskiego Rzecznika w Strasburgu. Celem wizyty było zapoznanie się z procedurą dochodzenia Europejskiego Rzecznika. Procedura ta została przedstawiona poprzez zbadanie wybranych spraw i rozmowę z prawnikami odpowiedzialnymi za ich rozpatrzenie. John MACQUARRIE spotkał się również z Nikiforosem DIAMANDOUROSEM i Ianem HARDENEM, szefem Wydziału Prawnego.

Dnia 10 czerwca wizytę w Biurze Europejskiego Rzecznika w Brukseli złożył Josef HAUSER, Rzecznik Tyrolu (Austria) i jego siedmiu pracowników. Spotkali się oni z Benitą BROMS, głównym doradcą ds. prawnych i szefem Biura Europejskiego Rzecznika w Brukseli oraz Rositą AGNEW, szefem Wydziału Komunikacji, w celu wymiany poglądów na temat rozpatrywania skarg i komunikacji z obywatelami. Następnie delegacja odbyła wideokonferencję z Europejskim Rzecznikiem Nikiforosem DIAMANDOUROSEM, podczas której omówiono możliwość wizyty informacyjnej w Tyrolu.

Dnia 30 czerwca we Florencji Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się na kolacji z Giorgio MORALESEM, regionalnym Rzecznikiem Toskanii (Włochy) oraz kilkoma jego pracownikami. Wymienili oni poglądy na temat swych ról i komunikacji z obywatelami. Omówili także możliwość oficjalnej wizyty Rzecznika Toskanii u Europejskiego Rzecznika.

Dnia 7 lipca Sozar SUBARI, Obrońca Publiczny Gruzji, złożył Europejskiemu Rzecznikowi wizytę stanowiącą część jego oficjalnej misji w Strasburgu zorganizowanej przez Radę Europy. Sozar SUBARI i Nikiforos DIAMANDOUROS odbyli krótkie spotkanie, po czym José MARTÍNEZ-ARAGÓN, główny doradca ds. prawnych, wyjaśnił Sozarowi SUBARIEMU mandat i rolę instytucji.

Dnia 10 października Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Ramónem CUSTODIO LÓPEZEM, krajowym Rzecznikiem Praw Obywatelskich Hondurasu.

Dnia 1 grudnia Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z przedstawicielami instytucji Rzecznika Republiki Chińskiej (Tajwan).

Wydarzenia, w których uczestniczyli członkowie personelu

Na poziomie personelu Rzecznika miał miejsce szereg wydarzeń:

W dniach 6 i 7 czerwca Biuro Parlamentarnego Rzecznika Finlandii wraz z Biurem Ministra Sprawiedliwości Finlandii było gospodarzem „Bałtyckiego seminarium nadzorów legalności”. W seminarium udział wzięli rzecznicy lub ich przedstawiciele z Danii, Estonii, Łotwy, Litwy, Norwegii, Polski i Szwecji. W seminarium uczestniczyła również delegacja z Komisji Petycji niemieckiego *Bundestagu*. Biuro Europejskiego Rzecznika reprezentował Gerhard GRILL, główny doradca ds. prawnych. Ogółem w seminarium udział wzięło około 60 osób.

W dniach 28 i 29 listopada Olivier VERHEECKE, główny doradca ds. prawnych, uczestniczył w Czwartym Kongresie AOMF (*Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie*), stowarzyszenia rzeczników francuskojęzycznych, który odbył się w Paryżu. Kongres zatytułowany „Rzecznik Praw Obywatelskich: interpretacja oczekiwań, wspierania reform” („Le Médiateur: interprète des attentes, acteurs des réformes”) został zorganizowany przez Rzecznika Francji Jean-Paula DELEVOYE. Głos zabrali między innymi Robert BADINTER, były prezes francuskiego Trybunału Konstytucyjnego, Luc FERRY, były minister oraz Jacques DERMAGNE, przewodniczący Rady Gospodarczo-Społecznej.

6 KONTAKTY

6.1 NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU

DZIESIĄTA ROCZNICA UTWORZENIA INSTYTUCJI EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA

W 2005 r. instytucja Europejskiego Rzecznika obchodziła dziesiątą rocznicę istnienia. Dla uczczenia tej okazji zorganizowano szereg wydarzeń, z których każde opisano szczegółowo poniżej. Aby zapewnić bezpośrednie zaangażowanie w te wydarzenia wszystkich najważniejszych partnerów Rzecznika – instytucji, organów i agencji UE, posłów do Parlamentu Europejskiego, innych rzeczników, mediów, organizacji pozarządowych, pracowników akademickich, skarżących i obywateli – każde z nich skierowano do innej publiczności.

Dodatkowe informacje o wszystkich wydarzeniach znajdują się na stronie:
<http://www.ombudsman.europa.eu/10anniversary/en/default.htm>

© De Nationale Ombudsman van Nederland

Jacob Söderman, pierwszy Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, Mats Melin, Pierwszy Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich Szwecji i Riitta-Leena Paunio, Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich Finlandii, na piątej Konferencji Krajowych Rzeczników państw członkowskich UE, Haga, Holandia, 11-13 września 2005 r.

Uroczysta kolacja dla krajowych rzeczników państw członkowskich UE i krajów kandydujących, Haga, Holandia

W piątym seminarium rzeczników krajowych, które odbyło się w dniach 11-13 września 2005 r. w Hadze, udział wzięło ponad 80 przedstawicieli biur krajowych rzeczników w państwach członkowskich UE i krajach kandydujących. Z okazji dziesiątej rocznicy istnienia instytucji Europejskiego Rzecznika zorganizowano uroczystą kolację. Uczestniczyło w niej ponad 70 osób,

w tym osoby, które brały udział w tworzeniu instytucji i wniosły wkład w księgę pamiątkową z okazji dziesiątej rocznicy. Księga, zatytułowana *The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution* (*Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: początki, ustanowienie, ewolucja*), została przedstawiona podczas kolacji przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA w obecności pierwszego Europejskiego Rzecznika, Jacoba SÖDERMANA.

Przyjęcie z okazji dziesiątej rocznicy utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika, Strasburg, Francja

Pierwszy Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich Jacob SÖDERMAN objął urząd dnia 27 września 1995 r. We wtorek 27 września 2005 r. podczas wrześniowej sesji Parlamentu Europejskiego w Strasburgu zorganizowano przyjęcie z okazji dziesiątej rocznicy utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Na przyjęcie zaproszono posłów do Parlamentu Europejskiego i członków Komisji Europejskiej, jak również pracowników Europejskiego Rzecznika, Parlamentu Europejskiego i innych instytucji i organów UE, które ściśle współpracowały z Rzecznikiem w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Gościem honorowym tego wydarzenia był pierwszy Europejski Rzecznik Jacob SÖDERMAN. Z uwagi na kluczową rolę, jaką odegrał Parlament Europejski w umożliwieniu utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika, oraz wsparcie, którego udzielał Rzecznikowi w ciągu ostatnich dziesięciu lat, główne przemówienie na przyjęciu wygłosił przewodniczący Parlamentu Europejskiego Josep BORRELL FONTELLES. W przyjęciu udział wzięło ponad 250 osób, w tym pięciu członków Komisji Europejskiej, ponad 100 posłów do Parlamentu Europejskiego, pięciu dyrektorów generalnych Parlamentu Europejskiego oraz przedstawiciele brytyjskiej prezydencji UE.

Josep Borrell Fontelles, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego i Nikiforos Diamandouros podczas uroczystości zorganizowanej w celu uczczenia dziesiątej rocznicy instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Strasburg, Francja, 27 września 2005 r.

Symposium na temat „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – ocena i perspektywy”, Strasburg, Francja

W ramach obchodów dziesięciolecia instytucji Europejskiego Rzecznika dnia 28 października *Institut des hautes études européennes* strasburskiego *Université Robert Schuman* zorganizował sympozjum pod naukowym nadzorem Syméona KARAGIANNISA, profesora *Université Robert Schuman*, oraz Yves'a PETITA, profesora *Université de Bourgogne*. Temat sympozjum, które odbyło się w Parlamencie Europejskim, brzmiał *Le Médiateur européen: bilan et perspectives* (*Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – ocena i perspektywy*). Sympozjum otworzyli i przemawiali senator i burmistrz Strasburga Fabienne KELLER oraz rektor *Université Robert Schuman* Florence BENOÎT-ROHMER.

Sesji przedpołudniowej przewodniczył jeden z dyrektorów i profesor *Centre d'études internationales et européennes* przy *Université Robert Schuman*, Vlad CONSTANINESCO. W pierwszej połowie sesji omówiono urząd Rzecznika i jego otoczenie instytucjonalne. Yves PETIT zanalizował stosunki między Rzecznikiem a instytucjami europejskimi, natomiast Loïc GRARD, profesor *Université de Bordeaux IV*, ocenił stosunki między Europejskim Rzecznikiem a rzecznikami krajowymi. W drugiej połowie sesji omówiono urząd Rzecznika i jego działalność. Claude BLUMANN, wiceprzewodniczący i profesor *Université de Paris II*, przedstawił wkład Rzecznika w obywatelstwo europejskie. Syméon KARAGIANNIS następnie zanalizował wkład Rzecznika w ochronę praw podstawowych. Po każdym dwóch wystąpieniach licznie zgromadzeni pracownicy akademicki, studenci i inni uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań prelegentom i wyrażenia poglądów na temat poruszonych kwestii.

Nikiforos Diamandouros, Florence Benoît-Rohmer, rektor uniwersytetu im. Roberta Schumana w Strasburgu i Fabienne Keller, senator i mer Strasburga, przemawiają do uczestników sympozjum „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – ocena i perspektywy”. Strasburg, Francja, 28 października 2005 r.

Popołudniowa sesja odbyła się w formie okrągłego stołu, a jej temat brzmiał „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – 10 lat działalności”. Okrągłemu stołowi przewodniczył Robert KOVAR, były rektor *Université Robert Schuman* i honorowy profesor Uniwersytetu. Uczestnikami okrągłego stołu byli Nikiforos DIAMANDOUROS, Mats MELIN, Główny Rzecznik Parlamentarny Szwecji, Bernard DREYFUS, główny delegat krajowego Rzecznika Francji, David LOWE, kierownik wydziału w sekretariacie Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego, Giuseppe MASSANGIOLI, dyrektor w Sekretariacie Generalnym Komisji Europejskiej oraz Alvaro GIL-ROBLES, Komisarz Praw Człowieka Rady Europy. Omawiane tematy obejmowały funkcję Europejskiego Rzecznika i wyzwania związane z rozszerzeniem, stosunki między rzecznikami i wpływ Europejskiego Rzecznika na rzeczników krajowych i regionalnych oraz oddziaływanie działalności Europejskiego Rzecznika na pracę instytucji Unii Europejskiej.

Wnioski z sympozjum przedstawił Jean-Paul JACQUÉ, dyrektor w Wydziale Prawnym Rady Unii Europejskiej.

W wydarzeniu udział wzięło ponad 80 pracowników akademickich, studentów, prawników, pracowników Unii Europejskiej i innych uczestników. Wnioski z sympozjum zostaną opublikowane przez *Centre d'études internationales et européennes* przy *Université Robert Schuman* w roku 2006.

Oficjalna kolacja dla głównych partnerów Rzecznika we Francji, Strasburg, Francja

Dnia 28 października mer Strasburga Fabienne KELLER i prezes *Communauté Urbaine de Strasbourg* Robert GROSSMANN zorganizowali oficjalną kolację z okazji dziesięciolecia działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w Strasburgu. Na kolację zaproszono lokalnych, regionalnych i krajowych polityków i administratorów, jak również prelegentów z sympozjum, które odbyło się wcześniej tego samego dnia w Strasburgu (patrz powyżej) oraz członków personelu Europejskiego Rzecznika. Gościem honorowym był Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich Nikiforos DIAMANDOUROS. Podczas kolacji Fabienne KELLER potwierdziła zaangażowanie miasta Strasburg w sprawy europejskie i ochronę praw człowieka oraz odczytała gratulacje francuskiej Minister Spraw

Europejskich Catherine COLONNY. W odpowiedzi Rzecznik podziękował miastu i regionowi za całe wsparcie w ciągu ostatnich dziesięciu lat, powtórnie dał wyraz swojemu zaangażowaniu w informowanie obywateli o ich prawach na poziomie UE i ogłosił, że szóste seminarium rzeczników krajowych odbędzie się w Strasburgu w 2007 r.

Oficjalna kolacja przewodniczących i sekretarzy Generalnych instytucji UE oraz szefów organów i agencji UE, Bruksela, Belgia

Dnia 17 listopada Rzecznik zorganizował oficjalną kolację dla Przewodniczących i sekretarzy generalnych instytucji UE oraz szefów organów i agencji Unii. W kolacji udział wzięło ponad 45 osób, które reprezentowały instytucje, organy i agencje z całej Unii. Celem wydarzenia było podkreślenie zamiaru Europejskiego Rzecznika, aby w najbliższych latach współpracować ze wszystkimi instytucjami, organami i agencjami w celu poprawy jakości administracji UE i zapewnienia pełnego poszanowania praw obywatelskich w całej Unii. Zważywszy, że około 70 % dochodzeń prowadzonych przez Rzecznika dotyczy Komisji Europejskiej, o wygłoszenie głównego przemówienia poproszono Przewodniczącą Komisji José Manuela BARROSO. Przedstawił on szereg obszarów, w których w nadchodzących latach należałoby zwiększyć współpracę, dążenie do opracowania jednolitego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej, dążenie do większej liczby polubownych rozwiązań i zapewnienie szybkiej reakcji na zalecenia i uwagi Rzecznika. W tym kontekście wspominał on nowy komunikat przyjęty przez Komisję, który wprowadza nową wewnętrzną procedurę odpowiedzi na dochodzenia Rzecznika. W swym przemówieniu Rzecznik potwierdził znaczenie szybkiego i dokładnego załatwiania skarg. Opisał on swoją rolę jako nie tylko zewnętrzny mechanizm kontroli, lecz również jako cenne źródło pomocy dla kadry zarządzającej — źródło pomocy administracjom w poprawie ich funkcjonowania poprzez skierowanie uwagi na obszary, w których należy wprowadzić ulepszenia. W tym kontekście podkreślił wartość Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej jako przydatnego przewodnika dla urzędników. Nikiforos DIAMANDOUROS opisał również rolę Rzecznika jako instytucji, która może pomóc instytucjom w wyjaśnić ich działanie obywatelom oraz dać obywatelom poczucie, że ich głos się liczy oraz że składając skargi mogą oni przyczynić się do poprawy sytuacji. Powiedział, że nadrzędnym celem jest najwyższej klasy administracja UE skoncentrowana na obywatelach.

José Manuel Barroso, Przewodniczący Komisji Europejskiej i Nikiforos Diamandouros na oficjalnym obiedzie dla przewodniczących i sekretarzy generalnych instytucji UE oraz dyrektorów organów i agencji UE. Bruksela, Belgia, 17 listopada 2005 r.

Seminarium prasowe i warsztaty otwarte, Bruksela, Belgia

Dnia 6 grudnia Europejski Rzecznik zorganizował w Brukseli dwa spotkania pod tytułem „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: 10 lat, 20 000 skarg — zbyt wiele? zbyt mało?” Spotkania

te, zorganizowane we współpracy z Europejskim Centrum Dziennikarstwa, odbyły się w formie seminarium prasowego i warsztatów otwartych skierowanych do mediów, organizacji pozarządowych, grup interesu, przedstawicielstw regionalnych i lokalnych oraz obywateli zainteresowanych pracą Rzecznika.

Michael Cashman, poseł do PE, Nikiforos Diamandouros, Aidan White, Sekretarz Generalny Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy i Derk-Jan Eppink, członek gabinetu wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Siim Kallasa, w trakcie dyskusji z uczestnikami konferencji prasowej zorganizowanej w celu uczczenia dziesiątej rocznicy instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Bruksela, Belgia, 6 grudnia 2005 r.

Tytuł pierwszej sesji brzmiał „Bardziej otwarta i odpowiedzialna administracja UE — następne kroki Komisji, Parlamentu i Rzecznika”. W sesji udział wzięło ponad sześćdziesiąt osób, a uczestnikami panelu byli Derk-Jan EPPINK, członek gabinetu wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Siim KALLAS, Michael CASHMAN, poseł do Parlamentu Europejskiego i sprawozdawca parlamentarny ds. rozporządzenia w sprawie publicznego dostępu do dokumentów, Tony BUNYAN, dyrektor *Statewatch*, oraz Tim KING, zastępca redaktora *European Voice*. Aidan WHITE, sekretarz generalny Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy przewodniczył tej sesji, w trakcie której powstał obraz dotychczasowych postępów w instytucjach UE w obszarze przejrzystości i pomysłów na przyszłość.

Nikiforos Diamandouros i Margot Wallström, Wiceprzewodnicząca Komisji ds. stosunków międzyinstytucjonalnych i komunikacji, wysłuchuje uczestników publicznych warsztatów, w celu uczczenia dziesiątej rocznicy instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Bruksela, Belgia, 6 grudnia 2005 r.

Tytuł drugiej sesji brzmiał „Podnoszenie świadomości na temat prawa do składania skarg – następne kroki Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich” i odbyła się ona w formie otwartych warsztatów. Członkami panelu w tej sesji byli Margot WALLSTRÖM, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej, Emily O'REILLY, krajowy Rzecznik Irlandii, Claire DAMILANO z *European Citizen Action Service* oraz Aidan WHITE, Sekretarz Generalny Międzynarodowej Federacji Dziennikarzy. Warsztaty w sposób ożywiony prowadził Pat COX, były przewodniczący Parlamentu Europejskiego. W warsztatach udział wzięło ponad 50 przedstawicieli organizacji pozarządowych, grup interesu, regionalnych i lokalnych przedstawicielstw w Brukseli oraz instytucji UE. W trakcie warsztatów rozważano najlepsze sposoby pracy Rzecznika na ich rzecz. Dyskusja oparta była na następujących pytaniach: W jaki sposób Rzecznik może zwiększać wiedzę na temat swojej pracy? Co Rzecznik może uczynić, aby zachęcić do korzystania z prawa do skargi? W jaki sposób wasza organizacja może pomóc Rzecznikowi korzystać z osiągnięć ostatnich dziesięciu lat? W jaki sposób Rzecznik może wnieść wkład w „okres refleksji” w Unii? Po spotkaniu uczestnikom rozdano dokument podsumowujący główne koncepcje przedstawione w trakcie warsztatów, który został również zamieszczony na stronie internetowej Rzecznika.

Prezentacja dla Delegacji Francuskiego Zgromadzenia Narodowego do Unii Europejskiej, Paryż, Francja

Dnia 7 grudnia Delegacja Francuskiego Zgromadzenia Narodowego do Unii Europejskiej po raz pierwszy zorganizowała spotkanie, na którym wysłuchano Europejskiego Rzecznika. Spotkanie, któremu przewodniczył przewodniczący Delegacji Pierre LEQUILLER, dało Rzecznikowi możliwość wyjaśnienia pełnionej przez niego roli, rodzajów kwestii, z którymi ma on do czynienia oraz zakresu, w jakim Rzecznik współpracuje z rzecznikami w państwach członkowskich. Członkowie Delegacji zadawali pytania dotyczące skarg, w tym skargi związanej z brakiem przejrzystości w działalności ustawodawczej Rady, oraz roli, którą jako posłowie do Parlamentu mogą odegrać w przekazywaniu obywatelom francuskim informacji na temat roli i kompetencji Europejskiego Rzecznika. Spotkanie odbyło się w Paryżu i było otwarte dla prasy. Zostało ono zwołane z okazji dziesiątej rocznicy istnienia instytucji Europejskiego Rzecznika.

© Assemblée nationale française

Nikiforos Diamandouros i Pierre Lequiller, Przewodniczący Delegacji ds. UE Francuskiego Zgromadzenia Narodowego. Paryż, Francja, 7 grudnia 2005 r.

WYBÓR EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Dnia 11 stycznia w Parlamencie Europejskim odbyły się wybory Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. 564 głosami ze wszystkich 609 oddanych głosów na Europejskiego Rzecznika kadencji parlamentarnej 2004-2009 powtórnie wybrano Nikiforosa DIAMANDOUROSA. Po wyborze odbyła się konferencja prasowa zorganizowana przez przewodniczącego Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego Marcina LIBICKIEGO, posła do Parlamentu Europejskiego. Nikiforos DIAMANDOUROS skorzystał z tej okazji, aby nakreślić priorytety instytucji, które obejmują zapewnienie pełnej ochrony praw obywateli w całej Unii i zagwarantowanie najwyższych standardów administracji w instytucjach i organach UE. Pełne informacje dotyczące wyboru Rzecznika przedstawiono w załączniku E.

© Parlament Europejski

Margot Wallström, Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej ds. stosunków międzyinstytucjonalnych i komunikacji, składa gratulacje Nikiforosowi Diamandourosowi w związku z jego ponownym wyborem na stanowisko Europejskiego Rzecznika Spraw Obywatelskich. Strasburg, Francja, 11 stycznia 2005 r.

SPRAWOZDANIE ROCZNE 2004

Sprawozdanie roczne jest najważniejszą publikacją Rzecznika. Zawiera relację z działalności Rzecznika związanej z rozpatrywaniem skarg w ciągu danego roku, dzięki czemu zwiększa zdolność Parlamentu do pociągania instytucji i organów Unii do odpowiedzialności. Poprzez zaznaczenie problematycznych obszarów w administracji służy ono również instytucjom i organom UE jako cenne źródło samoregulacji. Poza tym sprawozdanie Rzecznika jest przedmiotem zainteresowania wielu grup i osób na różnych szczeblach — innych rzeczników, polityków, urzędników publicznych, specjalistów zawodowych, pracowników akademickich, grup interesu, organizacji pozarządowych, dziennikarzy i obywateli na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Aby jak najlepiej odpowiedzieć na różnorodne oczekiwania tych różnych grup, począwszy od sprawozdania za 2004 rok zmieniono koncepcję Sprawozdania rocznego. Pełne teksty decyzji zastąpiono streszczeniami, które zwracają uwagę na kluczowe kwestie. W rozdziale 2 (w niniejszym sprawozdaniu w sekcji 2.8) wprowadzono analizę tematyczną, która zwraca uwagę na najważniejsze ustalenia prawne i faktyczne w głównych obszarach pracy. Rozdziały dotyczące kontaktów i stosunków z innymi organami zmieniono tak, aby zwracały uwagę na korzyści tej działalności i ilustrowały je szczegółami wydarzeń, które miały miejsce.

Dnia 10 maja Rzecznik przedstawił Sprawozdanie roczne 2004 Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego. Było to dla niego okazją do przedstawienia przeglądu prac i wyników osiągniętych w ciągu tego roku oraz przedstawienia sprawozdania dotyczącego celów, jakie wyznaczył po powtórny wyborze na urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Posel do Parlamentu Europejskiego Manolis MAVROMMATIS sporządził sprawozdanie komisji Petycji o działalności Rzecznika w 2004 r. Dnia 27 października posłowie do PE przyjęli sprawozdanie 426 głosami za, przy 3 głosach przeciw i 9 wstrzymujących się, gratulując Rzecznikowi jego osiągnięć i dobrych stosunków z Komisją Petycji.

DNI OTWARTE

Bruksela

Dnia 30 kwietnia Parlament Europejski zorganizował Dzień Otwarty dla obywateli. Biuro Rzecznika wzięło udział w Dniu Otwartym i skorzystało z tej okazji, aby promować ulotkę *Dziesiąta rocznica*, rozpowszechnianą wśród odwiedzających w 24 językach. Pracownicy Biura przez cały dzień odpowiadali na pytania obywateli. Szacuje się, że w Dniu Otwartym wzięło udział około 15 000 osób.

Strasburg

Dnia 8 maja Biuro Rzecznika uczestniczyło w Dniu Otwartym zorganizowanym przez Parlament Europejski w Strasburgu. Wśród odwiedzających rozpowszechniono materiały w 24 językach dotyczące pracy Rzecznika, w tym nową ulotkę *Dziesiąta rocznica*. Pracownicy Biura przez cały dzień odpowiadali na pytania obywateli. W Dniu Otwartym wzięło udział ponad 20 000 osób.

Obywatele odwiedzający stoisko Rzecznika Praw Obywatelskich podczas dnia drzwi otwartych w Strasburgu, Francja, 8 maja 2005 r.

6.2 WIZYTY INFORMACYJNE

W celu podniesienia świadomości obywateli na temat ich prawa do składania skarg do Europejskiego Rzecznika oraz dalszego wzmocnienia kontaktów roboczych z innymi krajowymi i regionalnymi rzecznikami praw obywatelskich, w roku 2003 i 2004 Rzecznik rozpoczął intensywny program wizyt informacyjnych w państwach członkowskich, krajach przystępujących do UE i ubiegających się o członkostwo. Rzecznik zamierza kontynuować wizyty informacyjne w okresie od 2005 r. do 2009 r. Podczas wizyt Rzecznik spotyka się z parlamentarzystami, sędziami, pracownikami służby cywilnej wyższego szczebla, innymi rzecznikami i osobami pracującymi w obszarze pozasądowego rozstrzygania sporów, kręgami akademickimi, potencjalnymi skarżącymi i innymi obywatelami. W każdej podróży towarzyszy mu jeden pracownik Wydziału Prawnego i jeden pracownik ds. komunikacji.

Wizyty informacyjne Rzecznika mają przyczynić się do lepszego zrozumienia przez obywateli usług świadczonych na ich rzecz. Podczas licznych wystąpień w trakcie wizyt Rzecznik ilustruje swoją pracę przykładami rodzajów otrzymywanych skarg. Praca Rzecznika wykracza jednak znacznie poza rozpatrywanie skarg i podczas spotkań zawsze jest on świadomy potrzeby poinformowania o swojej szerszej roli. W swoich przemówieniach i wystąpieniach Europejski Rzecznik nakreśla znaczenie instytucji Rzecznika w promowaniu rządów prawa, demokracji i praw człowieka. Podczas dwustronnych spotkań z rzecznikami uczestnicy rozpatrują pomysły przyszłej współpracy, jednocześnie ucząc się w drodze wymiany doświadczeń i dzięki dzieleniu się najlepszymi praktykami.

Odpowiednicy Rzecznika w państwach członkowskich i krajach kandydujących do członkostwa przygotowują bogate programy spotkań Rzecznika podczas każdej wizyty i często towarzyszą mu w podróży.

Ze względu na szereg wydarzeń zorganizowanych w 2005 r. z okazji dziesięciolecia instytucji Europejskiego Rzecznika, w ciągu roku odbyła się tylko jedna wizyta informacyjna – pod koniec listopada Rzecznik udał się do Wielkiej Brytanii.

Poniższa sekcja zawiera przegląd szeregu spotkań wraz z listą rozmówców oraz licznych wystąpień. Działalność mediów prowadzona w ramach wizyt informacyjnych została przedstawiona w sekcji 6.4 niniejszego sprawozdania.

WIELKA BRYTANIA

W dniach 28-30 listopadach 2005 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich gościł w Londynie.

Dnia 28 listopada odbyło się śniadanie robocze z Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Służby Zdrowia Ann ABRAHAM. Nikiforosa DIAMANDOUROSA i Ann ABRAHAM powitał szef Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Wielkiej Brytanii Reijo KEMPINEN. Następnie odbyło się spotkanie z posłami do Parlamentu Europejskiego, którego gospodarzem był dyrektor Biura Parlamentu Europejskiego w Wielkiej Brytanii Dermot SCOTT. Nikiforos DIAMANDOUROS i Ann ABRAHAM wspólnie wygłosili prelekcję dla studentów *European Fast Stream* w Krajowej Szkole Administracji Rządowej. Tytuł wystąpienia Europejskiego Rzecznika brzmiał „Rola Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w instytucjonalnych ramach UE”. Po ożywionej sesji pytań i odpowiedzi, dyskusję ze studentami i dyrektorem studiów Howardem EMMENSEM kontynuowano przy obiedzie.

Nikiforos Diamandouros i Ann Abraham, Rzecznik Praw Obywatelskich z ramienia służby zdrowia i parlamentu Wielkiej Brytanii, przemawia do studentów specjalizujących się w sprawach europejskich z *National School of Government*. Londyn, Wielka Brytania, 28 listopada 2005 r.

Po południu w pierwszej kolejności odbyło się spotkanie z członkami Europejskiej Komisji ds. Kontroli z Izby Gmin, na którym Rzecznik miał okazję poznania członków komisji, poinformowania ich o pracach odpowiednich instytucji i wzięcia udziału w interesującej wymianie poglądów. Ostatnie spotkanie w tym dniu odbyło się w Radzie Trybunałów, a jego gospodarzem był Przewodniczący Rady lord NEWTON of Braintree. Członkowie i pracownicy Rady przedstawili jej prace, a późniejsze dyskusje wykazały istnienie ścisłego związku między pracą trybunałów i rzeczników. Tego wieczoru lord NEWTON wydał w Izbie Lordów kolację z okazji tej wizyty.

Dnia 29 listopada Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu studentce studiów doktoranckich Melanie SMITH na temat związany z jej pracą o działaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego prowadzonych na mocy art. 226 Traktatu WE. Podczas pierwszego spotkania w tym dniu Nikiforos DIAMANDOUROS i Ann ABRAHAM podejmował Minister Spraw Europejskich, członek parlamentu Douglas ALEXANDER. Omawiano kwestie dotyczące sprawozdania specjalnego Europejskiego Rzecznika, przedłożonego Parlamentowi Europejskiemu w październiku 2005, w którym Rzecznik wezwał Radę do ponownego rozważenia odmowy odbywania jawnych posiedzeń, gdy działa ona jako władza ustawodawcza. Wizyta w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich i Służby Zdrowia dała następnie Nikiforosowi DIAMANDOUROSOWI możliwość zapoznania się z szeregiem spraw rozpatrywanych przez Rzecznika. Zastępca Rzecznika Trish LONGDON i jej koledzy przedstawili kwestię stałej opieki, a Ann ABRAHAM i Iain OGILVIE nakreślili ostatnie postępy w dochodzeniu w związku z towarzystwem ubezpieczeniowym Equitable Life.

Podczas seminarium w porze obiadowej, którego gospodarzem był Robert HAZELL, dyrektor Wydziału Konstytucyjnego Szkoły Polityki Publicznej na *University College London*, Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił wykład nt. „Rola Rzecznika Praw Obywatelskich we wzmacnianiu odpowiedzialności i rządów prawa”. Podczas ożywionej sesji pytań i odpowiedzi oraz lunchu odpowiadał na pytania i prowadził dyskusję zarówno z licznie zgromadzonymi profesorami i studentami, jak i wieloma obecnymi rzecznikami z Wielkiej Brytanii.

Podczas pierwszego spotkania tego popołudnia Nikiforos DIAMANDOUROS składał wyjaśnienia Komisji Specjalnej ds. Unii Europejskiej Izby Lordów. Tej sesji przewodniczył przewodniczący komisji lord GRENFELL, a udział w niej wzięło czternastu członków Izby Lordów. Podczas intensywnego przesłuchania członkowie komisji zadawali Nikiforosowi DIAMANDOUROSOWI szereg pytań dotyczących zagadnień takich jak potrzeba rozwijania Europejskiej Sieci Rzeczników, zależności między Europejskim Kodeksem Dobrej Praktyki Administracyjnej a Kartą Praw Podstawowych oraz przyszłych stosunków z Agencją Praw Podstawowych UE. Następnie Nikiforos DIAMANDOUROS i Ann ABRAHAM spotkali się z przewodniczącym Komisji Selekcji Kadr Administracji Publicznej Izby Gmin Tonym WRIGHTEM, posłem do parlamentu. Tego wieczoru Ann ABRAHAM wydała kolację, w której uczestniczyli rzecznicy sektora publicznego z Anglii, Szkocji, Walii i Północnej Irlandii.

Lord Wallace of Saltaire, zasłużony emerytowany profesor stosunków międzynarodowych z Londyńskiej Szkoły Ekonomii i Nauk Politycznych (*London School of Economics and Political Science*), przedstawia Nikiforosa Diamandourosa przed rozpoczęciem wykładu zatytułowanego „Prawa człowieka i stosowanie środków pozasądowych – perspektywa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”. Londyn, Wielka Brytania, 30 listopada 2005 r.

Przed południem dnia 30 listopada odbyła się wizyta w londyńskim Biurze Rzeczników Samorządów Lokalnych Anglii. W pierwszej kolejności odbyło się spotkanie Nikiforosa DIAMANDOUROSA z przewodniczącym rzeczników samorządów lokalnych Tonym REDMONDEM, podczas którego omówiono wiele istotnych kwestii, w tym rozwój kompetencji rzecznika w dziedzinie praw człowieka. Następnie Europejski Rzecznik spotkał się z zastępcą Rzecznika samorządu lokalnego Peterem MACMAHONEM w celu przeprowadzenia dyskusji nad międzynarodową współpracą biur rzecznika. Nikiforos DIAMANDOUROS udał się następnie do *London School of Economics and Political Science* (LSE), gdzie wygłosił wykład pt. „Prawa człowieka i środki pozasądowe – perspektywa Rzecznika Praw Obywatelskich”. Spotkaniu przewodniczył lord WALLACE of Saltaire, honorowy profesor stosunków międzynarodowych w LSE. Po wykładzie odbyła się obszerna sesja pytań i odpowiedzi, a dyskusje kontynuowano podczas obiadu wydanego przez lorda WALLACE’A.

Pierwszym spotkaniem popołudniowym było spotkanie z Jimem MURPHYM, członkiem parlamentu i sekretarzem parlamentarnym Biura Gabinetu. Omawiane kwestie dotyczyły poprawy dostępnych dla obywateli środków naprawczych i rozwoju instytucji rzecznika w Wielkiej Brytanii. Wizyta zakończyła się spotkaniem z Ann ABRAHAM w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich i Służby Zdrowia.

6.3 INNE KONFERENCJE I SPOTKANIA

Konferencje, seminaria i spotkania są dla Rzecznika doskonałą okazją do podnoszenia wiedzy na temat jego pracy wśród głównych docelowych odbiorców, takich jak organizacje pozarządowe, grupy interesu i instytucje akademickie. Ułatwiają one również jego pracę polegającą w stopniu bardziej ogólnym na propagowaniu idei instytucji rzecznika. Konferencje i spotkania również umożliwiają Rzecznikowi i jego pracownikom dostęp do bieżących informacji dotyczących zmian europejskich, które szczególnie dotyczą tej instytucji.

W niniejszej sekcji opisano ogólnie pełen zakres działalności propagującej ideę instytucji rzecznika, a w szczególności pracę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Jeżeli Rzecznik nie może osobiście uczestniczyć w danym wydarzeniu, powierza odpowiedniemu członkowi personelu zadanie reprezentowania instytucji. Wiele grup poznaje również pracę rzecznika w ramach wizyt studyjnych w Strasburgu. Niniejsza sekcja zawiera listę prezentacji dla grup, które miały miejsca w ciągu roku.

Z UDZIAŁEM RZECZNIKA

Dnia 7 stycznia Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z ambasadorem Mariosem LYSSIOTISEM, Stałym Przedstawicielem Cypru przy Radzie Europy, w celu omówienia roli Europejskiego Rzecznika.

Dnia 27 stycznia Nikiforos DIAMANDOUROS przemawiał dla strasburskiej filii *English-Speaking Union* na temat „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – strażnik dobrej administracji”.

Dnia 28 stycznia Rzecznik wygłosił końcowe przemówienie programowe na konferencji zorganizowanej w Brukseli przez Stowarzyszenie Byłych Stażystów Unii Europejskiej (ADEK International). Konferencję zatytułowano „Mówienie o Europie”. Rzecznik skoncentrował się na następujących pytaniach: „dlaczego” należy mówić o Europie, „jak” należy mówić o Europie i „co” należy mówić o Europie. Po swym wystąpieniu Nikiforos DIAMANDOUROS odpowiadał na pytania zebranych.

Dnia 23 lutego Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Aleksandrą POPOVIĆ, wiceminister sprawiedliwości Republiki Serbii i Czarnogóry. Spotkanie było poświęcone osiągnięciom Unii w zakresie ochrony praw obywatelskich dzięki środkom sądowym i pozasądowym.

Dnia 4 marca Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie na międzynarodowej konferencji w Genewie w Szwajcarii na temat „Podstawowe zasady Konstytucji dla Europy”. Konferencję zorganizowało Centrum Europejskich Studiów Prawniczych Uniwersytetu w Genewie.

Dnia 11 marca Nikiforos DIAMANDOUROS odbył szereg spotkań w Nikozji na Cyprze. Jego rozmówcami byli: Tassos PAPADOPOULOS, prezydent Republiki Cypryjskiej, Nikos CLEANTHOUS, przewodniczący Komisji Spraw Europejskich Parlamentu Cypru, Panayiotis DEMETRIOU, poseł do Parlamentu, Costakis CHRISTOFOROU, dyrektor generalny Parlamentu Cypru, Ronald EVERS, szef Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego na Cyprze, oraz Adriaan VAN DER MEER, szef Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej na Cyprze. Następnie na seminarium dotyczącym praw obywatelskich zorganizowanym przez Parlament Cypru oraz Biuro Prasowo-Informacyjne Cypru Rzecznik wygłosił przemówienie nt. „Prawa obywateli europejskich wynikające z obywatelstwa europejskiego, demokratycznego życia w Unii i Karty Praw Podstawowych”.

Tassos Papadopoulos, Prezydent Republiki Cypru, i Nikiforos Diamandouros.
Nikozja, Cypr, 11 marca 2005 r.

Dnia 12 marca Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Michalisem ATTALIDISEM, dziekanem Szkoły Nauk Humanistycznych, Ścisłych i Prawa Akademii w Nikozji na Cyprze, w której wygłosił przemówienie nt. „Obrona demokracji i rządu prawa: rola rzecznika praw obywatelskich”.

Dnia 17 marca Nikiforos DIAMANDOUROS przemawiał na temat „Dostęp do mediacji europejskiej” na Piątym Kongresie Stowarzyszenia Europejskich Kobiet-Prawników.

Christos Rozakis (drugi od lewej), wiceprzewodniczący Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, przemawia do pracowników Europejskiego Rzecznika Praw Człowieka. Strasburg, Francja, 18 marca 2005 r.

Dnia 18 marca Rzecznik spotkał się z Christosem ROZAKISEM, wiceprezesem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Następnie Christos ROZAKIS wziął udział w spotkaniu personelu Europejskiego Rzecznika, na którym wygłosił wystąpienie nt. „Wszystkie aspekty ochrony praw człowieka w Europie: rozszerzenie ochrony dzięki Traktatowi Konstytucyjnemu UE”.

Dnia 21 marca Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Guillermo O'DONNELLEM, profesorem Uniwersytetu Notre Dame w Indianie w Stanach Zjednoczonych, oraz Gabriellą IPPOLITO O'DONNELL w celu omówienia roli Europejskiego Rzecznika i możliwości współpracy na rzecz promocji i rozwoju instytucji rzecznika w Ameryce Łacińskiej.

Dnia 22 marca podczas obiadu roboczego Stałych Przedstawicieli w Radzie Europy Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił wystąpienie nt. „Ostatnie osiągnięcia w zakresie ochrony praw człowieka i praw podstawowych w Unii Europejskiej – perspektywa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich”. Gospodarzem wydarzenia była Ann-Marie NYROOS, Stała Przedstawicielka Finlandii w Radzie Europy.

Dnia 14 maja Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie nt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i polityka antynarkotykowa UE” na Dziesiątej Europejskiej Konferencji nt. Resocjalizacji i Polityki Antynarkotykowej, która odbyła się w Heraklionie w Grecji.

Dnia 18 maja Nikiforos DIAMANDOUROS przemawiał nt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich instytucja służąca przejrzystości i walce z korupcją” w greckim oddziale Transparency International w Atenach w Grecji.

Dnia 19 maja Nikiforos DIAMANDOUROS uczestniczył w okrągłym stole nt. „Niewłaściwe administrowanie i korupcja w greckim sektorze publicznym – refleksje nad sposobami i środkami ich zwalczania” na Konferencji Przywódców Greckich 2005 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Głównych Dyrektorów Wykonawczych w Atenach w Grecji.

Dnia 24 maja Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się z Fabienne KELLER, mer Strasburga, w celu przygotowania przewidzianego na 28 października sympozjum i oficjalnej kolacji z okazji dziesiątej rocznicy.

Dnia 31 maja Nikiforos DIAMANDOUROS przemawiał nt. „Demokracja, rządy prawa, odpowiedzialność i instytucja rzecznika praw obywatelskich” na Uniwersytecie w Duisburgu w Niemczech.

Dnia 3 czerwca Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie nt. „Prawa pacjentów we współczesnej Europie” na Drugiej Międzynarodowej Konferencji Medycznej Hygeia-Harvard na temat „Medycyna profilaktyczna w XXI wieku” w Atenach w Grecji.

Dnia 6 czerwca Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie nt. „Poszanowanie praw podstawowych i praw człowieka przez administrację europejską: normy i środki zaradcze” na międzynarodowej konferencji w Krakowie w Polsce, którą zorganizowali polski Rzecznik Praw Obywatelskich Andrzej ZOLL i Uniwersytet Jagielloński z okazji utworzenia Akademii Praw Człowieka w Oświęcimiu.

Dnia 30 czerwca Nikiforos DIAMANDOUROS został poproszony przez Anthony’ego MOLHO i Diogo RAMADĘ CURTO, profesorów Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego (EUI) we Florencji we Włoszech, o dokonanie pierwszej prezentacji na kursie letnim, zorganizowanym przez Wydział Historii EUI. Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie nt. „Rozwój praw imigrantów w europejskim porządku prawnym w okresie powojennym”. Następnie Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się podczas obiadu z grupą pięciu doktorantów z Grecji.

Dnia 1 lipca Nikiforos DIAMANDOUROS odbył we Florencji we Włoszech spotkanie z Yves’em MENYM, rektorem i profesorem Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego, oraz Helen WALLACE, dyrektorem i profesorem uniwersyteckiego Centrum Studiów Wyższych im. Roberta Schumana w celu omówienia sposobów promowania studiów nad instytucjami zwiększającymi demokratyczną odpowiedzialność w Europie.

Dnia 6 lipca Rzecznik spotkał się z Eugenią KOTSELIDOU, szefem rozwoju personelu i mediatorem w dziedzinie zarządzania wynikami działalności w Europejskim Urzędzie Patentowym w Monachium w Niemczech. Eugenię KOTSELIDOU interesowało doświadczenie Nikiforosa DIAMANDOUROSA na polu mediacji, w tym poszukiwanie rozwiązań polubownych, oraz rola instytucji jako alternatywy dla sądów.

Dnia 7 lipca Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił wystąpienie pt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: instrument obrony obywateli” dla delegacji burmistrzów z włoskiego regionu Trentino Alto-Adige. Gospodarzem wydarzenia była Lilli GRUBER, posłanka do Parlamentu Europejskiego.

Dnia 13 lipca Rzecznik przedstawił swą pracę 25 członkom *Society of European Affairs Professionals* (SEAP), organizacji zawodowej zrzeszającej osoby pracujące w dziedzinie europejskich spraw publicznych. W przemówieniu pt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: pomoc w promowaniu otwartej, odpowiedzialnej administracji UE, której celem jest służenie wszystkim obywatelom” Nikiforos DIAMANDOUROS wyjaśnił usługi, które świadczy, rozpatrując skargi i prowadząc dochodzenia z własnej inicjatywy. Rzecznik w szczególności skoncentrował się na Europejskim Kodeksie Dobrej Praktyki Administracyjnej i Kodeksie Postępowania SEAP. Catherine STEWART, wiceprezes SEAP, przewodniczyła temu wydarzeniu, które zakończyło się ożywioną sesją pytań i odpowiedzi.

Dnia 23 września Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił wystąpienie nt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – pozasądowe środki zadośćuczynienia dostępne obywatelom” dla delegacji członków byłej Europejskiej Komisji Praw Człowieka Rady Europy. Spotkanie zorganizował Christos ROZAKIS, wiceprezes Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Dnia 26 września Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił wystąpienie dotyczące roli Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dla przedstawicieli Okręgowej Izby Radców Prawnych z Krakowa w Polsce.

Dnia 6 października Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie pt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: instytucja ochrony i wspierania praw podstawowych” na konferencji z okazji 60. rocznicy utworzenia francuskiej *Ecole National d’Administration* oraz dziesiątej rocznicy utworzenia Centrum Studiów Europejskich w Strasburgu.

Dnia 14 października Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił przemówienie pt. „Państwo prawne i prawa podstawowe w Unii Europejskiej” w Akademii Obrony Narodowej w Atenach w Grecji.

Dnia 21 listopada Nikiforos DIAMANDOUROS wygłosił wykład pt. „Demokracja, rządy prawa i rzecznik praw obywatelskich” na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku w Stanach Zjednoczonych.

W dniach 21 i 22 grudnia Nikiforos DIAMANDOUROS odbył w Atenach w Grecji spotkania z Karolosiem PAPOULIASSEM, prezydentem Grecji, Kostasem KARAMANLISEM, premierem Grecji, Kostisem STEFANOPOULOSEM, byłym prezydentem Grecji oraz Konstantinosem MITSOTAKISEM, byłym premierem Grecji.

Z UDZIAŁEM PERSONELU RZECZNIKA

Dnia 25 stycznia Olivier VERHEECKE, główny doradca ds. prawnych, uczestniczył w publicznym przesłuchaniu na temat proponowanej Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, zorganizowanym przez Komisję Europejską. Przesłuchanie jawne podzielono na cztery zakresy tematyczne. Temat pierwszy obejmował prawa i obszary tematyczne pracy Agencji oraz jej zasięg geograficzny. Temat drugi dotyczył utrzymania i zagwarantowania kontaktów z Radą Europy, instytucjami krajowymi, społeczeństwem obywatelskim i innymi podmiotami. Temat trzeci związany był z zadaniami przydzielonymi Agencji, a temat czwarty obejmował jej strukturę. Przesłuchanie jawne zamknął Franco FRATTINI, wiceprzewodniczący Komisji, komisarz ds. sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa.

Dnia 16 lutego Nicholas CATEPHORES, asystent Rzecznika, uczestniczył w spotkaniu przy okrągłym stole dotyczącym ewentualnego utworzenia instytucji „Europejskiego Rzecznika Praw Dostawców Usług Finansowych”, zorganizowanym przez Federację Europejskich Giełd Papierów Wartościowych i *Houston Consulting Europe* w Brukseli w Belgii.

Dnia 1 marca prawnik Tina NILSSON i szef Wydziału Komunikacji Rosita AGNEW spotkały się z Paulem FIRTHEM, niezależnym konsultantem prowadzącym badanie procesu przyznawania dotacji przez Komisję Europejską. Badanie było prowadzone w imieniu kilku organizacji pozarządowych. Tina NILSSON i Rosita AGNEW wyjaśniły procedury stosowane przez Rzecznika i zilustrowały jego pracę przykładami skarg związanych z przyznawaniem dotacji, które Rzecznik rozpatrywał w latach 2002-2004. Paul FIRTH pytał, w jakim stopniu Rzecznikowi udaje się rozwiązywać takie sprawy oraz ile czasu to zajmuje. Był szczególnie zainteresowany skargami dotyczącymi przepisów finansowych UE i problemami, o których w związku z tym dowiedział się Rzecznik.

Dnia 5 kwietnia Olivier VERHEECKE i Rosita AGNEW omówili pracę Rzecznika z Melanie Smith, doktorantką na Uniwersytecie w Manchesterze i asystentką ds. badań naukowych Jo SHAW, profesor Uniwersytetu w Edynburgu.

W dniach 13 i 14 lipca Olivier VERHEECKE przyjął odpowiednio Rhię BOUSTE, doktorantkę Uniwersytetu Paris 1 Panthéon-Sorbonne, i Costanzę HERMANIN DE REICHENFELD z *Institut de Sciences Politiques* w Paryżu, w celu omówienia pracy Rzecznika, a w szczególności Europejskiego Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej.

W dniach 28 i 29 września Komisarz Brandenburgii ds. Ochrony Danych i Dostępu do Informacji zorganizował we współpracy z *Alcatel SEL Stiftung für Kommunikationsforschung* oraz *Deutsche Gesellschaft für Recht und Informatik e.V.* międzynarodowe sympozjum nt. „Swoboda informacji w Niemczech i Europie”. W konferencji udział wzięło ponad 120 osób. Biuro Europejskiego Rzecznika reprezentował Gerhard GRILL, główny doradca ds. prawnych.

Dnia 15 grudnia Ida PALUMBO przyjęła Margheritę BARSI, studentkę Wydziału Prawa Uniwersytetu w Lecce we Włoszech i stażystkę w Biurze Parlamentu Europejskiego w Mediolanie. Podczas spotkania Ida PALUMBO przedstawiła mandat Europejskiego Rzecznika i podała przykłady spraw, które rozpatruje Rzecznik.

Prezentacje dla grup

W 2005 r. Nikiforos DIAMANDOUROS i członkowie jego personelu (wskazani w nawiasach) wyjaśniali rolę i pracę Rzecznika:

Styczeń

- grupie 30 studentów nauk politycznych z Uniwersytetu w Ratyzbonie w Niemczech. Prezentacja została zorganizowana przez *Europäische Akademie Bayern*, a grupie towarzyszyła Andrea RIESCH; (Gerhard GRILL)
- grupie studentów z *Institut des Hautes Etudes Européennes* Uniwersytetu Roberta Schumana w Strasburgu we Francji; (José MARTÍNEZ-ARAGÓN)

Luty

- 20 studentom administracji publicznej z Uniwersytetu Twente w Holandii. Grupie towarzyszył Jaap H. DE WILDE; (Gerhard GRILL)
- 40 studentom z *Bayern Kolleg Augsburg* w Bawarii w Niemczech, w ramach wyjazdu do Strasburga, zorganizowanego przez *Europäische Akademie Bayern*. Grupie towarzyszył Alexander FRISCH; (Gerhard GRILL)
- 50 studentom z europejskich studiów MBA na Uniwersytecie w Monachium w Niemczech i *Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales* we Francji. Prezentację zorganizował Brian CASSIDY, członek Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego; (Rosita AGNEW)

Marzec

- 45 osobom z *CDU Frauenunion Ibbenbüren* w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Gerhard GRILL)
- grupie studentów prawa (ze studiów magisterskich) z Uniwersytetu w Nîmes we Francji; (Marjorie FUCHS)
- 37 osobom z *Europa-Union München* w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)
- grupie 30 studentów z *Politischer Jugendring Dresden e.V.* w Niemczech; (Olivier VERHEECKE)

Kwiecień

- grupie 10 młodych administratorów z Europy Środkowej i Wschodniej i z Madagaskaru, w ramach seminarium na temat spraw europejskich, zorganizowanym przez strasburskie *Centre des Etudes Européennes*; (Alessandro DEL BON)
- studentom uczestniczącym w 20. Sesji Europejskiego Instytutu Spraw Publicznych i Lobbyngu (EIPAL) w Brukseli; (Olivier VERHEECKE)
- 38 osobom z Dortmundu w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Wiebke PANKAUKE)
- grupie 43 studentów z *Europa-Institut, Universität des Saarlandes* w Niemczech; (Marta HIRSCH-ZIEMBIŃSKA)
- 32 osobom z *Altenakademie Dortmund* w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Branislav URBANIČ)
- grupie 41 studentów prawa z trzeciego i czwartego roku, specjalizujących się w prawie europejskim, z Uniwersytetu w Lejdzie w Holandii. Grupie towarzyszył Rick LAWSON; (Ian HARDEN)
- grupie 22 studentów studiów podyplomowych i trzem członkom personelu ze Szkoły Prawa i Nauk Społecznych *Glasgow Caledonian University* w Wielkiej Brytanii. Grupie towarzyszyła Marcela CHISHOLM; (Gerhard GRILL)

- grupie 25 studentów z Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Norymberga-Erlangen w Niemczech; (Gerhard GRILL)
- grupie 68 uczestników „Seminarium-Europa” zorganizowanego przez *Kolpingwerk* w Niemczech; (Gerhard GRILL)

Maj

- grupie 20 dyplomatów z Azji w ramach seminarium na temat spraw europejskich, zorganizowanego przez *Centre des Etudes Européennes* w Strasburgu; (Gerhard GRILL)
- 42 osobom z Kolonii w Niemczech w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Branislav URBANIČ)
- grupie 35 studentów z wydziału stosunków międzynarodowych Uniwersytetu w Groningen w Holandii, w ramach wyjazdu studyjnego do Brukseli i Strasburga; (Gerhard GRILL)

Czerwiec

- grupie 34 młodych nauczycieli z Niemiec uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Strasburga, zorganizowanym przez *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)
- grupie 26 studentów i dwóch członków personelu z *Thorbecke Academie Leeuwarden* w Holandii, w ramach wyjazdu studyjnego do Brukseli i Strasburga; (Branislav URBANIČ)
- 35 osobom z *CDU Frauenunion Wesseling* w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Gerhard GRILL)
- grupie 10 studentów nauk politycznych z *University of Southern Maine* w Portland w Stanach Zjednoczonych; (Olivier VERHEECKE)
- grupie z *Kirchlicher Dienst in der Arbeitswelt* w Oldenburgu w Niemczech; (Gerhard GRILL)
- grupie 48 młodych nauczycieli z Niemiec uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Strasburga, zorganizowanym przez *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)

Lipiec

- grupie 47 młodych nauczycieli z Niemiec uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Strasburga, zorganizowanym przez *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)
- grupie 45 młodych nauczycieli z Niemiec uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Strasburga, zorganizowanym przez *Europäische Akademie Bayern*; (Branislav URBANIČ)
- 29 osobom z Kerpen w Niemczech; (Branislav URBANIČ)
- grupie 49 nauczycieli z Niemiec uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Strasburga, zorganizowanym przez Okręgowy Rząd Górnego Palatynatu (*Regierung der Oberpfalz*) w Niemczech; (Branislav URBANIČ)
- grupie 23 studentów i pięciu członków personelu z programu *Masters in European Studies* Uniwersytetu w Tybindze w Niemczech; (Gerhard GRILL)
- grupie 7 wysokich algierskich urzędników wysokiego szczebla w ramach seminarium na temat spraw europejskich, zorganizowanego przez *Centre des Etudes Européennes* w Strasburgu; (José MARTÍNEZ-ARAGÓN)

Sierpień

- grupie 6 osób obsługujących gości Rady Europy; (José MARTÍNEZ-ARAGÓN)

Wrzesień

- grupie 20 posłów i pracowników służby cywilnej z Parlamentu węgierskiego, którzy uczestniczyli w „Sesji pytań i odpowiedzi na temat petycji i obywatelstwa europejskiego”, zorganizowanej przez Dyрекcję Generalną ds. Rozszerzenia Komisji Europejskiej (Biuro TAIEX) w Brukseli; (Olivier VERHEECKE)
- grupie 37 osób z *Socialdemokraterne-Vejle amt* w Danii, w ramach wyjazdu studyjnego do Brukseli i Strasburga; (Peter BONNOR)
- 38 osobom z regionu Münster w Niemczech, wśród których byli lokalni politycy i radni, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Gerhard GRILL)
- 37 osobom z *Heimat- und Geschichtsvereins Bonn-Beuel* w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Wiebke PANKAUKE)
- grupie 22 osób z 13 krajów, reprezentujących różne organizacje pozarządowe i uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Brukseli i Strasburga, zorganizowanym przez *Europahaus Burgenland* w Austrii; (Wiebke PANKAUKE)
- grupie 25 nauczycieli z Niemiec, uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Strasburga, zorganizowanym przez *Europäische Akademie Bayern*; (Wiebke PANKAUKE)
- 38 uczniom szkoły średniej z Brühl w Niemczech, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Wiebke PANKAUKE)

Październik

- 42 osobom z Niemiec, odbywających szkolenie zawodowe *Bilanzbuchhaltung International*, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Fit for Europe*; (Gerhard GRILL)
- grupie 49 starszych specjalistów telekomunikacji, technologii informacyjnej i przetwarzania danych, w ramach wyjazdu zorganizowanego przez związek zawodowy *ver.di* w Niemczech; (Gerhard GRILL)
- grupie 15 osób, w ramach seminarium na temat spraw europejskich, zorganizowanego przez *Forum Demokratie* w Düsseldorfie w Niemczech; (Gerhard GRILL)
- grupie 53 osób z Niemiec, zaproszonych przez posłankę do Parlamentu Europejskiego Silvanę KOCH-MEHRIN; (Gerhard GRILL)
- grupie 50 doktorów prawa w ramach *Corso di applicazione forense* zorganizowanego przez Stowarzyszenie Adwokackie w Mesynie we Włoszech. Spotkanie zorganizował Antonio DE MATTEIS, członek Stowarzyszenia Adwokatów w Mesynie we Włoszech; (Ida PALUMBO)
- 50 burmistrzom z Trentino-Alto Adige we Włoszech, w ramach wyjazdu do Strasburga; (Ida PALUMBO)

Listopad

- 30 członkom partii CDU z Horstmar-Leer (region Münster) w Niemczech. Wyjazd do Strasburga został zorganizowany przez *Karl-Arnold-Stiftung*; (Gerhard GRILL)
- grupie 50 osób z Niemiec, zaproszonych przez posłankę do Parlamentu Europejskiego Silvanę KOCH-MEHRIN; (Gerhard GRILL)
- grupie 41 osób z Włoch zaproszonych przez posłankę do Parlamentu Europejskiego Lilli GRUBER; (Gerhard GRILL)
- 31 osobom z *Deutsche Gesellschaft e.V. Berlin* w Niemczech, uczestniczącym w wyjeździe studyjnym do Luksemburga i Strasburga; (Gerhard GRILL)

- grupie 27 studentów z Niemiec uczestniczących w wyjeździe studyjnym do Brukseli zorganizowanym przez *Politischer Jugendring Dresden e.V.*; (Tina NILSSON)
- 16 osobom z Niemiec w ramach wyjazdu zorganizowanego przez *Gästeführer Trier*; (Gerhard GRILL)
- 22 sędziom pokoju z Francji, odbywającym szkolenie zawodowe zorganizowane przez *Centre des Etudes Européennes* w Strasburgu; (Marjorie FUCHS)

Grudzień

- grupie 6 członków *Consiglio Nazionale Forense* we Włoszech; (Ida PALUMBO)

© Parlament Europejski

Nikiforos Diamandouros z członkami włoskiej krajowej rady adwokackiej (*Consiglio Nazionale Forense*).
Strasburg, Francja, 9 grudnia 2005 r.

- grupie 45 osób z Niemiec, zaproszonych przez posła do Parlamentu Europejskiego Grafa Alexandra LAMBSDORFFA; (Gerhard GRILL)
- grupie 14 stażystów z Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego; (Branislav URBANIČ)

W 2005 r., poza prezentacjami wymienionymi powyżej, członkowie personelu Rzecznika 15 razy przedstawiali jego pracę stażystom Komisji Europejskiej (w każdej sesji uczestniczyło około 50 stażystów).

6.4 KONTAKTY Z MEDIAMI

Działalność Rzecznika w mediach obejmuje wywiady i konferencje prasowe, artykuły i informacje dla prasy. Działalność ta pomaga zwrócić uwagę na usługi świadczone przez Rzecznika na rzecz obywateli, organizacji i przedsiębiorstw i kieruje uwagę na szczególnie istotne sprawy. Media mogą pomóc podkreślić znaczenie tych spraw i tym samym spowodować, że instytucja lub organ będzie dążyć do rozwiązania korzystnego dla obywatela. Medialne inicjatywy Rzecznika mogą być związane z ważnymi wydarzeniami, na przykład przedstawieniem Sprawozdania rocznego Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego lub bezpośrednio z dochodzeniami Rzecznika.

W roku 2005 wydano siedemnaście informacji dla prasy, które rozpowszechniono wśród dziennikarzy i zainteresowanych stron w całej Europie. Wśród omówionych w nich kwestii znalazło się zniesienie ograniczeń wiekowych dla stażystów w Komisji, integracja osób z niepełnosprawnościami, mylące

oświadczenia Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) przekazane w kontekście dochodzenia Rzecznika i brak otwartości w pracach Rady.

W 2005 r. Rzecznik udzielił ponad 50 wywiadów przedstawicielom prasy, radia, telewizji oraz mediów elektronicznych w Strasburgu, Brukseli i w innych miejscach. Niniejsza sekcja wymienia wywiady udzielone przez Rzecznika i jego personel w 2005 r. i obejmuje wydarzenia medialne zorganizowane w ciągu całego roku.

- Dnia 11 stycznia, po powtórny wyborze na Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, Nikiforos DIAMANDOUROS uczestniczył w konferencji prasowej zorganizowanej przez przewodniczącego Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego Marcina LIBICKIEGO. Konferencja prasowa była dla Rzecznika okazją do nakreślenia priorytetów na nową kadencję i udzielenia odpowiedzi na pytania dziennikarzy.

Marcin Libicki, poseł do PE, przewodniczący Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego, i Nikiforos Diamandouros przemawiają na konferencji prasowej po wyborze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Strasburg, Francja, 11 stycznia 2005 r

- Po konferencji prasowej Rzecznik udzielił wywiadu Nicoletcie SPINIE z włoskiej regionalnej stacji radiowej, Sergiowi NAVIE z włoskiego *Radio 24* oraz Ioannisowi PAPADIMITRIOU z greckiego oddziału *Deutsche Welle*.
- Dnia 12 stycznia Rzecznik udzielił wywiadu Verónice ALCÁZAR z telewizji hiszpańskiej *Telemadrid* na potrzeby programu pt. „Z Madrytu do Europy”. Dziennikarka poprosiła Rzecznika o wyjaśnienie hiszpańskim obywatelom pracy instytucji i ogólne przedstawienie kontaktów z krajowymi i regionalnymi rzecznikami w Hiszpanii.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił wywiadów Fouli DIMITRAKOPOULOU z Telewizji Grecji *ERT 3* i Manolisowi SPINTHOURAKISOWI z greckiego dziennika *To VIMA*.
- Dnia 12 stycznia Olivier VERHEECKE, główny doradca ds. prawnych, udzielił wywiadu Christinie GERHAÜSSER z brukselskiego studia *Deutsche Welle* z Niemiec do krótkiego programu radiowego o rodzajach skarg, którymi zajmuje się Europejski Rzecznik.
- Dnia 12 stycznia Rosita AGNEW, rzecznik prasowy, udzieliła wywiadu Claire DENIS z Ośrodka Studiów Dziennikarskich w Strasburgu we Francji. Claire DENIS była zainteresowana pracą Europejskiego Rzecznika, a zwłaszcza jego kontaktami z innymi instytucjami UE i obywatelami.
- Dnia 13 stycznia Rzecznik udzielił wywiadu Teresie CARRERAS dla programu „Sprawy Europejskie” w hiszpańskiej telewizji *Televisión Española*. Dziennikarka prosiła Rzecznika

o wyjaśnienie przyczyn wysokiego odsetka skarg składanych przez Hiszpanów i rodzajów spraw, na które skarżą się obywatele hiszpańscy.

- Dnia 13 stycznia Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Giorgosowi KAPOPOULOSOWI z greckiej stacji radiowej *NET*.
- Dnia 18 stycznia Olga TSANTILA, redaktor naczelna *Epilogos*, cotygodniowego dodatku do greckiego dziennika *Makedonia*, przeprowadziła z Rzecznikiem wywiad na temat jego priorytetów na drugą kadencję.
- Dnia 24 stycznia Rzecznik udzielił telefonicznego wywiadu Kathy TZILIVAKIS dla angielskojęzycznego greckiego dziennika *Athens News*. Dziennikarka zadawała Rzecznikowi pytania o jego pracę na rzecz obywateli i plany na przyszłość w ramach pełnienia obowiązków Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w następnej kadencji.
- Dnia 27 stycznia Marjorie FUCHS, prawnik, udzieliła wywiadu pani TUETUY, dziennikarce ze stacji radiowej *BFM* nadającej z Brukseli. Dziennikarkę interesowała sprawa rozpatrywana przez Rzecznika, której wynikiem było zwiększenie poziomu odszkodowania wypłaconego skarżącemu.
- Dnia 2 lutego Maria VERZA z hiszpańskiej agencji prasowej *Faxpress* przeprowadziła z Rzecznikiem wywiad na temat jego poglądów dotyczących Konstytucji dla Europy. Dziennikarka pytała Nikiforosa DIAMANDOUROSA o skutki, jakie Konstytucja niesie dla pracy Rzecznika i bardziej ogólnie o korzyści wynikające z Konstytucji dla obywateli. Wywiad został przeprowadzony w przededniu hiszpańskiego referendum konstytucyjnego.
- Dnia 2 marca Barbara KUŽNIK, dziennikarka słoweńskiej krajowej stacji radiowej *VAL202*, przeprowadziła z Rzecznikiem wywiad telefoniczny. Wywiad stanowił część programu na temat roli instytucji rzecznika praw obywatelskich w Europie. Barbara KUŽNIK pytała Nikiforosa DIAMANDOUROSA o rodzaje skarg, na które rzecznicy mają obowiązek reagować, ich pracę w imieniu mniejszości i współpracę między rzecznikami w UE.
- Dnia 7 marca Rzecznik udzielił telefonicznego wywiadu Merise FREDERIKSEN, studentce duńskiej Szkoły Dziennikarstwa. Merise FREDERIKSEN pytała Nikiforosa DIAMANDOUROSA o rolę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w zbliżaniu Europy do obywateli. Szczególnie interesowały ją poglądy Rzecznika na Konstytucję dla Europy.
- Dnia 8 marca (a następnie 9 czerwca, 26 września i 15 listopada) Rzecznik wypowiadał się dla dziennikarzy z *Radio France* podczas seminarium szkoleniowego zorganizowanego przez Quentina DICKINSONA, szefa działu spraw europejskich tej stacji radiowej. Dziennikarze przybyli z całej Francji i spędzili tydzień w Strasburgu, aby zapoznać się z pracą instytucji europejskich. Rzecznik wyjaśnił swą rolę i podał przykłady skarg złożonych przez francuskich obywateli i organizacje.
- Dnia 9 marca Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił telefonicznego wywiadu Rolandowi DHORDAINOWI z *Radio France: France Inter*. Roland DHORDAIN przygotowywał program radiowy, którego celem było zapoznanie obywateli z UE, i prosił Rzecznika o wyjaśnienie jego pracy i świadczonych przez niego usług.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił wywiadu na potrzeby programu telewizyjnego o Konstytucji dla Europy, który miał zostać nadany przez *VPRO Television*, holenderskiego nadawcę publicznego. Celem programu zatytułowanego „Uroki Holandii” było wyjaśnienie holenderskim obywatelom Konstytucji. Wywiad przeprowadziła Hannah DOGGER.
- W tym samym dniu Rzecznik również udzielił wywiadu Larsowi LARSSONOWI, korespondentowi szwedzkiej agencji informacyjnej *Tidningarnas Telegrambyrå*. Larsa LARSSONA interesowało postrzeganie przez Rzecznika jego roli pełnionej na rzecz obywateli, a w szczególności rodzaje skarg składanych do Rzecznika przez obywateli szwedzkich.

- Wreszcie, dnia 9 marca Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Nikosowi ROUSSISOWI z *Canali Voullis* (kanał parlamentarny) Telewizji Grecji.
- Dnia 11 marca Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Giorgosowi FRANGOSOWI z dziennika cypryjskiego *Phileleftheros* w Nikozji na Cyprze.
- Dnia 12 marca Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Yiannisowi KAREKLASOWI z Krajowego Radia CYBC w Nikozji na Cyprze.
- Dnia 11 maja Rzecznik przedstawił dziennikarzom *Sprawozdanie roczne 2004* na konferencji prasowej w Strasburgu. W konferencji uczestniczyło ponad 25 dziennikarzy, którzy po prezentacji zadawali pytania o Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej, rodzaje skarg, które wpłynęły do Rzecznika z dziesięciu państw członkowskich, które przystąpiły do UE w 2004 r., oraz stopień, w jakim instytucje UE przyjmują zalecenia Rzecznika.
- Po konferencji prasowej Rzecznik udzielił wywiadu Shirin WHEELER z *BBC Parliament* w Wielkiej Brytanii dla programu pt. „The Record: Europe”. Dziennikarka pytała Rzecznika o skargi z Wielkiej Brytanii i wyniki osiągnięte na rzecz obywateli.
- Następnie Rzecznik udzielił wywiadu dla *Radio France: France Bleu*, w którym dziennikarz pytał go o poglądy na temat Konstytucji dla Europy i zawarte w niej elementy korzystne dla obywateli.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił wywiadu Ioannisowi PAPADIMITRIOU z greckiego oddziału *Deutsche Welle*. Dziennikarz pytał Nikiforosa DIAMANDOUROSA o jego pracę w 2004 r., a zwłaszcza o skargi złożone przez obywateli greckich.
- Wreszcie, Alain BEUVE-MÉRY z *Le Monde* we Francji przeprowadził wywiad z Nikiforosem DIAMANDOUROSEM na potrzeby publikacji charakterystyki Rzecznika w dodatku gospodarczym do gazety pt. *Le Monde: Économie*. Pytania dziennikarza koncentrowały się na ewolucji instytucji rzecznika w Europie, zmianach, które zaszły w instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w wyniku rozszerzenia oraz miejscu Europejskiego Rzecznika w strukturze instytucjonalnej UE.
- Dnia 12 maja Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Nicoletcie SPINIE dla programu, który miał zostać nadany przez włoskie radio regionalne. Dziennikarka pytała Rzecznika o jego pracę na rzecz włoskich obywateli oraz wyniki osiągnięte w 2004 r.
- Dnia 17 maja Eleni HOURMOUZI z greckiego działu *BBC World Service* przeprowadziła z Nikiforosem DIAMANDOUROSEM wywiad telefoniczny. Wywiad, nadany w przededniu francuskiego referendum w sprawie Konstytucji dla Europy, koncentrował się na poglądach Rzecznika na temat Konstytucji i zawartych w niej elementach korzystnych dla obywateli.
- Dnia 25 maja Katharina STROBEL przeprowadziła wywiad z Rzecznikiem na potrzeby publikacji reportażu w internetowej wersji niemieckiej stacji telewizyjnej ZDF. Dziennikarka pytała Nikiforosa DIAMANDOUROSA o jego pracę w okresie, zanim został on Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, doświadczenie w sprawowaniu tej funkcji oraz przyszłe plany związane z tą instytucją.
- Następnie Rzecznik udzielił wywiadu radiowego Nielsowi WENSINGOWI dla programu „AVRO 1opdeMiddag”, który miał zostać nadany przez holenderską stację radiową *Radio 1*. Niels WENSING pytał Rzecznika o rodzaje skarg, które napływają od obywateli holenderskich, oraz poglądy na temat Konstytucji dla Europy w świetle holenderskiego referendum.
- Później tego samego dnia Rzecznik udzielił wywiadu Martinowi THUMIE dla słowackiej telewizji. Martin THUMA pytał Rzecznika ogólnie o skargi z dziesięciu nowych państw członkowskich, a w szczególności o skargi ze Słowacji. Zadawał również pytania o współpracę między Europejskim Rzecznikiem a rzecznikiem słowackim, Publicznym obrońcą Praw Słowacji.
- Dzień zakończył się wywiadem udzielonym Ingrid HVASS dla cotygodniowego biuletynu Komisji Europejskiej *Commission en Direct*. Ingrid HVASS skoncentrowała się na spotkaniu Rzecznika

z Kolegium Komisarzy, które odbyło się wcześniej tego samego dnia, i pytała Rzecznika, w jaki sposób jego zdaniem Komisja może ulepszyć swą praktykę administracyjną stosowaną wobec obywateli.

- Dnia 13 lipca Rzecznik rozpoczął dzień wywiadem, który przeprowadziła z nim holenderska dziennikarka Joke LIGTERINK, przygotowująca jeden z rozdziałów książki o holenderskim Rzeczniku Roelu FERNHOUCIE, która zostanie mu wręczona na zakończenie jego kadencji Rzecznika. Dziennikarka pytała Nikiforosa DIAMANDOUROSA o jego kontakty z holenderskim Rzecznikiem, ich współpracę w zakresie rozpatrywania skarg i o piąte seminarium rzeczników krajowych w Hadze w 2005 r.
- Później tego dnia Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się podczas roboczego obiadu z Georgem PARKEREM, szefem brukselskiego biura *Financial Times*. Nikiforos DIAMANDOUROS przedstawił usługi, które świadczy kręgom biznesowym w obszarach takich jak opóźnienia w płatnościach, spory wynikające z umów i dostęp do informacji. George PARKER pytał rzecznika o współpracę z instytucjami UE, w szczególności z Komisją i Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).
- Dzień zakończył się prezentacją dla 20 dziennikarzy ze Zjednoczonego Królestwa, którzy zbierali informacje w Brukseli. Spotkanie zorganizował John SZEMEREY, brukselski przedstawiciel *Chartered Institute of Journalists*. Nikiforos DIAMANDOUROS wyjaśniał swą pracę, podawał przykłady skarg, z którymi miał do czynienia, i odpowiadał na pytania dotyczące szerokiego zakresu kwestii począwszy od odszkodowania do dyskryminacji.
- Dnia 15 września Rzecznik udzielił telefonicznego wywiadu Martinowi JENSENOWI z duńskiej publikacji *Politiken*. Martin JENSEN pytał Nikiforosa DIAMANDOUROSA o jego mandat, a w szczególności o nadzór nad Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).
- Dnia 26 września Gianni BORSA z *SIR-Europa (Servizio Informazione Religiosa-Europa)*, włoskiego tygodnika, przeprowadził wywiad z Rzecznikiem w Strasburgu. Dziennikarza interesowały wysiłki Rzecznika zmierzające do promowania i obrony praw obywatelskich w Europie.
- Dnia 18 października Rosita AGNEW, kierownik Wydziału Komunikacji, udzieliła wywiadu Irmtraud RICHARDSON, dziennikarce niemieckiego radia publicznego *Bayerischer Rundfunk*. Irmtraud RICHARDSON przeprowadzała serię wywiadów, których celem było wyjaśnienie obywatelom niemieckim zagadnień dotyczących Unii Europejskiej.
- Dnia 18 października Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Angelosowi ATHANASOPOULOSOWI z greckiego dziennika *To VIMA tis KYRIAKIS*.
- Dnia 20 października Nikiforos DIAMANDOUROS przedstawił pracę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich delegacji ze Skandynawskiego Centrum Dziennikarstwa, odbywającej wizytę w Strasburgu. Wizytę zorganizował Geo STENIUS.
- Dnia 26 października Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Ioannisowi PAPADIMITRIOU dla greckiego działu *Deutsche Welle*.
- Dnia 3 listopada Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Andy'emu DABILISOWI z *New Europe*, dziennika europejskiego wydawanego w Brukseli.
- Dnia 17 listopada Daniela SCHRÖDER z angielskiego serwisu Niemieckiej Agencji Prasowej *dpa* przeprowadziła wywiad z Rzecznikiem w Brukseli. Jej reportaż opisywał jego pracę, osiągnięcia, analizy przypadku oraz sposób, w jaki należy składać skargi do Rzecznika. Reportaż ukazał się na całym świecie w wersji angielskiej udostępnionej przez *dpa*, a niemieckie tłumaczenie ukazało się w kilku dziennikach regionalnych.
- Po wykładzie w *London School of Economics and Political Science (LSE)* dnia 30 listopada Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu za pośrednictwem poczty elektronicznej Stephenowi GUMMEROWI, redaktorowi przeglądu prawa LSE *The Obiter*.

- Dnia 5 grudnia Roland SIEGLOFF, korespondent Niemieckiej Agencji Prasowej *dpa* przeprowadził wywiad z Rzecznikiem. Jego artykuł pt. „Niemcy powinni bardziej się skarżyć” ukazał się w ponad 50 krajowych i regionalnych dziennikach, stacjach telewizyjnych i radiowych oraz na ich stronach internetowych.
- Dnia 16 grudnia Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił wywiadu Despinie TSANTE z greckiego *Athens Radio 9.84*.

6.5 PUBLIKACJE

Rzecznik pragnie dotrzeć do możliwie najszerszego kręgu osób w celu zwiększenia wiedzy obywateli o ich prawach, a w szczególności o ich prawie do składania skarg. Działalność instytucji w dużym stopniu opiera się na publikacjach w formie wydruku dla informowania głównych zainteresowanych i opinii publicznej. W 2005 r. wydrukowano i rozpowszechniono wśród zainteresowanych stron następujące publikacje:

Sprawozdanie roczne 2004; wersja powielana (w języku angielskim)

Wersja powielana *Sprawozdania rocznego 2004* Rzecznika została udostępniona w języku angielskim członkom Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego w maju, pozwalając komisji na przedyskutowanie pracy Rzecznika przed późniejszą debatą plenarną w tym samym roku.

Sprawozdanie roczne 2004 – Streszczenie i dane statystyczne; wersja powielana (20 języków)

Również w maju udostępniono członkom Komisji Petycji powieloną wersję *Sprawozdania rocznego 2004: Streszczenie i statystyczne* we wszystkich 20 językach urzędowych.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich – Biuletyn; Wydania nr 4 i nr 5 (5 języków)

W kwietniu i październiku rozpowszechniono odpowiednio wydania nr 4 i nr 5 wydawanego co dwa lata biuletynu Europejskiej Sieci Rzeczników i Europejskiego Regionu Instytutu Międzynarodowego Rzecznika wśród krajowych, regionalnych i lokalnych rzeczników w Europie, jak również wśród członków Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego.

Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej (24 języki)

W 2005 r. opublikowano nowy *Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej* w 24 językach. Wydanie to stanowi aktualizację pierwotnej wersji opublikowanej przez Rzecznika w 2002 r. w 11 ówczesnych językach urzędowych UE, a jego celem jest poinformowanie obywateli i urzędników o ich prawach i obowiązkach. Ponad 100 000 egzemplarzy nowego Kodeksu rozpowszechniono wśród rzeczników, posłów do Parlamentu Europejskiego, szefów instytucji i organów UE, przedstawicielstw Komisji, biur informacyjnych Parlamentu Europejskiego w państwach członkowskich, punktów informacyjnych i sieci UE, administracji publicznych szczebla krajowego i regionalnego w państwach członkowskich oraz obywateli i organizacji wykazujących szczególne zainteresowanie pracą instytucji UE. Publikacja cieszyła się dużym zainteresowaniem i do końca roku otrzymano wiele próśb o tysiące dodatkowych egzemplarzy.

Ulotka z okazji dziesiątej rocznicy (24 języków)

W celu zwiększenia wiedzy obywateli o dziesięcioleciu istnienia instytucji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich opublikowano ulotkę w 20 urzędowych językach UE oraz w językach krajów kandydujących. Tytuł ulotki brzmiał „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: 10 lat obrony praw

obywatelskich w Europie”. Publikacja wyjaśniała zwięźle rolę Rzecznika oraz podawała przykłady spraw, którymi Rzecznik się zajmuje. Ulotka została szeroko rozpowszechniona za pośrednictwem biur rzeczników, posłów do PE, przedstawicielstw Komisji i biur Parlamentu w państwach członkowskich. Została przedstawiona podczas Dni Otwartych Parlamentu Europejskiego w Brukseli i Strasburgu, a następnie wykorzystana podczas publicznych wydarzeń informacyjnych.

Księga pamiątkowa z okazji dziesiątej rocznicy; oprawa miękka i twarda (w języku angielskim)

Z okazji dziesiątej rocznicy powstania instytucji Europejskiego Rzecznika zorganizowano szereg upamiętniających ją wydarzeń. W czerwcu 2004 r. zorganizowano Warsztaty Założycieli, aby odtworzyć kroki wiodące do utworzenia instytucji Europejskiego Rzecznika i określić osiągnięcia i tendencje, które mogą wyznaczyć przyszłe kierunki działania. Na tej podstawie postanowiono opracować księgę pamiątkową. Publikacja nosząca tytuł *The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution (Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: początki, ustanowienie, ewolucja)* została wydana w języku angielskim w twardej i miękkiej oprawie. Wydanie francuskie zostanie wydrukowane w 2006 r.

Sprawozdanie roczne 2004; wersja drukowana (20 języków)

W październiku rozpowszechniono wśród posłów do PE, przedstawicieli instytucji i organów UE, rzeczników oraz punktów informacyjnych i sieci Komisji Europejskiej *Sprawozdanie roczne 2004 Rzecznika* w 20 urzędowych językach UE. W celu jak najlepszego wykorzystania publicznych pieniędzy i poszanowania środowiska naturalnego Rzecznik opowiedział się za ograniczonym nakładem pełnego *Sprawozdania rocznego* (10 200 egzemplarzy), przy jednoczesnym szerszym dostępie do *Streszczenia i danych statystycznych* (24 000 egzemplarzy). Aby *Sprawozdanie roczne* było bardziej przyjazne dla czytelnika, po raz pierwszy zawarto w nim krótkie streszczenia decyzji Rzecznika (rozdział 3); pełny tekst decyzji udostępniono w języku angielskim, francuskim i niemieckim w publikacji elektronicznej: *Sprawozdanie roczne 2004 – Zbiór decyzji*, która została umieszczona na stronie internetowej Rzecznika w październiku 2005 r.

Sprawozdanie roczne 2004: Streszczenie i dane statystyczne; wersja drukowana (20 języków)

W październiku udostępniono 20 wersji w urzędowych językach UE *Streszczenia i danych statystycznych*, które rozpowszechniono wśród odbiorców pełnego *Sprawozdania rocznego*, jak również wśród organizacji pozarządowych, stowarzyszeń konsumenckich, organizacji zawodowych i uniwersytetów.

Sprawozdanie roczne 2004 – Zbiór decyzji (3 języki)

Ze względu na decyzję o zmniejszeniu objętości *Sprawozdania rocznego Rzecznika* postanowiono wydać szerszą publikację elektroniczną zawierającą pełny tekst decyzji w języku angielskim, francuskim i niemieckim, które zawarte są w rozdziale 3 sprawozdania. Została ona udostępniona w październiku 2005 r. w formie pojedynczego dokumentu elektronicznego na stronie internetowej Rzecznika, przy czym jej wersja w formie wydruku lub na CD-ROM-ie była udostępniana na życzenie przez Biuro Rzecznika.

Inne publikacje

W ciągu roku Rzecznik nadal rozpowszechniał egzemplarze innych publikacji, a zwłaszcza ulotkę *Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w jednej chwili* w 25 językach oraz broszurę *Czy może Ci pomóc?* i formularz skargi w 21 językach.

6.6 INFORMACJA ON-LINE

Komunikacja przez e-mail

W kwietniu 2001 r. do strony internetowej dodano składaną elektronicznie wersję formularza skargi w 12 językach. Po rozszerzeniu Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. formularz udostępniono w kolejnych dziewięciu językach. W 2005 r. przez Internet złożono rekordową liczbę skarg, wynoszącą 59% wszystkich skarg otrzymanych przez Rzecznika, z której dużą część otrzymano w postaci elektronicznego formularza skargi.

W roku 2005 na główne konto e-mailowe Rzecznika wpłynęło ogółem 6 426 e-maili z prośbą o informację. Na wszystkie z nich odpowiedziano. 3 157 stanowiło pocztę zbiorową dostarczaną przez obywateli w ramach licznych kampanii. Zagadnienia poruszane w tej poczcie obejmowały nieludzkie traktowanie zwierząt w państwach członkowskich lub poza UE, krajowe przepisy ustawodawcze, pedofilię i wolność religijną. Na wszystkie e-maile odpowiedziano wyjaśniając zakres mandatu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i w miarę możliwości podając informacje, do kogo należy się zwrócić w danej sprawie.

W 2005 r. otrzymano ogółem 3 269 e-maili zawierających indywidualne prośby o informację (w porównaniu z około 3 200 w 2004 r. i 2 000 w 2003 r.). Na każdy z nich wszystkie odpowiedział odpowiedni pracownik Biura Rzecznika.

Tworzenie strony internetowej

Strona internetowa Rzecznika powstała w lipcu 1998 r. W budżecie na rok 2005 Rzecznik otrzymał fundusze konieczne do utworzenia stanowiska administratora strony internetowej w ramach swej instytucji. W wyniku rygorystycznej procedury rekrutacji nowe stanowisko obsadzono we wrześniu. Po objęciu stanowiska administrator strony internetowej rozpoczął współpracę z szefami Wydziału Komunikacji oraz służbami technicznymi Parlamentu Europejskiego w celu uruchomienia w 2006 r. całkowicie zmienionej i unowocześnionej wersji strony.

W 2005 r. Rzecznik aktualizował stronę internetową, dodając do niej elektroniczne wersje różnych publikacji w miarę ich udostępniania. Publikacje te objęły: *Sprawozdanie roczne 2004* oraz związane z nim *Streszczenie i dane statystyczne* w 20 językach; *Zbiór decyzji z 2004 r.* w języku angielskim, francuskim i niemieckim oraz *Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej* w 24 językach.

W 2005 r. utworzono nową część strony internetowej poświęconą całkowicie dziesiątej rocznicy istnienia instytucji. Zawiera ona *Księgę pamiątkową* zatytułowaną *The European Ombudsman: Origins, Establishment and Evolution (Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich: początki, ustanowienie, ewolucja)*, a także kilka dokumentów związanych z wydarzeniami z okazji dziesiątej rocznicy. Kolejna nowo utworzona część zawiera dokumenty historyczne związane z utworzeniem instytucji Rzecznika.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r. stronę internetową Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odwiedzano 304 300 razy, z czego najczęściej wersję angielską (71 166), a następnie francuską, włoską, hiszpańską, niemiecką i polską. Pod względem geograficznym, najwięcej wizyt było z Belgii (27 517), a następnie z Włoch, Hiszpanii, Francji, Niemiec i Polski.

Aby strona Rzecznika mogła być jedną z najlepszych stron instytucji UE, jego Biuro przez cały rok 2005 brało udział w pracach Międzyinstytucjonalnego Komitetu ds. Edycji Internetowej (CEiii).

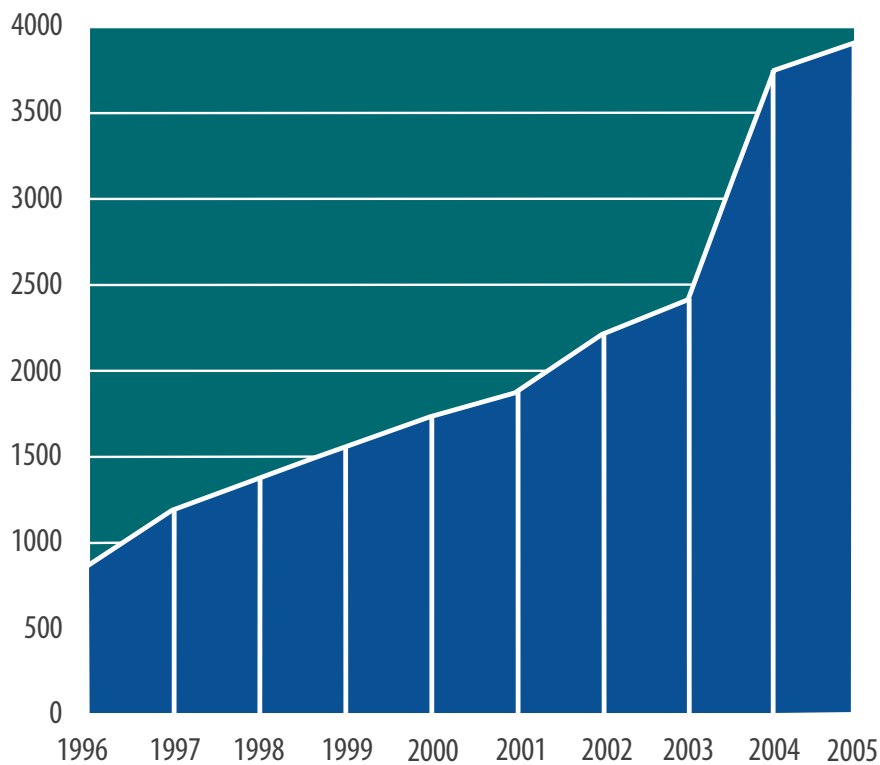

A DANE STATYSTYCZNE

1 SPRAWY ROZPATRYWANE W ROKU 2005

1.1	OGÓLNA LICZBA SPRAW W ROKU 2005	4 416 ¹
	– Dochodzenia niezamknięte z dniem 31.12.2004 r.	284 ²
	– Skargi oczekujące na decyzję o dopuszczalności z dniem 31.12.2004 r.	207
	– Skargi otrzymane w roku 2005.	3 920 ³
	– Dochodzenia z własnej inicjatywy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich	5

Wzrost liczby skarg w latach 1996–2005

¹ W tym 389 skarg dotyczyło tego samego tematu i rozpatrzone je w łącznym dochodzeniu (54 skargi przeniesione z 2004 r., a 335 złożonych w 2005 r.).

² W tym osiem dochodzeń wszczętych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z własnej inicjatywy i 276 dochodzeń w sprawie skarg.

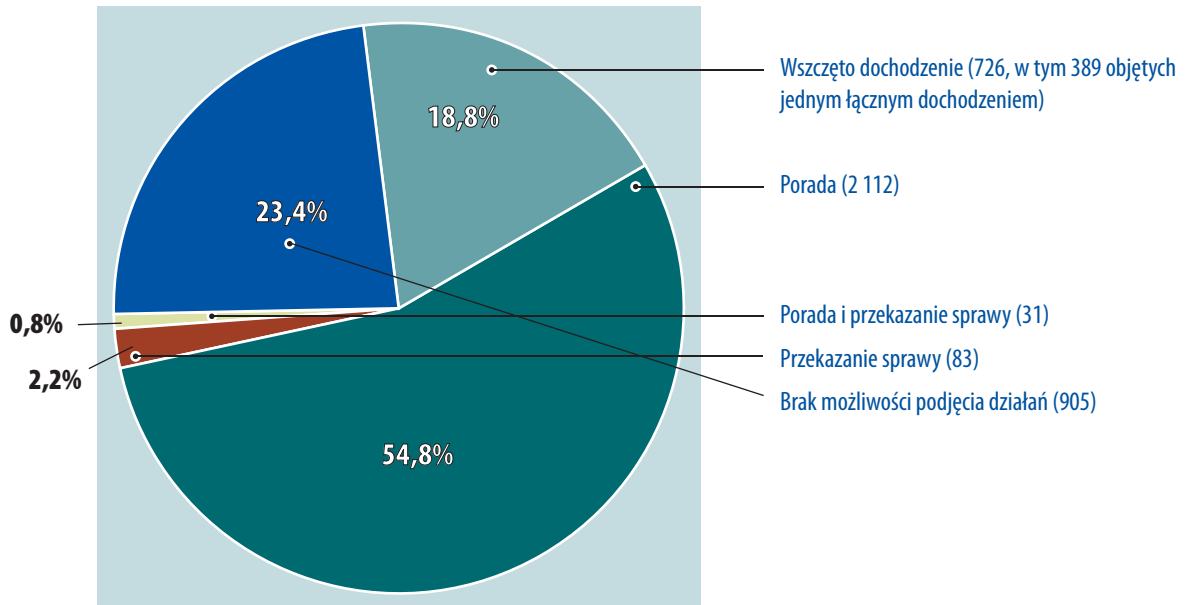
³ W tym 335 dotyczyło tego samego tematu — patrz przypis 1.

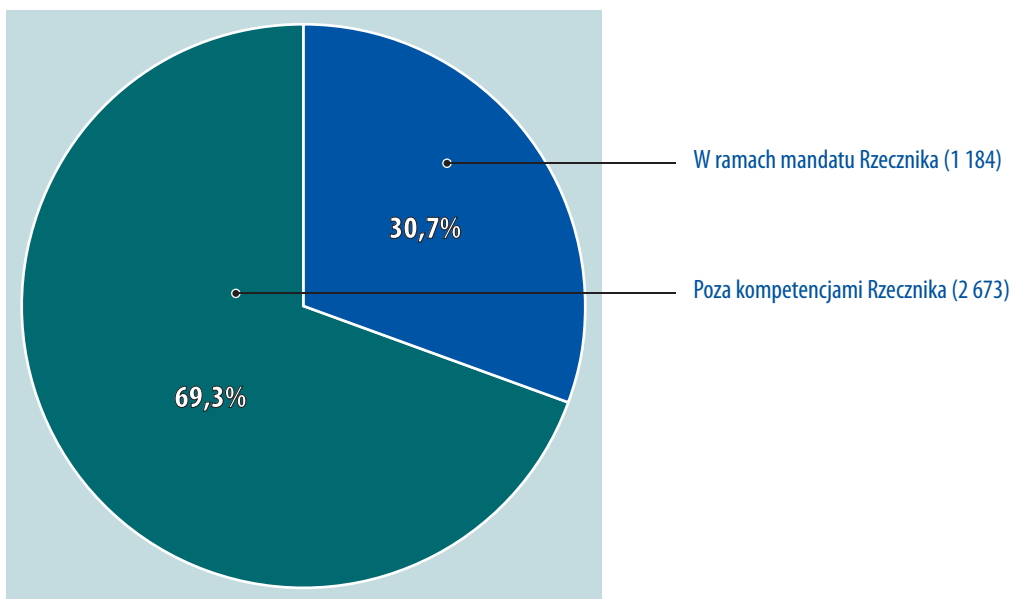
1.2 SPRAWY, W KTÓRYCH ZAKOŃCZONO PROCEDURĘ BADANIA DOPUSZCZALNOŚCI 93%

1.3 ANALIZA SKARG

1.3.1 Według rodzaju działań podjętych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz skarżących

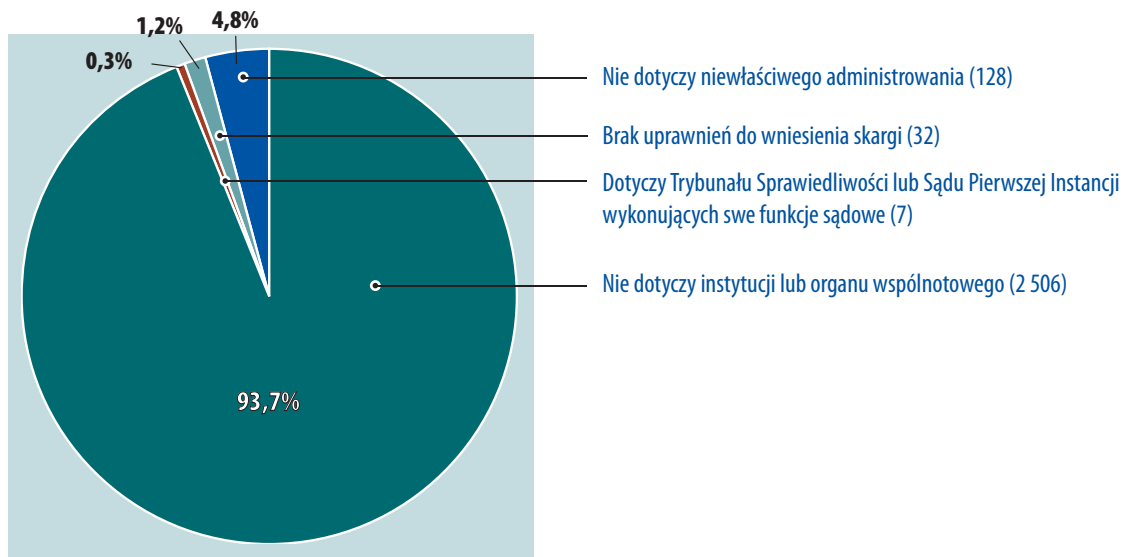

1.3.2 Według obszarów kompetencji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

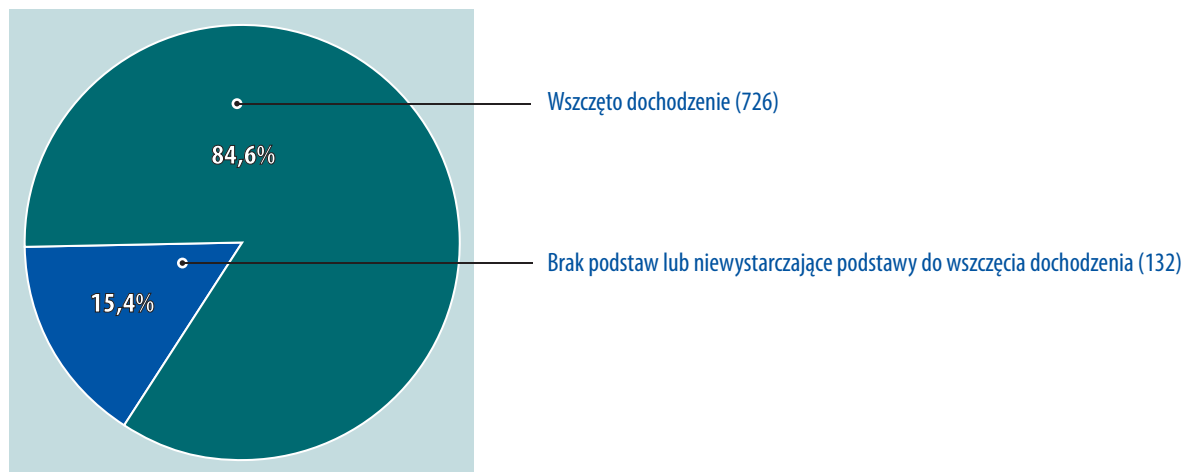
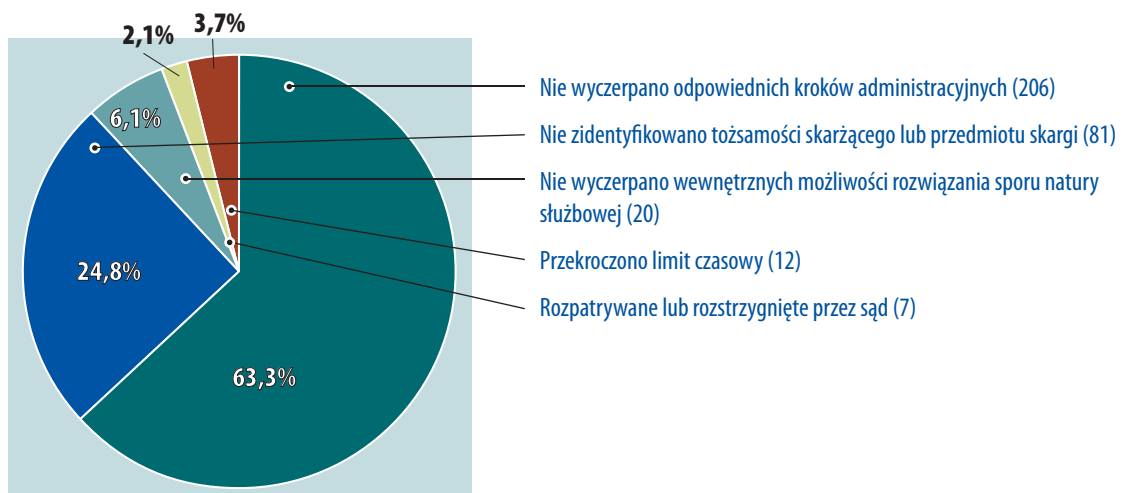

POZA KOMPETENCJAMI RZECZNIKA

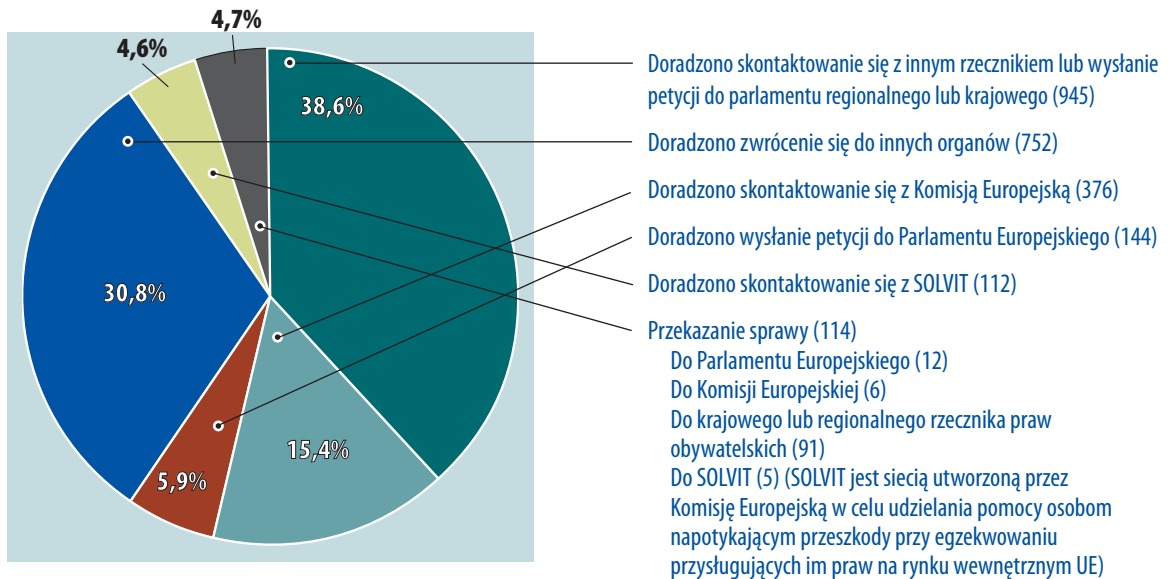

W RAMACH MANDATU RZECZNIKA

Skargi spełniające kryterium dopuszczalności*Skargi niespełniające kryterium dopuszczalności*

2 PRZEKAZANIE SKARGI I UDZIELENIE PORADY

(W niektórych przypadkach udzielono więcej niż jednej porady)

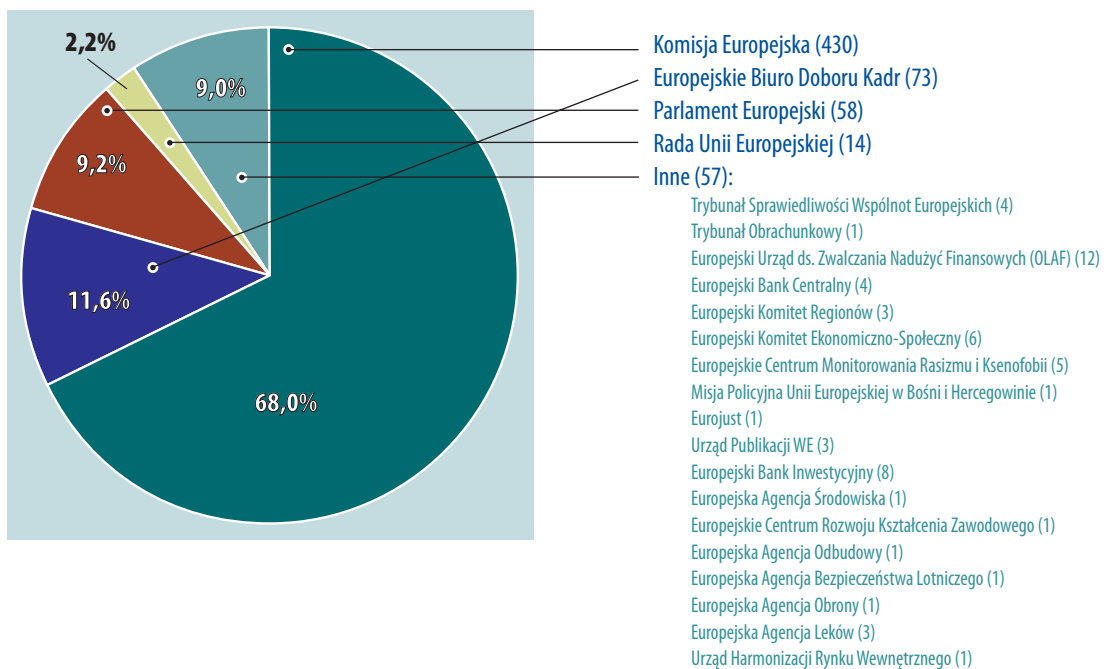

3 DOCHODZENIA PROWADZONE W 2005 R. 627⁴

W 2005 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził 627 dochodzeń. Z tej liczby 343 dochodzenia wszczęto w 2005 r. (w tym pięć z własnej inicjatywy), a 284 nie zostały zakończone do dnia 31.12.2004 r.

3.1 INSTYTUCJE I ORGANY PODLEGAJĄCE DOCHODZENIOM

(Niektóre sprawy dotyczą dwóch lub więcej instytucji lub organów)

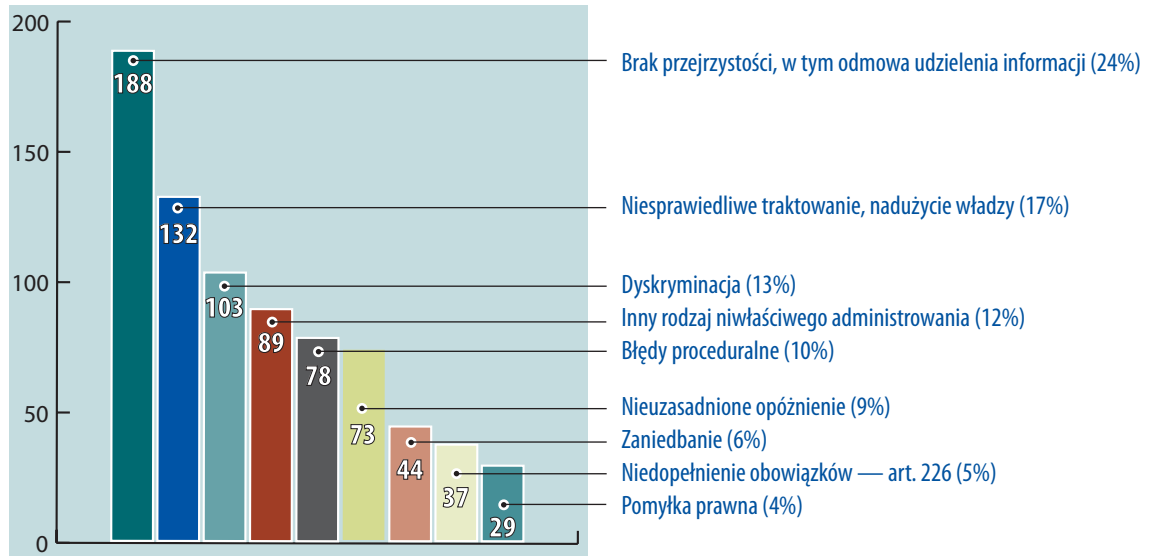
⁴ Jak podano powyżej, 389 spraw wymienionych w przypisach do pkt 1.1. objęto łącznym dochodzeniem.

3.2

ZARZUTY DOTYCZĄCE NIETWAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

(W niektórych sprawach zarzuty dotyczą dwóch rodzajów niewłaściwego administrowania)

3.3

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ POLUBOWNYCH, ZALECENIA WSTĘPNE I SPRAWOZDANIA SPECJALNE W 2005 R.

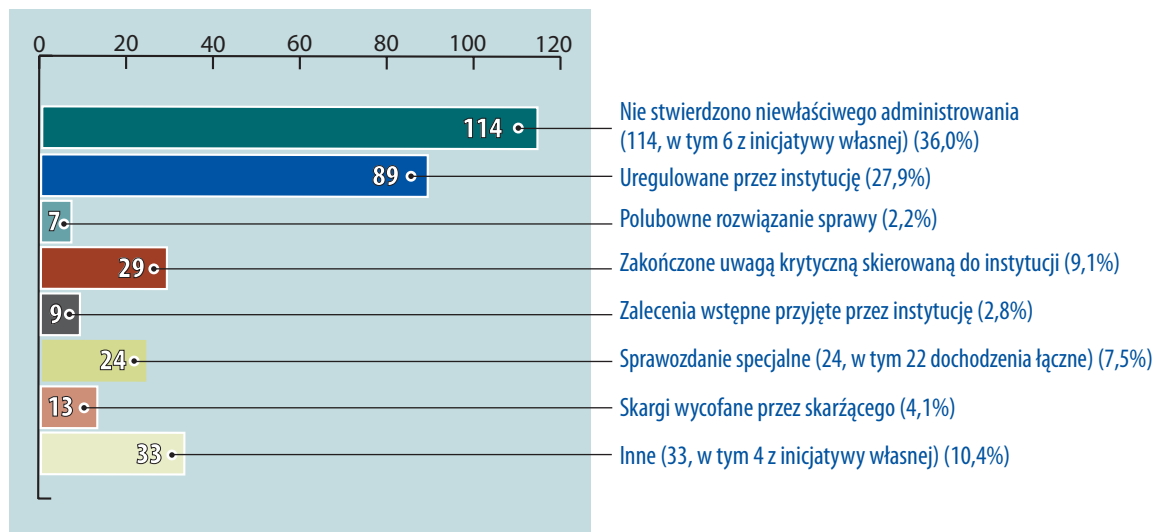
— Propozycje rozwiązań polubownych.....	22
— Zalecenia wstępne.....	20
— Sprawozdania specjalne.....	3 ⁵

3.4

DOCHODZENIA ZAKOŃCZONE PODJĘCIEM ODPOWIEDNIO

UZASADNIONEJ DECYZJI..... 312⁶

(Dochodzenie można zamknąć z jednego lub więcej podanych poniżej powodów)

⁵ Jedno ze sprawozdań specjalnych dotyczyło 22 skarg.

⁶ W tym dziesięć dochodzeń wszczętych przez Rzecznika z własnej inicjatywy.

4 ANALIZA POCHODZENIA SKARG ZAREJESTROWANYCH W 2005 R.

4.1 POCHODZENIE SKARG

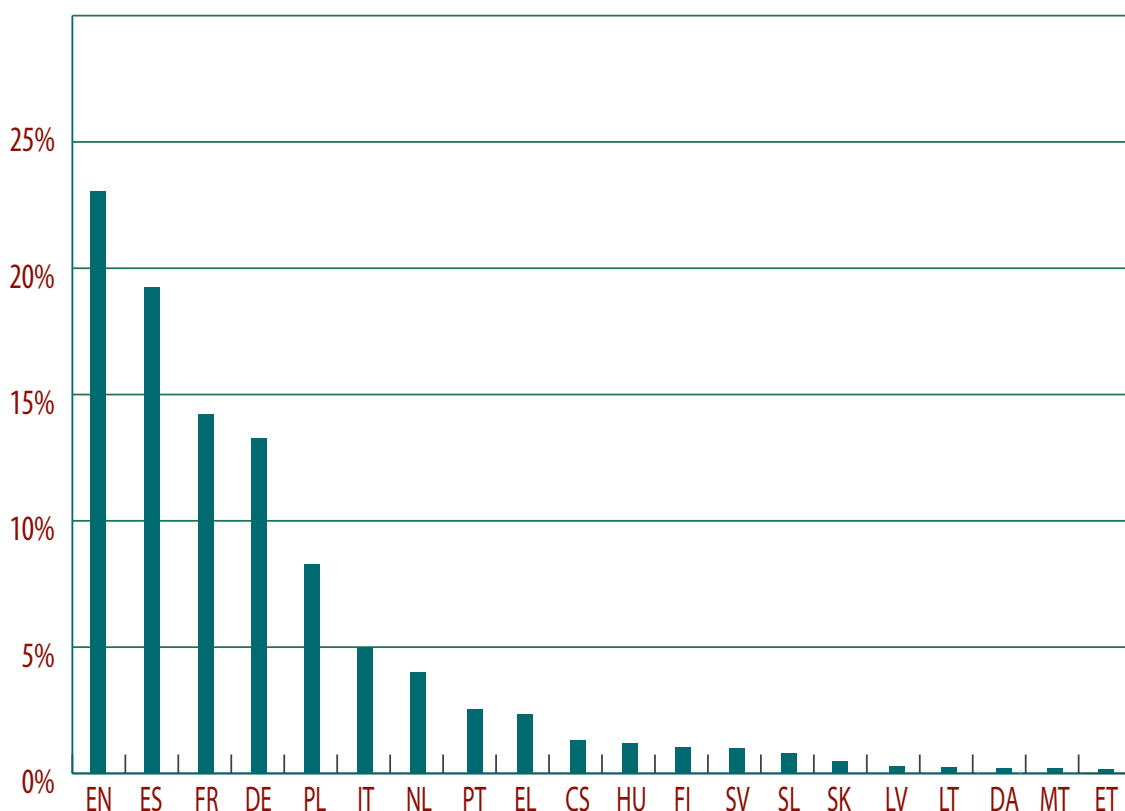

Przedsiębiorstwa i stowarzyszenia
5.5% (215)

Osoby fizyczne
94.5% (3 705)

4.2 PODZIAŁ SKARG WEDŁUG JĘZYKÓW

4.3

ANALIZA GEOGRAFICZNEGO POCHODZENIA SKARG

Kraj	Liczba skarg	% skarg	% ludności UE	Wskaźnik ¹
Malta	40	1.0	0.1	11.6
Cypr	57	1.5	0.2	8.7
Luksemburg	33	0.8	0.1	8.5
Belgia	252	6.4	2.3	2.8
Słowenia	47	1.2	0.4	2.8
Hiszpania	775	19.8	9.5	2.1
Irlandia	64	1.6	0.9	1.8
Grecja	134	3.4	2.4	1.4
Portugalia	114	2.9	2.3	1.3
Finlandia	55	1.4	1.1	1.2
Polska	346	8.8	8.3	1.1
Austria	75	1.9	1.8	1.1
Czechy	80	2.0	2.2	0.9
Szwecja	69	1.8	2.0	0.9
Węgry	76	1.9	2.2	0.9
Litwa	24	0.6	0.7	0.8
Holandia	103	2.6	3.5	0.7
Francja	380	9.7	13.2	0.7
Słowacja	32	0.8	1.2	0.7
Łotwa	13	0.3	0.5	0.7
Niemcy	410	10.5	17.9	0.6
Włochy	215	5.5	12.7	0.4
Zjednoczone Królestwo	197	5.0	13.1	0.4
Estonia	4	0.1	0.3	0.4
Dania	16	0.4	1.2	0.4
Inne	309	7.9		

¹ Wskaźnik obliczono, dzieląc procent skarg przez procent ludności. Wynik powyżej 1 świadczy o tym, że z danego kraju napływa do Rzecznika więcej skarg niż należało oczekiwać, biorąc pod uwagę liczbę ludności. Wszystkie wartości procentowe w tabeli zaokrąglono do jednego miejsca po przecinku.

B BUDŻET RZECZNIKA

Niezależny budżet

Według Statutu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich początkowo jego budżet stanowił część sekcji I (Parlament Europejski) budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

W grudniu 1999 r. Rada zdecydowała, że budżet Rzecznika powinien być niezależny. Od 1 stycznia 2000 r.⁷ budżet Rzecznika stanowi oddzielną część ogólnego budżetu Unii Europejskiej (sekcja VIII-A).

Struktura budżetu

Budżet Rzecznika na 2005 rok został podzielony na trzy tytuły. Tytuł I obejmuje płace, dodatki oraz inne koszty związane z personelem. W tym tytule opisane są też koszty delegacji, w których bierze udział Rzecznik i jego personel. Tytuł II dotyczy budynków, wyposażenia i innych wydatków operacyjnych. Tytuł III zawiera tylko jeden rozdział, na podstawie którego płacone są składki członkowskie w międzynarodowych stowarzyszeniach rzeczników praw obywatelskich.

Współpraca z Parlamentem Europejskim

W celu uniknięcia niepotrzebnego dublowania personelu administracyjnego i technicznego Rzecznik korzysta z usług Parlamentu Europejskiego lub z jego pośrednictwa. Obszary, w których Rzecznik w mniejszym lub większym stopniu korzysta z usług Parlamentu to:

- sprawy związane z personelem, takie jak przygotowywanie umów i decyzji dotyczących indywidualnych uprawnień;
- kontrola finansowa i księgowość;
- tłumaczenia ustne i pisemne oraz publikacje;
- wynajmowanie powierzchni biurowych;
- informatyka, telekomunikacja i zajmowanie się korespondencją.

Współpraca pomiędzy Rzecznikiem i Parlamentem Europejskim umożliwiła znaczne oszczędności w budżecie Wspólnoty i pozwoliła na utrzymanie niewielkiej ilości personelu administracyjnego.

Jeśli usługi dla Rzecznika powodują dodatkowe, bezpośrednie wydatki Parlamentu Europejskiego, obciąża się nimi wspólne konto. Największe pozycje po stronie wydatków na Rzecznika obejmują koszty biur i tłumaczy.

Budżet na 2005 r. zawierał zryczałtowany koszt na pokrycie wydatków Parlamentu Europejskiego ponoszonych z tytułu świadczenia usług takich jak zajmowanie się umowami personelu, obsługą wynagrodzeń i dodatków oraz szeregiem usług informatycznych. Koszty te związane są wyłącznie z czasem, który personel musi poświęcić na realizację usług.

Współpraca między Parlamentem i Rzecznikiem została zapoczątkowana po podpisaniu 22 września 1995 r. porozumienia ramowego. Dodatkowe porozumienia o współpracy administracyjnej oraz współpracy finansowej i budżetowej podpisano 12 października 1995 r.

W roku 2005, w którym urząd Rzecznika obchodził dziesiątą rocznicę istnienia, jednym z priorytetów był przegląd istniejących porozumień o współpracy tych dwóch instytucji z zamiarem dostosowania ich do nowych realiów, które ukształtowały się podczas minionego dziesięciolecia. Nowe porozumienie powinno zostać podpisane na początku 2006 r. Jego celem jest utrzymanie intensywnej współpracy z Parlamentem we wszystkich dziedzinach, w których możliwe jest znaczne obniżenie kosztów budżetowych i kosztów jednostkowych dzięki zwiększeniu wydajności.

⁷

Rozporządzenie Rady 2673/1999 z dnia 13 grudnia 1999 r., Dz.U. z 1999 r. L 326, str. 1.

Budżet na rok 2005

Plan dla instytucji Rzecznika zakładał 51 etatów w 2005 r. w porównaniu z 38 etatami w 2004 r.

Suma dostępnych w budżecie Rzecznika środków wynosiła 7 312 614 euro. Tytuł 1 (Wydatki związane z pracownikami instytucji) wynosił 6 239 614 euro. Tytuł 2 (Budynki, wyposażenie i różne wydatki operacyjne) opiewał na 1 070 000 euro. Tytuł 3 (Wydatki związane z wykonywaniem zadań specjalnych przez instytucję) opiewał na 3 000 euro.

Poniższa tabela zawiera wydatki faktycznie poniesione w 2005 r.

(w euro)

Tytuł 1	5 375 889
Tytuł 2	928 276
Tytuł 3	2 979
Suma	6 307 145

Budżet na rok 2006

Rzecznik przedstawił budżet na rok 2006 zgodny z nową strukturą budżetu (nomenklaturą). Nowa struktura ma na celu zwiększenie przejrzystości i ułatwienie organowi budżetowemu sprawowania większej kontroli za sprawą lepszego nadzoru nad wydatkami o podobnym charakterze, które w dotychczasowej strukturze były rozmieszczone w różnych tytułach i rozdziałach.

Budżet na rok 2006, przygotowany na przestrzeni roku 2005, przewiduje 57 etatów. Oznacza to utworzenie 6 nowych stanowisk w porównaniu z rokiem 2005, co jest spowodowane głównie kolejnym rozszerzeniem Unii Europejskiej (o Bułgarię i Rumunię) oraz realizacją decyzji o osiągnięciu pełnej niezależności od usług Parlamentu w zakresie zarządzania personelem Rzecznika.

Suma środków przeznaczonych na 2006 r. wynosi 7 682 538 euro. Tytuł 1 (Wydatki związane z pracownikami instytucji) opiewa na 1 085 000 euro. Tytuł 2 (Budynki, wyposażenie i różne wydatki operacyjne) opiewa na 1 085 000 euro. Tytuł 3 (Wydatki związane z wykonywaniem przez instytucję jej ogólnych zadań) opiewa na 789 000 euro.

Przewidziany budżetem dochód wyniesie w 2006 r. 812 271 euro.

C PERSONEL

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

P. Nikiforos DIAMANDOUROS urodził się w Atenach w Grecji dnia 25 czerwca 1942 r. Został wybrany na Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dnia 15 stycznia 2003 r. Stanowisko objął 1 kwietnia 2003 r., a 11 stycznia 2005 r. został powtórnie wybrany na pięcioletnią kadencję.

W latach 1998-2003 był pierwszym krajowym Rzecznikiem Praw Obywatelskich Grecji. Od 1993 r. jest również profesorem polityki porównawczej Wydziału Nauk Politycznych i Administracji Państwowej na Uniwersytecie Ateńskim (obecnie urlopowanym). W latach 1995-1998 pełnił funkcję dyrektora i przewodniczącego Greckiego Narodowego Centrum Badań Społecznych (EKKE).

Otrzymał stopień licencjata Uniwersytetu *Indiana* (1963) oraz tytuł magistra nauk humanistycznych (*Master of Arts*) (1965), tytuł magistra filozofii (*Master of Philosophy*) (1969) i stopień doktora (1972) na Uniwersytecie *Columbia*. Przed podjęciem pracy na wydziale Uniwersytetu Ateńskiego w 1988 wykładał i prowadził badania na Uniwersytecie Stanowym w Nowym Jorku i Uniwersytecie *Columbia* (1973-78). W latach 1980 – 1983 był dyrektorem ds. rozwoju w Kolegium Ateńskim w Atenach. W latach 1983 – 1988 był dyrektorem programowym dla Europy Zachodniej oraz Bliskiego i Dalekiego Wschodu w Radzie Naukowych Badań Społecznych w Nowym Jorku. W latach 1988 – 1991 był dyrektorem Greckiego Instytutu Studiów Międzynarodowych i Strategicznych w Atenach, organizacji badawczej zajmującej się polityką, założonej dzięki dofinansowaniu Fundacji Forda i MacArthura. W 1997 r. wykładał gościnnie nauki polityczne w Ośrodku Zaawansowanych Studiów w zakresie Nauk Społecznych im. Juana Marcha w Madrycie.

Piastował stanowisko prezesa Greckiego Stowarzyszenia Nauk Politycznych (1992-98) i Stowarzyszenia Greckich Studiów Nowożytnych w Stanach Zjednoczonych (1985-88). W latach 1999 – 2003 był członkiem Greckiej Komisji Narodowej Praw Człowieka, a w latach 2000 – 2003 członkiem Narodowej Rady ds. Reformy Administracyjnej. W 2000 r. uczestniczył w Konferencji w Bilderbergu. W latach 1988 – 1995 był współprzewodniczącym Podkomisji ds. Europy Południowej w Radzie ds. Badań Nauk Społecznych w Nowym Jorku, której działalność dotowana jest przez Fundację Volkswagena. Jest również współredaktorem serii nt. Nowej Europy Południowej i zdobywcą grantów badawczych Fulbrighta i Narodowej Fundacji Nauk Humanistycznych.

Jest autorem licznych prac o polityce i historii Grecji, Europy Południowej i Południowo-Wschodniej, a zwłaszcza o demokratyzacji i budowaniu państwa oraz narodu, jak również o związkach kultury i polityki.

SEKRETARIAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Sekretariat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiada za prowadzenie osobistego biura Rzecznika. Zarządza harmonogramem zajęć Rzecznika, koordynuje jego korespondencję przychodzącą i wychodzącą, informuje o stosunkach z innymi instytucjami i organami UE, zajmuje się aspektami protokołarnymi pracy instytucji i wykonuje ogólne zadania sekretarskie dla Rzecznika.

Alexandra ANDROULAKAKIS

Sekretarz Rzecznika (od 22.8.2005 r.)

Tel. +33 3 88 17 25 28

Nicholas CATEPHORES

Asystent Rzecznika

Tel. +33 3 88 17 23 83

Eleni-Anna GALATIS

Sekretarz Rzecznika (do 15.9.2005 r.)

WYDZIAŁ PRAWNY

Wydział Prawny składa się głównie z prawników, którzy analizują skargi otrzymane przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i prowadzą dochodzenia pod nadzorem szefa Wydziału Prawnego i dwóch głównych inspektorów. Szef Wydziału Prawnego informuje Rzecznika o strategii prawnej i kierunku, w którym zmierzają działania instytucji, oraz zarządza wydziałem. Asystent szefa Wydziału Prawnego zapewnia funkcjonowanie wewnętrznej kontroli jakości i systemów zarządzania informacją oraz koordynuje udział Wydziału w sporządzaniu Sprawozdania rocznego.

W 2005 r. Wydział składał się z szefa Wydziału, sześciu głównych doradców ds. prawnych, z których dwóch pełniło funkcje głównych inspektorów, jedenastu prawników, specjalisty języka prawniczego, asystenta prawnego i asystenta szefa Wydziału. W ciągu 2005 r. Wydział Prawny nadzorował prace czternastu stażystów.

Ian HARDEN

Szef Wydziału Prawnego

Tel. +33 3 88 17 23 84

Ian HARDEN urodził się w Norwich w Anglii dnia 22 marca 1954 r. Studiował prawo w Churchill College w Cambridge uzyskując w 1975 r. stopień licencjata z wyróżnieniem, a w 1976 r. stopień LLB. Po ukończeniu nauki rozpoczął pracę na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Sheffield, gdzie był wykładowcą w latach 1976-1990, starszym wykładowcą w latach 1990-1993, starszym wykładowcą w latach 1993-1995, a od 1996 r. profesorem prawa publicznego. W 1996 r. został głównym doradcą ds. prawnych w biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, w latach 1997-1999 był szefem sekretariatu, a następnie od 2000 r. szefem Wydziału Prawnego. Jest autorem i współautorem licznych publikacji na temat prawa UE i prawa publicznego, m.in. *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) i *European Economic and Monetary Union: the Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Jest członkiem *Association Française des Constitutionnalistes* i „Stydijnej Grupy Parlamentarnej” w Wielkiej Brytanii oraz profesorem honorowym Uniwersytetu w Sheffield.

Murielle RICHARDSON

Asystent szefa Wydziału Prawnego

Tel. +33 3 88 17 23 88

PRAWNICY

Prawnicy rozpatrują skargi składane do Rzecznika w każdym z 21 języków traktatowych Unii Europejskiej. Proponują wszczęcie dochodzenia i prowadzą je, odpowiadają na wnioski obywateli o informacje, pomagają Rzecznikowi w sprawach prawnych, informują o procedurach prawnych, przebiegu spraw i tradycjach odpowiednich państw członkowskich, jak również reprezentują Rzecznika podczas niektórych wydarzeń publicznych.

Sabina BALAŽIČ

Prawnik (od 1.10.2005)

Tel. +33 3 88 17 35 72

Elodie BELFY

Asystent prawny

Tel. +32 2 284 39 01

Peter BONNOR

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 25 41

Benita BROMS

Szef biura w Brukseli

Główny doradca ds. prawnych

Tel. +32 2 284 25 43

Nelius CAREY

Specjalista języka prawniczego (od 1.09.2005)

Tel. +33 3 88 17 25 63

Ioannis DIMITRAKOPOULOS

Główny doradca ds. prawnych

(od 6.07.2005)

Główny inspektor

Tel. +33 3 88 17 37 68

Juliano FRANCO

Prawnik (od 1.09.2005)

Tel. +33 3 88 17 21 51

Marjorie FUCHS

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 40 78

Gerhard GRILL

Główny doradca ds. prawnych

Główny inspektor

Tel. +33 3 88 17 24 23

Marta HIRSCH-ZIEMBIŃSKA

Główny doradca ds. prawnych

Tel. +33 3 88 17 27 46

Georgios KATHARIOS

Prawnik (od 1.09.2005)

Tel. +32 2 284 38 49

Daniel KOBLENCZ

Prawnik (od 1.09.2005)

Tel. +32 2 284 38 31

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Główny doradca ds. prawnych

Tel. +33 3 88 17 24 01

Beatriz MENÉNDEZ ALLER

Prawnik (od 1.05.2005)

Tel. +33 3 88 17 67 63

Tina NILSSON

Prawnik

Tel. +32 2 284 14 17

Ida PALUMBO

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 23 85

Wiebke PANKAUKE

Prawnik (od 1.09.2005)

Tel. +33 3 88 17 24 02

Branislav URBANIČ

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 27 14

Olivier VERHEECKE

Główny doradca ds. prawnych

Tel. +32 2 284 20 03

STAŻYŚCI

Kadri BRÜGEL

Stażysta (od 1.09.2005)

Tel. +32 2 283 23 27

Anne EISENGRÄBER

Stażysta (od 1.09.2005)

Tel. +33 3 88 17 29 64

Georgios KATHARIOS

Stażysta (do 31.07.2005)

Giedre KAZLAUSKAITE

Stażysta (od 1.10.2005)

Tel. +33 3 88 17 23 28

Daniel KOBLENCZ

Stażysta (do 31.07.05)

Jernej LETNAR CERNIC

Stażysta (do 31.07.05)

Maria Salome LOPEZ RAMOS*Stażysta (do 31.10.2005)***Wiebke PANKAUKE***Stażysta (do 31.07.2005)***Roberto RANDO***Stażysta (od 15.01.2005)***Andrea SACK***Stażysta (do 31.07.2005)***Izabela SZOSTAK-SMITH***Stażysta (od 1.06.2005)*

Tel. +33 3 88 17 67 84

Sophia TABAU*Stażysta (do 31.07.2005)***Asta UPTAITE***Stażysta (do 31.07.2005)***Alexis VAN MAERCCKE***Stażysta (od 1.09.2005)*

Tel. +32 2 284 21 80

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i jego pracownicy.

WYDZIAŁ FINANSOWO - ADMINISTRACYJNY

Wydział Finansowo-Administracyjny odpowiada za całą pracę biura Rzecznika, która nie jest bezpośrednio związana z rozpatrywaniem skarg i prowadzeniem dochodzeń. Składa się z czterech sektorów – Administracyjnego, Finansów, Skarg oraz Komunikacji. Szef Wydziału Finansowo-Administracyjnego koordynuje całość prac Wydziału. W ramach swych kompetencji odpowiada za ogólną organizację i funkcjonowanie biura, politykę kadrową w biurze, propozycje i realizację strategii budżetowo-finansowej instytucji oraz reprezentuje Rzecznika na licznych forach międzyinstytucjonalnych.

João SANT'ANNA

Szef Wydziału Finansowo-Administracyjnego
Tel. +33 3 88 17 53 46

João SANT'ANNA urodził się w Setúbal w Portugalii 3 maja 1957 r. W latach 1975-1980 studiował prawo na Uniwersytecie w Lizbonie, a w roku 1981 wstąpił do lizbońskiej palestry. W latach 1980-1982 był prawnikiem w Dziale Prawno – Administracyjnym portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W latach 1982-1984 studiował prawo w dziedzinie prawa własności intelektualnej w Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana i Instytucie Maksa-Plancka w Monachium. Po powrocie do Portugalii w 1984 r. został mianowany szefem Działu Prawno - Administracyjnego portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W 1986 r. został urzędnikiem państwowej służby cywilnej Parlamentu Europejskiego i pracował w Dyrekcjach Generalnych ds. Informacji i Stosunków Publicznych, Badań, Personelu i Finansów, a w końcu w Wydziale Prawnym Parlamentu Europejskiego. W 2000 r. został szefem Wydziału Finansowo-Administracyjnego w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

ADMINISTRACJA

Zakres zadań sektora Administracyjnego jest szeroki. Obejmuje on sprawy związane z rekrutacją i zarządzaniem personelem, korespondencją przychodzącą i wychodzącą, centralą telefoniczną, infrastrukturą biurową, koordynacją tłumaczeń dokumentów, organizacją i zarządzaniem podręczną biblioteką prawniczą oraz dokumentacją i archiwami instytucji. Sektor Administracyjny odpowiada również za technologię informatyczną stosowaną w instytucji i za zaspokajanie potrzeb informatycznych biura, co wykonuje w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim.

Alessandro DEL BON

Szef sektora (od 1.5.2005)
Tel. +33 3 88 17 23 82

Christophe BAUER

Pracownik zaplecza administracyjnego, Kierowca (od 1.06.2005)
Tel. +33 3 88 17 67 80

Rachel DOELL

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 23 98

Massimo EZZY

Specjalista ds. informatyki (od 8.9.2005)
Tel. + 33 3 88 17 28 67

Cindy GIANNAKIS

Pracownik zaplecza administracyjnego (od 16.6.2005)
Tel. +32 2 284 63 93

Isgouhi KRIKORIAN

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 25 40

Gaël LAMBERT

Specjalista ds. informatyki
Tel. +33 3 88 17 23 99

Juan Manuel MALLEA

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 23 01

Stéphanie MARAJ

Sekretarz (od 1.5.2005)
Tel. +33 3 88 17 23 13

Charles MEBS

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 70 93

Félicia VOLTZENLOGEL

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 23 94

FINANSE

Do obowiązków sektora Finansowego należy zapewnienie przestrzegania przez Biuro Rzecznika obowiązujących przepisów finansowych gwarantujących oszczędne, efektywne i odpowiednie spożytkowanie środków budżetowych. Obowiązki te wynikają z faktu, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ma niezależny budżet. Budżet przygotowują i realizują czterej specjaliści ds. finansów pod zwierzchnictwem upoważnionego intendenta.

Loïc JULIEN

Szef sektora (od 1.6.2005)
Tel. +33 3 88 17 67 79

Jean-Pierre FEROMONT

Specjalista ds. finansów
Tel. +32 2 284 38 97

Giovanna FRAGAPANE

Specjalista ds. finansów
Tel. +33 3 88 17 29 62

Véronique VANDAELE

Specjalista ds. finansów
Tel. +32 2 284 23 00

Christophe WALRAVENS

Specjalista ds. finansów
Tel. +33 3 88 17 24 03

SKARGI

Sektor Skarg odpowiada za rejestrację, dystrybucję i zajmowanie się skargami złożonymi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Wydział zapewnia rejestrowanie wszystkich skarg w bazie danych, potwierdzanie i przekazywanie do Wydziału Prawnego. Odpowiada za zarządzanie przychodzącą i wychodzącą korespondencją zawierającą skargi, zapewnienie aktualizacji informacji dotyczących skargi w bazie danych przez cały czas procedury, monitorowanie przestrzegania ostatecznych terminów, sporządzanie statystyk dotyczących skarg i ewidencjonowanie dokumentów związanych ze skargami.

Isabelle FOUCAUD

Szef sektora
Tel. +33 3 88 17 23 91

Séverine BEYER

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 23 93

Bruno BISMARQUE-ALCÂNTARA

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 20 91

Evelyne BOUTTEFROY

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 24 13

Elaine DRAGO

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 33 31

Isabelle LECESTRE

Sekretarz
Tel. +33 3 88 17 24 29

Gabrielle SHERIDAN

Sekretarz (do 31.5.2005)
Tel. +33 3 88 17 24 08

Caroline ZINCK

Sekretarz (od 1.9.2005)
Tel. +33 3 88 17 40 51

KOMUNIKACJA

Do obowiązków sektora Komunikacji należy promowanie wizerunku i wartości instytucji oraz pomoc Rzecznikowi w realizacji drugiego głównego zadania określonego w jego mandacie, jakim jest docieranie do obywateli i informowanie ich o prawach przysługujących im na mocy prawa wspólnotowego. Wykonując te zadania wydział pełni kluczową rolę we wzmacnianiu kontaktów i zaufania między obywatelami a Europą i jej instytucjami.

Wydział odpowiada za utrzymywanie i promowanie kontaktów z mediami, przygotowywanie i druk publikacji Rzecznika, utrzymanie stron internetowych Rzecznika, organizację informacyjnych wizyt i wydarzeń, w których uczestniczy Rzecznik oraz koordynację stosunków z Europejską Siecią Rzeczników.

Rosita AGNEW

Szef sektora (od 1.5.2005)

Rzecznik prasowy (do 30.4.2005)

Tel. +32 2 284 25 42

Ben HAGARD

Szef sektora (od 1.5.2005)

*Specjalista ds. komunikacji internetowej
(do 30.4.2005)*

Tel. +33 3 88 17 24 24

Marc AMIR-TAHMASSEB

Administrator strony internetowej (od 1.9.2005)

Tel. +33 3 88 17 44 10

Alessandro DEL BON

*Specjalista ds. komunikacji
(do 30.4.2005)*

Tel. +33 3 88 17 23 82

Gundi GADESMANN

Specjalista ds. kontaktów z prasą (od 1.11.2005)

Tel. +32 2 284 26 09

Dace PICOT-STIEBRINA

Specjalista ds. komunikacji

Tel. +33 3 88 17 40 80

Gabrielle SHERIDAN

Sekretarz (od 1.6.2005)

Tel. +33 3 88 17 24 08

Annika ÖSTERBERG

Specjalista ds. publikacji (od 1.10.2005)

Tel. +33 3 88 17 49 36

D INDEKS DECYZJI

1 WEDŁUG NUMERU SPRAWY

2002

1391/2002/JMA	105
2107/2002/PB	99
2111/2002/MF	99

2003

1336/2003/IP	81
1435/2003/MF	100
1687/2003/JMA	59
2097/2003/PB	73
2188/2003/OV	82
2191/2003/TN	60
2229/2003/MHZ	87
2395/2003/GG	105
2411/2003/MHZ	88
2415/2003/JMA	72

2004

0127/2004/OV	75
0140/2004/PB	97
0224/2004/PB	89
0237/2004/JMA	72
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	62
0338/2004/OV	62
0471/2004/OV	76
0518/2004/MF	83
0530/2004/GG	89
0538/2004/TN	91
0620/2004/PB	91
0628/2004/OV	79
0732/2004/ELB	63
0758/2004/ELB	64
0839/2004/MHZ	74
0933/2004/JMA	66
0948/2004/OV	67

1096/2004/TN	67
1155/2004/TN	68
1273/2004/GG	92
1298/2004/PB	65
1365/2004/TN	65
1368/2004/GG	93
1423/2004/ELB	103
1700/2004/MF	97
1733/2004/OV	80
1737/2004/TN	81
1756/2004/MF	84
1772/2004/GG	83
1798/2004/PB	77
1808/2004/JMA	69
2038/2004/GG	85
2066/2004/TN	69
2485/2004/GG	106
2673/2004/PB	96
2821/2004/OV	70
2862/2004/GG	94
3054/2004/TN	74
3110/2004/GG	71
3254/2004/ID	103
3381/2004/TN	77
3442/2004/PB	98
3446/2004/GG	102
3452/2004/JMA	104
3485/2004/OV	78
3622/2004/GG	95

2005

0116/2005/MHZ	101
0501/2005/IP	78
1266/2005/MF	79
1875/2005/GG	86
OI/3/2005/OV	107

2 WEDŁUG PRZEDMIOTU***Prawa obywateli***

1687/2003/JMA	59
2415/2003/JMA	72
0224/2004/PB	89
0237/2004/JMA	72
0948/2004/OV	67
1096/2004/TN.....	67
1737/2004/TN.....	81
2038/2004/GG	85
0116/2005/MHZ.....	101
1875/2005/GG	86

Komisja jako strażnik Traktatu

1687/2003/JMA	59
2229/2003/MHZ.....	87
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	62
1273/2004/GG	92
1298/2004/PB	65
1423/2004/ELB	103
3254/2004/ID	103
3452/2004/JMA	104
3622/2004/GG	95

Polityka konsumencka

0295/2004/JMA	62
---------------------	----

Umowy

2111/2002/MF	99
0338/2004/OV	62
0530/2004/GG	89
0538/2004/TN.....	91
1266/2005/MF	79
1772/2004/GG	83
1808/2004/JMA	69
2673/2004/PB	96
2862/2004/GG	94
3110/2004/GG	71
OI/3/2005/OV	107

Kultura

3452/2004/JMA	104
---------------------	-----

Ochrona danych

0224/2004/PB	89
--------------------	----

Współpraca na rzecz rozwoju

0933/2004/JMA	66
---------------------	----

Polityka walutowa i gospodarcza

3054/2004/TN.....	74
0116/2005/MHZ.....	101

Edukacja, szkolenie zawodowe i młodzież

0518/2004/MF	83
--------------------	----

Środowisko naturalne

2229/2003/MHZ.....	87
--------------------	----

Zatrudnienie

1273/2004/GG	92
--------------------	----

Swobodny przepływ osób i usług

1298/2004/PB	65
3254/2004/ID	103

Instytucje

2395/2003/GG	105
0140/2004/PB	97
0628/2004/OV	79
1155/2004/TN.....	68
2485/2004/GG	106
3254/2004/ID	103
3446/2004/GG	102
0501/2005/IP.....	78

Różne

1435/2003/MF	100
0338/2004/OV	62
0732/2004/ELB	63
3622/2004/GG	95
OI/3/2005/OV	107

Współpraca policyjna i sądowa

2411/2003/MHZ.....88

Publiczny dostęp

0948/2004/OV67

1368/2004/GG93

1756/2004/MF84

1798/2004/PB77

2066/2004/TN.....69

2821/2004/OV70

3381/2004/TN.....77

3442/2004/PB98

Badania i technologia

0758/2004/ELB64

1365/2004/TN.....65

Polityka społeczna

0274/2004/JMA61

Sprawy personalne**– Rekrutacja**

1336/2003/IP.....81

2097/2003/PB73

0518/2004/MF83

0839/2004/MHZ.....74

1700/2004/MF97

3485/2004/OV78

– Inne kwestie

1391/2002/JMA105

2107/2002/PB99

2188/2003/OV82

2191/2003/TN.....60

0140/2004/PB97

0471/2004/OV76

0620/2004/PB91

0628/2004/OV79

1423/2004/ELB103

1733/2004/OV80

0127/2004/OV75

3 WEDŁUG RODZAJU ZARZUTÓW DOTYCZĄCYCH NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA**Nadużycie władzy**

1700/2004/MF97

Nieuzasadniona zwłoka

0530/2004/GG89

1733/2004/OV80

1756/2004/MF84

1772/2004/GG83

3485/2004/OV78

1266/2005/MF79

OI/3/2005/OV107

Dyskryminacja

1391/2002/JMA105

2107/2002/PB99

1687/2003/JMA59

2415/2003/JMA72

0237/2004/JMA72

0338/2004/OV62

0518/2004/MF83

0628/2004/OV79

1808/2004/JMA69

2673/2004/PB96

Obrona

0471/2004/OV76

Błąd w procedurze art. 226

1687/2003/JMA59

2229/2003/MHZ87

0274/2004/JMA61

0295/2004/JMA62

1273/2004/GG92

1298/2004/PB65

1423/2004/ELB103

3254/2004/ID103

3452/2004/JMA104

3622/2004/GG95

Brak uzasadnienia decyzji

2411/2003/MHZ88

Brak lub odmowa udzielenia informacji

2097/2003/PB73

2191/2003/TN60

2229/2003/MHZ87

0140/2004/PB97

0274/2004/JMA61

0538/2004/TN91

0758/2004/ELB64

1368/2004/GG93

1737/2004/TN81

1798/2004/PB77

2038/2004/GG85

2066/2004/TN69

3054/2004/TN74

3381/2004/TN77

3442/2004/PB98

1875/2005/GG86

Brak przejrzystości

1435/2003/MF100

2395/2003/GG105

0948/2004/OV67

2821/2004/OV70

0116/2005/MHZ101

Błąd odnośnie do podstawy prawnej

0127/2004/OV75

1273/2004/GG92

3254/2004/ID103

Zaniedbanie

2188/2003/OV82

0224/2004/PB89

0933/2004/JMA66

1096/2004/TN67

1155/2004/TN68

1365/2004/TN65

3622/2004/GG95

Błędy regulaminowe

2107/2002/PB	99
2411/2003/MHZ.....	88
0140/2004/PB	97
0620/2004/PB	91

Niesprawiedliwe traktowanie

2111/2002/MF	99
1336/2003/IP.....	81
3110/2004/GG	71
0839/2004/MHZ.....	74
0127/2004/OV	75
0471/2004/OV	76
0501/2005/IP.....	78
1733/2004/OV	80
OI/3/2005/OV	107

Inne rodzaje niewłaściwego administrowania

0471/2004/OV	76
0538/2004/TN.....	91
0732/2004/ELB	63
0758/2004/ELB	64
1733/2004/OV	80
2485/2004/GG	106
2862/2004/GG	94
3446/2004/GG	102
OI/3/2005/OV	107

E WYBÓR EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Przepisy prawa

Art. 195 ust. 2 traktatu WE stanowi, że „Rzecznik Praw Obywatelskich jest mianowany po każdych wyborach do Parlamentu Europejskiego na okres jego kadencji. Rzecznik Praw Obywatelskich może być mianowany ponownie.”

Regulamin Parlamentu Europejskiego określa szczegóły procedury wyboru:

Artykuł 194

- „1. Na początku każdej kadencji Przewodniczący, niezwłocznie po swoim wyborze lub w przypadkach przewidzianych w ust. 8, wzywa do zgłaszania kandydatur na stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich i wyznacza termin ich składania. Wezwanie to jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
2. Kandydatury muszą mieć poparcie co najmniej trzydziestu siedmiu posłów wywodzących się z co najmniej dwóch państw członkowskich.

Każdy poseł może udzielić poparcia tylko jednej kandydaturze.

Do kandydatury powinny być dołączone wszelkie dokumenty pozwalające stwierdzić w sposób nie budzący wątpliwości, że kandydat spełnia warunki określone w postanowieniach i ogólnych warunkach wykonywania zadań przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

3. Kandydatury są przekazywane właściwej komisji, która może wnioskować o przesłuchanie kandydatów.

Przesłuchania te są otwarte dla wszystkich posłów.

4. Alfabetyczna lista dopuszczonych kandydatur przedkładana jest następnie Parlamentowi do głosowania.
5. Głosowanie jest tajne, a wyboru dokonuje się większością oddanych głosów.

Jeżeli żaden kandydat nie zostanie wybrany w dwóch pierwszych turach głosowania, do następnej przechodzą dwaj kandydaci, którzy otrzymali największą liczbę głosów w drugiej turze.

W razie równej liczby otrzymanych głosów wybrany zostaje kandydat najstarszy wiekiem.

6. Przed otwarciem głosowania Przewodniczący upewnia się, że obecna jest co najmniej połowa członków Parlamentu.
7. Mianowany kandydat jest niezwłocznie wzywany do złożenia ślubowania przed Trybunałem Sprawiedliwości.
8. Z wyjątkiem przypadków śmierci lub odwołania, Rzecznik Praw Obywatelskich sprawuje swój urząd do momentu przejęcia obowiązków przez jego następcę.”

Wybory w 2005 r.

Parlament Europejski opublikował zaproszenie do składania kandydatur w Dzienniku Urzędowym z dnia 25 sierpnia 2004 r.⁸, ustalając ostateczny termin składania kandydatur na 30 września 2004 r.

W piśmie z dnia 22 października 2004 r. przewodniczący Parlamentu Europejskiego poinformował przewodniczącą Komisji Petycji, że wpłynęły cztery kandydatury.

Dnia 29 listopada 2004 r. Komisja Petycji zorganizowała publiczne przesłuchanie dwóch kandydatów, których wnioski uznano za dopuszczalne. Byli to: P. Nikiforos DIAMANDOUROS i Giuseppe FORTUNATO.

Dnia 11 stycznia 2005 r. posłowie do Parlamentu Europejskiego na posiedzeniu plenarnym w Strasburgu wybrali w pierwszym głosowaniu P. Nikiforosa DIAMANDOUROSA na Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich 564 głosami z 609 głosów oddanych.

Decyzja Parlamentu Europejskiego o mianowaniu P. Nikiforosa DIAMANDOUROSA na okres kadencji parlamentarnej 2004-2009 została opublikowana w Dzienniku Urzędowym z dnia 25 stycznia 2005 r.⁹.

Szczegółowe informacje o wyborze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich znajdują się na stronie internetowej Parlamentu:

http://www.europarl.europa.eu/comparl/peti/election2004/default_en.htm

⁸ Dz.U. C 213 z 25.8.2004, str. 9.

⁹ Dz.U. L 21 z 25.1.2005, str. 8.

KONTAKT Z EUROPEJSKIM RZECZNIKIEM PRAW OBYWATELSKICH

POCZTA

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
1 Avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
FR - 67001 Strasbourg Cedex
Francja

TELEFON

+33 3 88 17 23 13

FAKS

+33 3 88 17 90 62

E-MAIL

eo@ombudsman.europa.eu

STRONA INTERNETOWA

<http://www.ombudsman.europa.eu>

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH BADA SKARGI ZŁOŻONE NA NIEWŁAŚCIWE ADMINISTROWANIE
W INSTYTUCJACH I ORGANACH UNII EUROPEJSKIEJ

www.ombudsman.europa.eu

Uzrząd Publikacji
Publications.europa.eu

